הארץ

75 אג' יום א' ט' באייר תשמ"ו, 18 במאי 1986 VOL. 68/20384 MAY 18 1986

אסאד: ירד המתח בין ישראל לסוריה

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") ישראל וסוריה לא עשו בשטח כל צעדים לקראת מלחמה והמתח בין הצדדים ירד, כך אמר אתמול הנשיא אסאד בראיון ל"וואשינגטון פוסט". אסאד ביקש להגיב על התקפות הממשל האמריקאי נגדו ועל הגדרת סוריה כמדינה התומכת בטרור. "אינני אחראי לפעולות טרור וסוריה לא תאשר פעולות טרור משטחה" אמר. הוא הוסיף, כי לא יגביל את פעילותו "התרבותית והפוליטית" של אבו־נידאל בסוריה. אשר לנסיון הפיגוע במטוס אל־על אמר אסד "למרות שאנו מאחלים לישראל את כל הצרות האפשריות כפי שהיא מאחלת זאת לנו בהיותנו אויבים מזה 38 שנים אנו מגנים ורוצים פעולות נגד מטוסים אזרחיים. זוהי פעולה פחדנית".

שרון: מצור על טריפולי ועל דמשק לחיסול הטרור

מאת שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ") שר התעשיה, אריאל שרון, קורא לשים מצור על טריפולי ודמשק על מנת לחסל את מרכזי הטרור שם. שרון, הסבור שבירות פסקה להיות מרכז טרור בשל סילוקם של המחבלים ממנה, אומר, כי בירות סוריה ולוב צריכות להיות מאויימות באופן קבוע, כדי לשים קץ לפעולות הטרוריסטיות. בראיון ל"ערוץ 4", הטלוויזיה הבריטית העצמאית, חזר שרון על הטיעון לפיו "ירדן היא פלשתין" ואמר, כי ההתנחלויות הן התשובה הנאותה ביותר לאפשרות שיהודה ושומרון תהפכנה ל"מדינה פלשתינית שניה" או תימסרנה לחוסיין. לדבריו, כי ינסה בעתיד להתמודד על תפקיד ראש הממשלה.

באותה תכנית רואיין גם שמעון פרס, אשר הודה, כי בשל ההתנחלויות נעשו מאמצי השלום קשים היום מאשר לפני 10 או 15 שנים.

וייצמן ייועד לפגישה נוספת עם שולץ

התרשמות חיובית בממשל מהרעיונות שהביא וייצמן

מאת צבי בראל ועקיבא אלדר, סופרי "הארץ"

השר עזר וייצמן ייועד השבוע לפגישה נוספת עם שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, וככל הנראה גם עם שר ההגנה, קספר ויינברגר.

וייצמן נועד ביום חמישי עם שולץ לפגישה שארכה שעה ורבע, ומסר לו על רעיונות חדשים אותם מציע ראש הממשלה, שמעון פרס, לשבירת הקיפאון בתהליך השלום. בשיחה עם "הארץ" סירב וייצמן לפרט את מהות הרעיונות, אך מסר, כי "קיימת התרשמות חיובית של הממשל מן הרעיונות הללו". קיימת הסכמה, כי פתרון מסכוך מאבה הוא המפתח להמשך התהליך.

פקידים בממשל מסרו, כי בעקבות המסר שהביא וייצמן מראש הממשלה, הוחל בבדיקת הרעיונות האלה, הנוגעים בעיקרם לאפשרות שיתוף פלשתינים במשלחת ירדנית־פלשתינית משותפת, וכי מצפים עתה ל"כמה תשובות ירדניות בנושא זה".

שמיר: התנהגות וייצמן בארצות הברית — חריגה

שגרירות ישראל — מחוץ לתמונת הפגישות המדיניות שקיים וייצמן

מאת אילן שחורי, עקיבא אלדר וצבי בראל, סופרי "הארץ"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר הגדיר אמש, בשיחה עם עיתונאים, את התנהגותו של השר עזר וייצמן בארה"ב כהתנהגות חריגה, שאין כדוגמתה בשום מדינה בעולם. לדברי שמיר, זהו עלבון למדינת ישראל וגרימת נזק לתדמיתה. שמיר אמר כי שיחותיו של וייצמן בארה"ב אינן מחייבות איש.

לדברי שמיר, אין הוא מוחה על נסיעתו של וייצמן לארה"ב ומפגשיו עם גורמי הממשל. אולם הוא הגדיר כהתנהגות בלתי אחראית את [illegible]

שגרירות ישראל היתה מחוץ לתמונת הפגישות המדיניות שקיים

(סוף בעמוד 2, טור 6)

אל"מ ד"ר ולד: אגף תכנון ניסה למנוע השלמת מחקרי על צה"ל

פרק המסקנות בדו"ח לא הגיע אל רבין; דובר צה"ל: "תקלה טכנית" ★ מחקרו של ולד מעלה שורה של טענות לגבי תיפקודו של צה"ל במלחמות ולגבי הליקויים בהפקת הלקחים על־ידי הפיקוד הבכיר ממלחמות אלו ★ ב־84' נוהלה נגד ולד חקירה על רקע בטחוני שהסתיימה ללא תוצאות

מאת ראובן פדהצור, מפרש הצבאי של "הארץ"

"מפקדי באגף התכנון, ובמיוחד ראש אגף התכנון לא היו מעוניינים שאשלים את עבודת המחקר שלי על צה"ל, ועשו הכל כדי למנוע ממני את השלמתה". כך טוען אלוף־משנה (מיל.) עמנואל ולד, שפרש לא מכבר מצה"ל, לאחר שהשלים עבודת מחקר מקיפה על לקחי מלחמת לבנון ומלחמות יום הכיפורים וששת הימים, וגיבש הצעה לתכנית רב־שנתית חדשה.

לדבריו, למרות שהיה בעל תפקיד בכיר באגף התכנון, לא הוזמן לדיונים, שחייבו על פי הנהלים את נוכחותו, ולא קיבל לידיו מסמכים שנדרשו לו לצרכי עבודתו.

אל"מ ולד, בעל דוקטוראט בניהול מערכות, מונה לתפקיד בכיר באגף התכנון בספטמבר 83'. הכוונה היתה שיעסוק בהכנת תכנית רב־שנתית, כהמשך לעבודות מחקר על לקחי המלחמות, שביצע קודם לכן. לדבריו, לאחר שהתברר לו, כי ישנה מגמה להקשות עליו את ביצוע תפקידו, החל לחפש בכוחות עצמו את המסמכים שנדרשו לו להשלמת מחקרו. לטענתו, הוחלה במאי 84' חקירה אודותיו של גורמי הביטחון בצה"ל ומחוצה לו, שהתמקדה ברקע בטחוני. החקירה נמשכה כשלושה חודשים, ובסיומה לא נמצאו ממצאים נגדו. לאחר שהסתיימה פרשת החקירה הוא, השלים את עבודתו והגיש אותה לרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי.

פרק ההמלצות לא הגיע אל רבין

בעבור זמן מה מסר ולד את ארבעת הכרכים של עבודתו בלשכת שר הביטחון, לעיונו של יצחק רבין. לאחר שהשר קרא את המחקר זימן את ולד ואמר לו, לטענת ולד, כי הדברים שכתב נראים לו, אך חסרות המסקנות. התברר, כי הכרך הרביעי, בו ריכוז המסקנות והצעות לפעולה, לא הגיע כלל לידיו של רבין. דובר צה"ל אומר, כי מדובר בתקלה טכנית, ואין להעלות על הדעת, כי מישהו היה מסתיר מעיניו של השר חלק מן העבודה.

לטענתו של ולד הטיל הרמטכ"ל על אחד האלופים לרכז את נושא הטיפול במחקר וזה הבהיר לו, כי הדיון בפורום המטכ"ל יהיה מוגבל בהיקפו ובנושאיו, ואלופי המטה לא יוכלו לעיין בחומר לפני הדיון. לדברי ולד, הוא לא הסכים להשתתף בתנאים כאלה בדיון. מאז ועד עתה לא נערך דיון מטכ"ל במחקר. זאת, למרות שלפי דברי ולד, הורה שר הביטחון לערוך דיון כזה. בלשכת השר רבין אין מגיבים כלל בנושא.

(סוף בעמוד 2, טור 7)

חוקרים ותיקים: ניסיון להפעיל לחצים על חוקרי המשטרה ועל הפרקליטות

באישור המשטרה העביר בלאס מכתב סגור ממקום מעצרו לשר בר־לב

חוזר על טענות נגד המשטרה והחוקרים שהעלה במכתבים הקודמים, אומר כי החקירה נגדו מגמתית ודורש הקמת ועדת חקירה ★ תשובת בר־לב: זכותו להגיש תלונה רשמית בצינורות המקובלים

מאת ראובן שפירא וצבי הראל, סופרי "הארץ"

איש העסקים דוד בלאס העביר בשבוע שעבר ממקום מעצרו באבו כביר, באמצעות גורמים בכירים במשטרה, מכתב סגור לשר המשטרה, חיים בר־לב. זאת, לאחר שנכשל נסיונו להבריח, באמצעות אחד מעורריו, שני מכתבים לשר. במכתב חוזר בלאס על טענותיו לגבי חקירתו, ותוכנו הועבר לידיעת קציני המשטרה על ידי השר בר־לב, לאחר שעיין בו. שר המשטרה הגיב במכתב תשובה קצר לבלאס, כי זכותו להתלונן בצינורות המקובלים.

קציני המשטרה הבכירים העבירו את מכתבו של בלאס לשר המשטרה, לאחר שקיבלו לכך אישור ממפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, אליו פנה בלאס. הקצינים לא ידעו מה נאמר במכתב שהועבר לידיהם במעטפה סגורה. בניגוד למקובל במקרים כאלה, הם לא פתחו את המכתב, והעבירוהו סגור, כפי שקיבלוהו, לידי שר המשטרה.

מלשכת דובר המשטרה נמסר בתגובה, כי בעיקרון מותר לעצירים להעביר מכתבים וקיימים נהלים מדויקים המסדירים זאת. גם במקרה זה, הדבר נעשה — לדבריו — בהתאם לנהלים.

בשני מכתבים קודמים שניסה להבריח לשר המשטרה ושנתפסו בבית המעצר, תקף בלאס את קציני המשטרה הבכירים שניהלו את חקירתו, טען כי החקירה היא התגרות על רקע פוליטי ותבע הקמת ועדת חקירה מחוץ למשטרה.

ביום שלישי בשבוע שעבר נמסר המכתב לשר בר־לב. לאחר שקראו, העביר השר את תכנו לידיעת ראשי המשטרה. במכתבו האחרון חוזר בלאס על טענות נגד המשטרה וה[illegible]

(סוף בעמוד 2, טור 6)

הבוקר שעון קיץ

(ע.) הלל מחצות הלילה הונהג שעון קיץ בישראל. המחוגים הוזזו שעה אחת קדימה, לשעה 1.00. שעון הקיץ יהיה בתוקף עד ה־6 בספטמבר בחצות ואז יוחזרו המחוגים שעה אחת לאחור.

פרישת מנדלבאום מבנק ישראל תידחה עד להגשת דו"ח הבנק

הארכה בת השבועיים — למניעת מצב בו יגיש הנגיד החדש דו"ח שהוכן בידי קודמו

משה מנדלבאום

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

פרישתו של ד"ר משה מנדלבאום מתפקיד נגיד בנק ישראל תידחה לזמן קצר. זאת, לאחר שראש הממשלה ושר האוצר הגיעו למסקנה, כי יש לאפשר לנגיד להגיש את דו"ח בנק ישראל. על פי החוק, על נגיד בנק ישראל להגיש את דו"ח הבנק המרכזי על מצב המשק בשנה החולפת לא יאוחר מסוף חודש מאי. עם זאת נראה, כי הנגיד יגיש בימים הקרובים את מכתב התפטרותו לממשלה.

חוגים ממשלתיים אמרו, כי הארכה בת השבועיים להמשך כהונתו של מנדלבאום נועדה, כדי למנוע מהנגיד החדש להגיש דו"ח עמדה כלכלי מרכזי על מצב המשק שנכתב למעשה על ידי קודמו.

המשך כהונתו של מנדלבאום מאפשר למערך ולליכוד לנסות ולהגיע לידי הסכמה בדבר מינוי נגיד חדש. בסוף השבוע היתה כוונה להעלות בישיבת הממשלה הבוקר את עניין מינוי נגיד חדש לבנק ישראל אולם לבסוף נדחה העניין.

בית המשפט בברמודה התיר גירוש תא"ל ברעם לארה"ב

פרקליט הישראלים החשודים בקשירת קשר למכירת נשק לאיראן יערער

ברמודה (ע"ר וע"צ) בית המשפט העליון של ברמודה התיר לגרש לארה"ב חמישה אנשים, בהם שלושה ישראלים, שהואשמו בארה"ב בקשירת קשר למכור מטוסי קרב, טנקים וטילים שונים בהיקף של 2.1 מיליארד דולר לאיראן. בית המשפט התיר לממשל ברמודה לגרש את החמישה [illegible] ודחה את בקשת הישראלים לאפשר להם לקבוע להיכן יגורשו.

פרקליטם של שני הישראלים, ביניהם תא"ל אברהם ברעם (52), הודיע כי יערער על צו בית המשפט. החמישה נעצרו ב־21 באפריל במסגרת פשיטות בניו־יורק ובברמודה, בהן נעצרו 17 בני אדם מחמש מדינות.

בין החמישה המוחזקים בברמודה נמצאים גם סמואל אוואנס (50), סוחר נשק אמריקאי המתגורר בלונדון, ושאל אייזנברג (55) ובנו גוריאל (30), בעלי עסק למכירת נשק בירושלים, וסוחר נשק [illegible], וויליאם נורתרופ, בעל אזרחות אמריקאית ואזרחות ישראלית.

דובר ממשלת ברמודה מסר כי הערעור יישמע בסוף מאי.

אנדריאוטי מגיע הערב לביקור בישראל

מאת חולדה לבירטומה, מופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ") שר החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריאוטי, יגיע הערב לישראל במטוס צבאי. ביקורו יימשך 48 שעות, וילוו אותו מנהלי המחלקות הפוליטית והכלכלית, וכן ראש לשכת העתונות שלו.

אנדריאוטי נחשב לאחד המדינאים האיטלקיים הבולטים. הוא חבר פרלמנט מזה 40 שנה, ושימש שר במשך קרוב ל־25 שנה. פעמיים עמד בראשות הממשלה. הוא חבר מפלגת הרוב הדמוקרטית הנוצרית ומקורב לוואתיקן.

במרכז השיחות יעמוד המצב במזרח התיכון, לרבות מלחמת עיראק־איראן והמצב בלבנון. אך עיקר עניינו של השר האיטלקי להחליף דעות ומידע על אפשרויות להוציא את מאמצי השלום בין ישראל לשכנותיה מקיפאון, ולתרום לפתרון הבעיה הפלשתינית.

תוקם ועדת חקירה בעקבות מהומות הסטודנטים בירדן

רבת עמון (ע"ר וע"צ) ראש ממשלת ירדן, זייד אל ריפאעי, החליט אתמול להקים ועדת חקירה לגבי התקריות שפרצו ביום חמישי שעבר באוניברסיטת אל־ירמוק שבעיר אירביד, מצפון לרבת עמון. בתקריות נהרגו שלושה אנשים ונפצעו מספר סטודנטים ושוטרים. המלך חוסיין הורה אתמול לשחרר את כל הסטודנטים שנעצרו בעקבות המהומות.

סוכנות הידיעות הירדנית מסרה, כי המלך גורס שיש לשכוח את "התקריות המצערות" שהיו באוניברסיטה שבצפון ירדן, ויש לאפשר לסטודנטים שם להשלים את בחינותיהם. שלושה סטודנטים, ביניהם שתי צעירות, נהרגו בשלושת ימי המהומות, שהחלו ביום שלישי שעבר. המהומות פרצו במחאה על שכר הלימוד שדרשה האוניברסיטה תמורת לימודי הנדסה.

שמונה־עשר שוטרים ומספר סטודנטים נפצעו כאשר המשטרה חדרה לקמפוס, כדי לסיים את המהומות. דוברים ממשלתיים מסרו כי הסטודנטים שהתפרעו השתייכו לקבוצה [illegible], שניצלה את שאלת שכר הלימוד כדי לעורר תסיסה.

דנמרק תסגיר לספרד חשוד ברצח שני מלחים ישראלים

מאת אליהו ההבי, סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ") דנמרק תסגיר לספרד את החשוד ברצח שני מלחי "צים קליפורניה".

ספרד ביקשה את עזרת האינטרפול בחיפושיה אחר גומאו ועיסאם כוהדי, החשודים כי רצחו בחודש אוקטובר 1985 בעיר ברצלונה שניים ממלחי "צים קליפורניה".

גומאו בן ה־31 נלכד בקופנהגן לפני כשלושה וחצי חודשים. חוקרי משטרת ספרד סבורים, כי הרוצחים היו שכירי חרב של "כוח 17" או חברי אש"ף.

תעריפי הדואר בתוך הארץ הועלו ב־50%

התעריפים לחו"ל התייקרו באחוזים בודדים וחלקם אף הוזלו

מאת מיכאל גרמני, סופר "הארץ"

אמש הועלו מחירי שירותי הדואר בפנים הארץ בשיעור הקרוב ל־50 אחוזים. שירותי הדואר לחו"ל התייקרו באחוזים בודדים וחלקם אף הוזל — כך ששיעור ההתייקרות הממוצע עומד על 25 אחוזים.

משלוח מכתב רגיל בארץ יעלה 20 אג' (במקום 14 אג' עד כה); משלוח חבילה עד 3 ק"ג בתוך הארץ יעלה 3 ש"ח (2.20); מברק של 10 מילים בתוך הארץ — 3 ש"ח (2.20); מכתב רשום בתוך הארץ — 1 ש"ח (0.81).

משלוח מכתב בדואר אויר לאירופה שמשקלו עד 10 גרם יעלה 40 אג' (ללא שינוי); מחיר מכתב בדואר אויר לארה"ב יירד ל־50 אג' (52) ומחיר אגרת אוויר יהיה 35 אג' (34). משלוח חבילה שמשקלה עד חצי ק"ג בדואר אויר לאירופה יעלה 12 ש"ח (במקום 13) ומשלוח אותה חבילה לארה"ב ישאר ללא שינוי, במחיר של 14 ש"ח. מחיר מברק בן 7 מילים לאירופה יהיה מעתה 6.30 ש"ח (5.67) ומברק לארה"ב יעלה 8.40 ש"ח (במקום 7.56).

משפחת רקנאטי תציע להעביר דיסקונט לממשלה אם יאולץ רפאל רקנאטי לפרוש

בני המשפחה ואלי כהן לא יקבלו על עצמם את תפקידיו של רפאל רקנאטי ★ אהרון מאיר יתפטר כנראה היום מניהול בנק המזרחי ★ ריינר התפטר מאמפל

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

במשפחת רקנאטי מתגבשת עמדה, לפיה יציעו להעביר את ניהול הבנק לידי הממשלה, אם זו תעמוד על כך שעל רפאל רקנאטי לפרוש מתפקידו כיו"ר קבוצת דיסקונט.

על פי הערכה שהתגבשה בקבוצת דיסקונט, לא ינקטו משפחת רקנאטי וקבוצת דיסקונט כל פעולה בכל הקשור להמלצות ועדת בייסקי. רק אם בנק ישראל והאוצר יכפו על הבנק לבצע את ההמלצות, ינקוט הבנק בפעולות בניסיון להמנע מביצוען. במסגרת זו התקבלה החלטה כי איש מבני משפחת רקנאטי וגם לא יו"ר ההנהלה המצומצמת, אלי כהן, לא יקבל את תפקידו של רפאל רקנאטי כיו"ר קבוצת אי־די־בי ומנכ"ל בנק דיסקונט. בקבוצת דיסקונט חוזרים ומדגישים, כי מדובר בקבוצה פרטית שהבנקאות היא רק חלק מעיסוקה.

גורמים בכירים בקבוצה הבהירו, כי אין כוונה למכור את הקבוצה או את בנק דיסקונט, כפי שהעריכו בימים האחרונים גורמים שונים. נטיה זו נובעת בין השאר מכך שאין למעשה כיום גורם רציני שיכול לרכוש קבוצה בסדר גודל של קבוצת דיסקונט, שנכסיה מוערכים בעשרות רבות של מיליוני דולרים.

מאיר יתפטר היום

בקבוצת בנק המזרחי מתנהל בימים האחרונים מאבק בין חמישה מועמדים המבקשים להתמנות למנכ"ל הבנק במקומו של אהרון מאיר, שימסור כנראה במועצת המנהלים היום על התפטרותו.

על תפקיד מנכ"ל הבנק מתחרים מיכאל צביני, המשנה למנכ"ל הבנק; יצחק רוכן; יצחק יגר, מנכ"ל חברת משב שבבעלות המוסדות הכלכליים של המפד"ל; אורי ברנון, לשעבר משנה למנכ"ל מפעלי ים המלח, וכיום איש עסקים פרטי שגילה עניין ביחד עם מנוס עצמון ברכישת חברת צים; חיים נדיבי, יו"ר מועצת המנהלים של בנק המזרחי, שניהל בימים האחרונים פעילות נמרצת בניסיון לקבל את התפקיד. יעקב גדיש, שהיה הממונה על התקציבים במשרד האוצר, הודיע כי אינו מעוניין בתפקיד.

בשלב זה נראה שהמועמד בעל הסיכויים הטובים ביותר הוא מיכאל צביני, הנהנה מאמון הנהלת הבנק והמוסדות הכלכליים של המפד"ל. החלטתו של נדיבי להגיש את מועמדותו גרמה להפתעה, שכן אין לו, למעשה, ניסיון בבנקאות, והוא הגיע רק לאחרונה.

אורי ברנון מסר בימים האחרונים לגורמים בהנהלת הבנק, כי הוא נהנה מתמיכתה של המפקחת על הבנקים, גליה מאור.

לא ברור אם מועצת המנהלים תבחר היום במנהל, ויתכן שהבחירה תידחה לישיבה אחרת.

ריינר מסר מכתב התפטרות

יו"ר חברת אמפל תעשיה, אפרים ריינר, מסר את מכתב התפטרותו להנהלת חברת אמפל שהתכנסה בניו־יורק ביום חמישי בלילה. התפטרותו של ריינר תיכנס לתוקף על פי החלטת מועצת המנהלים של אמפל שתתכנס בראשית החודש הבא.

בכיר במשרד החוץ — לפגישות עם מנהיגים שחורים בדרא"פ

מאת עקיבא אלדר, הסופר המדיני של "הארץ"

פקיד בכיר במשרד החוץ נשלח בשבוע שעבר לפגישות עם מנהיגים שחורים בדרום אפריקה.

מנהל מחלקת אפריקה פנחס גונן נשלח לראשונה לדרום אפריקה, על מנת לבסס את קשריה של ישראל עם ארגוני השחורים שם לקראת שינויים אפשריים בשלטון. באחרונה ביקרה בארץ משלחת של פעילי ארגונים שחורים, באחריות ההסתדרות, ושליחותו של גונן היא המשך המגמה לתקן את רושם תמיכת ישראל בממשלת הלבנים.

על רקע נסיעתו של גונן הדגישו בכירים במשרד החוץ את הסתייגותם מהפגישות שנקבעו לשר משה ארנס בעוד שבועיים עם שרים בממשלת פרטוריה. עם שובו של ארנס ארצה מביקור בארה"ב, ייעשה ניסיון להשפיע עליו לבטל את הפגישות ולהסתפק במפגשים עם מנהיגים יהודיים שהזמינו אותו לביקור בדרום אפריקה בראשית יוני.

רייגן יפגש עם ראשי ארגונים יהודיים כדי לשכנעם לתמוך במכירת נשק לסעודיה

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") הנשיא רייגן יפגש מחר בבית הלבן עם 12 מראשי הארגונים היהודיים, כדי לשכנעם לתמוך בעסקת הנשק הסעודית.

בפגישה ישתתפו ראשי הוועד היהודי אמריקאי, ראשי ארגון הנשיאים של הארגונים היהודיים ונציגי הקונגרס היהודי אמריקאי. דובר הבית הלבן מסר כי הנשיא ינסה לשכנעם בחשיבות עסקת הנשק מבחינת האינטרס הלאומי של ארה"ב.

שר החוץ שולץ, שנאם ביום חמישי בערב בפני כנס הוועד היהודי אמריקאי, ביקש מהנוכחים לתמוך בנשיא בנושא עסקת הנשק הסעודית, משום צרכיה הלאומיים של ארה"ב ומשום דרכה המתונה של סעודיה. ראשי הממשל מתכננים לקיים השבוע פגישות עם סנטורים וחברי קונגרס, במטרה לשכנעם לשנות את הצבעתם ולא להפיל את הווטו הנשיאותי, הצפוי לקראת סוף השבוע.

הקונגרס על שני בתיו דחה ברוב מכריע את בקשת הממשל למכור נשק לסעודים בשווי 345 מליון דולר. החלטה זאת תשאר בתוקף אם הקונגרס יצליח לגייס רוב של שני שלישים, כדי לדחות את הווטו הנשיאותי על ההחלטה.

ראשי ארגונים יהודיים מסרו, כי יתועדו לפגישה עם רייגן שכן "הזמנה נשיאותית יש לכבד" אך הדגישו, כי יהיה זה "בלתי ריאלי לבקש מארגונים יהודיים להשתדל עבור סעודיה".

עיראק כבשה עיר איראנית — תובעת נסיגה איראנית משטחה

כיבוש העיר מהראן בגזרה המרכזית — ניסיון ללחוץ על איראן לפנות את חצי האי פאו, המוצא העיראקי לים

בגדד (ע"צ וע"ר) העיר האיראנית מהראן נפלה בידי כוחות עיראק. על כך הודיע אמש המטכ"ל העיראקי בבגדאד. העיר מהראן נמצאת בגבול עיראק־איראן, בגזרה המרכזית של החזית.

בהודעה נאמר עוד, כי "עיראק לא תפנה את העיר מהראן, אלא אם תסכים איראן לעיקרון של נסיגה מוחלטת ללא תנאים משני עברי הגבול הבינלאומי או אם תפנה את חצי האי פאו בדרום מזרח עיראק".

המטכ"ל העיראקי הדגיש, כי אם תסרב איראן, תחזיק עיראק בעיר מהראן ובערים אחרות, עד אשר יושג שלום כולל.

מהראן היא העיר האיראנית הראשונה שכבשה עיראק מאז נסוגה מאיראן ביוני 1982.

המבצע לכיבוש מהראן משתלב באסטרטגיה הצבאית העיראקית החדשה, שמטרתה לכבוש שטחים וערים באיראן, כדי להביא מדינה זו לפנות את חצי האי פאו, המהווה את המוצא היחיד של עיראק למימי המפרץ. חצי האי נכבש בידי כוחות איראן בפברואר השנה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: אברהם צרפתי, המשנה לנציב מס הכנסה

על: גידול בהיקף ההון השחור (עמ' [illegible])

★

הערב— ועידת היסוד של מפלגת המרכז הליברלי (עמ' 3)

★

פיקרינג: יש לנו סיבות טובות לסיוע המשמעותי שאנו מעניקים (עמ' 3)

★

מאסר 14 שנה לנשיא ארגנטינה לשעבר על התבוסה בפוקלנד (עמ' 5)

★

הקבלנים דורשים סיוע במקביל ל"סולל בונה" (עמ' 5)

★

לאוטמן: בלימת האינפלציה באחוז לחודש מותנית באי פריצת רמת השכר (עמ' 5)

★

נעצר חשוד בהכאת צלם עיתונות בהפגנת דתיים בפ"ת (עמ' 6)

★

נעצר חשוד בתקיפת המתנדבת האוסטרלית (עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע.) רמה מעל אזורנו גורמת למזג אוויר יציב. ירושלים 10—23, הגולן 8—24, נהריה 11—23, צפת 9—22, חיפה 11—23, טבריה 13—30, נצרת 12—25, עפולה 12—25, שומרון 12—25, תל־אביב 14—25, לוד 13—26, יריחו 14—32, עזה 15—23, באר־שבע 9—28, אילת 18—33.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4747	−0.0071
נוסעים	1.7528	−0.0084
שחור	1.6100	−0.0100

בגליון זה 12 עמודים

עורך את העמוד: אהוד גונדר

רק בעו"ש משופר אינך משלם דמי ניהול חשבון

(חוץ ממשיכת שיקים)

קניית ומכירת תפ"ס — חינם

קניית ומכירת פק"מ — חינם

פעולות במטבע חוץ — חינם

הפקדות שיקים — חינם

פעולות בניירות ערך — חינם

אתה צריך גם עו"ש משופר בבינלאומי

אולי לא שמת לב לכך אך בכל פעם שאתה עושה פעולה בחשבונך, אתה מחוייב בדמי ניהול חשבון: על קניית ומכירת תפ"ס, פק"מ, הפקדת שיקים ושוברים, רישום פעולות במט"ח, משיכת כסף בכספומט האוטומטי, פעולות בניירות ערך ועוד ועוד. המסקנה ברורה: אתה צריך חשבון נוסף.

אתה צריך גם עו"ש משופר. פתח עו"ש משופר בבינלאומי וחסוך דמי ניהול חשבון על כל הפעולות חוץ ממשיכת שיקים.

פתחתי חשבון גם בבינלאומי

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

אנדריאוטי מגיע היום

שר החוץ האיטלקי, ג'וליו אנדריאוטי, שיגיע הערב לישראל, ינצל את ביקורו כאן לפגישות עם ידידים משכבר הימים. לשם כך ייצא אנדריאוטי לביקור בקיבוץ הגונן, שם יפגוש לו חברים יוצאי איטליה.

ביקורו של אנדריאוטי הוא ביקור־גומלין לביקורו של שר החוץ, יצחק שמיר, והשניים ינצלו אותו כדי להחליף דיעות בנושא הטרור. בירושלים בטוחים ששמיר לא שכח לאנדריאוטי את יחסו הסלחני — בלשון המעטה — לאש"ף, שלא השתנה גם אחרי חטיפת האונייה האיטלקית "אקילה לאורו". הוא יתקבל לפגישות גם אצל הנשיא, חיים הרצוג, ואצל ראש הממשלה, שמעון פרס.

מאחר שהוא שר החוץ הראשון המבקר בישראל אחרי ועידת טוקיו, מצפים שאנדריאוטי יספר כאן רשמים ממפגש מנהיגי העולם שנערך שם.

א. לם

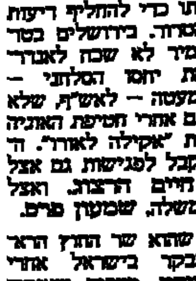

דוד קמחי

בתו של דובנוב נפטרה בגיל 101

בתחילת החודש נפטרה בניו־יורק, בגיל 101, הסופרת, המשוררת והמתרגמת האינטלקטואלית של תנועת ה"בונד", סופיה דובנוב־ארליך, בתו הבכורה של ההיסטוריון הנודע שמעון דובנוב. היא היתה אשתו של מנהיג ה"בונד" הנריק ארליך, שהוצא להורג בכלא הסובייטי יחד עם עמיתו ויקטור אלטר על־ידי משטרו של סטלין בדצמבר 1941. בערך באותה שנה נרצח אביה על־ידי שוטר לטבי, בעת האקציה של הכובשים הגרמניים בגיטו ריגה.

סופיה דובנוב־ארליך, ילידת 1885, היתה דמות ססגונית בתנועת העבודה היהודית ברוסיה הצארית ובפולין שלפני השואה. היא היתה פעילה במחתרת המהפכנית בפטרבורג, ובשל כך גורשה מהאוניברסיטה. בהגיעה לווילנה, הצטרפה לתנועת ה"בונד" והשתתפה בעריכת כתבי־עת שונים. בין השאר פרסמה בכתבי־העת "ליטעראַטור" ו"צוקונפט" ("עתיד") בעריכת מקסים גורקי. וכן תירגמה עבודות, לבקשת גורקי, מיצירותיו של ביאליק בשירה ובספרות.

אחרי הירצחו של בעלה, הגיעה יחד עם שני בניה לארה"ב, ופרסמה שני קבצים של שירה ברוסית, ספר על חייו של אביה ועוד. היא נקברה בניו־יורק.

יצחק לורן

מחולות המנכ"לים

במסיבת יום עצמאות מאוחרת שקיימו עובדי משרד החוץ ביום חמישי, ניתרו הדיפלומטים המעונבים על גינוני הטקס ויצאו במחול עם מזכירותיהם. בין הרוקדים היה גם מנכ"ל המשרד, דוד קמחי, אשר בהישמע פעמי רוטציה הביע תקווה שהעובדים יזמינו אותו למסיבה הבאה גם כמנכ"ל מיל', כפי שנהג כלפי המנכ"לים לשעבר, גדעון רפאל וולטר איתן, שהוזמנו למסיבה.

א.לם

יוסי בנאי והספרדים

השחקן־זמר יוסי בנאי, ישתתף בקופרודוקציה ישראלית־ספרדית שתוצג בקרוב בישראל. מדובר במופע אמנותי המציין שיתוף־פעולה תרבותי ראשון בין שתי המדינות, ובמסגרתו יועלה המופע "בלדה ללוחם שורים", על־פי יצירתו של פדריקו גרסייה לורקה "הקינה של איגנסיו סנצ'ס מחיאס" ("ב־5 לפנות ערב").

בנאי יופיע בדמות המספר, ולצדו 16 רקדני פלמנקו מתיאטרון חיטאנו מספרד. ההופעות בישראל ייערכו בחסות שגריר ספרד בארץ ובשילוב עם תיאטרון יובל של מרים עציוני.

שתי ההופעות הראשונות ייערכו במסגרת פסטיבל ישראל בירושלים, והרקדנית הישראלית דליה לאור תופיע במופע כרקדנית־אורחת.

ש. נוטה

עירית רוזנבלום

משקיפי או"ם: נשמר הסכם הדילול בגולן

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

מבדיקות שערכו משקיפי או"ם בגולן עולה, כי צבאות ישראל וסוריה שומרים על הסכם דילול הכוחות בין שתי המדינות, משני עברי הגבול בגולן.

מדובר בבדיקות שיגרתיות הנעשות מדי פעם על ידי משקיפי האו"ם, כדי לבדוק את קיום ההסכמים משנת 1974. הבדיקות נערכו בשבוע שעבר ותוצאותיהן הוגשו לראשי צבאות ישראל וסוריה ולמזכיר האו"ם בניו יורק.

קטיושות גרמו נזקים באצבע הגליל

מאת מנחם הורוביץ

טילי קטיושה נורו ביום ששי אחר הצהרים משטח לבנון לעבר איזור אצבע הגליל. איש לא נפגע, אך נגרמו נזקים קלים.

הטילים, בקוטר 107 מ"מ, נורו מאיזור נבטייה. זו פעם שניה תוך 48 שעות שמחבלים מאיזור זה יורים לעבר אצבע הגליל. חיילי צה"ל וצד"ל השיבו אש למקורות הירי.

אלוף פיקוד הצפון אלוף אורי אור אמר, כי מחוץ לאיזור הביטחון נמצאים עדיין גורמים עוינים מקבוצות שונות הפועלות נגד ישראל. כמו כן ישנם תושבים אשר תמורת כסף יורים קטיושות לעבר אצבע הגליל.

התקדמות בשיחות הפיוס אש"ף־סוריה

עתוני המפרץ: ישראל מרכזת כוחות לפעולה בבקעת הלבנון

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

אש"ף סיים את ההכנות לביצוע תוכנית להגברת הפיגועים בתוך השטחים הכבושים והדבר יבוא לכדי מעשה בקרוב מאד. דברים אלה אמר אתמול סגנו של ערפאת, סלאח חלף, בראיון לעתון הכוויתי "אל־קבס". במקביל הודיע עוזר אחר של ערפאת, פארוק קדומי, כי בשיחות הפיוס עם סוריה הושגה התקדמות ניכרת, והאשים את המלך חוסין ב"קריעת הסכם עמאן" בין אש"ף לירדן. לדבריו, מסיר מהלך זה קושי נוסף בפני חידוש היחסים עם סוריה ועתה יש לצפות, כי אחד הצדדים "יפתח בצעד הראשון".

עתוני המפרץ מדווחים על התגברות האופוזיציה לערפאת בתוך ארגון פתח. העתון הכוויתי "אל־סיאסה" מגלה, כי בפתח פועלת תנועה חשאית חדשה המכנה עצמה "הקצינים החופשיים".

"דמשק תהדוף תוקפנות"

סגן הנשיא הסורי, חדאם, ושגריר סוריה בכווית, הזהירו בסוף השבוע, כי דמשק תשתמש בכל האמצעים העומדים לרשותה כדי להדוף "תוקפנות ישראלית חדשה". עוד ציינו השניים, כי כל התנגשות בין סוריה לישראל עלולה להביא לעימות בין שתי המעצמות הגדולות.

עתוני המפרץ ובכלל זה "אל־אתחאד" ממשיכים לדווח על תכנית ישראלית לטיהור בסיסי הארגונים הפלשתינים והאיסלאמיים בבקעת הלבנון, שבשליטת הכוחות הסוריים. המקורות טוענים, כי ישראל ריכזה 27 אלף חיילים ו־1,800 טנקים לביצוע המשימה.

העתונים הפרו־סורים בביירות האשימו אתמול את הנוצרים בהמשך שיתוף הפעולה עם ישראל. האשמות אלה באו במסגרת מאמרים לרגל יום השנה השלישי לחתימת הסכם ה־17 במאי בין ישראל ללבנון.

העתון הביירותי "אל־ספיר" כתב אתמול כי בקרוב ייערכו שינויים בממשלה המצרית שבמסגרתם יוחלפו ששה שרים כלכליים ובהם שר התכנון, אל־גנזורי.

אלוף יוסי פלד לפיקוד צפון במקום אורי אור

מאת ראובן פדהצור

האלוף אורי אור יסיים את תפקידו כאלוף פיקוד הצפון ביוני. כך הוחלט בשיחה שקיים שר הביטחון, יצחק רבין, עם האלוף אור.

במקום אור ייכנס לתפקיד האלוף יוסי פלד. החלטת השר ליישם את החילופים בפיקוד הצפון באה זמן רב יחסית לאחר שהוחלט על אישור אלופי הפיקודים החדשים בשני הפיקודים האחרים, מרכז ודרום. בוצעו החילופים זה מכבר.

בשלב זה לא ברור עדיין איזה תפקיד יקבל האלוף אור.

סגן קונסול ישראלי במיאמי מואשם בסיוע לבריחת נאשם בהונאה מארה"ב

מיאמי (ע"צ) סגן קונסול ישראלי לשעבר במיאמי, דוד מרדכי, הואשם ביום חמישי, כי סייע לאדם שהואשם בהונאה להימלט מארה"ב.

דוד מרדכי, שהודח מתפקידו בספטמבר אשתקד, מואשם כי קיבל 125 אלף דולר מאדם בשם גורדון וולפסון, כדי לסייע לו לעזוב את ארה"ב לישראל באפריל אשתקד, חמישה ימים לפני שבית משפט בפלורידה עמד לגזור את דינו.

וולפסון הורשע במעילה של 56 מליון דולר בעסקי נפט שאותם ניהל. כאשר יצא לישראל, היה משוחרר בערבות של רבע מליון דולר.

וולפסון נידון ל־20 שנות מאסר שלא בפניו. הוא נעצר בישראל ביוני אשתקד, וממתין עתה להסגרתו לארה"ב.

מרדכי צפוי לעונש של מאסר וקנס. פרקליטו אמר, כי אכן עזר לוולפסון לנסוע לישראל, אך הוא לא ידע כי היה מואשם בהונאה.

גידול סרטני הוסר מלחיו של ג'ורג' בוש

וושינגטון (אי־פי) "גידול סרטני קטן" הוסר ביום חמישי מלחיו השמאלית של סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, נמסר אתמול ממשרדו.

הן הנשיא רייגן והן רעייתו ננסי עברו בעבר ניתוחים דומים בפניהם.

ערך את העמוד: אור גרנדר

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

פארודיה על תיאטרון

קבוצת התיאטרון מציגה בנוה צדק את "קרמבו בעורף האויב". מחזה מאת קובי ניב. בימוי: ישראל גוריון. מוסיקה: ישראל בורוכוב. תלבושות: רקפת לוי. משתתפים: רויטל איתן, פמור גריש, עדנאן טראבשה, עמי כץ, פביאנה מיוחס וסיני פתר.

קבוצת התיאטרון רוצה לעשות תיאטרון פוליטי שיגיע אל "האיש הפשוט", ולאו דווקא אל "המשוכנעים". לצורך זה הם משתמשים בטכניקה של קומיקס, כשהם מערבים בתוכה דמויות מן המיתולוגיה הקולנועית. "קרמבו" הוא פארודיה על "רמבו", אבל מה שהדמות הזאת עושה במחזה הזה אמור להיות פארודיה על המציאות אותה אנחנו חיים, הכוללת אלופים מטומטמים, מתנחלים חנפנים, ערבים רעים וטובים, חוקרים בתשובה וכו' רומה.

נכון, אמנם, שהמציאות תמיד מצחיקה מכל דמיון, גם כשזה מסתבך בתיאטרוליות המשעשעת לפעמים, הודות לבימוי של ישראל גוריון. אבל גם נוכחות בימתית של שחקנים כמו עדנאן טראבשה (קרמבו), סיני פתר, עמי כץ או פביאנה מיוחס לא יכולים להסוות את שדיפות הטקסט ואת העובדה שמעבר למסר בסיסי מאוד (הכל מטומטם במציאות) אין לקבוצה הזאת מה להגיד.

התוצאה היא תרגילים בסגנון תיאטרוני עם הרבה רעש ומהומה, שמאחוריה מסתתרת מידה רבה של עני רוחני, ומידה לא קטנה של טעם רע. קשה לי לראות בעיני רוחי כיצד תרגיל תיאטרלי זה מביא פוליטיקה "נכונה" לקהל הרחב בשכונות או בעיירות הפיתוח. תיאטרון זה לא רק הילולה ומיומנות בימתית. צריך גם שיהיה מה להגיד.

שיחת היום / ירח טל

עם: אברהם צרפתי, המשנה לנציב מס ההכנסה, אחראי על חקירות ומודיעין

על: הגידול בהיקף ההון השחור

אי אפשר לחסל את התופעה

— מקבלים עליך המספרים שנוקבו לגבי היקף ההון השחור בארץ?

— אנחנו לא נוקבים במספרים. ח"כ שפייזר זרק נתון אחד. גבוה, ואנשי האקדמיה נתנו נתון אחר. נמוך יותר. אלה גם אלה מסתמכים במידה רבה על ניחושים וקשה להם להוכיח אמיתות. גם לנו לא ברורה מימדי התופעה במדוייק.

— האם בהקטנת שיעורי המס אין כדי להביא להקטנת המוטיבאציה להעלמת הכנסות?

— לדעתי צעד כזה לא יביא בהכרח להקטנת העלמת ההכנסות. לפני כארבע שנים עשתה שווייץ ניסיון להלבין ההון השחור אצלה ושם הוכרז על שיעור מס אפס למצהירים על הונם, כאשר אצלנו מדברים המציעים על שיעורי מס של 25%־35% למבקשים להלבין הונם. על אף התמיכה הכמעט מלאה במשאל עם, איש כמעט לא בא להלבין כספו בשווייץ. גם אצלנו, ב־67', הכרזנו על הגינה למצהירים על הונם הלא מדווח והניסיון נכשל. ניסיון נוסף שעשינו ב־1975, עם יישום מסקנות ועדת בן־שחר, נכשל אף הוא.

— אבל בשנה האחרונה קיבלתם תוספת כוח־אדם ומשאבים המסייעים בכל זאת ממשיכים להגזר.

— נכון, קיבלנו לפני 9־8 חודשים תוספת של 300 איש ואמנם הדבר ניכר בתוצאות. כאשר בחצי השנה האחרונה הגברנו לחצינו על המסחר הקמעונאי־עברנו לפעולה בשעות לא שיגרתיות, בלילות, בשבתות ובחגים. הוכחנו כי תוספת משאבים מביאה לתוצאות ברורות. אין די במשאבים שניתנו ונדרש עוד עם ברצוננו לצמצם תופעת העלמות עוד יותר.

— האם אתם ממשיכים לעודד הלשנות?

— לא צריך לעודד. זה קיים במילא. יש עונות של גאות ושפל בהלשנות. עכשו אנו נמצאים בתקופת גאות, שנובעת כנראה מהמצב במשק, בעיקר עקב פיטורי עובדים ואבטלה.

— דווח כי חלק ניכר מההון השחור מוברח לחו"ל. כיצד אתם מתכוונים לסתום פירצה זו?

— קשה יהיה להילחם בכך אם לא יהיה שיתוף פעולה בין מדינות בנושא זה. כיום יש מדינות שממש עוזרות ומעודדות מעלימי הכנסות ממדינות אחרות להשקיע כספי העלמות אצלם תוך אבטחת כחסה חוד־סיון.

— מה תרומתם של השטחים לתופעה של היווצרות הון שחור בישראל?

— בשטחים פועלת כלכלה שחורה ענישה. מבחינה זו השטחים הם הכסן הרכה שלנו. אנו לא מצליחים להגיע לפיקוח הדוק שם בין־השאר, כי אנו מוגבלים בפעילותינו בשל החוקים הנפרדים הקיימים שם.

— לאור דבריך אני מבין כי הציבור צריך להשלים עם קיום התופעה של הון שחור.

— זאת לא אמרתי. נגביר את מאמצינו לצמצום התופעה, אך אין להשלות הציבור, כי ניתן לחסלה לחלוטין. אני מאמין, כי נצליח לצמצם התופעה לאחר שתמומש האבטחה לקבלת תוספת שופטים לזירוז ההליכים המשפטיים נגד עברייני המס; יישום החוק שיאפשר הטלת קנסות מינהליים והחוק לאיחוד הפיקוח הזוקלאי.

האוניברסיטאות יושבתו מחר

גורמים באוצר: הנהלות האוניברסיטאות — חלק מהסגל, ומתקשות במו"מ

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ארגוני הסגל האקדמי ישביתו את הלימודים במוסדות להשכלה גבוהה — חוץ מבטכניון — מחר.

האוצר מתנגד למתן תוספת השכר שדורשים חברי הסגל האקדמי. האוצר הציע לסגל לוותר על חלק גדול מתוספת השכר, תמורת יצירת מנגנונים שיבדקו בהווה ובעתיד את שכרם של חברי הסגל האקדמי ועל פיהם יעודכן השכר. לדברי הממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי, דחיית ההצעה על ידי ראשי ארגוני הסגל האקדמי היא בבחינת טעות חוסר ראייה לטווח ארוך.

גורמים בכירים באוצר אמרו, כי בליבם תחושה לא נוחה לגבי דרך ניהול מו"מ בין ההנהלות לסגל האקדמי. זאת, בשל העובדה שהנהלות הם חלק מהסגל האקדמי ויש קושי לנהל מו"מ בצורה שכזו.

בעניין אחר אמר הממונה על השכר, כי אין כוונה להזיז מעלות השכר שתוכננה בתקציב המדינה. הטבה בתנאי השכר בשרות המדינה עשויה להינתן רק תמורת צמצום מספר העובדים.

באישור המשטרה

(סוף מעמוד 1)

חוקרים שהועלה במכתבים הקודמים, אומר כי החקירה נערכה מגמתית ודורש הקמת ועדת חקירה.

בלאס אינו מזכיר את תרומותיו למפלגת העבודה, אך כתב, כי אינו מבין כיצד השר בר־לב נתן ל"דברים כאלה", כמו החקירה נגדו, להתרחש. לבלאס היו בעבר קשרים עם מפלגת העבודה והוא תרם סכומי כסף נכבדים למערכת הבחירות שלה בתקופת כהונתו של בר־לב כמזכ"ל המפלגה.

בעקבות קבלת המכתב, שיגר עוזר שר המשטרה מכתב קצר בשם השר בר־לב לבלאס ובו נאמר, כי זכותו להגיש תלונה רשמית בצינורות המקובלים. ככל הידוע, בשלב זה לא הורה השר על כל טיפול בעקבות המכתב.

חוקרים מותחים ביקורת

חוקרים ותיקים במטה הארצי מתחו בסוף השבוע ביקורת קשה על העברת המכתב מבלאס לשר המשטרה, כי יש בכך משום ניסיון להפעיל לחצים על חוקרי המשטרה ועל הפרקליטות. גורמים משטרתיים בכירים אמרו ביום ששי, כי לא הופעל כל לחץ על המשטרה מכל כיוון שהוא בפרשת בלאס וכי למכתב שהעביר בלאס לשר המשטרה אין משמעות או אפשרות להשפיע — משום שחקירת המשטרה הסתיימה והוגש כתב אישום.

דובר משרד המשטרה נחום מנגל אישר ביום ששי ששר המשטרה קיבל מכתב מבלאס. המכתב הגיע בצינורות הרשמיים המקובלים דרך המשטרה, כפי שמגיעים הרבה מכתבים מאסירים ועצירים בדרך כלל. השר השיב לבלאס בצינורות המקובלים, דרך המשטרה". לדבריו, "לא היה כאן שום טיפול מיוחד או יוצא דופן. מאחר שלבלאס היו טענות כנגד המשטרה היה משטרה נעתרה לבקשתו להעביר מכתב לשר המשטרה, המכתב הועבר. השר נהג במקרה הזה כמו שהוא נהג במקרים דומים בעבר ואינו רואה בכך שום דבר מיוחד. אם יגיש בלאס תלונה היא תטופל בצינורות המקובלים ככל תלונה אחרת", אמר הדובר.

אל"מ ד"ר ולד

(סוף מעמוד 1)

בתשובה לשאלה, מסר דובר צה"ל כי ראש אגף התכנון דאז, האלוף מנחם עינן, שיתף את אל"מ ולד בעבודות האגף, כולל דיונים ומידע כתוב, לפי שיקול דעתו של ראש האגף, בהיקף שנראה לו דרוש לביצוע משימותיו של ולד. עוד מסר דובר צה"ל, כי בשעתו התנהלה נגד ולד חקירה, עקב חשד שעלה על רקע התבטאות מורה ויוצאת דופן. בסיומה הסתבר, כי אין למעשיו רקע בטחוני. אל"מ ולד הוזהר כדין לבל יעשה מעשים כאלה בעתיד, והוחלט שלא להעמידו לדין.

עוד מסר דובר צה"ל, כי למטכ"ל לא ידועה הוראה של שר הביטחון לקיים דיון על עבודתו של אל"מ ולד. לדברי דובר צה"ל, נמסר לפני כשנה לאגף התכנון, כי יש לכלול את עבודתו של ולד במסגרת התכנית הרב־שנתית.

ביקורת על מקצועיות והמוטיבאציה

מחקרו של ולד הוא מסמך נוקב וחריף, המעלה שורה של טענות לגבי תיפקודו של צה"ל במלחמות ולגבי הליקויים בהפקת הלקחים על־ידי הפיקוד הבכיר ממלחמות אלה. בין השאר כותב ולד, כי משך 15 שנים (1967 — 1982) קפא צה"ל על שמריו ונמנע מלהפיק ולישם לקחים. לכן, רמת הביצועים שהיתה ב־67' בינונית, נשחקה מאז בקצב מהיר, וב־82' כבר היתה חלשה.

עוד הוא כותב, כי ארבע שנים לאחר מלחמת שלום־הגליל טרם התבצע סיכום לקחי המלחמה הכוללים, לא ברמת המטה הכללי ולא ברמת הפיקוד הגבוה. כאשר הופקו לקחים, טוען ולד, היו אלה בחתכים חייליים או מקצועיים־נושאיים. "תהליך הפקת הלקחים הזה היה לא רק מפוצל וסלקטיווי, אלא שהוא הוכוון ונוהל תמיד על־ידי מפקדים שהיו מעורבים אישית במלחמה".

במחקרו מבקר ולד קשות, בין השאר, את רמת המקצועיות של המפקדים, את הטקטיקה והדוקטרינה הלוחמת, כפי שיושמו במלחמות, ובעיקר ב־82', את מבנה הארגון והכוח בצה"ל, ואף את הרצון והמוטיבאציה להילחם.

סופרו הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר כי יושב ראש ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, פתח בהתייעצויות עם חכ"ים שונים בוועדתו בקשר לדו"ח של ד"ר עמנואל ולד. הכוונה בוועדה היא להקים ועדת משנה שתטפל בבעיות שהוא הקרב העתידי של צה"ל, ובתוך כך יתפוס מקום מרכזי גם הדיון על דו"ח ולד.

שיחות טאבה יתחדשו מחר

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

משלחת מצרים לשיחות טאבה תגיע הערב ארצה לקראת חידוש השיחות מחר בתל אביב.

ראש המשלחת המצרית, ד"ר נביל אל ערבי, ימסור בפתח השיחות על תגובתה של מצרים לנוסח השאלה שתוצג לבוררים, כפי שהציעו האמריקאים. מול הערכות חיוביות של משרד ראש הממשלה לקראת פתיחת סבב השיחות הנוכחי, הביע שר החוץ, יצחק שמיר, ספק אם ניתן יהיה להגיע כבר השבוע לסיכומים.

שמיר הנחה את אנשי משרדו המשתתפים בשיחות לעמוד על כך שסדר היום יכלול גם את נושאי הנורמאליזציה ביחסי שתי המדינות.

שמיר: התנהגות וייצמן

(סוף מעמוד 1)

וייצמן. השגריר מאיר רוזן לא ידע כי וייצמן נועד עם שולץ ועם מרפי, אלא לאחר הפגישה. רוזן גם לא קיבל דיווחים על מהלך הפגישות ועל תוכן השיחות. בתגובה מסר וייצמן, כי "אינו ממונה על התיאום בין משרד ראש הממשלה למשרד החוץ, והפגישות תואמו ישירות ביוזמת האמריקאים".

וייצמן הביע תמיהה על כך שרוזן לא טרח לקבל את פניו בשדה התעופה.

בשגרירות בוושינגטון התלוננו על כך שוייצמן לא טרח להודיע על פגישותיו, ונמנע מלמסור לשגריר על מהלך השיחות. וייצמן הגיב על כך: "אני חייב דיווח רק לראש הממשלה, לו אני כפוף".

לוייצמן נועדה ביום חמישי גם פגישה עם עוזר שר ההגנה, ריצ'רד ארמיטאג', אך דבר הפגישה לא הועבר לידיעתו. מקורות בשגרירות מסרו, כי ההודעה על הפגישה הגיעה לשגרירות, "אך כיוון שוייצמן לא טרח למסור על מיקומו, לא ידענו לאן להעביר את הידיעה". ארמיטאג' חיכה, לפיכך, לשווא לפגישה עם וייצמן.

במשרד החוץ אין מייחסים כל חשיבות לפגישותיו של השר וייצמן בוושינגטון.

מקורות במשרד שאמרו זאת, הגדירו את פרשת התעלמותו מהשגרירות כ"ילדותית".

משרד רוה"מ: אי הבנה

בלשכת ראש הממשלה נמסר, כי לא היתה כל כוונה לעקוף את השגרירות והעובדה שנציג השגרירות לא הוזמן לפגישה עם שולץ ובכירים במשרד החוץ האמריקאי נבעה מאי־הבנה.

עוד נמסר, כי הקונסוליה בניו־יורק ידעה על בואו של וייצמן, והקונסול הכללי אף המתין לו בנמל התעופה. בוושינגטון המתין לוייצמן הנספח הצבאי בשגרירות. בלשכת ראש הממשלה ציינו, כי הידיעה על פגישתו הצפויה של וייצמן עם שולץ אף פורסמה ביום חמישי שעבר בהבלטה ב"הארץ", ולכן מוזר שמייחסים לה חשאיות.

מעמד וייצמן לאחר הרוטאציה

בתשובה לשאלה לגבי רצונו של וייצמן להיות שר במשרד החוץ לאחר ביצוע הרוטציה השיב שמיר, כי יש לדבר על כך והדבר מקבל משמעות מיוחדת בעקבות התנהגותו זו של השר וייצמן. שמיר גם הוסיף כי שר ללא תיק, כמו שוייצמן מבקש להיות, כפוף בדרך כלל למשרד ראש הממשלה ולא למשרד החוץ.

המעלות של
אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	7	19	מע.חל	1	15
אתונה	17	26	מעונן	16	21
בוקרשט	18	21	מעונן	11	24
בריסל	10	19	מעונן	9	16
וינה	12	18	מעונן	15	21
ז'נבה	13	10	מע.חל	12	18
לונדון	8	13	גשום	8	16
ליסבון	13	18	מעונן	15	18
מדריד	12	27	מע.חל	14	21
ניו־יורק	14	21	מע.חל	11	21
פאריס	12	19	מע.חל	9	18
פרנקפורט	10	20	מע.חל	11	17
ציריך	14	19	מע.חל	10	17
קהיר	18	29	בהיר	14	26
קופנהאגן	5	14	מע.חל	10	16
רומא	17	21	מע.חל	15	25
שטוקהולם	7	16	מע.חל	10	15

ELAL אל על

פרויקט — הלביא — פיל לבן יקר ועקר

"הלביא" הוא מטוס, אשר לדעת מומחים בלתי תלויים לא ימצאו לו שווקים בעולם.
מחירו הכולל של הפרויקט: כ־11 מיליארד דולר.
מאין לוקחת הממשלה את הכסף? מקצבאות הקשישים, מתקציב החינוך, מעיירות־הפיתוח, מבתי החולים, מפועלי אתא, ממני וממך.

מחר, יום שני, ה־19 במאי מ־5.00 אחה"צ עד 7.00 בערב נקיים

משמרת מחאה

נגד המשך פרוייקט הלביא מול הכניסה למשרד הבטחון ברח' קפלן בתל־אביב.

בואו למחות!

הרשימה המתקדמת לשלום
ת.ד. 31109 תל־אביב
טלפון 03-659474

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

בלהה ליפשיץ ז"ל

ההלויה תתקיים היום יום א' ט' באייר 18 במאי 86 בשעה 1.00 אחה"צ בבית העלמין החדש בכפר סמיר חיפה

המתאבלים בנה: עודד ויוכבד ליפשיץ — ניר־עוז
בתה: תלמה ועודד עמיחי
אחיה: מאיר, אבא, וחיים גירון ומשפחותיהם

אוטובוס למלווים ייצא בשעה 12.15 מבית המנוחה ברח' ביריהודה 11, חיפה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

כתריאל ליפטשר ז"ל

הלויה תתקיים היום יום ראשון ט' באייר תשמ"ו (18.5.86) בשעה 3 אחה"צ העלמין בפרדס חנה

המשפחה המתאבלת

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של יקירתנו

חייקה מילט (לבית פרנקפורט)

ההלויה תצא היום יום ראשון ט' באייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 12.00 מבית ההלויות סנהדריה ירושלים להר המנוחות בגבעת־שאול

בנה וכלתה: ד"ר דן ואסתי מילט
נכדיה: ידיב, עידית וערן
אחותה: איטה פלאס וב"ב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו היקר

זאב גולדברג

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט' באייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין ברמת־השרון

אבלים:
בנו: תא"ל (מיל') אריה גולן וב"ב
בתו: גיצה תבור וב"ב

יקירנו וראש משפחתנו

יואל קרמר

הלך מעמנו לעולמו

הלויה תצא היום יום ראשון ט' באייר תשמ"ו (18.5.86) בשעה 1 בצהריים מבית ההלויות בסנהדריה ירושלים
יושבים שבעה בבית המנוח רח' תל־חי 1 ירושלים

אבלים:
אשתו: שושנה
בניו: עוזי, עמנואל, שלמה, יוסי ומשפחותיהם
אחיו: אריה ניומן־קרמר ורעיתו
משפחת שלום קרמר ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, סבנו ואחי היקר

בוריס (דב) חיצ'וק

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט' באייר תשמ"ו
18.5.86 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין בנחלת יצחק

נבקשים ליד השער

אבלים: אשתו: דינה
בנו, כלתו ונכדותיו: נתן, קלרה, אדוה דנית והילה חן (חיצ'וק)
בתו וחתנו: מרגנית ודורון ויסלפיש
בתו: לילי חיצ'וק
אחיו: זישה (זיגמונד) חיצ'וק ומשפחתו

יושבים שבעה בבית המנוח ברח' בנימין 21, ברמת־גן

ת"א — רומא כל יום בשעה 18.15

להרגיש כמו מלך... נוסע לאיטליה? רק עם אליטליה.
לאליטליה טיסה יומית ת"א־רומא, מטוסי איירבוס חדישים, מרווחים ושקטים, שרות איטלקי חם ולבבי, מזון איטלקי משובח, יינות איטלקיים, בקיצור: הנאה איטלקית מושלמת.
לבלות כמו מלך... לאליטליה חבילות נופש מיוחדות. אליטליה מציעה "אינטרמצו" לקבוצות וליחידים.
"אינטרמצו" — חבילות תיור לרומא, פירנצה, ונציה, מילאנו וסורנטו. המחירים... בלירטות איטלקיות.
אם אתה מעדיף חופשה על בסיס אישי — בחר לעצמך בתי מלון, חבילות בילוי או מכונית חדישה של אויס בתעריפים מיוחדים.

AVIS valtur

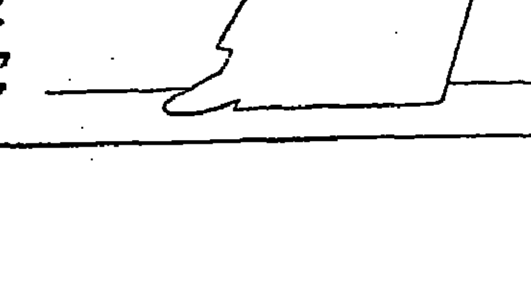

אם אתה מעדיף את אווירת הכפר תוכל לבלות ב"ולטור" — כפרי נופש בסגנון איטלקי.
לבחירתך אתרי נופש יוקרתיים בדרום ובצפון איטליה, למחזורים של שבוע ימים ויותר ובמחירים מפתיעים.

פרטים נוספים אצל סוכני הנסיעות ובמשרדי אליטליה:
תל־אביב: רח' דיזנגוף 98, טל. 03-24441-6,
ירושלים: רח' הלל 23, טל. 02-222794, 228653, ירושלים
המזרחית: סלאח א־דין, טל. 02-283515.

Alitalia

הערב: ועידת היסוד של מפלגת המרכז הליבראלי

חששות כבדים בהנהגתה נוכח נסיונות של קבוצות ליצור גורמי כוח ושליטה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ועידת היסוד של מפלגת המרכז הליבראלי נפתחת הערב באולם הבימה בתל אביב כשבצמרת התנועה החדשה חששות כבדים נוכח התארגנויות של אישים וגופים שונים המצטרפים באחרונה למפלגה, תוך צירוף מאסיבי של אוהדיהם ונסיונם ליצור גורמי כוח ושליטה.

ראש הממשלה שמעון פרס כאות להוקרת ראשי התנועה החדשה יהיה נוכח בערב הפתיחה. מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר הוזמן, אך מלשכתו נמסר כי שר החוץ יהיה עסוק אותה שעה באירועים אחרים. גם ראשי המפלגה הליבראלית הוד־יעו כי ייעדרו מערב הפתיחה. דיוני ועידת היסוד של התנועה החדשה יתקיימו מחר באולמי בני ברית בתל אביב, ובמסגרתם זאת יאושר מצע המפלגה וייבחרו הגו־פים הרשמיים של התנועה. כיו"ר התנועה מוצע יו"ר המועצות הזור־דית אריה דולצ'ין. דולצ'ין עתיד הערב בנאומו לתקוף את מוסכמות המפלגות הדתיות, ולהזהיר ממדינה דו לאומית אם ישראל תמשיך ותחז־יק בכבשותיה ובזכויים.

מפלגות רבות פנו לראשי התנועה לשאת דברים בערב הפתיחה אך הוחלט לאפשר לנאום רק לשר אמנון רובינשטיין משינוי, וח"כ יצחק ארצי מל"ע, כבכירי שני הגופים עמם מבקשת מפלגת המרכז החדשה, לנהל מו"מ להופעה משותפת בבחירות הבאות לכנסת.

בימים האחרונים הוגברה הצטרפות חברים חדשים לתנועה ביניהם מספר פרופסורים מאוניברסיטאות ומבתי חולים כמו פרופ' משה מני נשיא אוניברסיטת תל אביב, פרופ' דני אלעזר ופרופ' ברוך גרוס. בצמרת התנועה החדשה מנהלת באחרונה מגעים גם עם הנשיאה העולמית של ויצו רעייה יגלום להצטרף למקום בכיר בתנועה. תוך כדי כך קיים חשש כבד בקרב ראשי התנועה החדשה, נוכח מגמות של הצטרפות אישים באחרונה המלוות בגיוס תומכים. בגיון שקיימה אמש ההנהלה הזמנית של מפלגת המרכז הליבראלי, הועלה שמו של הח"כ לשעבר יצחק יצוקי, שהצטרף לתנועה לפני מספר חודשים והמו הביא לצירוף של כ־700 מקרב תומ־כיו. יצוקי היה פעיל ביותר בשבועות האחרונים וערך מספר חוגי בית. כמו כן מובנים בצמרת מפלגת המרכז את הצטרפותם של כ־800 פעילים מדימונה בראשותו של ראש העירייה המקומי אלי חלל.

פיקרינג: יש לנו סיבות טובות לסיוע המשמעותי שאנו מעניקים

אנו רואים עין בעין עם ישראל שיש לעשות למען גידול הצמיחה, פיקוח על התקציבים וצמצום ההוצאות

(ע). יחסי ארצות הברית וישראל — הפוליטיים, הכלכליים והצבאיים הדוקים היום פי כמה מבעבר שהיו בעבר. על כך אין חולקים. אולם היום אדבר על עניינים כלכליים בלבד. זאת אמר שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג, בהרצאתו ביום ו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב.

השגריר הטעים כי אין להביא שהדרך הכלכלית בין שתי המדינות תהיה ללא מכשולים, אולם על ידי עבודה משותפת אפשר ללא ספק ליישר את ההדורים בדרך זו. המרצה ציין, כי לאחר שארה"ב חתמה על הסכם סחר חופשי עם ישראל יש להביא שגם קנדה תצטרף ליוזמה זו ושתי המדינות יקיימו סחר חופשי עם מדינות נוספות.

על הסיוע הכלכלי לישראל אמר השגריר, כי הוא משמעותי "ויש לנו סיבות טובות לכך". השגריר הוסיף כי העיקרון של תוכנית מרשל: שלא תהיה יציבות במדינות השונות אם הכלכלה בהן לא תחזק, חל גם היום במדינות המתפתחות. לפיכך יש לדאוג לתגבור שיטות המסחר בהן ולחזק את הליברליזציה המסחרית.

"כך גם התייחסות שלנו למדינת ישראל. אנו רואים עין בעין אתכם שיש לעשות למען גידול הצמיחה, פיקוח על תקציבים וצמצום ההוצאות. הוא הדין אצלנו בארה"ב, שם קובע הקונגרס שיש לצמצם את סיוע החוץ, לקצץ בהוצאות הציבור־יות ולהגיע לאזון ללא גרעונות", אמר המרצה.

בסיום דבריו אמר השגריר, כי "יבורכו ראש הממשלה פרס וחבריו, שהצליחו להקטין את האינפלציה ומביאים בעת את התשתית לצמיחה כלכלית".

קצין הקישור בטאבה פורש; קיבל הצעה לשמש עוזר ראש העיר אילת

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

קצין הקישור הישראלי בטאבה רב סרן דב שריף עומד לפרוש מתפקידו בעוד כשבועיים ויעבור לעבוד בעיריית אילת כעוזרו של ראש עיריית אילת רפי הוכמן כך נודע לסופר "הארץ".

רב סרן שריף שימש בשנים האחרונות כקצין הקישור הישראלי בטאבה ולזכותו נזקפת מניעת עשרות תקריות בין ישראל המצרים באזור המחלוקת. שריף אשר היה מיודד עם קציני הקישור המצריים הצליח למתן את המתיחות בטאבה.

היה לו תפקיד חשוב בהפגת המתי־חות בין מצרים וישראל בעת משבר מירי הרצוג, הנערה הישראלית שנרצחה בדרום סיני.

לאחרונה קיבל רב שריף הצעה לעבור כעוזרו של ראש עיריית אילת רפי הוכמן והוא קיבל אותה.

מבצע אבטחה רחב ממדים לקראת ביקורה של גב' תאצ'ר בישראל

תגיע [illegible] שתשהה כאן 3 ימים

(ע). יותר משש מאות שוטרים, לרבות שוטרי משמר הגבול ואנשי היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור, יאבטחו את ביקורה של ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר שתגיע במוצאי שבת הבאה לישראל דרך נמל התעופה בן גוריון ותשהה בארץ שלושה ימים.

מבצע האבטחה, רחב היקף, זכה לכינוי "דיה". תאצ'ר ומלוותיה ישת־כנו במלון המלך דוד בירושלים, שם יוקם גם חפ"ק של המשטרה, לשי־ליטה על הכוחות הרבים שיאבטחו את המלון ואת צירי תנועתה של הפמליה בירושלים.

בעת נסיעת הפמליה מאתר לאתר, תסגור המשטרה את כל הצמתים ותאפשר מעבר חופשי לשיירה.

תכנית הפגישות והסיורים של גב' תאצ'ר גדושה בפגישות עם אישי הממשל בישראל. היא תבקר גם בקבר בן גוריון בשדה בוקר וכן בערים אשקלון ורמת גן.

בירושלים היא תניח זר על קבר חיילי בנות הברית, הקבורים בהר הצופים ובכל הירדן, היא לא תסייר במזרח העיר.

במהלך השבוע, יגבשו סופית אנשי משרד החוץ את תכנית הביקור.

טוס אולימפיק
חברת התעופה ל־7 יבשות

החלטה נבונה.

אולימפיק יוצאת ליוון יום יום בטיסת בוקר נוחה. אתה נוחת לפנה"צ באתונה ומשם ממשיך ליעדים נוספים לפי בחירתך.

פנה לסוכן הנסיעות שלך

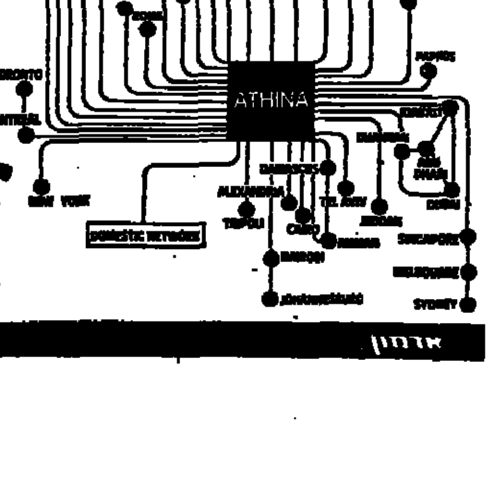

OLYMPIC
AIRWAYS
THE INTERNATIONAL AIRLINE OF GREECE

ארגון

שר התיירות יוצא היום לביקור ממלכתי ביוון

נושא עמו שדר מראש הממשלה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות אברהם שריר, היוצא היום לביקור ממלכתי ביוון, נושא עימו שדר מיוחד מאת ראש הממשלה שמעון פרס. לסופר "הארץ" נודע, כי שלשום נפגש שריר בנפרד עם רה"מ ועם ממלא מקומו. במהלך ביקורו הממלכתי בן החמישה ימים יפגש מחר שר התיירות של ישראל עם שר החוץ של יוון, קרלוס פפוליאס. שריר יקיים שיחות עבודה בנושא תיירות עם עמיתו השר לכלכלה לאומית של יוון קוסטס סימיטיס ויפגש עם ראשי תעשיית התיירות ביוון. כן יפגש עם אנשי הקהילה היהודית וישתתף בארוחת ערב באתונה של האגודה לידידות ישראל־יוון. ביום רביעי יצאו השר ומלוויו לביקור באי רודוס ויפגשו לשיחות עבודה עם נציגי הממשל והתיירות באי. את הביקור ביום חמישי יחתום טקס חתימה על פרוטוקול שיחות עבודה משותף בנושאי תיירות.

במהלך שיחות העבודה יעלו נושאי גיבוש תבנית סיור משותפת ליוון ישראל ומצרים, השקעות הדדיות בפרויקטים תיירותיים, שיתוף פעולה בארגון פסטיבאלים, עידוד תנועת תיירות מרשא ומתן עדי־פות בהקצבת מטבע חוץ לתיירים מיוון־לישראל.

שריר יטוס באולימפיק; אל על לא טסה בימי א' ליוון

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות אברהם שריר ומלוויו היוצאים היום לביקור ממלכתי ביוון, טסים באמצעות חברת התעופה "אולימפיק" ולא בחברת "אל־על". מבדיקה שעשה אמש סופר "הארץ" עלה, כי משרד התיירות קיים בימים האחרונים מגעים ישירים עם לשכת מנכ"ל חברת "אל־על", כדי לנסות ולהסדיר נושא זה לאחר שהתברר, כי חברת אל־על אינה מקיימת כלל בימי ראשון טיסות סדירות ליוון אלא רק החל מיום שני בו. נסיונות למצוא סידורים חליפיים שי־אפשרו לשריר לצאת ליוון באמצעות המוביל הלאומי של ישראל לא עלו יפה.

מיז בתום ביקורו: נשתף עמכם פעולה נגד הטרור הבינלאומי

(ע). שר המשפטים של ארה"ב ארווין מיז ומארחיו — שרי ואישי מדינה בישראל — חזרו ואישרו בשיחותיהם את הצורך בשיתוף פעולה בין המדינות למלחמה בטירור הבינלאומי. הוסכם כי יש לשמור על מאגר של אופציות דיפ־לומטיות, כלכליות וצבאיות נגד מבצעי הטרור הבינלאומי ותומכיהם. זאת אמר השר האורח במסיבת עיתונאים שהתקיימה ביום ו בירושלים בתום ביקורו בישראל.

הוא הוסיף, כי קיים שיתוף פעולה בין ישראל וארה"ב בחילופי מידע מודיעיני ומאבקי וכן מתנהלות התייעצויות בקשר למלחמה בטרור. "אין כל ספק שקיימת מעורבות של ברה"מ בטרור הבינלאומי באמצעות מדינות התומכות על ידיה, כמו קובה, ניקאראגואה, סוריה ואחרות", אמר מר מיז בתשובה לשאלה. הוא הוסיף, כי לגבי סוריה עורכים האמריקאים חקירות הנו־געות למעשי טירור מסוימים, כדי לקבל הוכחה בדבר מעורבותה בהם. זאת מאחר "שסוריה נמצאת בר־שימת המדינות התומכות בטרור הבינלאומי".

דברי השר קורפו ב"מוספשבת" עוררו תגובות חריפות בקהל

אמר כי הליכוד מצא משק משובש וצה"ל מרוסק בעלותו לפני 9 שנים לשלטון

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

שר התחבורה חיים קורפו אמר אתמול כי בשלב זה לא ברור מתי תחודש ועידת תנועת החרות שהופ־סקה. "אנו רוצים שהזמן יוריד את המתח ונמצא את הנוסחה של לחזות בכמתוא". [illegible]

הוסיף כי אמנם ועידת תנועת החרות לא היתה מחזה ראווה אבל היא היתה "כנה". "זוהי נבצאת בת־קופת מעבר דורות. היתה לה הנהגה דומיננטית וקשה והיא בשלב זה כאשר מספר גורמים מבקשים להגיע לעמדות שלטון, המאבק היה קצת חריף מדי".

השר קורפו שרואיין לרגל תשע שנים לעליית הליכוד לשלטון התבטא כי עם עלייתה של מפלגתו לשלטון היא מצאה משק משובש וצה"ל מרוסק. דברים אלה עוררו תגובות חריפות מצד הקהל שנמשכו לאורך כל מהלך דבריו של השר.

כשנשאל על מצבו של ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין אמר קורפו כי הוא "עה, עוקב אחרי הנעשה. אני נפגש עמו. לא שאלתי אותו מה הסיבה לפרישתו ואין לי סיבה לומר את דעתי בעניין הסיבות [illegible]".

חברי נשיאות הבונדסטאג — היום לישראל

(ע). חברי נשיאות הבונדסטאג של גרמניה המערבית יבקרו בארץ מ־18 במאי עד 22 בו, בהזמנת יו"ר הכנסת.

בראש המשלחת יעמוד נשיא הבונדסטאג, ד"ר פיליפ יזינגר, וחבריה יהיו סגני הנשיא, אנמרי רנגר, ריכרד שטיקלן, היינץ וסטפאל, דיטר יוליוס קרונגנברג, אינה יגר ומריה לואיזה קרונגנברג.

בביקורם ייפגשו חברי הפרלמנט הגרמניים עם נשיא המדינה, חיים הרצוג, עם יו"ר הכנסת, שלמה הלל, עם ראש הממשלה, שמעון פרס, עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, עם יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אבא אבן, ועם ראשי עיריות ירושלים ותל אביב.

תכנית הביקור כוללת גם טכס הנחת זר ביד ושם".

"ישראל — ארץ בטוחה"

מצהירים ראשי ערים מאירופה ומארה"ב בפני אורחיהם החוששים לבקר

(ע). 15 ראשי ערים מאירופה וארה"ב קראו ביום ו לאזרחי ארצותיהן לבל יחששו מלתייר בישראל. הם השמיעו את קריאתם בסיום כינוס ירושלים ה־7 לראשי ערים, שנערך בהשתתפות נציגים מארה"ב, גרמניה, שוודיה, בלגיה ולוכסמבורג.

בהצהרת הסיכום קובעים משתתפי הכינוס, כי ישראל היא ארץ בטוחה והשיקול הבטחוני אינו צריך להפריע.

ראשי הערים, בלוויית ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, נפ־גשו ביום שישי עם ראש הממשלה בלשכתו בירושלים. פרס הודה להם על דברי ההודאות שהשמיעו האורחים, נוכח מה שראו עיניהם בשבוע סיוריהם בישראל. הוא הוסיף, כי אסור לתת לטרור להכתיב את שגרת החיים.

ראש עיריית מיאמי, אלכס [illegible], אמר: "לא רק שבטוח לבוא לכאן, גם האוכל מעולה והאנשים נהדרים".

מת יוסף מן

מאת סופר "הארץ"

יוסף מן (מנדלבלט), מנכ"ל מפעל "אורם תעשיות חשמל" בלוד, מת ביום ו', בן 62.

היה ידוע בפעילותו הציבורית העניפה בהתאחדות התעשיינים ד שימש יו"ר מרכז שמע לטיפול ביל־דים לקויי שמיעה.

ערכה את העמוד: אודית גליל

חדשות חוץ

1.3 מ' ד' נמצאו אצל הדיפלומט הלובי החשוד כי תכנן לרצוח שגרירי מצרים ארה"ב וסעודיה

מאת תולדה ליברמנה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ") - קרוב לשני מיליארד לירטות (1.3 מיליון דולר) היו בחשבונו של הדיפלומט הלובי, אראבי פיתורי, שנעצר ברומא לפני שבועות אחדים בחשד כי תכנן את רצח שגרירי ארה"ב, ערב הסעודית ומצרים בבירה האיטלקית. כן החזיק האיש בכספת שלו בבנק 100 אלף דולר במזומנים.

זאת העלו אתמול חקירות הלובי, החשוד במימון קבוצות חבלה איטל־קיות וערביות על אדמת איטליה. חקירת פיתורי נקשרה בשבוע האחרון בדברי הגנרל אמברוזיו ויזואני, מי שהיה מפקד משרד הר־גל"הנגד הצבאי בשנים 70־74. בראיון לשבועון האיטלקי שאנורמה הוא גילה פרטים על התמיכה האיטלקית בקולונל קדאפי. משרד ההגנה וכן משרד התובע הכללי ברומא פתחו בחקירה נגד הגנרל על גילוי הסוד סודי, ובמהלכה יחקרו כנראה פרטים נוספים בפרשת הסיוע האיטלקי לשליט לוב.

כן מקווים למידע נוסף בהקשר בריחתו של פושע המלחמה הנאצי, קפלר, מבית חולים צבאי ברומא. קפלר שימש מפקד רומא מספטמבר 43' ועד יוני 44'. בריחתו ב־1977 מומנה, לדברי ויזואני, בעזרת שירותי הביון האיטלקי, בעקבות הסכם בין מדינאים איטלקים, שבשמם סרב לנקום, לממשלת גרמניה.

חולית קומנדו ריססה אש וגרמה לפיצוץ במפקדת אינטרפול (המשטרה הבינלאומית) בפאריס, אתמול בבוקר. בתחתית התמונה — שברי הרכב של השו"ג בכניסה לבניין. קבוצת הטרור השמאלנית־קיצונית "פעולה ישירה" נטלה אחריות למעשה. (צילום — אי־פי).

משאל עם על גירושין באירלנד

דבלין (ע"ר וע"צ) הבית התחתון של הפרלמנט האירי אישר שלשום ללא התנגדות הצעה לקיים משאל עם — אם להפסיק את האיסור על הגירושין הנהוג במדינה זו.

החוק קובע תיקון לחוקת אירלנד, שיאפשר הנהגת גירושין לאחר חמש שנים של כשלון הנישואין. החוק הזה אושר לאחר דיון של שלושה ימים. סקרי דעת הקהל שנערכו באירלנד באחרונה הראו כי 60 אחוז של האוכלוסיה תומכים בהנהגת גירושין.

אירלנד היא אחת המדינות היחי־דות באירופה בה אסורים הגירושין. לפי הערכה, מצויים ברפובליקה האירית 70.000 בני אדם, שחיי הנישואין שלהם נהרסו, והם אינם יכולים להתחתן עם מישהו אחר. לדברי חוגים בפרלמנט, משאל העם יערך בסוף חודש יוני.

מאסר 14 שנה לנשיא ארגנטינה לשעבר על התבוסה בפוקלנד

בואנוס איירס (ע"צ וע"ר). נשיא ארגנטינה לשעבר, ליאופולדו גאלטיירי, ושני חברים אחרים בכת הצבאית שמשלה במדינה זו, נדונו למאסר של 8 עד 14 שנים והדרגו־תיהם הצבאיות נשללו מהם בגלל התבוסה שנחלה ארגנטינה במלחמת איי פוקלנד ב־1982 כתוצאה מ"הזנחה וחוסר נסיון".

בית הדין הצבאי הגבוה של ארג־נטינה הודיע על גזרי הדין לנשיא לשעבר גאלטיירי, לראש הצי לשעבר, חורחה אנאיה, ולמפקד חיל האוויר לשעבר, באזיליו לאמי דוזו. המשפט שנמשך קרוב ל־4 שנים, הסתיים ביום שישי.

השלושה הורשעו באי הכנות הד־רושות לפעולות צבאיות לאחר שהשתלטה ארגנטינה על איי פוק־לנד באפריל 1982.

בעת האסון בצ'רנוביל היו בכור 500 ק"ג פלוטוניום

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה ובמדינות הצפון

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). מדען בכיר במכון הגרעין הנורווגי, ד"ר רולף לינגארדה, אמר בראיון שהתפרסם אתמול בעתון "אפטנ־פוסטן", כי בעת האסון בצ'רנוביל היו בכור כ־500 ק"ג פלוטוניום. החוקר הגיע למסקנה זו על סמך בדיקת כמויות הפלוטוניום, אשר נרשמו בשוודיה ובנורווגיה בימים האחרונים. הפלוטוניום נתגלה על הקרקע לאחר רדת גשמים.

לדעת החוקר סיפק כור צ'רנוביל פלוטוניום לתעשיה הצבאית הסובייטית לצורך ייצור נשק גרעיני, וזו הסיבה מדוע התעכבה קרוב לשלושה ימים הידיעה הראשונה במוסקווה על האסון בכור זה.

הרופא האמריקאי, ד"ר רוברט גייל, שבא לברה"מ לביצוע השתלת מח עצמות לנפגעי הקרינה הרדיואקטיבית, אמר, כי מספר הנפגעים מעודף קרינה הגיע ביום שישי ל־13.

בראיון לרשת טלוויזיה אמריקאית אמר ד"ר גייל, כי מתוך 35 איש שספגו קרינה רדיו־אקטיבית קשה, שרדו 24. האחרים מתו כתוצאה מן התאונה בתחנת הכוח הגרעינית ב־26 באפריל בצ'ר־נוביל.

עוד אמר כי קרוב ל־100 אלף תושבים סובייטים יעברו בדיקות במשך כל חייהם כדי לבדוק את תוצאות הקרינה על גופם.

בינתיים כבר הבהיר דובר משרד החוץ הסובייטי, כי הקרמלין יסרב לשלם פיצויים כלשהם לחקלאים במערב אירופה על קרינה מצ'ר־נוביל שהגיעה לאדמותיהם. ברה"מ עצמה שוקלת אפשרות של תביעת פיצויים מכמה מדינות במערב, אם יתברר שציוד מתוצרת אירופית שהותקן בתחנת הכוח הגרעינית בצ'רנוביל לא פעל כשורה.

פולנים נגד הקמת כוח גרעינית

לפרלמנט הפולני הוגשה עצומה חתומה בידי שלושת אלפים איש ובה בקשה להפסיק את בניית תחנת הכוח הגרעינית הפולנית הראשונה, מחשש שהטכנולוגיה בפרויקט זה איננה בטוחה.

תוכן העצומה הועבר לכתבים מן המערב. בהודעה דומה יצא גם ארגון סולידריות שידור למחתרת.

בעצומה נאמר כי אין אמון בהבטחות השלטונות, כי התחנה הגרעינית המוקמת בזרנוביץ' בצפון פולין היא בטוחה.

"לירטה חדשה" באיטליה

רומא (ע"צ וע"ר). ממשלת איט־ליה החליטה ביום שישי להוציא לשוק "לירטה חדשה" ששוויה יהיה פי אלף משווי המטבע הנוכחי, אשר האפסים המרובים שלו מביכים תיירים זרים באיטליה ומכבידים על מנהלי החשבונות.

בהודעה רשמית שפורסמה לאחר ישיבת הממשלה, נאמר כי השרים החליטו עקרונית על הנהגת ה־לירטה החדשה, אולם טרם החליטו על מועד הביצוע מתוך כוונה לבחון שוב את ההבטים הטכניים של הנושא.

ההצעה לבטל שלושה אפסים מערך הלירטה הועלתה כבר פעמים אחדות, אולם לא נתקבלה בגלל סיבות כלכליות.

יותר
OPEL
לליטר

יותר דגמים
2, 3, 4 ו־5 דלתות

יותר מנועים לבחירה
1000 סמ"ק - 45 כ"ס
1200 N סמ"ק - 45 כ"ס
1200 S סמ"ק - 55 כ"ס
1300 S סמ"ק - 70 כ"ס

יותר תוספות לבחירה
חלונות כהים,
משענות ראש מלאות,
שעון קוורץ.

יותר שכלולים
הצתה אלקטרונית
למנועי S1,2 ו־S1,3
מנוע עם גל זיזים
עליון לביצועים
משופרים. מערכת
מיתלים משופרת.

יותר חסכון
צריכת דלק נמוכה
20 ק"מ לליטר בתנאי
ניסוי של בית החרושת.

אל תתפשר על פחות.

CORSA
FROM OPEL

רדיו חינם
למזמינים מכונית
אופל קורסה עד
30/5/86

המחיר החל
מ־16,250 ש"ח
כולל מע"מ, לא כולל
הפקדה.

המחיר לכמות
מוגבלת וכפוף לשינוי.

OPEL
RELIABILITY COMES AS STANDARD

ליאו גולדברג בע"מ
המניע להצלחת אופל בישראל
GM
OPEL

ת"א: אולם תצוגה, דרך פ"ת 86, טל. 336911 חיפה: דרך יפו 132, טל. 5-530281-04
ירושלים: שלומציון המלכה 15, טל. 234536, 231798-02 באר־שבע: מורדי הגיטאות 96, טל. 70507-057
סוכני משנה: חיפה: בית המכוניות יפו 19, טל. 512251; פ"ת: כהן את מילר, בר כוכבא 39, טל. 911159.

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	מכבי חיפה (1)	29	16	9	4	17–47	57
2.	הפועל ת"א (3)	29	16	8	5	26–51	56
3.	מכבי תל-אביב (2)	29	15	9	5	24–42	54
4.	בית"ר ירושלים (4)	29	14	7	8	31–43	49
5.	בני-יהודה (5)	29	12	10	7	17–26	46
6.	הפועל כפר-סבא (6)	29	10	9	10	33–39	39
7.	שמשון תל-אביב (9)	29	9	11	9	37–32	38
8.	מכבי פתח-תקוה (11)	29	10	7	12	41–33	37
9.	מכבי נתניה (12)	29	10	6	13	34–32	36
10.	הפועל באר-שבע (7)	29	9	9	11	24–22	36
11.	מכבי יפו (8)	29	9	9	11	31–24	36
12.	הפ' פתח-תקוה (13)	29	9	8	12	38–39	35
13.	מכבי יבנה (10)	29	8	10	11	32–20	34
14.	הפועל ירושלים (14)	29	8	6	15	44–31	30
15.	הפועל חיפה (15)	29	6	6	17	58–23	24
16.	מכבי שעריים (16)	29	4	10	15	36–20	22

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

אחרי שסילק מהדרך את מכבי ת"א, נערך האלוף לקרב האחרון בבלומפילד

באור ירוק לעבר המחסום האדום

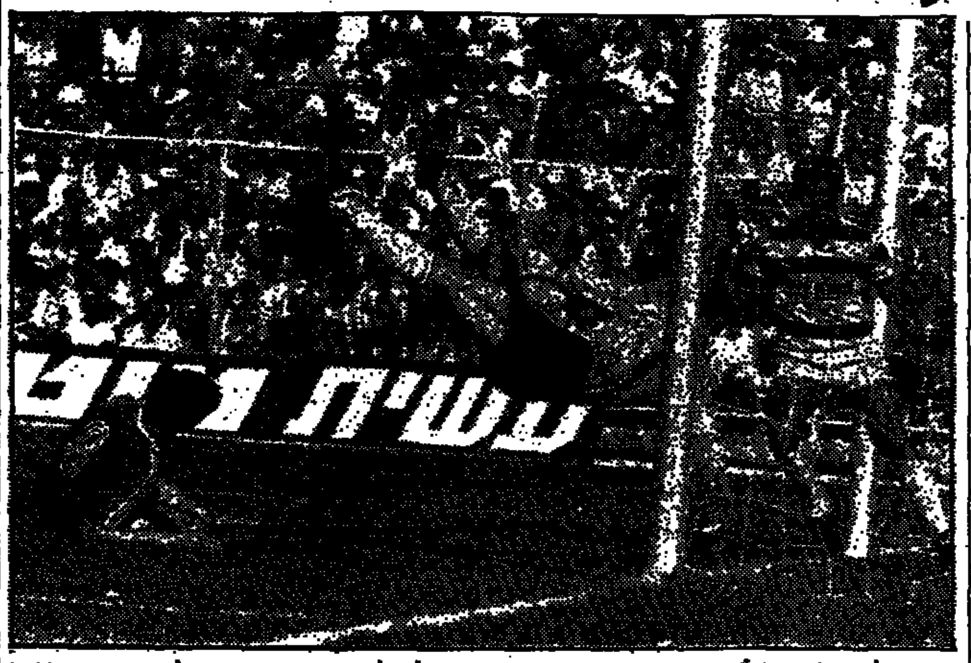

משה סלקטור (משמאל) מכניע את בוני גינצבורג, כדי להעלות את מכבי חיפה ליתרון 2–0 בדרך לניצחון הגדול על מכבי ת"א (צילום: עודד קרן)

בניצחון 3–1 רמז מכבי חיפה כי אינו חושש מהתל-אביבים

מאת אברהם ציבין

מכבי חיפה – מכבי תל-אביב 3–1 (2–0)

השערים למכבי חיפה: אלי כהן (4), משה סלקטור (20), ציון מרילי (55 בבעיטת 11 מטר) למכבי תל-אביב: אלי דריקס (80)

★ המצטיין: ציון מרילי.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו, כהן, מרילי, אבוקרט, ל. רוזנטל, ממן, ארמלי, סלקטור (שלום לוי) ה. רוזנטל. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי תל-אביב: גינצבורג, קרמר, א. כהן, קריים, א. לוי, גולדברג, לולו (גוגליה), גריאני, סנדורי, דריקס, איוניר. המאמן: שמעון שנהר.

שפט משה אשכנזי, 20,000 צופים באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר בחיפה.

הירוקים של מכבי חיפה עצרו אתמול בצורה מרשימה את רצונית מכבי תל-אביב (13 מישחקים ללא הפסד), כשגברו על אורחיהם הגאים 3–1 (2–0) והרחיקו אותם סופית מחלום האליפות. חניכיו של שלמה שרף עשו אתמול צעד חשוב לזכיה שלישית ברציפות בכתר הלאומי, אבל עדיין לא צעד סופי.

אווירת חג שררה אתמול כבר בשעות הבוקר בחיפה. אלפים עם כובעים וצעיפים ירוקים נהרו לעבר האיצטדיון העירוני בקרית אליעזר. נדמה היה כי כל העיר טרודה ועוסקת רק בכדורגל. המכוניות צבעו והצבע הירוק שלט בכל מקום, גם במסעדות ועל שפת הים. כאשר הגעתי בשעה 12 בצהריים לאיצטדיון כבר ישבו בו בסדר מופתי יותר מ-10,000 צופים (אין ספק כי המשטרה וסדרני מכבי חיפה ראויים לצל"ש) וביציעים כבר שררה אווירת קרנבאל.

הירוקים מעיר הכרמל היו כמובן את הרוב מול הצהובים של מכבי תל אביב, שגם הם לא היו מעטים ואלפים מהם עשו את כל הדרך כדי לעודד את אליליהם. לאווירה המיוחדת תרמו גם אח"מים רבים, כמו שר האנרגיה משה שחל – שאמר בסיום כי הוא בטוח שמכבי חיפה יזכה באליפות בשלישית; יו"ר ועדת הספורט של הכנסת ח"כ פנחס גולדשטיין, ח"כ שבח וייס וסגן ראש העיר גיורא פישר, שירדו ללחוץ את ידי שחקני מכבי חיפה ואיחלו להם הצלחה לפני שריקת הפתיחה. פישר גם הביא את ברכת ראש העיר אריה גוראל הנמצא בחו"ל. ביציע הכבוד היו גם יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול סוזרי, המאמן הלאומי יוסף מירמוביץ' ואחרים.

מכבי חיפה לא עשה רושם, כי הוא מתרגש מכל המהומה סביב המישחק. כדורגלניו חשבו רק על דבר אחד, ניצחון, כדי לסלול את הדרך לאליפות נוספת. אכן, החישות שלהם וההבקעות במטרה נתנו מיד אותותיהם בצורה מכריעה: כבר בדקה הרביעית כבשו החיפאים שער יתרון, אשר השפיע באורח קיצוני על מהלך המישחק כולו. ציון מרילי, שהיה ללא ספק השחקן מספר אחת בשדה ושותף לכל שלושת השערים, הגביה כדור עונשין מדויק משמאל, סמוך לנקודת הקרן, והבלם אלי כהן שעלה לעזרת החלוצים נגח היטב פנימה ועורר צהלה ראשונה ביציעים.

חיפה המשיכה לתת את הטון. שחקניה יצאו להתקפות מתוכננות, אבל ארמלי החמיץ בדקה ה-12 מול גינצבורג כשבעט מעליו וגם סלקטור ורוזנטל לא מצאו את השער. אבל בדקה ה-20 כבר החלו החיפאים לשיר "אישי-אליפות". ציון מרילי שוב הגביה כדור עונשין משמאל, והפעם נגח משה סלקטור פנימה כדי לקבוע 2–0.

תל-אביב כמעט לא נראתה בשורה. הירוקים של חיפה שטפו כליל את השורה ורק פעם אחת, במחצית הראשונה, ניתנה הזדמנות למשה גריאני שבעט מ-8 מטר מעל לשער. רוני רוזנטל, לעומתו, החמיץ עוד לפני ההפסקה פעמיים מעמדות נוחות, בדקות 37 ו-41.

גם את המחצית השניה פתחו החיפאים בהתלהבות, ובדקה ה-55 כבר הוליכו 3–0. ליאור רוזנטל פרץ לאורך כל המגרש וכשחדר לתוך הרחבה נמחץ על ידי שני מגינים. השופט משה אשכנזי, שעשה עבודה מצוינת, שרק ללא היסוס על בעיטת 11 מטר לזכות החיפאים. ציון מרילי, שבישל את שני השערים הראשונים, בעט מהנקודה הלבנה בעוצמה פנימה וקבע 3–0. רק אז כאילו התעוררה תל-אביב, אבל זה היה מאוחר מדי. משה גריאני, בדקות 60 ו-65, בעט כדורים מדויקים וחזקים אבל השוער המצוין אבי רן זינק, הדף וקלט. בדקה ה-80 לא יכול גם רן למנוע הבקעת שער: במהומה שנוצרה בתוך הרחבה הוא נדחף בנגיחות ואלי דריקס בעט פנימה כדי לקבוע 3–1.

חיפה עשתה זאת, ללא ספק, בצורה המושלמת והטובה ביותר. היא ניצחה את יריבתה שהיתה צמודה אליה עד לשבת ולקחה גם את כל הקופה, הכנסת שיא-עונתי של 160 אלף דולאר. את תחושת אוהדי מכבי חיפה היטיב לבטא בסיום ראש מינהל חינוך ורווחה בעיריית חיפה, ד"ר מרדכי פרי, האחראי גם לאיצטדיון העירוני בקרית אליעזר: "הבאנו השבוע זו הפעם השניה את התל-אביבים לחיפה. בפעם הראשונה הם נהרו בחוף דדו בליל העצמאות, לשם הגיעו כ-60 אלף איש, בהם אלפי תל-אביבים, כדי לחזות במטס האווירי. גם הפעם הצלחנו להביא אלפים מתל-אביב, אבל נראה לי כי לא נהנו כל כך ממישחק קבוצתם".

ההימור המוצלח של סיני

מאת יגאל פלג

הפועל תל-אביב – הפועל באר-שבע 2–1 (0–0)

השערים לתל-אביב: אלי כהן (58) מוריס ז'אנו (66). לבאר שבע: יוסי שושני (70).

★ המצטיין: רפי ברקוזו.

● הפועל תל-אביב: סליאם, עמר, אקהויז, זאגה, הרשליקוביץ, אלי כהן, יעקב כהן, סיני, ברנס (מוריס ז'אנו), שבתאי לוי, יאני (שוקרון). המאמן: דוד שוויצר.

● הפועל באר-שבע: זוכוביצקי, חיון, ברקוזו, דהן, גונן, סולטן, עזרן, בן-יעקב (עלוש), שושני, יסמן, אוחנה. המאמן: בוזום סטלמך.

שפט עובדיה בן יצחק, 5000 צופים בבאר-שבע.

כאשר תמה המחצית הראשונה, נשמעו מכל היציעים שריקות בוז כלפי שתי הקבוצות: הפועל תל-אביב על מישחקו הגרפה שאינו יאה לטוען לאליפות והפועל באר-שבע על שהחמיץ הזדמנויות מצוינות לכיבוש שערים.

ואכן, באר-שבע נתנה את הטון במחצית הראשונה ושחקניה הצעירים בראשותו של ברקוזו, שהוצב בעמדת בלם קדמי, לחצו פעמים רבות את שחקני תל-אביב לשערם – אך היה זה לחץ עקר שגבל לעתים קרובות ברשלנות. המגן בן יעקב הוצב כשומרו האישי של משה סיני ובכך נוטל העוקץ מהפועל תל-אביב.

בפתיחת המחצית השניה הוחלף בן-יעקב הפצוע וסיני החל "לעשות אוויר". אולי גם משום שנוסף לכך הוכנס מוריס ז'אנו כדי לחזק את ההתקפה. תל-אביב החלה "לחוצות" על הרושה בהנהגתו של סיני שהשתחרר משמירה, כשהיא נעזרת גם ברוח גבית.

השער הראשון נכבש בדקה ה-58. מריו זוכוביצקי, כהרגלו, יצא משערו וניצב מעבר לקו החמש. אלי כהן שהתנהל עם הכדור משמאל, במרחק של 20 מטר, ראה את מיקומו הקורץ של זוכוביצקי והימר בכדור קשתי ארוך בכיוון השער. הכדור נישא ברוח, חלף מעל זוכוביצקי וחדר פנימה לנוכח מבטו המופתע של השוער. חלפו שמונה דקות ושוב נכבש שער ממרחק 20 מטר. הפעם היה זה מוריס ז'אנו מימין. הוא ראה שקיים "תפר" בהגנת באר-שבע ושלח כדור שטוח בין שני מגינים שהיו מרוחקים זה מזה, כאשר זוכוביצקי ניצב משמאל לשערו ומתקשה להגיע לכדור ולעצרו.

עם כיבוש שער זה נעצרה המכונה התל-אביבית ושחקניה יצאו לגונן על שערם, בהותירם התקפות באר-שבעיות. בדקה ה-70 ניצב שושני בתוך רחבת תל-אביב. חיון שלח אליו כדור פשוט שחלף ליד יוסי זאגה שצפה בו ולא הגיב. שושני עצר את הכדור בגופו, הסתובב והכניע את סליאם מקרוב. בדקה ה-90 ניתנה לבאר-שבע הזדמנות בלתי חוזרת להשוות, אך היא לא נוצלה. יש לשבח את שיפוטו הקפדני והמדויק של עובדיה בן יצחק.

● פלמיראס מבראזיל ודורטמונד ממערב-גרמניה, יתמודדו היום בגמר טורניר הכדורגל הבינלאומי בטוקיו.

כפר-סבא הלמה בבית"ר ללא רחם

מאת נפתלי זעירא

הפועל כפר-סבא – בית"ר ירושלים 4–0 (0–0)

השערים: גדעון סימנון (64, 66), מאיר ניזהר (53) משה באורן (54).

★ המצטיין: מייקל יפה.

● הפועל כפר סבא: ששון, אידינגר, סימנון, א. בן חיים, איינשטיין, אוקנין, תמיר בן חיים, יפה, באורן (נוסיקה), מיימוני (פלוס), ניזהר. המאמן: גדסים בכר.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, שירזי, ת. אוחנה, אששא, ד. אוחנה, קדוש, בן הרוש (שמרי), מלכה, מלמיליאן, גולדר, ששון (י. כהן). המאמן: דרור קשטן.

שפט יעקב שיינר. 1200 צופים בכפר סבא.

לאכזבת אוהדיה, 0–4 לכפר-סבא את בית"ר ירושלים. הקבוצה שהיתה אחת ההפתעות החיוביות של העונה סיימה את משחקיה הביתיים במצב מרשים, כשהיא הולמת בבית"ר ירושלים ללא רחם. 72 שעות לפני הופעתם הצפויה בחצי גמר הגביע, שמרו שחקני ירושלים על הרגליים, אך ספגו מכה מוראלית קשה כשערם נוקב 4 פעמים תוך 14 דקות! את המחצית השניה בכפר סבא לא ישכחו זמן רב.

כפר סבא תקפה עם שני חלוצים בלבד, אך סיכנה תכופות את שערו של יוסי מזרחי. שחקני בית"ר, למעט אודי מלמיליאן ושלמה שירזי, נטלו פסק זמן מהליגה והיו שקועים ודאי בהרהורים על יום שלישי הקרוב באיצטדיון רמת גן. המחצית הראשונה הסתיימה ללא שערים. ההחמצה הגדולה שייכת לאופיר בן חיים, שבעט כדור עונשין מ-11 מטרים בחצי גובה, אך יוסי מזרחי התעופף היטב והדף לקרן.

במחצית השניה לחצה כפר סבא עוד יותר. מייקל יפה, בשלוש מעלות שתבות עין, הביא את הניצחון. ● דקה 53: מייקל יפה פרץ היטב ממרכז השדה והגיש "כדור מול שוער" למאיר ניזהר, שמשמונה מטרים בעט שטוח פנימה. ● דקה 54: כעבור 60 שניות שוב מייקל יפה בעשיה. הוא מוליך כדור ומגישו באמצע לבאורן, אשר בבעיטה שטוחה מכניע את מזרחי בשנית. ● דקה 64: הבלם הכובש, גדעון סימנון, מלהטט ברחבת בית"ר ומוצא פירצה שלישית בהגנתה. ● דקה 66: מייקל יפה חודר באמצע בין שני מגיני בית"ר אך מוכשל כ-20 מטרים משער ירושלים. גדעון סימנון בועט שטוח ופנימה ותבוסת בית"ר מוחלטת.

קבוצת בית"ר שבורה ושפופה. כפר סבא "מתוחכמת" בכיבושיה, מוליכה שחקנים ונהנית עד לסיום על ידי הדעה.

הפסד ביתי אחרון

מאת יעקב זמיר

מכבי פ"ת – מכבי שעריים 2–1 (1–0)

השערים לפתח-תקוה: רפי כהן (24) דורון רבינזון (82, בבעיטת 11 מ'). השער לשעריים: אהוד עידן (56).

★ המצטיין ירון פרסלני.

● מכבי שעריים: ליונגר, מרציאנו, אבי כהן, חיימוביץ, משעלי, צמח, שלום, עידן, קידס (בוסקילה), קהת (וידרמן), גב. המאמן: אליהו עופר.

● מכבי פתח תקוה: מרגוס, אלהבל, פרסלני, גד מכבם, אלהדייל, תמיר (בן שמעון), אבישל, לוי, בגליינטר, רפי כהן, בניה (רבינזון). המאמן: משה הסאירי.

שפט יצחק רוזנברג, 150 צופים ברחובות.

לנוכח המישחקים הדרמאטיים בצפון ובדרום הארץ, התעמעמה השיכוח של המישחק במרכז הארץ בין מכבי פ"ת ומכבי שעריים. אווירת סוף העונה הורגשה היטב ביציעים השוממים, והמישחק דמה לאימון.

היה זה אופייני לשעריים, לנוכח תוצאות מישחקיה העונה, לסיים את מישחקה הביתי האחרון בהפסד. הופעה נוספת שאף היא דוגמה לניהול הקבוצה, המחזיקה בשיא הארצי למספר המאמנים שהתחלפו בעונה אחת, אירעה עם חידוש המישחק לאחר ההפסקה. הצעיר אילן בוסקילה החליף את שלמה קידס ועלה לשחק במקומו. החילוף בוצע בהפסקה אבל ללא ידיעת השופטים. רק כעבור 8 דקות, כאשר יצא קידס מחדרי ההלבשה בבגדים אזרחיים, שם השופט לב כי בוצע חילוף – המישחק הופסק, כרטיס השחקן הועבר לשופט כחוק, בוסקילה זכה לכרטיס צהוב לאומי ראשון והמאבק חודש.

במישחק עצמו ראינו שלושה שערים. הראשון הובקע בדקה ה-24 לזכות האורחים מפ"ת, כאשר הגנת שעריים איפשרה לרפי כהן לטייל ולהבקיע מקרוב. השער היה "שער שיוויון" מקומי של אהוד עידן שבעט בדקה ה-56 כדור עונשין אדיר מ-35 מטרים הישר לזווית העליונה. שער הניצחון לפ"ת הובקע בבעיטת עונשין מ-11 מטר בדקה ה-82 על ידי דורון רבינזון לאחר שאיתן שלום הדף בידיו כדור שאיים לחדור לשער.

הכדור ברשת ואבי רן שרוע על גבו. לאחר שערו של אלי דריקס, שלא הועיל הרבה למכבי ת"א במאבק הגדול בחיפה (צילום: עודד קרן)

קצת מאוחר מדי

מאת יוסי לוי

הפועל ירושלים – בני יהודה 2–1 (1–0)

השערים לירושלים: עוזי קורבי (41), מרדכי ועקנין (63). השער לבני יהודה: צחי קוסטיקה (89).

★ המצטיין: עופר יחזקאלי.

● הפועל ירושלים: בן הרוש, תארשבע, שפירא, בן באם, הרבה, מלכה, טורק, דיין, ועקנין, קורבי (שנפה), יחזקאלי. המאמן: צבי רוזן.

● בני-יהודה: אסייג, סלמן, עלה, אריש, סגל, ניסים כהן, ניסן כהן, אייל חיים, ברמוביב, צעירי, קוסטיקה, מודנה. המאמן: יצחק שניאור.

שפט יהושע לויה. 500 צופים בימק"א.

"לוא היו עוד 5 מחזורים היינו נשארים בליגה", אמר בסיום קפטן הפועל אריה שפירא. אך בכדורגל אין אילו. הפועל ירושלים ירד לליגה הארצית. עכשיו זו כבר עובדה מוגמרת.

דווקא במישחק הבית האחרון שלו כקבוצה לאומית הציג הפועל אחד ממישחקיו הטובים העונה. בן הרוש בשער היה יציב ובטוח, ההגנה עשתה את המוטל עליה והסתדרה בקלות עם תקפת האורחים, והמגינים אף פרצו באגפים וסייעו לחבריהם. חוליית הקישור היתה החלק הטוב בקבוצה. טורק ומלכה ביצעו היטב את משימותיהם ההגנתיות והתנפו גם למשימות תקיפה, ואילו ועקנין ודיין הפעילו היטב את חבריהם ואף איימו על שערו של אסייג בבעיטות ארוכות מחוץ. בהתקפת הקבוצה היו יחזקאלי וקורבי הצעירים הפתעה נעימה. השניים העידו משב רוח מרענן בהתלהבות ובמוטיבציה שגילו.

האורחים מבני יהודה באו במטרה להעביר עוד מחזור, ולא יותר. אסייג בשער היה חלש והססן, ההגנה כבדה ואיטית, חוליית הקישור, ולמעשה הקבוצה כולה, סבלו מהיעדרו של מנהיג במרכז המגרש.

המחצית הראשונה היתה שקולה עם יתרון קל לירושלים. בדקה ה-41 נכבש השער הראשון. טורק הוליך כדור בחצי המגרש של קבוצתו, פרץ היטב באגף שמאל וסמוך לדגל הקרן הגביה לרחבה. שם התמקם קורבי הצעיר, שנגח לרשת.

המחצית השניה נפתחה בלחץ רצוף של ירושלים. בדקה ה-52 הגביה דיין קרן, ועקנין נגח, אסייג נראה קולט אך שמט, וקורבי הצליח לדחוק פנימה אך לויה פסל את השער בטענת עבירה על אסייג. בדקה ה-64 ניצל ועקנין אי-הבנה בהגנת הזהובים, חטף כדור וחדר לרחבה, הטעה שוער ובעט כדור חזק ושטוח לפינה הנגדית.

בני-יהודה יצאו להתקפות בצורה עולה. ניסן כהן פרץ מימין ושלח כדור רוחב מדויק, אל קוסטיקה שמקרוב דחק פנימה וקבע 2–1.

● דן עובדיה מהפועל נתניה, שיפר שלושה שיאי נוער באליפות ישראל דרגה ב' בהרמת משקולות שהיתה בתל-אביב. עובדיה הניף במשקל עד 48 ק"ג.

טניס

הספרדי סאנצ'ס הדיח ברומא את קריקסטיין, בקר ווילאנדר

רומא (שרות "ספורט הארץ"). אמיליו סאנצ'ס בן ה-20 מספרד, המדורג 34 בעולם, היה לגיבור האליפות הפתוחה של איטליה בטניס. בתוך שלושה ימים זכה בניצחונות מפתיעים ויתמודד היום בגמר עם המדורג ראשון, איוון לנדל.

בשמינית הגמר ניצח סאנצ'ס, שאינו מדורג בתחרות, את האמריקאי אהרון קריקסטיין 6–2, 6–4, ברבע הגמר גבר על אלוף וימבלדון, המדורג שלישי כאן, בוריס בקר, 6–3, 6–4 ואתמול, בחצי הגמר, הפתיע את המדורג שני, מאטס וילאנדר, 6–3, 7–5.

לנדל נקם אתמול את הפסדו בשבוע שעבר בניו-יורק, כאשר ניצח את יאניק נואה 6–1, 6–2, 6–7.

בלונדון נמסר אתמול כי שמו של ג'ון מקנרו מופיע בין 104 הנרשמים לאליפות וימבלדון. מקנרו לא שיחק בתחרויות רשמיות כמה חודשים. אבל אביו של הטניסאי מסר בניו-יורק, שזו הרשמה פורמלית ולהערכתו אין סיכוי שבנו ישחק בוימבלדון.

אנחת רווחה עם 5–0

מאת יצחק דנון

הפועל פתח-תקוה – מכבי יבנה 5–0 (2–0)

השערים לפתח-תקוה: אלי מחפוד (22, 43), אלון חזן (83), ניר אלון (53), אילן הירש (עצמי 55).

★ המצטיין: אלון חזן.

● הפועל פתח-תקוה: ג'רבי, קייסי, אלון, ברדניק, ד. לוי, מחפוד, חזן, ברשאגן, ג. לוי, בסן, הלל. המאמן: דרור ברנר.

● מכבי יבנה: לוי, פרץ, צ. יעקב, הירש, סלומון, זגורי, בן שמעון, עלאווה, חקבן, ועקנין, אבגעים. המאמן: ליאון קנטסקי-טינובסקי.

שפט חיים ליפקוביץ, 500 צופים באיצטדיון הפועל בפתח תקוה.

סכנת הנשירה התיאורטית, שריחפה על כדורגלני הפועל פתח תקוה לפני שריקת הפתיחה, חוסלה ונעלמה באופן מוחלט ועימה גם כל החישובים המתמטיים שנותרו סביב ההכרעה הסופית בתחתית. שחקני פתח-תקוה נתקלו למזלם בקבוצה יבנאית שאיבדה כל עניין בליגה ואשר הפגינה את מישחקה החלש והירוד ביותר בעונה זו, עובדה שהקלה על מלאכתם של המארחים ביצוצום של אלון חזן ואלי מחפוד.

פתח-תקוה, שהופיעה ללא ניר לוין וגיל סאבו (מרצים עונשי הרחקה), פתחה את אתחיה עד לדקה ה-22, שבה הובקע לראשונה ג'קי לוי, שוער יבנה. שיטת הנבדל של האורחים לא עלתה יפה. אלון חזן חדר לרחבה ושלח כדור רוחב לתוך תיבת ה-5. אל הכדור החליק אלי מחפוד ודחקו פנימה. שתי דקות למחצית קבע מחפוד 2–0 בבעיטה חזקה ומדוייקת ממרחק כ-20 מטר.

את המחצית השניה פתחו חניכיו של דרור ברנר בסערה וכבר בדקה ה-53 דחק ניר אלון את הכדור פנימה לאחר הגבהת קרן של מחפוד.

חלפו 120 שניות ואלון חזן המצוין פרץ מימין ובעט את הכדור לרוחב השער. בלם יבנה אילן הירש ניסה להרחיק, אך לרוע מזלו חדר הכדור לשער קבוצתו.

שערו העצמי של הירש נתן את האות לקיפאון בלתי מובן של פתח תקוה וחגיגת השערים נעצרה. רק בדקה ה-83 התמקם אלון חזן היטב בתוך רחבת יבנה והכניע את השוער לוי כדי לקבוע באופן סופי, כי פתח תקוה הבטיחה לעצמה עונה נוספת בליגה הלאומית.

רק לביא לא החטיא

מאת חנן פרי

מכבי נתניה – מכבי יפו 1–0 (1–0)

השער: דוד לביא (35).

★ המצטיין: יגאל מנחם.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, קורן, גבאי, חיים לוי, רווח, רוני לוי (תקומה), לביא, יגאל מנחם (לם). המאמן: זאב זלצר.

● מכבי יפו: ליברמן, סלימן, דניאל, פרי, כהן צדק, בוטפיקה, אלקולמברה, ישי לוי (רמי לוי), מנשה מזרחי, ציפרוט (דגמי), אמיגה. המאמן: ברוך מזרחי.

שפט יוסף דיאמנט, 500 צופים בנתניה.

מול יריב חלש כמכבי יפו, המתמודד בעצם השארותו בליגה הלאומית, לא הצליחו אתמול כדורגלני מכבי נתניה לנצל את ההזדמנויות הרבות ולסיים את מישחקיהם הביתיים העונה בניצחון גבוה. הם הסתפקו בניצחון 1–0.

נתניה שחסרה בפתיחה את בני לם, גילתה במחצית הראשונה יכולת טובה של רונן גבאי, שהניע היטב את חוליית הקישור, אולם חוסר נייחות של החלוץ רוני לוי ומישחק נוקשה לפרקים של הגנת יפו, גרמו לכך שנתניה החטיאה פעמים רבות ממצבים מצויינים. ביפו היה בוטפיקה גבה הקומה היחיד שניסה לעצור את ניסיונות התקיפה של נתניה, אולם הוא נגרר אחר כך למישחק הכושל של חבריו.

יגאל מנחם היה הכוח המניע של קבוצתו באגף ימין. הוא הצליח לחלוף שוב ושוב על פני מגן יפו הוותיק, אודי סלימן, ולהכין מצבי הבקעה לחבריו. השער לנתניה הובקע בדקה ה-35, לאחר שהגנת יפו הדפה התקפה. הכדור הגיע לאגף ימין ליגאל מנחם שהגביהו בחצי גובה, ודוד לביא הצליח לנגוח אותו לפינה הרחוקה.

יפו, בהתקפה מסובכת כמעט יחידה במחצית הראשונה, הצליחה להגיע עד לרחבת נתניה, אולם בעיטה של דוד אמיגה מ-16 מטר נהדפה במשקוף שערה של נתניה והכדור נהדף.

במחצית השניה הגבירה נתניה את לחצה על שער יפו, אך חלוציה המשיכו להחטיא. בדקה ה-73 הצליח בלדב למלט את שערו מהבקעה כאשר זינק מצוין לרגליו של מנשה מזרחי וסיכל ניסיון בעיטה.

בדקה ה-76 נזקפה לחובת נתניה החטאה מסמרת שיער, כאשר יגאל מנחם פרץ משמאל והגביה כדור. דוד לביא הסיט בראשו לשלום תקווה, שמ-5 מטרים בעט מן האוויר אך מעל למשקוף.

כדור הניצחון היתל בשוער

מאת אהרון שמולביץ

שמשון תל-אביב – הפועל חיפה 2–1 (0–0)

השערים לשמשון: גדעון דמתי (73), צהל ארמוני (82). השער לחיפה: רוני מלכה (76).

★ מאיר מירו.

● שמשון תל-אביב: לסנר, עובדיה, דהרי, שמעונוב, ארמוני, יוסי כהן (ארביב), אלי כהן, מליחי (מלכה), שלום, דמתי, שוקרון. המאמן: מיכאל קדוש.

● הפועל חיפה: קרן, חדד, דוד לוי, ליפשיץ, בוזורגי, קירשנר, מירה, אמסלם (מלכה), שטיקר, באלוש (הלל), רוקמן. המאמן: פיטר לורימר.

שפט רחמים דיבאנצי, 200 צופים בנתניה.

שתי קבוצות שאיבדו כל עניין בליגה התייצבו למישחק של שיגרה. מאמניהן הציבו הרכבים חסרים ונתנו הזדמנות לשחקנים צעירים להרשים את אוהדי מישחקי הליגה. במחצית הראשונה התנהל הכדור במרבית הזמן במרכז השדה, כאשר מדי פעם נבעטת בעיטה לעבר שוער קבוצה זו או אחרת.

המחצית השניה היתה שונה מעט מקודמתה. מאמן שמשון החליף בדקות הראשונות את שחקני הנוער מליחי ויוסי כהן, חסרי הניסיון, באפרים ארביב ואבי מלכה, ואז ניתן היה לראות כי מערך ההתקפה של שמשון החל מתפקד טוב יותר.

בדקה ה-70 החמיץ גדעון דמתי הוותיק מעמדה טובה כאשר בעט חלש לידיו של השוער קרן. שלוש דקות מאוחר יותר ניצל דמתי הרמת כדור של אבינעם עובדיה מהאגף השמאלי ומשלושה מטרים נגח לשער, קרן הדף אך דמתי הספיק להדוף מקרוב ולקבוע 1–0.

הפועל חיפה, שסיכוייה להישאר בליגה אפסו, גילתה רוח ספורטיבית וגילה במחצית זו מישחק שלא נפל מרמת היריב ולעתים אף עלה עליה. שטיקר הוותיק תמך בחלוצים ושלח מדי פעם את רוקמן המהיר להתפרצויות, שיצרו מספר מצבים נוחים להבקעה. בדקה ה-76 הרים שטיקר כדור על פי השער. קיפאון לא מובן של לסנר איפשר לרוני מלכה, שנכנס דקות מספר קודם לכן, להתרומם ולנגוח את הכדור לפינה השמאלית של השער. לקראת הסיום החל שמשון להפעיל לחץ על שערה של חיפה, ובדקה ה-82 הובקע שער הניצחון שלא היה מותיר המציאות. השוער קרן לא אמד את גובהו של הכדור שנבעט על ידי צהל ארמוני מ-20 מטר, הכדור חדר מתחת למשקוף והשאיר את השוער נדהם.

השלב הבא: להתחיל לדאוג לעצמנו

סן היציע

מאת מיכאל קרנון

אחרי שני המשחקים הראשונים באליפות אירופה לדרג ב' בכדורסל, מוקדם מדי לקבוע אם נבחרת הנוער שלנו תצליח בציפיות ותעפיל חזרה לדרג א'. אבל אני מוכן להיות לא פופולארי ולקבוע, כי התאחדות הכדורסל הבינלאומית (פיב"א), עשתה שירות טוב לישראל וכי מעז יצא מתוק.

מעתה ואילך בסוף להתחיל לדאוג לעצמנו ולא להיבנות על כך שמתאזרחים למיניהם יפתרו לנו את הבעיות. תקנון פיב"א קובע כי להבא יוכל רק מתאזרח אחד לשחק בנבחרות, ולא יותר מאשר שניים מתוך כל אלה שכבר אושרו להופיע ושיחקו בנבחרות בהזדמנות זו או אחרת.

עכשיו, אחרי שהעמידו אותנו בפני עובדה, יש להתארגן בהתאם. השלב הראשון נעשה כבר בכך שלליגה יצאה נבחרת צעירה, שמרבית שחקניה עוברים עתה טבילת אש מצויינת שאת פירותיה נקטוף בשנים הבאות. שלב נוסף צריך להיות ביסוס מעמדה של נבחרת העתודה ושיתופה בתחרויות וטורנירים רבים ככל האפשר. זה דבר מקובל בארצות אחרות באירופה, הדרך היחידה להקנות ניסיון בינלאומי לשחקנים הצעירים.

יותר מתמיד יש כיום צורך בהעסקת מאמן פדראלי שיהיה אחראי ישירות על שתי נבחרות אלה ויפקח גם על הנעשה בנבחרות הנוער והקאדטים. זה צריך להיות מאמן במשרה מלאה, כשצמוד לו מאמן עוזר במשרה חלקית.

אבל כל זה לא יספיק אם לא יהיה שינוי בגישה גם במרבית המועדונים. התקנון הנוכחי של משחקי הליגה הלאומית הוא בלי זרים. למעשה, יכול לשחק בכל קבוצה מיספר כמעט בלתי מוגבל של ילידי ארצות הברית במעמד של זרים ומתאזרחים. רק בעוד כמה שנים נגיע למה שמקובל במרבית מדינות מערב אירופה, שבכל קבוצה משחקים שני זרים ולא יותר מאשר שלושה במיקרה של מתאזרח. אז אפשר יהיה לקדם את השחקנים הצעירים ולהקנות להם ניסיון שיסייע להם כאשר ישחקו בנבחרת הלאומית.

גביע

חצי הגמר ביום שלישי ברמת-גן

מאת סופר "ספורט הארץ"

שני מישחקי חצי הגמר על גביע המדינה בכדורגל יהיו מחודשים באיצטדיון רמת-גן. במשחק הראשון, שיחל בשעה 17.00, יתמודדו מכבי חיפה מליגה א' ושמשון תל-אביב. לאחר מכן יתמודדו בית"ר ירושלים, מחזיק הגביע, ומכבי תל-אביב.

המחזור הבא

האלוף יוכתר בשבת בבלומפילד

הליגה הלאומית בכדורגל תינעל בשבת הבאה, כאשר ההכרעה לגבי האלוף תיפול במחזור ה-30 האחרון, בעימות הישיר בבלומפילד בין הפועל תל אביב למכבי חיפה, אלוף השנתיים האחרונות.

● בני-יהודה – הפ. כפ"ס (0–1)
● בית"ר י-ם – שעריים (1–2)
● מכבי פ"ת – שמשון (2–1)
● הפ. חיפה – מכ. נתניה (4–0)
● מכבי יפו – באר שבע (0–0)
● הפועל ת"א – מ. חיפה (1–1)
● מכבי ת"א – הפועל פ"ת (3–1)
● מכבי יבנה – הפועל י-ם (0–1)

מלך השערים

1. דורון רבינזון (מכבי פ"ת) 13
–. זאהי ארמלי (מכבי חיפה) 13
3. א. מלמיליאן (בית"ר י-ם) 12
–. מוטי איוניר (מכבי ת"א) 12
5. אלי כהן (הפועל ת"א) 11
–. רוני רוזנטל (מכבי חיפה) 11

דויד פליט מנהל טוטנהאם

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). דויד פליט, מנהלה היהודי של קבוצת לוטון טאון, הוא המנהל החדש של טוטנהאם. אחרי התלבטויות רבות החליט ביום שישי להצטרף למועדון הלונדוני, שהיה אוהד מושבע שלו בצעירותו. פליט, שניהל 9 שנים את לוטון והעלה אותה מהליגה השלישית לראשונה, אמר: "עשיתי כל שניתן היה לעשות בלוטון. איני חושב שיכולתי להשיג יותר". פליט מחליף בטוטנהאם את פיטר שריב, שהודח בשבוע שעבר.

הניחוש הנכון

1. הפועל י-ם – ב. יהודה 1
2. הפ' פ"ת – מכבי יבנה 1
3. מכ' חיפה – מכבי ת"א 1
4. הפ' ב"ש – הפועל ת"א 2
5. נתניה – מכבי יפו 1
6. שמשון – הפ' חיפה 1
7. שעריים – מכבי פ"ת 2
8. הפ' כ"ס – בית"ר י-ם 1
9. הפועל יהוד – מרמורק 2
10. הפ' עכו – בית"ר ת"א 1
11. הפ' חולון – בית"ר נתניה 1
12. הפועל ר"ג – הפ' טבריה x
13. ר. השרון – הפ' לוד x

חיפה היתה רק המנה הראשונה

ליגה לאומית

מאת משה הרגעש

עם שריקת הסיום למישחקי המחזור ה-29 בליגה הלאומית התברר אתמול, כי "מיפגש הענקים" באיצטדיון העירוני בקרית אליעזר היה, למעשה, רק המנה הראשונה. האלוף והמוליך מכבי חיפה הכניע באופן משכנע 3–1 את מכבי תל-אביב, שהיה צמוד אליו תקופה ממושכת בזכות הישג מצוין של 13 מישחקים ללא הפסד, מהם שבעה ניצחונות רצופים. הפועל תל-אביב, שרבים סתמו עליו את הגולל בשל משבר במהלך הסיבוב השני, בגללו איבד את המקום הראשון, התעורר כמו "עוף החול" והחל צובר בשקדנות ניצחון אחר ניצחון. אתמול גבר במישחק חוץ קשה 2–1 על הפועל באר-שבע, כדי להגיע בעיתוי המתאים ל"מישחק הענק" האחד והיחיד, המישחק על תואר האליפות בו יארח בשבת באיצטדיון בלומפילד את מכבי חיפה. נקודה אחת בלבד מפרידה בין השניים, ולאורחים יספיק תיקו כדי להשיג תואר שלישי ברציפות.

בשני המחנות ודאי טרי עדיין המיפגש האחרון בין הקבוצות בשלב שמינית גמר גביע המדינה, בו ניצחו החיפאים 2–1 בבלומפילד. שחקני הפועל תל-אביב הבטיחו לא אחת כי בליגה זו תהיה אפיזודה אחרת. עכשיו צריך להוכיח ולראות אם באמת יקרה.

אתמול נקבע סופית כי הפועל ירושלים יחזור לליגה הארצית, למרות שניצח במגרשו 2–1 את בני-יהודה. הוא הצטרף להפועל חיפה ומכבי שעריים שירדו עוד קודם לכן. הפועל פתח-תקוה, שהיה בסכנה תיאורטית, הביס במגרשו 5–0 את מכבי יבנה.

גם הפועל כפר-סבא הביס אתמול את אורחיו, שחקני בית"ר ירושלים, 4–0. נראה שלעובדה כי הבית"רים יצאו ממרוץ האליפות לפני שבועיים, היה קשר ישיר לתוצאה זו. שמשון תל-אביב ניצח כצפוי 2–1 את הפועל חיפה. גם מכבי נתניה לא הפתיע כאשר ניצח 1–0 את מכבי יפו. מכבי שעריים, במישחק הביתי האחרון בליגה הלאומית, לא הצליחו להמתיק מעט את גלולת הירידה, ונוצחו 2–1 ע"י מכבי פתח-תקוה.

ערב רדת המסך על מישחקי הליגה הלאומית לעונת 1985/86 התברר, כי משחות מבחינת העניין ראויה הליגה לציון גבוה. סיום מהסוג הזה הגביר את המתח במידה שאינה זכורה בשנים האחרונות והווה פיצוי הולם לרמה [illegible]

הצעה להרחיק אוטומטית אחרי 5 צהובים

מאת סופר "ספורט הארץ"

ועדת התקנון בהתאחדות לכדורגל, הגישה הצעה להרחיק אוטומטית לשני מישחקים שחקן שיצבור חמישה כרטיסים צהובים. לפי ההצעה תבוצע ההרחקה עשרה ימים לאחר צבירת כרטיס ההתראה החמישי, מבלי להעמיד קודם לכן את השחקן לדין בועדת המשמעת. שחקן שיצבור לאחר מכן שלושה צהובים נוספים, יורחק אוטומטית לשני מישחקים נוספים.

● בליגה בפוטבול השנה בשבת התוצאות הבאות: קריית ריאליו – מכבי ת"א 7–6, וי.א.ג.פ. – כוח הרמה 16–11.

יורדים בעצב: הכוכבים של שלומי מלכה (משמאל), המאמן צבי רוזן והשוער קדהדדיש אומרים הכל – הפועל ירושלים ירד אתמול סופית לליגה הארצית (צילום: רחמים ישראלי)

היעד במכביה ה-13 (יולי 1989): יותר משתתפים ובני נוער

תוגבל כהונת ממלאי תפקידים ★ קווהאוי נבחר יו"ר מכבי העולמי ורוזנצווייג – יו"ר הוועד המארגן

מאת סופר "ספורט הארץ"

המכביה ה-13, שכבר זכתה לכינוי מכביית הבר-מצווה, תתקיים בין ה-3 ל-13 ביולי 1989 והמארגנים מצפים לגידול ניכר במיספר המשתתפים ולהגדלת היקף המכביה לנוער. ההכנות המעשיות מתחילות כבר בימים אלה.

בסוף השבוע שעבר נעצלו הדיונים של הקונגרס ה-20 של תנועת מכבי העולמית ושל הוועדה הבינלאומית של המכביה. בין ההחלטות שהתקבלו: להגביל תקופת כהונה של כל ממלאי התפקידים במכביה לשתי קדנציות ולהפחית את גילם של נושאי התפקידים. בהתאם לכך נעשו כבר שינויים באיוש התפקידים. מישל קווהאוי מישראל, שהיה יו"ר הוועד המארגן של המכביה, יהיה עתה יו"ר הנהלת מכבי העולמי במקום שאיה רוזנצווייג מישראל נבחר יו"ר הוועד המארגן של המכביה ה-13. ישראל סלר נבחר יו"ר בוועדת מכבי העולמי, שמואל ארביטמן מבראזיל יהיה נשיא הוועדה הבינלאומית של המכביה ה-13.

סידני ברינברג מקנדה, סגן נשיא מכבי העולמי, אמר שבין ה-15 ל-21 באוגוסט יתקיימו בטורונטו מישחקי מכבי לנוער בצפון-אמריקה בהשתתפות 2,500 בני נוער יהודי מקנדה, ארה"ב, דרום אמריקה ו-100 בני נוער מישראל. הם יתגוררו ב-13 ענפי ספורט.

מר קווהאוי אמר שהמכביה ה-12 הסתיימה בגרעון כספי של 2 אחוזים בלבד. הדרך שהוכח ע"י הוועד המארגן היה ביקורתי ביותר לשונות ההצלחה הגדולה של המישחקים, הלקוחים והספונסרים יישענו לקראת מכביית הבר-מצווה.

ישראל כבר ברגל אחת בבית הגמר באליפות דרג ב' בליאז'

אחרי ניצחון מוחץ על הונגריה היום מישחק קשה נגד הפולנים

כדורסל

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לבלגיה

ליאז' (מיוחד ל"ספורט הארץ"). אחרי שני ניצחונות משכנעים על שוודיה 86—70 ועל הונגריה 87—58, מצפה היום בשעה 5 (שעון הקיץ בישראל) המישחק הקשה והרציני הראשון לנבחרת הישראלית, העושה כאן מאמץ לחזור לדרג האירופי הבכיר הראוי לה, מול צוות פולני מנוסה המוכר היטב למאמן שרף מאליפות אירופה האחרונה, שם גברנו עליו 91—86 במישחקי הדירוג 9—12. אתמול מיהרו שחקנינו לסעודת ערב, אחרי ניצחונם על ההונגרים, ובשעות הערב המאוחרות חזרו לאולם כדי לראות את הפולנים בפעולה מול הטורקים.

איך כותבים על מישחק כדורסל שבו הנבחרת שלך מביסה את היריב בהפרש 29 נקודות ועושה על הפארקט ככל העולה על רוחה? איך כותבים על מישחק כדורסל שבו המאמן שיתף את כל 12 השחקנים וכולם גם קלעו ("נכנסו לעיתון" כמו שאומרים)? איך כותבים על נבחרת כדורסל שבה דווקא הצעירים והבלתי מפורסמים עושים את העבודה בצורה כמעט מושלמת?

ביקר כאן בשבת אמנון אבידן שבא מאמסטרדם. "זו לא רמה וזה לא אירגון ומקומנו לא בטורנירים מהסוג הזה", אמר יו"ר הוועדה המקצועית של מכבי תל אביב, הרגיל לאווירה אחרת, לאולמות מפוצצים ולא לשתות מ־100 צופים ולאווירת כפר קרתנית, כאילו אנחנו משחקים כאן על אליפות בתי הספר של ירא־ליה והסביבה. אבל מה לעשות? לכאן הביאו אותנו ומכאן אנחנו חייבים לחזור לדרג האירופי הבכיר. ולפחות בשלב זה הבחורים עושים את המכסימום ויש מהם נחת.

"המישחק נגד ההונגרים היה הרבה יותר קל מכפי שחשבתי ולכן אספתי את השחקנים מיד אחרי המישחק בחדר ההלבשה ונתתי להם על הראש, שלא ידמו את עצמם, כיוון שהלאה רבה עוד לפנינו". דברי המאמן צבי שרף אחרי שיצא מחדר ההלבשה. "יצאנו מעט מהמתח של המישחק הראשון", הוסיף שרף, "שהיתנו לא טוב. אבל המשך היה בשליטה מוחלטת שלנו. רציתי אמנם לפתוח נגד ההונגרים בלי אחד מהגבוהים, כדי לאפשר להם מנוחה. אבל סברתי שדבר יכניס את השחקנים האחרים לאווירה של זלזול ומשום כך פתחתי שוב בחמישיה הראשונה", הסביר שרף אחרי הניצחון הישראלי המכריע בהפרש 29 נקודות. הונגריה היוותה יריב לצוות הישראלי רק עד להפסקה ולאחריה התמוטטה לחלוטין עד כי במשך יותר מ־7 דקות לא קלעו שחקניה אפילו נקודה אחת.

זה בדיוק מה שהיה דרוש לצוות שלנו שפתח עם לאסוף, דניאל, שפע, מרסר וליפין, אבל היה כל הזמן בתנועה כאשר המאמן צבי שרף מאפשר לכל שחקניו להשתתף בחגיגה. החילופים הרבים והתחלופה הגדולה של כל ה־12, שיוו לצוות שלנו מראה של יתושים, ה מתנפלים על היריב מכל הכיוונים, בכל המהירויות, מסחררים את ההונגרים ועוקצים אותם ללא הרף, בלי שההונגרים כאורים, שנראו יותר חזקים מאלכן של המרים הישראליים, מצאו פתרון. הפעם ניצח על הצוות שלנו עדי גורדון הזריז, שחש כבר תמיד בישתון רב, כאילו הם כולם רגילים להופעות רבות בזירה האירופית. היה מרשים לראות את גורדון השרירי קולע כמה סלים יפים ברגעים המתאימים וגם קוטף ריבאונדים (4 בהתקפה, 2 בהגנה) מה שבדרך כלל לא אופייני לשחקנים בגובה שלו.

עבודה טובה עשה שוב לאוון מרסר מתחת לסלים (6 ריבאונדים בהגנה, 1 בהתקפה), אם כי הפעם שותף רק 25 דקות, כאשר המאמן שרף שומר על הצוות הראשון שלו למישחק הקשה מאוד המצפה לנבחרת היום נגד הפולנים. בסך הכל קטפו 29 ריבאונדים בהגנה ו־11 בהתקפה, ואחוז הקליעות שלנו היה 52 מן השדה ו־72 בעונשין. ההונגרים קטפו 25 ריבאונדים בהגנה ו־9 בהתקפה ואחוז הקליעות שלהם היה 36 מהשדה ו־67 בעונשין.

בדקה ה־12 עוד הובילו ההונגרים 12—9 לפני שהצוות הישראלי נטל את היוזמה לידיו וסיים את המחצית ביתרון קטן 35—29. המחצית השניה כבר היתה סיפור שונה לחלוטין. הישראלים ניצלו כהלכה קיפאון הונגרי שנמשך יותר מ־7 דקות וכך עלינו ליתרון מוחלט שנמשך עד לסיום.

העובדה שכולם שיחקו וקלעו העידה אודות טובה בחבורה הישראלית המצויה במצב רוח מרומם אחרי שני הניצחונות, המבטיחים כמעט סופית את העליה לשלב הברבעה באמסטרדם, אם ניקח בחשבון שהצוות הזה ישיג לפחות עוד ניצחון אחד (על איסלנד החלשה).

ישראל— הונגריה 87—58 (35—29)

★ המצטיין: עדי גורדון

● לישראל קלעו: ולד טיקמן 13, לאסוף 10, שפע 9, גורדון 9, מרסר 8, רוזנברג 8, דניאל 8, שטיינהאואר 6, פליישר 5, רכליס 4, פרישמן 4, ליפין 3.

● להונגריה קלעו: קיש 13, היינריך 13, הסזו 9, ברקיש 6, יודיק 5, הארנה 4, קובאץ' 4, הורבאט 2, גוזאן 2.

● שופטים: ואן רנן (הולנד), סטויצ'ב (בולגריה), פחות מ־100 צופים.

פולין ניצחה את טורקיה 80—69

ליאז' (מיוחד ל"ספורט הארץ"). פולין, שתהיה היום אחר הצהריים יריבתה של ישראל, גברה אמש על טורקיה 80—69 והיא צועדת ביחד עם הנבחרת שלנו בראש טבלת בית ב'.

תוצאות אחרות בבית זה: טורקיה — הונגריה 73—67, פולין — איסלנד 95—69, שוודיה — איסלנד 83—65.

בבית א' באמסטרדם, זכתה רק רומניה בשני ניצחונות. אחרי שאמש הפתיעה פינלנד את בלגיה 70—67, הרומנים גברו על פינלנד 85—75 ועל הולנד 80—76. תוצאות נוספות: הולנד — בולגריה 70—63, בלגיה — אוסטריה 80—59, בולגריה — אוסטריה 83—67.

טבלת בית א'

1.	רומניה	2	151—165	4
2.	בלגיה	2	129—147	3
3.	בולגריה	2	137—149	3
4.	הולנד	2	143—146	3
5.	פינלנד	2	152—145	3
6.	אוסטריה	2	166—126	0

טבלת בית ב'

1.	פולין	2	127—175	4
2.	ישראל	2	148—171	4
3.	שוודיה	2	151—153	3
4.	טורקיה	2	147—142	3
5.	הונגריה	2	160—125	0
6.	איסלנד	2	178—121	0

הכדורסלנים ל־4 מישחקים ביוני בקנדה

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת הכדורסל של ישראל תקיים בחודש הבא ארבעה מישחקים בקנדה נגד הנבחרת הלאומית, שישמשו הכנה לשתי הנבחרות לאליפות העולם שתהיה ביולי בספרד. בראש הוועד המארגן של האירוע עומד סידני גרינברג, סגן נשיא מכבי העולמי, שסיפר כי זה יהיה שלב ראשון במיבצע של חילופי ספורטאים בין שתי המדינות. הנבחרת הקנדית תחזיר ביקור בישראל בשנה הבאה ותשתתף בטורניר הכדורסל של כינוס הפועל.

המישחק הראשון של נבחרת הכדורסל יהיה ב־15 ביוני בטורונטו. למחרת תשחק בלונדון וכעבור יום בהמילטון, כולן ערים במחוז אונטאריו. המישחק האחרון יהיה ב־18 ביוני בטורונטו על גביע האנגבר.

אנ.בי.איי.

האלוף בפיגור 2—1 נגד יוסטון

ניו־יורק (אי־פי). האם תודח האלופה כבר בשלב הגמר האיזורי? אפשרות כזו מסתמנת אחרי שהלוס אנג'לס לייקרס נוצחו 117—109 ביוסטון ע"י הרוקטס הם מפגרים עתה 2—1 בגמר האיזור המערבי. המישחק הרביעי יהיה הלילה ביוסטון.

גיבור הניצחון היה אקים אולאג'ון, שקלע 40 נקודות לזכות יוסטון. ללייקרס קלע קארים עבדול ג'אבאר 33 נקודות.

בגמר האיזור המזרחי עלתה בוסטון סלטיקס ליתרון 2—0 על מילווקי באקס אחרי ניצחון 122—111. היה זה ניצחונם הביתי ה־38 ברציפות. לארי באירד 26 ודני איינג' 23, היו הקלעים הבולטים של בוסטון. סידני מונקריף קלע 23 נקודות למילווקי, שתארח את שני המישחקים הבאים הבוקר ומחר.

פתיחה ברגל ימין — 86—70 על שוודיה

אחרי דפיקות־לב עד להפסקה — ניצחון גבוה

מאת יהושע שגיא
שליח "הארץ" לבלגיה

ישראל — שוודיה 86—70 (42—40)

● המצטיין: לאוון מרסר

● לישראל קלעו: מרסר 24, דניאל 24, שפע 16, ולד טיקמן 8, גורדון 4, פרישמן 3, לאסוף 2, שטיינהאואר 2, ליפין 2, רכליס 1.

● לשוודיה קלעו: קילסטן 17, ראגם 15, סאלסטרום 8, פלודייך 8, מלסטרום 7, אוסקרסן 5, בורג 4, פרסון 4, שטומר 2.

● שופטים: ואן רייק (הולנד) וסטויצ'ב (בולגריה), פחות מ־100 צופים.

ליאז' (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ישראל פתחה את הופעתה באליפות אירופה דרגה ב' עם החמישיה שכללה את מרסר, לאסוף, דניאל, שפע וליפין וסיימה את המישחק כאשר על הפארקט נעה החמישיה שטיינהאואר, רוזנברג, פרישמן, רכליס ושפע — וזה למעשה כל הסיפור של ניצחון הפתיחה שלנו 86—70 על השוודים.

אחרי המישחק אמר המאמן הלאומי צבי שרף, כאילו בהתנצלות: "עוד לא נולד המאמן שהצליח לשתף את כל 12 השחקנים שלו במידה שווה", [illegible] כאילו ביקש להתגבר על כך ששיתף במשחק רק 11 שחקנים, כאשר עופר פליישר היה היחיד ששרף לא הספיק להכניסו למערכה.

פחות מ־100 צופים חזו בבכורה שלנו כאן וגם עשרות הפועלים הטורקים החיים כאן, שהגיעו שלמות במישחק הראשון בו הביסו הטורקים 73—67 את ההונגרים, התמלקו להם ולא מצאו כלל עניין בצוות הישראלי, שגם הקהילה היהודית המקומית לא טרחה לבוא לעודד. לבחורים שלנו, הרגילים לזירה האירופית המכובדת יותר, יש כאן תחושה בולטת של אי־נוחות, ודות, ניכוה. "זה כמו ההבדל בין ליגה לאומית לבין ליגה ארצית בישראל", אמר לי במבוכה עוזר המאמן, מישלה ויינקרנץ, כדי לבטא לפחות שאנחנו, לדעתו, לא שייכים לליגה זו.

במחצית הראשונה ניכרה בצוות הישראלי התרגשות ומתיחות ושיתף קנו "דע מאור", כהגדרת המאמן שרף. היו לנו הרבה דפיקות לב כבר בפתיחה, כאשר חן ליפין צבר 3 עבירות בשלב מוקדם מאוד ופינה מקומו לעדי גורדון, שעשה עבודה יעילה מרגע שנכנס לאווירה של המישחק. "ישראל השאירה רושם חזק", נכתב בעיתון של שבת בבוקר, אבל האמת היא שצוות המאמנים היה מרוצה רק מהניצחון ופחות מאיכות המשחק שלנו. "היה לנו אחוז קליעות רע", אמר שרף.

היחיד ששמר את הצוות במחצית הראשונה היה לאוון מרסר, שקלע עד להפסקה 16 מ־24 הנקודות שלו, אבל ניכר בו שהעייפות תחלש בהמשך וספק אם יוכל להמשיך טורניר ארוך, מתיש ורצוף כזה, בלי תנודות של עליות וירידות ביכולת. אחרי המישחק אמר שרף, כי הוא מצטער שלא איפשר למרסר לנוח יותר (הוא שותף 38 דקות, יותר מכל אחד אחר בצוות שלנו).

לאסוף היה יעיל מאוד בהגנה (7 ריבאונדים) ופחות בהתקפה (רק 2 נק' וריבאונד 1), אבל את ההפתעה האמיתית היווה מוטי דניאל, שפתח חלש והססני, אבל בהמשך הכניס עצמה רבה, קלע 24 נק' (שתי קליעות של שלוש) והיה מאוד דרמינטי. ניכרת אצל דניאל התקדמות עצומה מאז עזב את חולון. דורון שפע שותף 26 דקות, ואחרי שקלע רק 4 נק' לפני ההפסקה, הוסיף עוד 12 בהמשך הזכיה שהוא נכנס היטב לבעלי הנבחרת, מה שלא ניתן לומר על חיים זלוטיקמן במישחק הפתיחה.

השוודים גרמו לנו קצת דפיקות לב עד להפסקה. הם ניצלו כהלכה את החולשה שלנו מתחת לסלים (בסיכום הכללי קלעו השוודים 38 ריבאונדים — 22 בהתקפה לעומת 16 בהגנה, מול 32 ריבאונדים שלנו, 25 בהגנה ורק 8 בהתקפה). אלא שהם איבדו כדורים רבים והתקשו שוב ושוב הרבה דקות מתחת לסל שלנו. אחוז הקליעות שלהם היה 41 בלבד לעומת 55% שלנו. וזה היה למעשה הגורם שהיטה את הכף לטובתנו.

בסך הכל הציגה ישראל רמה בינונית ומטה בהופעת הבכורה שלה. אבל למי זה בעצם משנה וזה זה בכלל חשוב, כאשר אתה משיג את הניצחון הראשון בטורניר ארוך שמטרתו כי היא לחזור לדרג האירופי הבכיר.

המיפנה בא בפתיחת המחצית השניה, אותה התחלנו עם החמישיה שסיימה את הראשונה (מרסר, דניאל, שפע, גורדון וזלוטיקמן, שהיה הקטסון בטכס הפתיחה). הנבחרת "תפסה" 6—7 דקות מלהיבות וסוחפות, שהקפיצו את היתרון ל־10 נק' (58—48) בדקה ה־30. כך הצלחנו לטוטס את השוודים, כדי לאפשר למאמן צבי שרף לשתף 11 שחקנים בניצחון הפתיחה שהבטיח לצוות שלנו יותר שקט נפשי ויותר ביטחון עצמי להמשך הטורניר.

טניס

דרום־אפריקאית ניצחה באשקלון

הטניסאית הדרום־אפריקאית ליני דה ברנר, המדורגת אתמול כשגיאה בגמר התחרות הבינלאומית לנשים באשקלון ע"ש האנגנה פיליפס את אלופת ישראל אילנה ברגר 7—5, 6—1. בתחרות הראשונה בין השתיים לפני שבוע ניצחה ברגר, שהתעשרה בתמורה ע"ס 500 דולר. ברגר זכתה ב־800 דולר.

בחצי הגמר גברה ברגר על חגית אוחיון 6—3, 6—7, 6—3 ובריגז ניצחה את הבזוינה לינדה סלי 2—6, 6—2, 3—6. גם בתואר לזוגות זכו הדרום אפריקאיות. היום תתחיל התחרות השלישית בחיפה.

שמואלי חזרה וניצחה

זהבה שמואלי מאגודת ספורט רמת השרון, זכתה אמש באליפות ישראל בריצת 3,000 מ' ב־9:54.81 דקות. שמואלי השתתפה זו הפעם הראשונה באליפות לאחר שנעדרה כשנה בגלל לידה. באליפות הנערות זכתה רותית טל ממשק חפר.

בעיטה חפשית

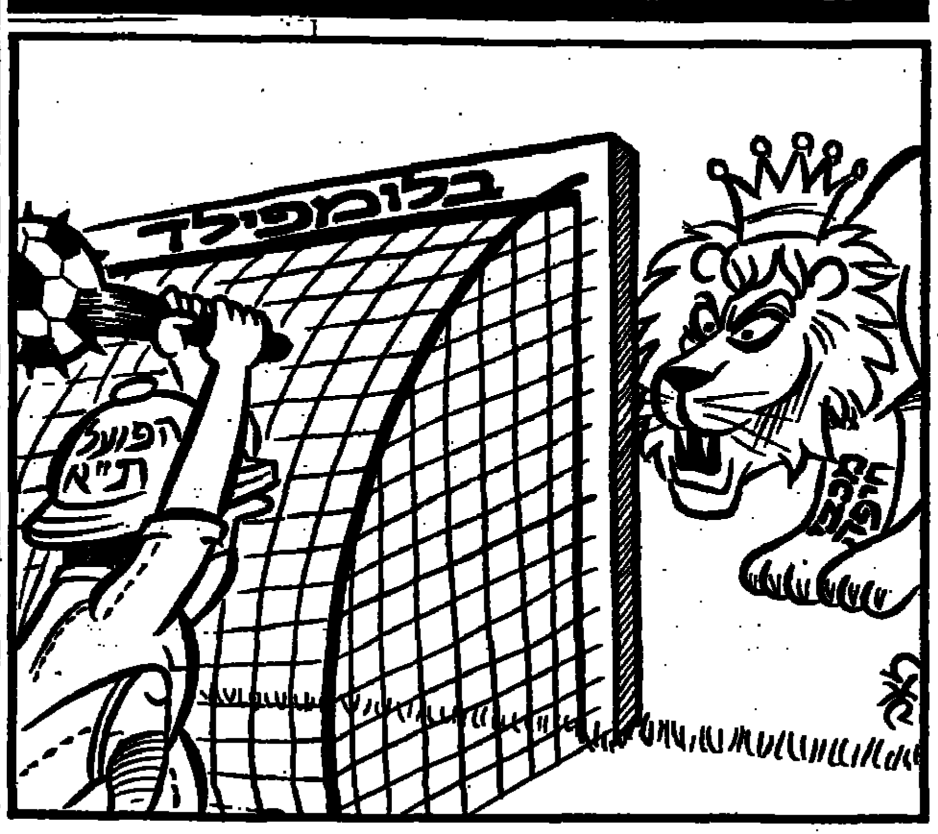

העולה השלישי: הפועל לוד היורד השלישי: עדיין אין

ייקבע במחזור הנעילה מבין יהוד, הפועל ר"ג, הכח ורמת השרון (שני האחרונים יתמודדו בווינטר) ★ מרמורק נחלצה סופית בניצחון מפתיע ביהוד ★ הלאומים בית"ר נתניה ותל־אביב נוצחו במישחקי חוץ

הליגה הארצית

מאת משה הר־געש

מחזור אחד לפני הסיום הבטיח גם הפועל לוד את שובו, תוך שנה, לליגה הלאומית. הוא השיג את הנקודה התיאורטית שחסרה לו במישחק החוץ עם הפועל רמת־השרון (1—1). המוליך בית"ר נתניה והסגנו בית"ר תל־אביב, שעלו במחזורים הקודמים, נוצחו אתמול במישחקי חוץ.

לעומת סיום ההגיגות בצמרת, לא התפזר הערפל בתחתית גם לאחר המחזור ה־29, והיורד השלישי ייקבע רק במחזור האחרון. ארבע קבוצות עדיין מצויות באיזור הסכנה: הפועל רמת־השרון, הפועל יהוד, הפועל רמת־גן והכח רמת־גן, שכל אחת מהן עלולה לאבד נקודות. שניים מבין אלה, הכח ורמת־השרון, יתמודדו ב"וינטר" בשבת הקרובה.

הפועל מרמורק הבטיח את הישארותו בליגה הארצית לאחר ניצחון חוץ מפתיע 1—0 על הפועל יהוד.

20 שערים הובקעו אתמול, רק הפועל מרמורק ניצח בחוץ, שלוש קבוצות [illegible] שלוש קבוצות לא הבקיעו.

הפועל לוד — הפועל רמת־השרון 1—1 (1—1)

השער לרמת־השרון: דוד נגבי (5). השער ללוד: שלמה חביב (52).

★ המצטיין: דוד נגבי.

המישחק החל בתנופה של רמת־השרון. בדקה ה־5 התמקם דוד נגבי ברחבה ומקרוב קבע 1—0. שחקני לוד הגיבו בלחץ רצוף שהכניסו בשער משה, כאשר שלמה חביב בעט מ־20 מ' לרשת. במחצית השניה ניסו שחקני רמת־השרון להבקיע שער ניצחון, אולם הגנת לוד בראשות הבלם נעמן מנעה זאת. בסיום פתחו הלודאים בקרקס שמחה, בעוד יריביהם יושבים על הדשא בראשים מורכנים, כשאוהדיהם צובאות לטרגוביסטים. שפט יאיר טיליצ'נר, 50 צופים, במגרש "לד רוס" בחולון בגלל עונש הרחקה שהוטל על רמת־השרון.

אפרים הגן

הפועל "צפרירים" חולון — בית"ר נתניה 2—1 (1—0)

השערים לחולון: ארז שקד (19), גיל זיתוני (90). השער לבית"ר: ישראל פוגל 60

★ המצטיין: שמעון ישראל.

החולונים השיגו ניצחון יוקרתי שלא שינה לגביהם מאומה. המצטיין היה שוערם המוליך שמעון ישראל. שפט מאיר בישתי, 400 צופים בחולון.

הפועל עכו — בית"ר תל־אביב 3—2 (2—2)

השערים לעכו: לוי אוחנה (32, 61), אלי בראמו (25). השערים לבית"ר: דן פרטוק (27), רוני זעירא (30).

★ המצטיין: אלי בראמו.

הפועל עכו השיג ניצחון היסטורי על בית"ר תל־אביב במישחק פתוח, שהוכרע רק בשבע דקות במחצית הראשונה. בפרק זמן זה הבקיעו ארבעה מחמשת השערים. שפט דוד יוסף, 800 צופים בעכו.

שמואל קליגר

הפועל מרמורק — הפועל יהוד 0—1 (0—1)

השער: צבי אבידוב (30).

★ המצטיין: צבי אבידוב.

הפועל מרמורק זכה בניצחון החשוב ביותר בעונה זו, שהבטיח את השארותו בליגה. הפועל יהוד לחץ אך התקפותיו לא נשאו פרי. שער מרגלו של צבי אבידוב עוד במחצית הראשונה הספיק לאורחים כדי לחולל את הפתעת המחזור. שפט אריה פרוסט, 1,500 צופים ביהוד.

הפועל בית־שמש — בית"ר חיפה 2—1 (0—1)

השערים לבית־שמש: אבי סקורי (49), עמוס מימון (85). השער לחיפה: אלי קורקוס (45).

★ המצטיין: עמוס מימון.

במיפגש היורדים ניצחו כשמשי בית־שמש, למרות שהמישחק היה ברחובות בגלל עונש הריסוס שהוטל עליהם. המישחק היה שקול. שפט שלמה יוסף, 100 צופים ברחובות.

הפועל רמת־גן — הפועל טבריה 2—2 (0—1)

השערים לר"ג: אריק גילדר ובוין (39), בני כהנר (56). השערים לטבריה: מאיר עמור (51), עמוס כהן (53).

★ המצטיין: מאיר בן־שמעון.

הפועל רמת־גן לא ניצל את ההזדמנות שהיתה לו להשיג ניצחון ביתי חשוב על האורחים, שאינם מעורבים במאבקי הצמרת או התחתית. היתרון של רמת־גן לא הניב את הפרי המבוקש.

שפט יצחק יובב, 500 צופים ב"מכתש", בגבעתיים.

מכבי רמת־עמידר — הפועל חדרה 1—1 (0—1)

השער לעמידר: אייל מליחי (16). השער לחדרה: רונן שפירא (85).

★ המצטיין: רוני גיצי.

מכבי רמת־עמידר שוב הופיע עם שחקני נוער רבים. המצטיין היה השוער המוליך רוני גיצי. שפט יעקב ברזמן, 100 צופים ברמת־עמידר.

יוסף הכט

בית"ר רמלה — הכח רמת־גן 0—0

★ המצטיין: דוד מאיר.

לאורחים מהכח אמנם היה יתרון ברוב שלבי המישחק, אך הם לא הצליחו להבקיע [illegible] 500 צופים ברמלה.

במחזור הבא

● הפועל חדרה — בית"ר רמלה
● הכח ר"ג — רמת־השרון
● הפועל לוד — הפועל ר"ג
● הפועל טבריה — בית־שמש
● בית"ר חיפה — הפ. חולון
● בית"ר נתניה — הפועל עכו
● בית"ר ת"א — הפועל יהוד
● הפ. מרמורק — רמת־עמידר

טבלת הליגה הארצית

1.	בית"ר נתניה	29	27—50	56
2.	בית"ר ת"א	29	27—54	54
3.	הפועל לוד	29	25—55	50
4.	הפועל חולון	29	33—35	46
5.	רמת־עמידר	29	30—28	44
6.	הפועל חדרה	29	30—32	41
7.	הפועל טבריה	29	32—31	41
8.	הפועל עכו	29	27—34	40
9.	בית"ר רמלה	29	24—25	38
10.	הפ. מרמורק	29	36—32	38
11.	רמת־השרון	29	34—32	35
12.	הפועל יהוד	29	27—31	34
13.	הפועל ר"ג	29	40—33	34
14.	הכח ר"ג	29	34—19	33
15.	בית־שמש	29	44—21	24
16.	בית"ר חיפה	29	48—20	16

עוד מהלומה לברזיל — המגן מוזר נפצע ונופה

מונדיאל 86

טולוקה (שירות "ספורט הארץ"). מכת הפציעות ממשיכה לרדוף את נבחרת ברזיל, המתאמנת כאן. ביום שישי איבדה ברזיל את המגן מוזר שנפצע באימון ויורחק ככל הנראה לגיתות בברכו. השבוע יערכו מיבחני כשירות לזיקו וטוביניו־סרזו ורק לאחר מכן יתברר אם יוכלו להשתתף במשחקים. בכל מיקרה זיקו בספק רב למישחק הראשון של נבחרתו נגד ספרד.

● דנמארק. אחרי 6 מישחקים ללא ניצחון חזרו הנבחרת למכסיקו במורל גבוה, אחרי שגברה בקופנהגן על פולין 1—0. פרבן אלקיאר הבקיע את השער בדקה ה־60 במישחק בו חזו 42 אלף צופים.

● ארגנטינה. דניאל פאסארלה הרחוק במישחק רעים שנערך בברנקילה נגד הקבוצה הקולומביאנית ג'וניור הסתיים בתיקו. פאסארלה הרחוק ביחד עם הבק־לאומי הפרואני אוריבה המשחק בקבוצה זו.

● צפון־אירלנד. בשורות טובות למנהל בילי בינגהאם. שלושת הפצועים, שהיה חשש כי לא ירפאו עד למונדיאל, בכושר כמעט מלא, מה שאיפשר אתמול את פירסום שמות 22 השחקנים למונדיאל. המדובר בבילי המילטון, נייג'ל וור־תינגטון וג'ימי ניקול. קפטן הנבחרת, סמי מקילוריי, הבהל אתמול בחזרה הביתה ממחנה האימונים באלבוקרקי, להשתתף בהלוויית אימו. הוא יחזור ביום חמישי. בינגהאם שוקל הצעתו של מנהל נבחרת סקוטלנד אלכס פרגוסון לקיים שני מישחקי סיבוב בדלתיים סגורות.

● ברית המועצות. מחצית משחקני הסגל הסופי שפורסם אתמול, הם מקבוצת דינאמו קייב, שהרשימה כל כך לפני כמה שבועות בזכייתה בגביע אירופה למחזיקות גביע. שניים מהכוכבים שהיו בספק בגלל פציעות, אולג פרוטאסוב מספרטאק מוסקווה ואולג בלוחין מקייב, עברו מיבחני כשירות ויצאו למכסיקו. מאידך יעדר סיזהר עוד צ'נקוב הפצוע.

● איטליה. המאמן אנצו ביארזוט והשחקנים של אלופת העולם, התנצלו אתמול בפומבית על שאיכזבו את העיתונאים והאוהדים כאשר לא נפגשו עימם בנמל התעופה. במסיבת עיתונאים בפואבלה, אמר ביארזוט: "בהגיענו לנמל התעופה במכסיקו סיטי, הורו לנו לצאת מדלת אחרת וכך לא יכולנו לפגוש את העיתונאים והאוהדים".

● גרהאם סונאס, המנהל החדש של גלאזגו ריינג'רס, ביצע את רכישתו הראשונה. הוא שילם 150 אלף ליש"ט לשפילד, תמורת החלוץ קולין וסט.

איגרוף

9 קובנים בגמר אליפות העולם

רינו, נבאדה (אי־פי). תאופילו סטיבנסון בן ה־35 הוא אחד מתשעה קובנים שהעפילו כאן לקרבות הגמר באליפות העולם באיגרוף לחובבים. סטיבנסון גבר בחצי הגמר במשקל על־כבד על הסובייטי ויאצ'סלאב יקובלב ויפגוש בגמר את האמריקאי בן ה־25 אלכס גארסיה, שניצח את הסוסלקי ביאנץ קיאגה. אם יזכה בגמר יהיה זה תואר אליפות שלישי לסטיבנסון.

קובני אחר השואף לתואר עולמי שלישי הוא אדולפו הורטה במשקל 63 ק"ג.

הנבחרת נפרדת הערב מהמאמן מידמוביץ'

שחקני נבחרת ישראל בכדורגל יפרדו הערב מהמאמן הלאומי יוסף מידמוביץ' שסיים את תפקידו. הפגישה החגיגית תחל בשעה 17.30 במלון רמת־אביב.

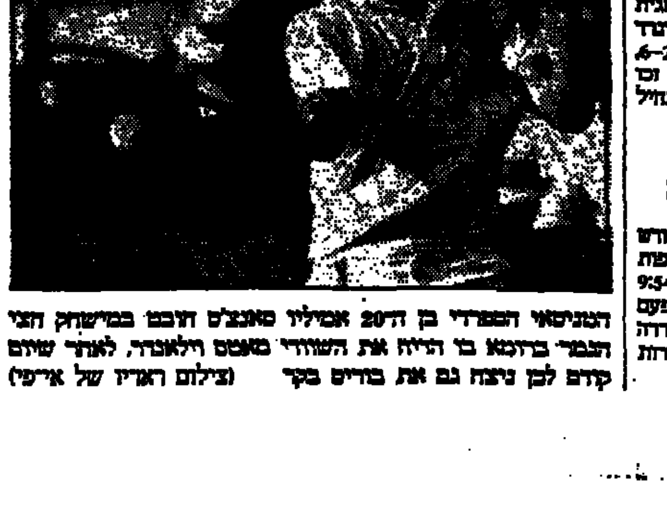

הטניסאי הספרדי בן ה־20 אמיליו סאנצ'ס זוכה במישחק חצי הגמר ברומא בו הביס את השוודי מאטס וילאנדר, לאחר שיום קודם לכן ניצח גם את בוריס בקר (צילום רויטר של אי־פי)

חדשות המשק

פרופ' אמיר ברנע, חבר "צוות מאור":

רכישת מניות חברת ההשקעות ע"י בנק לאומי — שערורייה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

רכישת מניות חברת ההשקעות של בל"ל על ידי חברת האם, בנק לאומי, היא בגדר שערורייה שאין לעבור עליה לסדר היום, מסר ל"הארץ" פרופסור אמיר ברנע, נציג ציבור בדירקטוריון הבורסה וחבר "צוות מאור".

ברנע התייחס כדוגמא לכוונת בנק לאומי למחוק את מניות חברת ההשקעות שלו מהמסחר בבורסה באמצעות הצעת רכש לציבור בעלי המניות. "צוות מאור המליץ על מספר דרכים לשפר את רווחיות הבנקים, וכך לנסות ולמנוע את פירוק מניות ההסדר בשנת 1988", טען ברנע. "ואולם, בנק לאומי התנהג בניגוד מוחלט לרוח המלצת הצוות".

לדברי ברנע, בנק לאומי היה צריך להימנע מהוצאת סכום של שני מיליון דולר על מנת לרכוש את מניותיו, מאחר שמדובר למעשה בהנפקה שלילית. מדוע היתה צריכה הנהלת בל"ל לרכוש את המניות מהציבור במחיר הגבוה ב־40 אחוז ממחיר ההערכה הכלכלית, אמר.

לו אכן רצתה הנהלת בל"ל להזרים הון לחברת ההשקעות, טוען ברנע, היא היתה יכולה לעשות זאת בדרכים אחרות, כמו הנפקת זכויות או הקצאת מניות פרטית. נראה כי בנק לאומי היה להוט למחוק את מניות חברת ההשקעות מהמסחר בבורסה משיקולים נוספים.

דובר בנק לאומי מסר בתגובה כי ההחלטה על רכישת מניות חברת ההשקעות מהציבור התקבלה על רקע הסבירות הנמוכה של הזרמת הון לחברה בדרך של גיוס הון על ידי הציבור. מחיר הצעת הרכש נקבע כך שהיא תהיה הוגנת לציבור מחזיקי המניות של חברת ההשקעות של הבנק.

דירקטוריון הבורסה קיים בשבוע שעבר דיון בנושא האפשרות של מחיקת מניות חברת ההשקעות של בל"ל מהמסחר בבורסה.

כי"ל תקים מתקן התפלה גדול באיים האנטיליים

עשוי לשפר מצבה הכלכלי של החברה במידה ניכרת

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת הנדסת התפלה מקונצרן "כימיקלים לישראל" חתמה לפני מספר ימים על חוזה להקמת מיתקן התפלה ענק בקוראסאו שבאיים האנטיליים. זהו מיתקן גדול מאוד בקנה מידה בינלאומי, וזכיית "הנדסת התפלה" בו עשויה לשפר את מצבה הכלכלי של החברה במידה ניכרת.

המיתקן עצמו משולב עם טורבו־גנרטור, והוא משתמש באנרגיה הנפלטת מן הגנרטור לתהליך ההתפלה, ועל ידי כך מוזילה את עלות ההתפלה של מי הים. בעקבות הזכייה במכרז, עליו התמודדו חברות בינלאומיות רבות, צופים כי "הנדסת התפלה" תצליח להכפיל את מכירותיה השנה בהשוואה למכירות אשתקד, ולהגיע לסך מכירות של כ־20 מיליון דולר.

המיתקן יוקם בתוך 18 חודשים, ויהיה הראשון באיים הללו, המשתמש בטכנולוגיית ההתפלה של החברה הישראלית — התפלה באמצעות מים חמים או קיטור.

"הנדסת התפלה" הינה החברה היחידה בקונצרן "כימיקלים לישראל", אשר סיימה את שנת הכספים הקודמת בהפסד. הסיבה העיקרית לכך היא הפסד השוק המסורתי של החברה באיראן, וחוסר היכולת להתמודד על מכרזים בארצות ערב, שהן הצרכניות העיקריות של מתקני התפלה בעולם. בשנה האחרונה עברה החברה ארגון מחדש, שכלל פיטורים של קרוב למחצית העובדים, ויצירת מערך שיווקי רחב יותר. בחברה מצפים, כי כבר השנה, או לכל המאוחר בשנה הבאה, תהפוך "הנדסת התפלה" שוב לחברה ריווחית.

יצויין, כי בזמנו דובר על "הנדסת התפלה" כאחת החברות הממשלתיות, אשר יוצעו למכירה אולם נראה כי הרעיון השתנה לעת עתה.

הנשיא החדש של התאחדות התעשיינים:

בלימת האינפלציה באחוז לחודש — מותנית באי פריצת רמת השכר

מזהיר כי שנת '86 עלולה להיות גרועה יותר מ־'85

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראשי התאחדות התעשיינים הזהירו בפגישה שקיימו עם שר האוצר, משה ניסים, כי שנת '86 עלולה להיות שנה גרועה יותר מ־'85, במידה שלא תינקט מדיניות מתאימה.

דב לאוטמן, הנשיא החדש של התאחדות התעשיינים, הזהיר כי בלימת האינפלציה בשיעור של אחוז אחד לחודש [illegible] אם רמת השכר [illegible]

לדבריו, בתחום מאזן התשלומים, ללא סיוע הדולר, היינו צפויים להגדלת הגרעון המסחרי שלנו ב־700 מיליון דולר, ובמידה רבה הסיח הסיוע את תשומת הלב מהצורך לפעול להגדלת היצוא. לאוטמן ציין עוד, כי עלות העבודה ושיעורי המסים גבוהים מדי, ועל הממשלה לפעול בתחומים אלה, על מנת להבריח את כדאיות היצוא המצויה כיום במשבר חמור.

זלמן שלו, יו"ר אגף החשמל, מתכת ואלקטרוניקה בהתאחדות התעשיינים הזהיר כי המצב בתעשיית האלקטרוניקה חמור. הוא ציין, כי מרבית מפעלי האלקטרוניקה הפסידו ברבע הראשון של שנת 86', ויצרנים ישראליים הפסידו לאחרונה מכרזים מאחר שלא יכלו להתחרות במחירי מתחריהם מחו"ל.

המחיר הריאלי של חבית דלק כיום — כמו ב־1973

קובע מינהל הדלק במשרד האנרגיה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

המחיר הריאלי הממוצע של חבית דלק שישראל רוכשת כיום, חוזר לרמת המחירים ששררה בשנת 1973, כך מראים חישובים שנערכו במינהל הדלק שבמשרד האנרגיה.

לפי החישובים, המחיר הממוצע לחבית דלק הקיים היום — 13.17 דולר, הוא שווה ערך למחיר של 5.45 דולר לחבית לאחר ניכוי ריבית האינפלציה, וזה מחירה של חבית דלק בשנת 1973. ההוזלות המצטברות של מחירי הדלק, המסתכמות מאז ספטמבר '85 ב־28 אחוז, הביאו לעליה ממוצעת של 4.5 אחוז בצריכת הדלק ברבע הראשון של 86', לעומת הרבע המקביל בשנה הקודמת.

ראש מינהל הדלק במשרד האנרגיה, שמעון גלבוע, הזהיר מפני מגמת העליה בצריכה. לדבריו, המשך הגידול בצריכת דלק במדינות העולם בכלל, ובישראל בפרט, עלול להביא לחידוש מגמת עליית המחירים. לדבריו, לאחר ההוזלה האחרונה במחירי הדלק, מחירי הבנזין בארץ זולים מרשמם באירופה.

תוקם חברת השקעות חדשה בבעלות גורמים מחו"ל ו"כלל"

טקס היסוד במיאמי בהשתתפות פרס

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת השקעות חדשה תנסה לגייס בחו"ל 50 מיליון דולר. טקס יסוד החברה החדשה ייערך ב־17 ביוני במיאמי, בהשתתפות ראש הממשלה שמעון פרס, שר הכלכלה גד יעקבי, ומנכ"ל קונצרן כלל, אהרון דוברת.

החברה החדשה תהיה בבעלות משקיעים זרים, 80 אחוז מהם מדרום אמריקה, ויתרת המניות יהיו בידי קונצרן כלל, שיעסוק גם בניהול החברה החדשה, כך שלא יהיה צורך במנגנון נפרד לצרכי הפעלתה.

בשלב זה עדיין לא ברור באיזה תחומים תתמקד החברה החדשה, אך מעריכים שהיא תשקיע בעיקר במפעלי תעשיה, כולל הגדול בתעשיות עתירות ידע.

ערכה את המדור: עדה ארשטי

הקבלנים דורשים סיוע במקביל ל"סולל בונה"

בסך 80 מיליון דולר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראשי מרכז הקבלנים תובעים לזרז מתן סיוע לקבלנים, במקביל לסיוע שיתנו ל"סולל בונה". ראשי המרכז, שנפגשו שלשום לפגישת היכרות עם שר האוצר, משה נסים, אמרו, כי השבוע אמורה ועדת הכספים של הכנסת לאשר את הסיוע ל"סולל בונה", ולכן אין להתמהמה במתן הסיוע, בסך 80 מיליון דולר, לקבלנים אחרים.

נשיא מרכז הקבלנים הבונים, דוד שטרן, מסר כי נוכח העיכוב במתן הסיוע, העריך המרכז את המצב, כן יכולים קבלנים להגיש בקשות למתן סיוע זה.

ראשי הקבלנים אף ביקשו משר האוצר, כי יוקמו מנגנוני סיוע לקבלנים קטנים. הכוונה היא שסיוע לקבלנים כאלה יינתן על סמך קריטריונים שתקבע ועדה בין־משרדית. כן העלו את נושא הגילום המשכנתאות לזכאי דיור.

שר האוצר הודיע, כי יקיים פגישות נוספות עם ראשי הקבלנים ואנשי משרדו יבדקו את ההצעות שהועלו בפגישה, במגמה לבחון כיצד ניתן לקדם את נושא הבנייה. השר נסים אמר, כי הוא מאמין, שאם יוזל באירוע בהקמת דיור להשכרה, עשוי הדבר לעזור לעידוד ענף הבנייה.

המראות ונחיתות

(ע). להלן ההמראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום ראשון 18.5.86:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0215 אל־על (1353) למינכן. ב־0350 אל־על (5323) לפריס. ב־0530 בריטיש איר ווייס (577) ללונדון. ב־0545 פאן אמריקן (139) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0615 אל־על (331) לבריסל ובון. ב־0620 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0650 סוויס איר (333) לציריך. ב־0705 איר פרנס (139) לפריס. ב־0705 אל־על (391) לליסבון ומדריד. ב־0730 אל־על (323) לפריס. ב־0800 אל־על (385) לרומא. ב־0830 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (345) לג'נבה. ב־0905 איר סיני (055) לקהיר. ב־0915 טי. ה. א (885) לניו־יורק. ב־0930 אל־על (347) לציריך. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1050 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1115 אל־על (337) לאמסטרדאם. ב־1128 ארקיע (741) לפריס. ב־1145 אל־על (315) ללונדון. ב־1215 אל־על (363) לוינה. ב־1300 אל־על (353) למינכן. ב־1320 אוסטריאן איירליינס (712) לוינה. ב־1400 אל־על (321) למרסיי. ב־1530 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1535 דן־אייר (4323) ללונדון. ב־1545 איר פרנס צ'רטר לפריס. ב־1555 ק. ל. מ. (522) לאמסטרדאם. ב־1605 אל־על (5051) לשטוטגרט. ב־1630 סבנה (204) לבריסל. ב־1715 אליטליה (747) לרומא. ב־1755 איבריה (889) לברצלונה ומדריד. ב־1855 אל־על (443) לקהיר. ב־2045 סייפרוס איר ווייס (429) ללרנקה. ב־2200 אל־על (5359) לניצה.

נחיתות

ב־0400 בריטיש איר ווייס (576) מלונדון. ב־0420 אל־על (318) מלונדון. ב־0820 איר סיני (054) מקהיר. ב־0845 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי. ב־1105 אל־על (1354) ממינכן. ב־1230 אוסטריאן איירליינס (711) מוינה. ב־1400 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם. ב־1410 אל־על (5324) מפריס. ב־1420 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1425 איר פרנס צ'רטר (7850) מפריס. ב־1430 דן־אייר (4322) מלונדון. ב־1500 טי. ה. א. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1500 טי. ה. א. (812) משיקגו בוסטון ופריס. ב־1515 סבנה (203) מבריסל. ב־1600 אל־על (008) מניו־יורק. ב־1605 אליטליה (746) מרומא. ב־1630 אל־על (386) מרומא. ב־1640 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1700 פאן אמריקן (138) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1750 איר פרנס (136) מפריס. ב־1805 סוויס איר (332) מציריך. ב־1825 אל־על (324) מפריס. ב־1840 אל־על (346) מג'נבה. ב־1910 אל־על (348) מציריך. ב־1955 סייפרוס איר ווייס (428) מלרנקה. ב־2000 אל־על (558) מפרנקפורט. ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2025 אל־על (364). ב־2035 אל־על (334) מבריסל. ב־2125 ארקיע (742) מפריס. ב־2145 אל־על (338) מאמסטרדאם. ב־2200 אל־על (354) ממינכן. ב־2220 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2220 אל־על (444) מקהיר. ב־2305 אל־על (316) מלונדון. ב־2320 אל־על (392) מליסבון ומרסיי. ב־2325 אל־על (322) ממרסיי.

כל ההמראות והנחיתות זמנן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצויין לעיל, בטלפון 381111—03.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חבילת נופש מדהימה באילת במחירי מבצע

★ נסיעה באוטובוס ממוזג ומפואר עם ארוחות בוקר ועתונים
★ שייט באכסנת עם ארוחות צהריים
★ רכב שכור באילת (לפי הזמנה - לא כולל ק"מ וביטוח)
★ מנקס הנחות למסעדות ולמתקני נופש באילת
★ 3 או 4 לינות בבתי המלון באילת

220819, 230651, 225817, 221372 · 203511 · 02-246558 · 067-20330, 067-20550, 067-22660

זה לא באויר-זה צרטורס ★ טיולי הגליל

נעצר צעיר דתי בחשד ניפוץ שמשת פרסומת לבגד ים

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

בליל שבת, סמוך לשעה שש וחצי, הבחינו שני עוברי אורח בצעיר דתי, שניפץ את שמשת כרזת הפרסומת, בה נראית דוגמנית חברת "גוטקס" בבגד־ים. הם דלקו אחריו, לכדוהו והזעיקו את המשטרה, שעצרה את החשוד.

בהפגנת השבת בעיר הגיב רבה הראשי של פתח תקוה, הרב ברוך שמעון סלומון, על התמונה ולטענתו יש לתלות על תמונות אלה סדינים לבנים, מפני שמדובר בתמונת תועבה.

"חברה קדישא עוסקת בעיסוק לא לה: הוצאת מתים מקברים"

נטען בתצהיר לבג"ץ בתשובה לעתירת חברה קדישא נגד מנכ"ל משרד הבריאות, שהודיע כי לא יורה להוציא את גופתה של אנגלוביץ מקברה

(ע). "תחת הבאת מתים לקבורת עולמים, עוסקת חברה קדישא בעיסוק לא לה: הוצאת מתים מקבריהם. תחת הבטחת מנוחה שלמה הכנה לשוכני עפר — עוסקת העותרת בנקרופולוגיה ובליבוי יצרים" — כך טוענת עדינה הרפז, בתצהיר שהוגש ביום שישי לבג"ץ, בתשובה לעתירת חברה קדישא נגד מנכ"ל משרד הבריאות. המנכ"ל כבר השיב לבג"ץ, כי לא יורה להוציא את גופתה של אנגלוביץ מקברה, אלא אם תגיע המשפחה להסדר עם חברה קדישא או אם יינתן פסק־דין של בית־המשפט.

עדינה הרפז טוענת בתצהירה, כי מאז מות אימה, היא חיה בסיוט מתמיד. "לא את מנוחתה האחרונה של אמי, האשה המופלאה, באה העותרת להטריד. מאז פטירתה ועד־הלום אני חיה, כמו בני משפחתי וילדי הקטנים, בסיוט מתמשך, באווירת הכפשות והשמצות, נאצות וגידופים, איומים והרפות, וכל זאת על שהעזנו להביאה לקבר ישראל", נטען בתצהיר.

באמצעות עורך דינה, יגאל סמיר, טוענת עדינה הרפז "למתנות הדי־כה, בדרך למשרפות הגזים, אליהם הובלנו על־ידי הנאצים, אמי ואחותי המנוחה, אנוכי ואבי היינו כשרים לילך כיהודים, ובמות אמי בודקים בתכריכיה, שמא נפל ספק ביהדותה".

בתצהיר נטען, כי כל בני המשפחה הם יהודים וחיו כיהודים מדורות.

להלן נטען, כי אין לחברה קדישא זכות עמידה בבג"ץ, מפני שתפקידה לקבור מתים ולאו דווקא יהודים.

מודעת פרסומת של אוברזון נצבעה בידי דתיים בקריון. שני צעירים דתיים נתפסו כחשודים במעשה. (צילום: עודי קרן).

נעצר חשוד בהכאת צלם עיתון "חדשות" בהפגנת דתיים בפ"ת

הפגנה לא חוקית ליד קולנוע היכל בפתח תקווה פוזרה ביד רכה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקוה

תושב פתח־תקוה נעצר אתמול בחשד שהיכה צלם מערכת העיתון "חדשות", בעת הפגנה לא חוקית, שקיימו חברי הוועד הציבורי לשמירת השבת בליל שבת האחרון בפתח תקוה.

החשוד שוחרר קודם לחצות ואמור נדרש לבוא לחקירה בתחנת משטרת פתח תקוה. בכוונת מפקד התחנה, סגן ניצב יעקב שגל, להביאו לשיפוט מהיר עוד בתחילת השבוע.

המפגינים, שהפגנתם במקום לא אושרה, הגיעו לרחבת קולנוע היכל סמוך לשעה אחת עשרה בלילה. הרב האשכנזי הראשי של העיר ביקש לבוא לבית הקפה מול בית הקולנוע ולהפגין במקום, מפני שאין לבעליו רשיון, לטענתו, להפעילו בלילות שבת. המשטרה מנעה מהרב ואנשיו להתקרב למקום. למרות זאת עשו אשר מייבסקי ואברהם מרמורשטיין, חברי החזית הדתית במועצת עיריית פתח תקוה, את דרכם לבית הקפה וביקשו לדעת אם לבעליו, יואב נגר, יש רשיון להפעיל את המקום בלילות שבת. הוא השיב להם, כי יש בידיו רשיון זמני והעירייה מטפלת כעת בדבר רשיון קבוע.

הרב סלומון טען, כי המקום מופעל כדי להתגרות בו. נודע, כי הוא שיגר מברק לתת ניצב בני רז, סגן מפקד מחוז המרכז ודרש ממנו לפעול לסגירת המקום. רז הפנה בתשובתו את הרב אל עיריית פתח תקוה, האמורה לפעול בכל הקשור לפעילות בתי עסק.

אנשי המשטרה נהגו במפגינים ב"עדינות". הרב נדרש על ידי קצינים בכירים להתפזר, והיה גם מי שהחזיק לכתו: ניצב משנה ניסים מעה, פנה לאחד משומרי השבת והציע להם להפסיק את ההפגנה, תוך הבטחה שהוא וקציניו יבואו פעם בשבוע ללמוד גמרא. לקראת חצות התפזרו המפגינים.

ביום שישי בבוקר נתקל שומר בית הקולנוע בקבוצת דתיים, שניסתה לחבל בגרז הפים המרכזי של בית הקולנוע.

צעיר בן 35 נרצח במרכז התיירות באילת ממכות יבשות

מאת איתן רבין

אזרח ישראלי־פיליפ סיזאן, בן 35, המתגורר באילת בשנה האחרונה נרצח בליל שבת במרכז התיירות באילת ממכות יבשות בכל חלקי גופו. המשטרה מעריכה כי הוא גם הוכה באיזור ראשו והמכה בראש היא הגורם למותו.

המשטרה מעריכה כי הרצח בוצע בין השעות 3 ל־6 לפנות בוקר של ליל שבת. משטרת אילת הקימה צוות חקירה מיוחד, בראשותו של מפקד משטרת אילת, אשר חקירה מספר חשודים. עד כה נעצרו חמישה חשודים, ביניהם תיירים. מפקד משטרת אילת, רב־פקד יד־חום קיים, מסר כי להערכת המשטרה הנרצח הוכה על רקע סכסוך פלילי או על רקע תיגרת שיכורים. כנראה שמפיו של הנרצח נדף ריח אלכוהול חריף. מבדק מסיקה המשטרה כי הנרצח השתתף בתיגרה. סופר "הארץ" מציין, כי באיזור בו נמצאה גופתו של הנרצח ממוקמים מספר פאבים ומועדונים בהם מתרכזים מאות תיירים, אשר בשעות הלילה המאוחרות יוצאים שיכורים מהפאבים וגורמים לתיגרות. עוד מסר מפקד המשטרה כי הוא מקווה כי עד היום בערב המשטרה תפענח את הרצח. הנרצח נמצא ללא תעודות מזהות על גופו ולקח מספר שעות למשטרה לזהותו.

NEW YORK-TEL AVIV
NON-STOP
TowerAir

ביהמ"ש שיחרר בערבות מנכ"ל "כוכב השומרון"

נעצר בחשד לעבירת מנהלים וקבלת כספים במירמה ממשרד השיכון

(ע). פנחס ארנרייך, בן 42 מבני ברק, שהיה מנהלן הכללי של חברת "כוכב השומרון" ומספר חברות בת שלה, שוחרר ביום שישי בערבות, בפקודת בית־משפט השלום בת"א.

הוא נעצר בחשד לעבירת מנהלים וקבלת כספים במירמה ממשרד השיכון, בזמן שבנבנתה העיר עמנואל בשומרון, בין השנים 1982 ל־1985.

רב פקד חזי רוה, נציג היחידה הארצית לחקירות הונאה, ציין [illegible] ליוני דולרים מגופים ציבוריים ופרטיים, תוך הגשת מסמכים כוזבים. בהמשך פירט רס"ר חזי רוה כמה פרשות, שלדבריו היה ארנרייך מעורב בהן. הוא טען, כי באחד המקרים, שילמה החברה שבנתה את עמנואל לקבלן 2.6 מיליון דולר לבניית שני בתי־ספר ושני גני ילדים, אולם דרשה ממשרד השיכון 5.5 מיליון דולר ואף הציגה חוזה כוזב על סכום זה למשרד השיכון.

כן טוען רס"ר חזי רוה, כי ארנרייך בנה ביתו על כמה מגרשים בגדלים ללא אישור מינהל מקרקעי ישראל וללא היתר. כן ציין, כי חברת כוכב השומרון קיבלה החזרי ביטוח בעבור 124 מגרשים, בעוד שבפועל הוכשרו 71 יחידות. במקרה אחר קיבלה החברה החזרים בעבור 216 יחידות דיור, בזמן שבפועל נבנו רק 120. בשני המקרים התבטאו ההבדלים במאות אלפי דולרים.

הפרשה האחרונה מתייחסת להוצאה במירמה של חמישה מיליוני דולרים מכספי החברה למימון לרכישת 50 אחוז ממניות החברה מארבעה שותפים. מקור הכספים היה הלוואה שקיבלה החברה מבנק טפחות לצורך בנייה בעיר עמנואל.

המשטרה חושדת, שארנרייך מעורב בהוצאת מיליון וחצי דולר ממשרד השיכון במירמה וחמישה מיליון דולר מהחברה עצמה.

עו"ד זכרוני: המטרה — יצירת כותרות בעיתונים

סניגורו של ארנרייך, עו"ד אמנון זכרוני טען, כי הוא סבור שמטרת הדיון בשלב זה היא יצירת כותרות בעיתונים. "כשמחליטים לשחרר אדם, צריך קודם לעצור" אמר עו"ד זכרוני. הוא טען עוד, כי נוהל מו"מ בנו לבין היחידה הארצית לחקירות [illegible] לחו"ל, בערבות של 30 אלף דולר. ב"כ המשטרה העיר בקשר לכך, כי היום מבקשת המשטרה ערבות בסך 50 אלף דולר להתרת יציאתו של ארנרייך לחו"ל.

שופטת השלום רבקה בליינר כתבה בהחלטתה, כי אין ספק, שהחשדות רציניים ביותר והסכומים בהם מדובר כמעט ואינם ניתנים לעיכול. היא קבעה, שארנרייך ישוחרר בערבות עצמית של 50 אלף דולר, אשר ניתן להחליפה בשיעבוד של דירה. כן קבעה, כי ארנרייך רשאי לעזוב את הארץ לתקופה שלא תעלה על חודשיים, בתנאי שיפקיד על כך ערבות בנקאית נוספת בסך 30 אלף דולר. [illegible] את דרכונו. כן יתייצב במשטרה כל אימת שיידרש לצורך השלמת החקירה.

נעצר חשוד בתקיפת המתנדבת האוסטרלית

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

"בידי משטרת מרחב הנגב וצוות החקירה המיוחד, החוקר את תקיפת המתנדבת האוסטרלית, שלי הייד, בת 21, שהותקפה לפני שבוע בסמוך לקיבוץ שדה ניצן שבנגב, חשוד במעשה" — כך גילה אמש מפקד מרחב הנגב, ניצב משנה חיים בדיעין.

מפקד המרחב אמר עוד, כי לאחר כמה ימי חקירה נעצר שלושום בלילה מתנדב בעל מבטא אנגלו־סכסי החשוד בתקיפת המתנדבת.

שלי הייד התקפה לפני שבוע סמוך לקיבוץ שדה ניצן על־ידי אלמוני, שניסה לאנסה כאשר ליווה אותה בדרכה לקיבוץ. האלמוני הצמיד לצווארה סכין או מכשיר חד וניסה לאנסה, אך ללא הצלחה.

מפקד המרחב מסר גם, כי צוותי החקירה, העוקבים את רצח התיירת הגרמניה מלפני חודשיים וחצי, מרים שטוקר, ואת הניסיון לרצח ואונס המיילת בדרום, ממשיכים בפעילותם וטרם נעצרו חשודים בפרשות אלה. נודע, כי במשטרה חוששת להרים משאבים לפיענוח תקיפות התיירות.

התיירת האוסטרלית שנפלה קורבן לתקיפה המינית ליד קיבוץ שדה ניצן הובאה ביום שלישי האחרון לבית משפט השלום בבאר שבע ונתנה עדות מוקדמת בבית המשפט. השופט צבי סגל אסר לפרסם פרטים מהדיון על מנת לא לחבל במהלך החקירה. לסופר "הארץ" נודע כי הפסיכולוג הראשי של משטרת ישראל רב פקד משה אור גיל היה נוכח בעת מתן העדות של התיירת אשר באמצעות היפנוזה נגבתה עדותה במטרה לרענן זכרונה. טרם ברור אם התיירת יצאה חזרה לחו"ל אך בכוונתה היה לעזוב את הארץ.

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מהלילה 7 ספרות לכל מספרי הטלפון בתל־אביב המתחילים ב־46

במסגרת פעולות הפתוח של מערכת התקשורת יהפכו הלילה (18.5.86) מספרי הטלפון בצפון תל־אביב המתחילים בספרות 46 — למספרים בני 7 ספרות השינוי יתבטא בהוספת

הספרה 5 לפני המספר הקיים

השאר הספרות לא יחול שינוי

דוגמא: המספר: 462259
יהיה לאחר השינוי 5462259

פקידים בכירים בעיריית באר־שבע:

משרד הקליטה דחה תכנית לשלוח מזון ליהודי אתיופיה השובתים

העולים שובתים מול משרד הקליטה כבר שבועיים בתנאים סניטריים קשים ★ דחו הצעה להתיישב בשטחים של גוש אמונים ותבעו להעבירם למרכז הארץ

מאת איתן רבין

פקידים בכירים בעיריית באר־שבע טוענים, כי משרד הקליטה דחה הצעה של עיריית באר־שבע, לספק מזון ליהודי אתיופיה השובתים יותר משבועיים מול משרד הקליטה בעיר — על כך מסר דובר העירייה, אופיר שוהם.

שר הקליטה, השר יעקב צור, שביקר אתמול בעיר אמר בתגובה, הכמות איננה מספקת.

שר הקליטה אמר "הצענו לעולים לחזור לאילת ותוך חודש עד חודשיים נעביר אותם למרכז הארץ, אך הם מסרבים".

נודע, כי ביום שישי התנהל משא ומתן להעביר את העולים לישובים בשטחים השייכים לגוש אמונים, אך העולים דחו את ההצעה והם רוצים להתגורר בלוד או ברמלה.

כי לא ידוע לו על הצעה כזו

55 עולי אתיופיה, שעזבו את אילת לפני שבועיים, ממשיכים בשביתתם מול משרד הקליטה. הם חיים בתנאים סניטאריים קשים. ילדים עושים את צרכיהם בגינה, סמוך למקום השביתה. הם מתרחצים בגנים הציבוריים וחיים על המדרכה. מדי פעם מגיעים תושבי הקיבוצים השכנים ומביאים להם מזון, אך

שישה הרוגים ו־63 פצועים קשה ב־48 תאונות דרכים

(ע). שישה בני אדם נהרגו ו־63 נפצעו קשה, ב־48 תאונות דרכים שאירעו בשבוע החולף בכבישי הארץ.

חצי מההרוגים היו הולכי רגל, מהם שני קטינים. מבין הפצועים קשה — 30 הולכי רגל, מהם 13 קטינים.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

חברה ותיקה עם רעיונות צעירים

שילוב של רעיונות צעירים עם האיכות הידועה של 4 נגרים זה דבר שכדאי לראות.

הגיע מבחר גדול של פינות ישיבה מרהיבות ביופיין.

אין לנו סניפים.

שם טוב לא בונים ביום אחד

45 שנות איכות בריהוט
4 נגרים
רח' הירקון 321, ת"א, טל. 450627, 444932
סמלנו ערובה לטיב

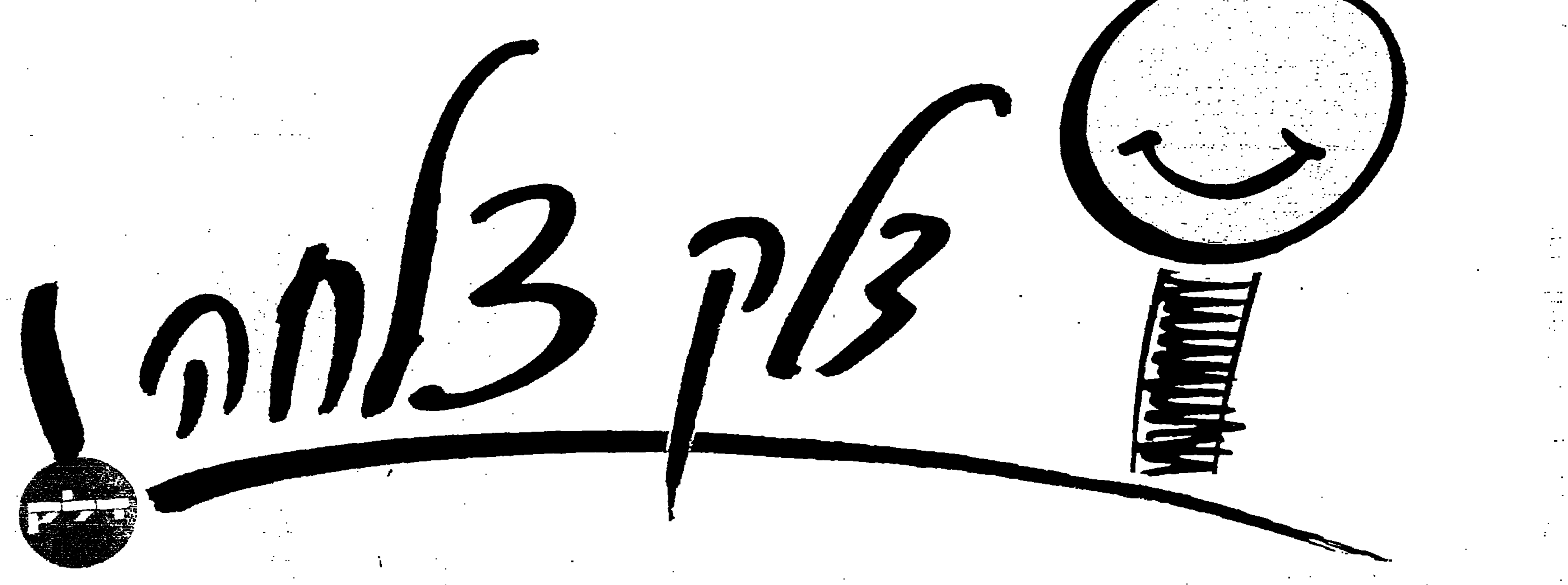

ושבסקי פרילנד דובר

הארץ

יום א', ט' באייר, תשמ"ו
18 במאי 1986

ירושלים: רח' התבצלות 2 טל' 224245־6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: דרוב מרדכי 20 טל' 661164־8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן העורך האחראי: מתי גולן
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv Israel – P.O.B. 233, Tel. 824261

למנדלבאום נשארו יומיים בלבד

מיד לאחר פרסום דו"ח בייסקי הודיע נגיד בנק ישראל, משה מנדלבאום, בפומבי שהוא מתכוון להתפטר. אז הוא העריך שאין מנוס מיישום המלצות הדו"ח, וחשב ששאר הבנקאים יעשו זאת. חלפו ימים מספר, והתברר שהבנקאים (להוציא גזית) אינם ממהרים. הם החלו להפעיל מערכת יחסי־ציבור ויועצים משפטיים, ואף הכריזו שההמלצות אינן נראות להם.

אז הבין מנדלבאום שטעה. החליט לשנות את טעמו. מלשכתו החלו לצאת הודעות סתומות על כך שהנגיד עומד להשלים בתום שנה זו את חמש שנות כהונתו בתפקיד, זמן הראוי לתת לו לפרוש בכבוד. באותם שלושה שבועות היינו עדים לתופעה על־טבעית: משה מנדלבאום, הגבוה בראש שלם מארנסט יפת, הצליח להסתתר מאחורי גבו של יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל כל־כך טוב, עד שפשוט נעלם.

התרגיל במעט הצליח, עד שביום א' שעבר טרף יפת את הקלפים כאשר קם והתפטר. מנדלבאום נשאר חשוף, והבין שהמשחק נגמר. למרות זאת, הוא מנסה בעצם ימים אלו להרוויח עוד כמה שעות בתפקיד. הוא אינו רוצה להתפטר ביום שלישי הקרוב, אלא אולי בסוף החודש, כאשר יגיש את הדו"ח השנתי של בנק ישראל. מי יודע, אולי עד אז יקרה משהו. או שהפריץ ימות או שהכלב ימות.

התנהגות חסרת חוט שדרה זו אפיינה את מנדלבאום לכל אורך תקופת הנגידות. בתחילת הדרך תמך ביורם ארידור, עד שהתברר שהאיש נכשל. אחר־כך הסתדר היטב עם מדיניות הפוכה בתכלית של יגאל כהן־אורגד. בתקופתו של יצחק מודעי כמעט ולא שותף בהכרעות. הוא אפילו לא ידע על גיבושה של התוכנית לייצוב המשק.

ביד רמה הוא הצליח לדכא את מחלקת המחקר של בנק ישראל, שאנשיה ניסו פעמים מספר להתריע על הסכנות הטמונות בוויסות.

למעשה ניסה מנדלבאום בכל כוחו ומאודו שלא לעשות כלום. להרדים את הנושא כך שיחלפו להן חמש שנות נגידותו, והמשבר יפול בחלקו של מישהו אחר.

בראיונות סוף השבוע ניסה מנדלבאום לקעקע את מסקנות הוועדה, ולטעון שאילו היה מפסיק את הוויסות בזמנו, היה נגרם אסון למשק. כשניסה לטעון כך בפני הוועדה, הוא נשאל האם היתה לו תוכנית לפרק את פצצת־הזמן שהלכה וגדלה או נאלץ להודות, לאחר התחמקויות רבות: "לא היתה מוכנה כל תוכנית".

בפרק המסקנות כותבת הוועדה: "משך קרוב לשנתיים עמד הנגיד מן הצד, שלנגד עיניו התרחשויות והתראות המחייבות יוזמה ופעילות נמרצת. חייב היה להיות לו ברור, כי היעדר טיפול יסודי רק מחריף את הבעיה ומגדיל את הנזק ממשבר צפוי. ד"ר מנדלבאום לא פעל כפי שנתחייב מנגיד בנק ישראל, ומשום כך אנו בדעה כי כהונתו צריכה להסתיים".

מוטב אם כן, שהנגיד יבצע את ההמלצה כלשונה ויסיים את כהונתו ביום שלישי הקרוב, עם תום 30 הימים שהוקצבו לו הוועדה. אז תיאלץ גם הממשלה לסיים את הסחר־מכר, ולמנות לתפקיד עד ליום שלישי נגיד בלתי־תלוי ומקצועי.

קו אדום ואור ירוק

מאת גדעון סאמט

מוטב לא נשמעו דברי הרגעה מבהילים כל־כך כמו על סכנת ההתלקחות עם סוריה. כששני שומע אותם, האינסטינקט שלי הוא לבדוק את המקלט. אלוף פיקוד הצפון אמר, למשל, שלאורך הגבול עם סוריה קיים פוטנציאל של איום מידי, "אולם בשלב זה אין כל התראה ממשית". האם השלב הבא עלול להתחיל מחר בבוקר? קודמו, אמיר דרורי, הסביר בסוף השבוע שעבודות הביצורים הן צעד שנועד לבנות את כוחם של הסורים למלחמה, "אבל אין לו מימד דרמאטי". מתי איום כזה הופך לדרמה? והרי כל מומחה מסביר שהמעבר מהיערכות הגנתית להתקפית בדוקטרינה המנחה את הצבא הסורי הוא מהיר ולעתים בלתי צפוי.

האמריקאים, מומחים בהצהרות סותרות, הפיקו בוואשינגטון סידרה של הודעות שנעו בין נוסח "קרוב" לבין הישוב, ובתוך הצהרות בנדרים לא לפתוח כמה שדוברי הממשל אמרו שאינו צפוי כרגע. אי אפשר היה להבין כיצד קוראת ארה"ב את המפה, ולמה היא מכוונת אם תוכה, למשל, מעבר לספק אשמת דמשק במעשי טרור בין לאומי.

גם היום יש היגיון אמריקאי מעורר־צמרמורת בחלוקת העבודה בין ארה"ב ובינינו, כמה שנוגע לטיפול במקורות הטרור והסיכונים האסטרטגיים למערב, המצויים באגן הים התיכון. מי שמטיל ספק בכוונות האמריקאיות, הריגנית בעיקר, להלום בסיכונים ביטחוניים באזור זה חייב להשתכנע, לאחר התנצלות כלוב, כי וואשינגטון מסוגלת למעשים מרחיקי־לכת למדי. בוועידת טוקיו היתה זו כוונתה של ארה"ב לציין במפורש את סוריה כמואזית לטרור, ורק הסתייגות של בעלות־בריתה טשטשה את הודעת הסיכום.

* * *

איפיון של מדינה כסייענית לטרור איננו עוד דיבור סתם. הטיפול האמריקאי בלוב יצר קשר הדוק, לא הכרחי אבל אפשרי מאוד, בין סיוע כזה ותגובה צבאית. ואכן, בהכרזה לאחר טוקיו, אמר רייגן עצמו בשבוע שעבר כי "אם יהיה כלפי "מדינות אחרות" אותו מידע (בניסוח כלפי לוב היה זה "מידע שאין להכחישו"), הן יהיו נתונות לאותו סוג של טיפול".

המוחשות ההצהרה איננה קשה. דיברו אצלנו לא מעט על ההכרח כמעט שיהיה נכפה על ישראל לפעול, אילו הצליחה התכנית הסורית להפיל את מטוס אל־על. הגיוה שהיה זה מטוס סילוני עם 400 נוסעים אמריקאים שהופל בהשראת דמשק ומוצץ על כל יושביו? האם ארה"ב לא היתה חשה עצמה נאלצת לפעול, ומה היה חלקה של ישראל בפעולה כזאת?

דברים אלה נאמרים כדי להצביע על האפשרות שישראל תיגרר לפעולה צבאית למרות כל דיבורי ההרגעה. והרי סיוע לפעולות טרור הוא רק חלק, ולא החשוב ביותר, מהסיכון הביטחוני שמציגה סוריה. ההיערכות מול הקווים הישראליים בצפון היא איום שגם המתונים שבמגיבים מתארים אותו כצפון פוטנציאל מלחמתי.

בתוך ההתפתחויות של השבועות האחרונים נוצר קשר בין המסקנות העשויות להתחייב מהפעולות הסורית בבקעה הלבנונית וברמת הגולן ובין מה שעלול להשתמע מהתמיכה של דמשק בטרור. קשר זה הגביר את המתיחות ובאותה מידה יצר חוסר בהירות לגבי קו־המידה לתגובה אפשרית, של ישראל או של ארה"ב. מלבד האווירה הכמעט־מלחמתית שנבעה ממנו, היה באותו קשר אומר מטריד של ימי טרום־לבנון.

היתה לנו כבר מלחמה שנולדה מתוך זיקה בין שני גורמים אלה: מעשה טרור דרמאטי (התנקשות בשגריר ארגוב) והיערכות מאיימת מעבר לגבול הצפוני. ארה"ב מילאה בימים ההם תפקיד מעורפל. גם אז שימשו בערבוביה בתגובות שלה אותות מפני התלקחות וכל מיני רמזים, אם לא למעלה מזה, בדבר נכונותם של מסייעי הטרור הראויים לעונש.

במצב הדגיש הנוכחי עיוזב הפרשיות, שכן מלאות וואשינגטון תפקיד מרכזי, מסוכן ביותר. אם תגיע ישראל למסקנה, שנוצר כלפיה איום ממשי מצד סוריה המחייב תגובה, יהיה זה עניינם של הנושאים באחריות הבכירה להחליט כיצד לפעול. אולם ההיסטוריה הגואה ודעיכת חליפות סביב הטרור הבינלאומי אומר לה שתיצוק דלק על קרקע דליקה ממילא: בטרור אפשר לטפל בדרכים היפות לו, ואין לגרור אותו אל הסוגיה הסבוכה של העימות הצבאי בינינו לבין סוריה. כבר ראינו מלחמה בעטיו של טרור, אשר לא זו בלבד שלא פתרה שום דבר, אלא שאותו טרור עצמו, בגלגול חדש, מצטייר עכשיו כעילה אפשרית למלחמה נוספת.

* * *

הנפשות הפועלות אצלנו בקו הראשון של ההכרעות המדיניות־צבאיות שונות מאלה שהיו באביב 1982. אבל זיכרון המגעים הסמויים בין ישראל וארה"ב לפני מלחמת לבנון עדיין טרי מדי. במקרה הטוב אפשר היום להתייחס לתוצאות המגעים האלה כאי־הבנה. אך היא הולידה את התחושה הישראלית, שעוצבה על־פי דיווחיו של אריק שרון, כי הממשל מבין את המניעים לפעולה בלבנון. המתמידים קוראו לכך "אור ירוק" שנתן לנו הממשל.

התיאום האסטרטגי עם ארה"ב הוא היום חשוב, אבל איננו נעדר סיכונים. שוב ושוב התבררה בעבר נטייתה של וואשינגטון לחוסר קוהרנטיות, לקופצנות מדיניות־סתירתית בין מצבי־רוח מדיניים בנושאי ביטחון עולמיים. תרומתו של הנשיא רייגן לנטייה זאת איננה מבוטלת ובשלב הנוכחי, שכן המעבר מאיפוק להתפרצות עלול להיות מהיר. ראוי לישראל שתתייחס בזהירות מיוחדת לא רק לאויב הסורי אלא גם במגעיה עם הידיד הגדול האמריקאי.

הנה, למשל, מי שרצה כל־כך להרגיע לא היה צריך לארגן בצורה כה מעצבנת את ביקורו הנוכחי של עזר ויצמן בוואשינגטון. מדוע עליו להיפגש עם שר החוץ בלי תיאום עם השגרירות? איזה עניין יש בימים אלה לשרי־ליכוד במשרד ראש הממשלה להיוועד עם שר ההגנה האמריקאי?

לא ההתבטאויות המלחמתיות הן נובעות מדי פעם מהבית הלבן ואף לא הניתוחים המרגיעים הלקוחים מתתיקים המוכנים למקרה זה בממשל צריכים להיות הצווים והתומכים של ממשלת ישראל. היא לבדה אמורה לקבוע בסופו של דבר את הקו הראוי, על פי מיטב שיקוליה, ושום רמזור אמריקאי — עם אור ירוק, אדום, או מהבהב — לא יכול להיות להם תחליף.

בשעת החיכוך המקומי שלה עם סוריה עליה לטפל כאילו אין טרור בין־לאומי ואילו בטרור מוטב שתעסוק בלי קשר למתיחות בלבנון וברמה. דברים נבונים על כך אמר שר הביטחון בוועידת מפלגת העבודה. הפרדה כזאת תסייע לקבוע קו־מידה נבון למעורבות האמריקאית בשיקולים שעניינם. האפשרי כאן הוא שאלה של חיים ומוות, בהיקף גדול.

מיעוט קובע

המאבק על מכירת נשק לסעודיה הפך למאבק על סמכויותיו של הנשיא

מאת צבי בראל

וואשינגטון

היתה איזו נימה של יאוש בדבריו של שר החוץ ג'ורג' שולץ. מין טון אותו אפשר לשמוע ממי שכבר איבד את אמונתו בכל זיו אפשרי ועכשיו הוא מחליק במדרון. כאשר נשא את דבריו לפני חברי מועדון עיתונאי החוץ הוא נאלץ כבר להישען על אישיותו של רייגן כדי לשכנע את קהלו בצדקת מכירת הנשק לסעודיה. "...הנשיא רייגן ראוי לתמיכה בגלל כושר מנהיגותו, אותו ראינו בוועידת הפסגה הכלכלית בטוקיו, הוא ראוי לתמיכה ולא לשמיטת הקרקע תחת רגליו בבית".

ובכן לא שיקולים של מלחמה ושלום, נטיית מאזן אסטרטגי בעולם הערבי, או אופיה המתורבת/מתון/שקול/ידידותי של ערב הסעודית. גם שיקולי מאזן הכוחות, ביטחונה של ישראל או מלחמת איראן־עיראק הפכו השבוע לשוליים. הם אמנם היו את התפאורה המרכזית שעיטרה את הופעות אנשי הממשל בפני הקונגרס במשך מחצית השנה האחרונה. הם היוו את תמצית הנימוקים האמיתיים והדרמטיים בהם השתמש הממשל כדי לשכנע את המוסר הנבוך. אך הלוחות והדיאגרמות המתארים היטב את העוצמה הצבאית הסעודית ומה מצבה הביטחוני המפורט של ישראל, מספר טילים ומטוסים, נתוני שחיקה והתעצמות, כל אלה הפכו לבלתי רלוונטים עוד.

מרגע שהיה ברור שהקונגרס על שני בתיו עומד להמית את בקשת הנשיא (ואת הבטחתו האישית למלך סעודיה) למכור נשק לסעודיה, ידי הנושא מסתר היום של מדיניות החוץ האמריקאית תבגם לזירות מדיניות הפנים. מוסכם היום על הכל שמכירת הנשק לסעודיה איננה מערערת את ביטחונה של ישראל. ממשלת ישראל, כמו גם באמניה בקונגרס, אינם משמשים עוד במוק הזה נגד הממשל. באותה מידה ברור לממשל שסעודיה איננה דווקא הכתובת שתכתיב שלום במזרח התיכון, ואף הוא חדל לנופף ב"תרומתה של סעודיה לתהליך" כעילה למכירת נשק.

נשק לסעודיה — נושא פנים

שני נימוקים חדשים היו לשר החוץ כאשר פנה אל ציבור העיתונאים. האחד, האינטרס הביטחוני הלאומי של ארה"ב מחייב לקיים יחסים הגיוניים, סבירים ונבונים עם מדינות ערב, ובמיוחד עם אלה המתונות. והשני, הנשיא רייגן בגלל מנהיגותו, ומשום התמיכה הסוחפת לה הוא זוכה בקרב הציבור האמריקאי, ראוי לתמיכת הקונגרס. לשון אחר: מי שמצביע נגד רייגן כאילו הצביע נגד רצונו של העם. שולץ קבע אם כן: מכירת הנשק לערב הסעודית היא נושא פנים. מכיוון שכך, המחלוקת עתה היא לא האם מדיניות זאת או אחרת היא נכונה או נבונה, אלא מי קובע אותה, הנשיא או הקונגרס.

מאז מלחמת וייטנאם הפך הקונגרס, שהיה אדיש עד אז בנושאי מדיניות החוץ של ארה"ב, לגוף קובע בשאלות חוץ, ובמיוחד בכל הנוגע ל"פיקוח" על הממשל. הדוגמאות האחרונות, לכך הן ההגבלות שהוא מטיל על ניסיונות הנשיא לסייע למורדים בניקאראגואה, הלחצים למשוך את ידה של ארה"ב ממשטרו של מרקוס בפיליפינים, כפיית עמדה נגד האפרטהייד בדרום אפריקה, ולבסוף — באי אישור מכירת הנשק לערב הסעודית.

הממשל, בדרך הטבע, מנסה בכל דרך אפשרית, כולל האשמת הקונגרס בבגידה בערכים הלאומיים של ארה"ב, למנוע את הסחף בסמכותו החוקית להתוות מדיניות חוץ. ההתנגדות בה נתקלת מדיניות זאת איננה מנותקת כמובן מתוכנה ומהותה, אך ברגע מסוים מפסיק התוכן האמיתי להיות רלוונטי והמאבק הופך למאבק של כוחות פנימיים.

השאלה איננה עוד מדוע החל הדו־קרב, אלא מי ילחם טוב יותר עם הסיף, ובחלקו של מי תיפול היוקרה. הזוכה לכך מצויה בדרך בה הצביע הקונגרס. הרוב המוחץ של 365 חברי בית הנבחרים (מול 62) ושל 72 סנאטורים (מול 23) שהפילו את בקשת הממשל, נוצר למרות משיכת ידיו של הלובי היהודי (איפא"ק), אשר הודיע מפורשות כי לא יאבק בעסקה, ולמרות הדרעותיה המעורפלות של ישראל והבטחותיה השקטות לממשל כי לא תתייצב נגדה. הקונגרס הביע כאן עמדה עצמאית כלפי סעודיה ואולי גם כלפי העולם הערבי בכלל, עמדה בה אשמה במידה מסוימת הרטוריקה האנטי טרוריסטית של הנשיא רייגן והפעולה נגד לוב, שגרפה את ארה"ב לגלי אהדה שניזונה לא במעט מרגשות אנטי ערביים. הצירוף של ערבי, משמע טרוריסט, הוטבע, והאבחנה בין מדינה ערבית אחת לשנייה לא פסחה גם על

ניצחון מתוק מרי

על עמדה עקרונית זאת מנסה עתה הנשיא להטיל וטו. הטלת וטו מטבע בריאתה פירושה קריאת תגר, לא עוד מי צודק יותר, אלא מי חזק יותר. תקפותו של הווטו תהיה תלויה ביכולתו של הנשיא לשכנע 34 סנאטורים שלא לתמוך בהחלטת הקונגרס. אם יצליח, לא יוכל הסנאט להציג רוב של שני שלישים, הנחוץ כדי להפיל וטו נשיאותי. ואם הסנאט לא יוכל להפיל את הווטו ישאר הווטו בתוקף גם אם בית הנבחרים בעל הרוב הדמוקראטי ישאר איתן בהחלטתו.

מבחינה אריתמטית זקוק הנשיא לשכנע "רק" עוד 11 סנאטורים. מבחינה מעשית, משימה כמעט בלתי אפשרית. דוגמה לקושי זה מצויה בניסיון הנשיא לשכנע את הסנאטור הרפובליקאי סטיבן סימס מאידהו. סימס שהצביע נגד העסקה, נתון עתה בעיצומה של מערכת בחירות לסנאט. יריבו כבר הפיץ אלפי תמונות בהן הוא נראה חובק עם הקולונל מועמר קדאפי. זה היה כאשר ביקר בלוב בשנת 1977, עוד לפני שמישהו בארה"ב ידע למצוא את לוב על המפה. אך היום יכולה תמונה כזאת להיות קטלנית למועמד לסנאט. סימס, שהובטח לו כבר סיוע כספי של הארגונים היהודיים, המשתדלים עתה לחזק את השפעתם על מועמדים רפובליקאים, אינו יכול להרשות לעצמו להצביע בעד המכירה לסעודיה. גם תצלום עם קדאפי וגם הצבעה "למען" הערביה עלולות להרוס אותו. כנגד הוא נזקק מאד לתמיכת הנשיא רייגן ולגיבויה של המפלגה הרפובליקאית.

הדילמה הקשה של סימס משותפת לעוד 17 סנאטורים העומדים השנה לבחירות. וכאן תפקידם של הארגונים היהודיים. אליהם פנה ויפנה הנשיא רייגן כמפלט אחרון. הם לא יתבקשו לשכנע חברי קונגרס להצביע "בעד" סעודיה או בעד מכירת הנשק. ברור לממשל שדרישה כזאת עלולה להביא לקונפליקט. הם יתבקשו "להצביע" בעד רייגן, כלומר להניח לסנאטורים להצביע כראות עיניהם מבלי שהתמיכה היהודית בהם תהיה תלויה בהצבעה הספציפית הזאת.

גם בקשה זו קשה לעיכול, אך בשנה בה הכריז אפילו מנכ"ל איפא"ק תום דיאן, כי הלובי היהודי ישתדל "לכבוש" עוד מאחזים בליבו של הממשל, יכולה בקשה ממשלתית כזאת להיענות בחיוב, אף אם פומבית ידברו הארגונים היהודיים אחרת. עם זאת הדילמה של הארגונים היהודיים איננה קלה. תמיכה בממשל יכולה להתפרש כ"בגידה" בקונגרס, שנתן תמיכה בלתי מסויגת לישראל, "בגידה" במרכזו העוצמה של יהדות ארה"ב ושל ישראל. מנגד דחיית בקשת הממשל, הדבק אף הוא ללא סייג בעמדות ישראל, ופגיעה ביוקרתו של הנשיא רייגן עלולות להעמיד את הארגונים בחזית אמריקאית פנימית בלתי נוחה. "זהו מצב מאוס", אמר מנהיג אחד הארגונים היהודיים, "הניצחון בקונגרס מתוק כל כך, אך מהמתיקות הזאת אפשר להקיא".

בסוגריים / מתי גולן

הסוד שלא היה

"השר עזר ויצמן נפגש בוושאי עם מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ" — כך בישר "קול ישראל" במהדורת החדשות שלו ביום שישי בבוקר, וכמותו עשו כמה עיתונים. ואולם הגדילו לעשות שגרירות ישראל בוואשינגטון, שהודיעה בכעס בלתי־מוסתר שלא היה ידוע לה דבר על הפגישה הצפויה, ומשרד החוץ בירושלים שמיהר למחות על הסודיות שאפפה את הפגישה.

אפשר להתנחם, אם ויצמן וראש הממשלה נהגו כשורה, כאשר לא דיווחו ישירות למשרד החוץ על הפגישה הצפויה. בוודאי שיש מקום לתהות על תגובתו של ויצמן לאחר שיצא מן השיחה עם שולץ. אלום סודיות? השאיפות? ובכן, הפגישה נערכה ביום חמישי בערב לפי שעון ישראל. ביום חמישי בבוקר פורסמה ידיעה ב"הארץ", מאת עקיבא אלדר, שכותרתה "וייצמן ושולץ ידונו בחידוש תהליך השלום". בידיעה נאמר, שוייצמן יתקבל היום לפגישה אצל מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ.

הסוד היחיד בפרשה הזאת לא היה, לכן, מה עשה עזר ויצמן ביום חמישי בערב, אלא היכן היו מאות פקידי ואנשי משרד החוץ ביום חמישי בבוקר. אילו קראו עיתונים כראוי, היו יודעים הם עצמם על הפגישה הצפויה, והיו יכולים לדווח עליה לבכירים המשמשים בוואשינגטון. לאחר שיסיים את עיסוקו בוייצמן, ינהג יצחק שמיר בתבונה אם יבדוק את תיפקודו של המשרד שהוא עומד בראשו.

בני עקיבא מתפכחים

ניסיון להחיות את הציונות הדתית

מאת ש.ז. אברמוב

העשור האחרון הוא עידן עכור ביחסם של חוגים דתיים למדינה ולמוסדותיה. עשור זה התאפיין במתחים, בהשמעת דעות שסברנו כי אבד עליהן הכלח, ואף גלש למעשי אלימות חמורים. יריבות האלימות היו בחלת המחנה הדתי ביותר פגימה כלפי חוץ לא כל שכן.

המחנה החרדי מפוצל ומסוכסך, אך מלוכד בשנאתו לציונות ובעוינותו למדינה. במשך שנים דימינו שציבור זה נוטה להשלים עם המדינה, ולנהוג לפי כללי המשחק הדמוקרטי. אך בעשור האחרון הקצין את יחסו למדינה, החל לזלזל בסמלי האומה, ושפך קיתונות בוז על הדמוקרטיה. שגלה תמיכת המדינה במוסדותיו, גברה עזות המצח, בחינת וישמן ישורון ויבעט.

"הבל נודף"

את ההסתערות האנטי־ציונית העלו לדמה אידיאולוגית. בכנסיה הגדולה האחרונה של "אגודת ישראל", אמר אחד ממנהיגיה "יהדות התורה" במקום תורה, הדיוט מבלי מצוי גם באמריקה יש לנו ארץ־ישראל. ללמדך, כי המושג ארץ־ישראל אינו גיאוגרפי אלא מתפשט על־פני תבל שבו מצוי מקום תורה. והוסיף ואמר: "האגודה מכירה בכתר תורה ואינה זקוקה לכתר מלכות". לאמור: למדינה אין חשיבות לקיום היהדות.

את שלילתה של המדינה לקיום העם, הבליט הרב שך במשפט מחריד: "כל אחד חייב לפעול כאילו הכל נחרב ולא נותר דבר", ללמדך כי גם אם הכל ייחרב, כולל המדינה, האותיות הפורחות יקיימו את העם. את יחס הבוז שהם רוחשים למדינה, ביטאו בסירובם להזמין את הנשיא לוועידתם, שכן לא רצו שתלמידי חכמים יכבדו בקימה את הנשיא. אמר הרב שך: "באתי לוועידתנו מפני שלא בא הנשיא נבון ובגיך". בימק אחר ממנהיגיהם סירובם של בחוריהם לשרת בצבא בזה הלשון: "אם הקדוש ברוך הוא רצה לתת לנו את הארץ, יתן אותה ללא שפיכות דמים ולכן אין לנו לסכן חיים עבורה".

לאחרונה נתגלתה לנו מלוא האפלה האופפת עולמו הרוחני של ציבור זה, ונחשפה מערכת מושגים המחזירה אותנו מאות שנים אחורה, כאשר בקרב עמנו וגם בקרב עמי קדם אחרים, רווחו דעות אשר מקומן לא יכירן בחברה נאורה. מי לא הזדעזע לשמע הפירוש אשר גדולי תורה וחכמי תורה נתנו לסיבת מותם של ילדים באסון הרכבת? שרשרת מעשי האלימות, החל מפגיעות בכנסיות הנוצריות וכלה בשריפת תחנות אוטובוסים, זכורה לכל. על מעשי תועבה אלה לא נשמע קולם של המימסדים הרבניים. הם הרימו קולם רק כשהדפיה הצעת־חוק למניעת הגזענות, וטענו כי חוק זה עשוי לפגוע בדיני ההלכה. העימות והשבת ימי הביניים משמשים בציבור זה בערבוביה, ועד נכונו לנו עלילות. בציג. החרדים בעיריית חיפה הבריה, כי אם ייפתחו בתי־קולנוע בערב שבת "יהיו פוגרומים" ("הארץ", 11.5).

ההסתערות האנטי־ציונית המדינה לא הוציאו את מפד"ל מתרדמתה. היא באולמה רדם ולא קם בה הרוח להשיב מלחמה שערה, כמתחייב ממטרתה להיות מפלגה ציונית. נהפוך הוא: מסורותיה המסוכלים נוטים יותר ויותר לחרדים, ובעמדותיה היא מתיישרת לפי הקוו הימני. אימת מורדי האור נפלה עליה ושיתוק מוחלט פקד אותה. ספק אם כיום ראויה היא לכינוי ציונית.

זמירות חדשות

זה מכבר שודרת אימה בקרב ציונים דתיים. לפני כמה שנים התארגנה קבוצת מורים באוניברסיטת בר־אילן, בשם "עוז ושלום", אשר הרימה דגל הציונות השפויה. לאחרונה התארגנו באמצי "תורה ועבודה" בניסיון להחזיר עטרת הציונות הדתית ליושנה.

אך ההפתעה הגדולה אירעה בוועידה השנתית של בני עקיבא, אשר נערכה בראשית חודש זה בנוכחות 400 צירים. בוועידה זו נשמעו זמירות חדשות בגילוי־לב, בבהירות ובאומץ אשר כמותו לא נראה בכינוסות קודמות. הודגש, כי הם נדחקו לקיר והחליטו להשיב מלחמה שערה. המזכ"ל היוצא, אמנון שפירא, הבהיר כי התנגדותם של החרדים להשכלה לפני יותר ממאה שנה וסירובם לראות את הגולה, קישחו מעמדה של הדת בקרב רוב העם היהודי. הם התנגדו לעלייה לארץ, ועל־ידי כך הביאו למצב שבו רובו של העם הוא חילוני. למתלחבים כי אין בני עקיבא מקבלים דעת הרבנים, השיב כי לא יוסיפו להיות רובוטים של רבנים. החריף אחריו המזכ"ל החדש, יהונתן בן יעקב, אשר ביקש ליצור גשרים עם הציבור החילוני. בפעם הראשונה השמיע מנהיג דתי את הדעה, כי גם לתרבות החילונית ערכים חיוביים, ונושאי תרבות זו הם שייסדו את הציונות.

ועתה הגיעה השעה לחדול מכפייה דתית על־ידי חוקים ובדרכים אחרות. הניסיונות למנוע הצגת סרטים בפתח־תקוה הרחיקו לב העם מן הדת. הוא הוסיף ואמר, כי [illegible]

ועידה זו ריפתה מעין מזיגה של דת ו[illegible], והיה באלה משהו מן החזרה לתקופת בראשית, כאשר תנועת "המזרחי" ניצבה באומץ־לב נגד שונאי הציונות, וסללה נתיבות לשיתוף־פעולה פורה עם הציבור החילוני.

הפתעה מרנינה זו יש לראותה על רקע כמה התפתחויות. ההקצנה החרדית שגררה אחריה גם את הממסד הרבני והשיתוק שפקד את המפד"ל, יצרו חלל שבו קולה של הציונות הדתית נדם. נפשו של הציבור נקעה מהשתוללות החרדים, וסלידתו מהם הביאה למידה של עוינות כלפי הדתיים. נאמני הציונות הדתית חשו כי קצם קרוב, והעיזו לקרוא תיגר על המימסדים הדתיים.

יתכן ונגד עינינו ניסיון של הדור הצעיר לחזור לתורת ראשונים, ולהקים את סוכת הציונות הדתית הנופלת. [illegible]

תמורות המחייבות עדכון

מאת ראובן פדהצור

זה 35 שנה לא השתנתה תפיסת הביטחון של ישראל, על אף שהדבר הכרחי

למרות שדפוס החשיבה האסטרטגי הישראלי לא נכבש מעולם באורח פורמלי, ניתן בכל זאת להצביע על "תפיסת הביטחון" של ישראל. זהו אוסף של הערכות, הנחות־יסוד, הבחנות והחלטות בעלפה ובכתב, שנקבעו על־ידי מעצבי המדיניות בתקופות שונות.

מוזר, אך במהותה ובעקרונותיה, אין תפיסת הביטחון של 1986 שונה מזו שעיצב דוד בן־גוריון בתחילת שנות החמישים. מוזר, משום שמאז עיצב בן־גוריון את הנחות־היסוד שלו, ותרגמן להנחיות צבאיות אופרטיביות, השתנו מיסודם התנאים הגיאו־אסטרטגיים במזרח התיכון: כיבושי מלחמת ששת־הימים, הסכם השלום עם מצרים, מלחמת איראן־עיראק ומערכת היחסים ההדוקה עם ארה"ב, הם רק ארבעה מהגורמים הבולטים, שלכאורה היו אמורים להטביע חותמם על תפיסת הביטחון הנוכחית של ישראל.

כלכלה וביטחון

לעריכת השינויים יש גם תמריץ אחר; מאז תחילת שנות השמונים נוצר מצב חדש, שבמסגרתו אין עוד אפשרות לשמר את אחד מהאפיונים עיצוב המדיניות בישראל, והוא גיבוש תפיסת ביטחון תוך קיום הפרדה גמורה בין "כלכלה" ו"ביטחון". בפועל, הגענו אל נקודת המפגש הקריטית בין שני מרכיבים אלה, ההופכת בחינה נוקבת של תורת הביטחון להכרחית.

הדברים חשובים במיוחד לאור העובדה, שהדוקטרינה הצבאית של צה"ל היא נגזרת ישירה של התפיסה הביטחונית הלאומית. אם זו קופאת על שמריה, ואינה מתעדכנת למרות שינויים מפליגים בנתוני־היסוד האסטרטגיים, קיים חשש שגם בדוקטרינה הצבאית לא יחולו התמורות המתחייבות.

ישראל הגיעה, ייתכן שאף עברה, את מגבלות משאביה העצמיים, שאותם היא יכולה להקצות לביטחון. בתקופה האחרונה נוצר פער הולך וגדל, בין צורכי הביטחון של ישראל (על־פי תפיסת הביטחון הקיימת), ובין יכולתו של המשק לספק את המשאבים הנדרשים. המשבר הכלכלי העובר על המשק הישראלי, חדל להיות שאלה כלכלית, והופך לשאלה ביטחונית ראשונה במעלה. הקיצוצים האחרונים בתקציב הביטחון, שפגמו במידה מסויימת ביכולתו של צה"ל (להערכת מפקדיו), אשר לא לוו בעידכון החשיבה הדוקטרינרית, רק מדגישים את הצורך החיוני בבחינה מחודשת של "התורה" כולה.

על־פי התפיסה הנוכחית, אין למחיר הביטחון כל שיעור אובייקטיבי, ואף אין אפשרות לאמוד אותו: המחיר יהיה כל מחיר שהאויב ירצה או יוכל לקבוע. זאת, בין השאר, משום שלפי אחד מעיקריה של התפיסה הביטחונית, צורכי הביטחון של ישראל מחייבים בניינו וחימושו של צה"ל באופן כזה, שיוכל להעניק תשובה הולמת לאיומים צבאיים של קואליציה המורכבת ממדינות העימות.

האפשרות האחרת — קביעת מחיר הביטחון על־ידי ישראל עצמה — מותנית ביכולת שלנו להעניק פירוש שונה מזה המקובל היום, לצרכים הביטחוניים של ישראל ולאמצעים הדרושים להשגתם.

אך גם אם שני שיקולים אלה אינם משכנעים דיים כדי להוביל לביצועו של עיון מחודש בתפיסה הביטחונית, הרי שניתן להצביע על תמריץ נוסף: בשתי המלחמות האחרונות — יום הכיפורים ולבנון — התברר כי צה"ל, שלחם לאור הדוקטרינה הצבאית הנגזרת מתפיסת הביטחון הלאומי, לא נחל את ההצלחות המקוות, ואף לא השיג בחלק מהמקרים את היעדים הטקטיים שנקבעו לו. ואולם הדברים אינם צריכים להפתיע: כאשר מנהלים ב־1982 מלחמה על יסוד עקרונות צבאיים הנגזרים מתפיסה שגובשה בשנות החמישים, יש יותר משמץ של סיכוי להיכשל. אין צורך להמתין למלחמה הבאה, כדי לגלות את הצורך הדחוף להתאים את תפיסת הביטחון למציאות החדשה.

הגורם הדומיננטי

חולשתו של הדרג המדיני בישראל של שנות ה־70 וה־80, גרמה לכך שבמידה רבה עבר המונופולין על ניהול ביטחון המדינה לידי אנשי הצבא. דור ההמשך בפוליטיקה הישראלית, זה שנטל את הגה השלטון לאחר שדור המייסדים פינה את הבימה, מורכב ברובו מביורוקרטים, טכנוקרטים ופונקציונרים מפלגתיים. הצטרפותם לדרג המדיני של מספר אלופים שפרשו מצה"ל, רק סייעה לכך שהצבא יהפוך לגורם הדומיננטי והמוביל בתחום עיצוב מדיניות הביטחון.

מצב דברים זה גורם בהכרח לכך, שהפרשנות שניתנת למצבים השונים הנולדים בתחום הביטחוני, תשקף את תפיסותיו של הממסד הצבאי. תפיסות אלו מושפעות במידה רבה מעיסוקם השוטף של האלופים: עיסוק בשיגרה הצבאית, שעיקרה חשיבה טקטית.

גנרלים — כפי שמלמדת ההיסטוריה הצבאית — אינם נוטים, בימי שלום, לשנות דוקטרינות. אפילו אבד עליהן הכלח, הדבר נכון שבעתיים לגבי דוקטרינות שהביאו לנצחים תהילה במלחמות קודמות. (ולראיה: הדבקות בדוקטרינה הקיימת לאחר מלחמת ששת הימים, למרות שתוצאותיה שינו לחלוטין את התנאים האסטרטגיים, הצבאיים והמדיניים). כתוצאה מכך, כל מי שמנסה לערער על תקפותן של דוקטרינות קיימות, נתקל בחומת התנגדות עזה מצד הצמרת הצבאית.

על השמרנות, כיסוד הטבוע בצמרותיהם של כל המימסדים הצבאיים, יעידו הקריירות הצבאיות של הקולונל ג'ון פרדריך פולר והסרן ה. באזיל לידל־הארט הבריטיים, של הקולונל האיטלקי ג'וליו דואה, הגנרל האמריקאי ויליאם מיטשל, מבשרי הכוח האווירי (השניים האחרונים אף הועמדו למשפט צבאי בשל דיעותיהם "החריגות"). כך גם דה־גול, שהפך למפקד נלעג כאשר תבע להפוך את צבא המתנים לצבא מקצועי, והמרשל הסובייטי טוחאצ'בסקי, שניסה לשכנע כי יש לוותר על חיל הפרשים לטובת יחידות ממוכנות. האדמירל האמריקאי ריקובר, אבי הצוללות הגרעיניות, שבע מרורים מידי מפקדיו, האדמירלים של הצי האמריקאי.

חמורה מהשמרנות היא המשמעות המוקנית לתפיסת ביטחון המוכתבת על־ידי הממסד הצבאי. הדוקטרינה הצבאית היא שהופכת לעיקר, בעוד האלמנטים האחרים של תפיסת הביטחון הלאומי במובנה הרחב — המדיניים והאסטרטגיים — נזנחים, או מקבלים משמעות שולית. זו היתה אחת הסיבות שלמלחמות מספר לא נקבעו מטרות אסטרטגיות־מדיניות, אלא רק מטרות טקטיות. וכאשר הממסד הצבאי, בשיתוף עם גנרל בדימוס שמונה עם הדרג המדיני, קבע בפעם הראשונה מטרות אסטרטגיות־מדיניות ערב מלחמת לבנון, הן היו לא־ריאליות, נאיביות ולמעשה שגויות מעיקרן.

(מאמר ראשון בסידרה)

מצב־רוח / ב. מיכאל

כיצד מקצצין?

בין עליות/ירידות המזוודות, לבין מנהלי הבנקים, בין הקצינים המתפשים במסלול הירוק עם מזוודה מלאה טילים לבין יום־העצמאות, נשתכחה מעט מחאתו של מבקר־המדינה נגד אלה הקמים על סמכויותיו לקצצן. עניין זה ראוי להרהור. אין ספק כי המזימה לצמצם את כוחו של מבקר המדינה היא זדונית ביותר, תערער עוד יותר את הפרדת הסמכויות הישראלית, (המעורבלת בין כה וכה עד־לאי־דע בין מבצע למחוקק) ותעניק חופש פעולה רב עוד יותר לשרירות ליבו של השליט המקרי. אלא שהניסיון מלמד כי טענות מועדיות שכאלה מעולם לא מנעו מן המחוקק הישראלי מלבצע את אשר ליבו חפץ. לכן, סביר מאוד כי סמכויות מבקר־המדינה אכן תוכנינה להתמוטטות נמרצת.

וכאן מתעוררת השאלה: כיצד מקצצין בסמכויותיו של אדם שעיקר סמכותו מצטמצמת בהבעת מחאה נגד הכוונה לצמצם את סמכויותיו? אין לו סמכות שפיטה, ולא סמכות הענשה. הוא אינו יכול לכפות את ביצוע מסקנותיו ואפילו לא רשאי להורות למשטרה או ליועץ המשפטי שיפתחו הם בחקירה. היכן, אם כן, מסתיר המבקר את אותן סמכויות מהן ניתן לקצוץ?

כדי למצוא תשובה מספקת, ראוי לבדוק בעיון מה בעצם עושה המבקר. ובכן, הוא חוקר שנה שלימה, ובתום השנה הוא מפרסם ספר עב כרס ובו ממצאיו. הספר מוצג במסיבת עיתונאים, נסקר בעיתונות, מופקד על המדף ונשכח. אלה הסמכויות. מאלה יש לקצץ. האפשרות הראשונה, המתבקשת, היא להפעיל על דו"ח המבקר את עקרונות הוועדה לביקורת סרטים ומחזות. דהיינו — להבדיל את ממצאיו כחומר תועבה, (ובהרבה מן המקרים לא קשה למצוא תועבה מסוימת בממצאים), ולאסור את הצגת הגילויים ברבים. אלא שזה טריק ידוע ועתיק, וספק אם יתקבל בשמחה אצל אמצעי התקשורת, הששים תמיד לסייע בידי המכפישים המשמיצים למיניהם.

אפשרות שנייה היא לטפל באותה סמכות המוקנית למבקר־המדינה להשתמש בכל אותיות הא"ב. וצריך להורות שאותיות אלה הן הכלים העיקריים שבאמצעותם מבצע המבקר את זממו. מדוע לא תישלל סמכותו להשתמש באותיות בכלל? או במלים? האם זה לא יעזור — אולי גם בבג"דכפ"ת? סביר מאוד כי קיצוץ סמכות שכזה ינטרל במידה את מבקר־המדינה על השבתית הזאת.

אך נראה שהפתרון האמיתי טמון לא בקיצוץ הסמכויות, אלא דווקא בהרחבתן. כל שצריך לעשות אינו אלא לחייב את מבקר־המדינה לפרסם דו"ח חודשי על ממצאיו, ולא להסתפק עוד בדו"ח שנתי. הוספה מטבע־בריאתו ודו־שבתית למיכו השיחה למשך שבוע תמים. רק אם יאולץ המבקר להתייצב אחת לחודש בפני שולחיו, ולהניח על שולחנם את פרי־עמלו החודשי, רק אז יקוצץ האיש עד לגודל מתקבל על הדעת. כי דו"ח המבקר, הנבנה בינתיים ממעמד של קודש הראוי למעט תשומת־לב, יהפוך באחת למיטרד מטרד, השווה אך פיהוק אחד גדול.

המרכז הליברלי
ועידת היסוד
ערב הפתיחה: יום א' 18.5.86 בשעה 20.30, בית הבימה ת"א.
יום הדיונים: יום ב' 19.5.86 משעה 09.00, בני־ברית ת"א.
הכתובת הנכונה. במרכז.
תל־אביב, בית אל־על
בן יהודה 32
טלפון: 280843
ת.ד. 2202, תל־אביב 61021

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

יותר מעניין מועידת המפלגה

ראש הממשלה מבקר מאחורי הקלעים של להקת הפולקלור־מחול הפולנית "מזובשה"

ראש הממשלה שמעון פרס מצא זמן בעת דיוני המושב השני של ועידת מפלגתו לצפות בחלק הרא־שון של הופעת להקת "מזובשה", ואף לסור בהפסקה אל מאחורי הקלעים כדי להיפגש עם מנהלת הלהקה ולהרים כוסית עם הרקדנים והרקדניות. עיתונאים עטו עליו כדי לשמוע את דעתו על יחסי התרבות עם פולין (פרס הביע שמחה מאופקת ההוזר מייחוס חשיבות רבה מדי לכך) ועל הרקדניות.

יועצו של פרס לענייני תקשורת נראה מרוצה במיוחד מהשאלה על הרקדניות, שממנה התחמק פרס בשל כניסת מנהלת הלהקה, הגברת מירה זימינסקה־סיגינסקי לחדר בו נערכה קבלת הפנים. פרס שיבח כמובן את הלהקה והופעתה, ולא רק מטעמי נימוס. מחיאות הכפיים של הקהל (כן, כן, רובו בכל זאת פו־לנים) גם הן דיברו בעד עצמן. הוא סבר שזהו פולקלור אותנטי, התפעל מהסינכרוניזציה בין הרגליים המרק־דות הקולות המזמרים (במפלגות בדרך כלל לא מוצאים סינכרוניזציה בין המוח והרשם), הקול המדבר והיד המצביעה, מההתלהבות המיומנת של הלהקה.

באוזנה של מנהלת הלהקה היא על התלבושות, שעל עיצובן וה־אמנותן למקור היא מקפידה. הביאו לפרס חליפת רקדנית השוקלת כ־15 קילוגרם. "כל התלבושות אותנ־טיות" — אמרה המנהלת. "וגם הרקדניות" — אמר פרס. "איך אתה יודע?" — הקניטה המנהלת. "כמו שאני יודע כל דבר, ממראה עיניים" — התחמק פרס. גם בפגישה זאת עם ראש הממשלה, מתחת לגלי התנופה המחויכים. אירועים מסוג זה, בלטה יד הברזל של מנהלת הלהקה. "הם רקדו כך היום כי הם מפחדים מראש הממשלה" — אמרה. "לא נכון, אנחנו תמיד רוקדים כך, כדי להשביע את רצון המנהלת" — מחו הרקדנים. "מתי הם ירקדו כבר יותר לאט" — הקניטה אותם המנהלת.

פרס התעניין בפולנית, והיא התייצבה לידו לצילום. המנהלת ראתה שהפולנית אינה עונדת את המחרוזות שהיא חלק מהבגד על צווארה. לא הועילו ההתנצלויות כמו "לא הספקתי". הפולנית הוצאה מ־התמונה. פרס ידע להעריך את משמעות הברזל שראה על הבימה ומאחורי הקלעים. וזימינסקה תרמה רמז פוליטי מעט בתשובה לשבחים: "זהו ניצחוננו על ארצות החזקות מאיתנו". זימינסקה סיפרה שהל־הקה קמה ב־48', עת היא ובעלה אספו נערים ונערות בני 13 עד 16 כדי לשמר את הפולקלור לפני שילך לאיבוד.

פרס, שסיפר כי בנעוריו, בתנועת הנוער רקד קראקוביאק (מעמד שי־תויק אצלי ל"סצינה שהייתי מאוד רוצה לראות") רצה לדעת אם הריקודים אותנטיים. "בוודאי שאו־תנטיים" — הסבירה המנהלת — "אלא שבמקור רוקדים כל ריקוד במשך שעה, ואתה הרי לא תרצה לשבת כאן כל הלילה". "בכל מקרה זה מעניין יותר מועידת המפלגה" — אמר פרס והלך חזרה לדיוני הוועידה, כשעוזרו לענייני תקשורת נושא אחריו את הבד הכחול שקיבל למזכרת מחברי הלהקה.

בשיטפון יבוא התרבות מפולין "מזובשה" היא הדבר הפולני ביותר. אין כאן יומרה אוניוורסאלית להגיד משהו על טבע האדם או לעורר רגשות החבויים בכל אחד מאיתנו. זוהי שרשרת צבעונית כמעט אינסו־פית של מחולות עממיים, כשהת־לבושות ססגוניות ועשירות בטוב טעם, הרקדנים והרקדניות יפים ואריים להפליא.

עם כל מה שאנו יודעים על מה שקרה בפולין במלחמת העולם השניה ומה שקורה בפולין היום עומדת "מזובשה" איכשהו מחוץ לזמן ולהיסטוריה. דבר לכשעצמו. ולוואי והחיים היו רק פולקלור. עוד סדרת תלבושות מרהיבה, עוד צעדי ריקוד הרכבים כוריאוגרפים מסוב־כים. הסכנה בהיות מעמד מסוים קי־טשי מפחתה מיד כאקרובטיקה הנל־הבת של הגברים או כחינן המחויך של הנערות. כשאתה צופה בהם אתה יכול להבין שהרבה דברים יכו־לים לקרות בפולין.

יש בהופעה הזו גם איזור הצט־עצעות, גם מידה של גאווה פולנית, גם רקיעות רגליים וצעקות "הי" המכסות על כל רגש. אם מחיאות הכפיים היו חמות במשך כל ההופעה, הרי שהקרח נשבר סופית ב"הפתעה". אנשי "מזובשה" סיירו כבר בארבעים ארצות ושרו בשר־בעים שפות. אחת הפולניות הכריזה בעברית: "אנחנו אוהבים אתכם, אתם קהל נפלא, ועכשיו אנחנו רוצים לשיר לכם שיר חדש" הסולן סטניסלאב יופק פצח בקול הטנור שלו ב"ירושלים" (חיים חפר—דובי זלצר). השיר כאילו נכתב לקול שלו ונשמע כאילו הלהקה שרה אותו כמעט מהעריסה. האם דובי זלצר חשב אי פעם שהוא כותב שיר עממי פולני?

הרסן השחור של יורי שרלינג

במאי יהודי־רוסי רוצה לביים תיאטרון יהודי בארץ

יורי שרלינג הוא בוגר אקדמיה, פסנתרן, מלחין, כוריאוגרף ובימאי תיאטרון. הוא אורח רוסי. בברית המועצות חיות אימו ובתו. אשתו הנוכחית, כתבת הטלוויזיה הנורווגית בית במוסקווה, היא הדרכון שלו למערב. עימה הוא יוצא ובא מברית המועצות באורח חופשי, ועימה הגיע עתה לישראל.

בשנת 1978, אחרי שביסס מעמדו כמוסיקאי, כוריאוגרף ובימאי, הלך שרלינג לבירובידז'אן כדי להקים שם את התיאטרון היהודי. הוא הציג מחזה משלו, עם מוסיקה משלו "רסן שחור לסוס לבן" וסייר עם הצגה זו — ביידיש — ברחבי ברית המועצות. רק בלנינגרד ובקייב לא נתנו לו להופיע. לטענתו, כדי למנוע מרי־כוז היהודים שם לראות את ההצגה.

לפני שנתיים הצליח שרלינג להעביר את התיאטרון שלו למוסקווה והעלה את "כנר על הגג". מה שהציק לשלטונות לא היתה העוב־דה שהוא מעלה מחזמר אמריקאי. שנים לפני־כן העלה את "איש למנשה". אלא שבסוף הגירסה שלו ל"כנר על הגג" נוסעים היהודים לא לארצות הברית, אלא מהגרים. "אקסודוס" — אומר שרלינג.

הוא איבד את משרתו כמנהל התיאטרון, שממשיך להיות תיאטרון יהודי, כשהוא מעלה פולקלור יהודי כמו שהשלטונות רוצים לראות. לרוסים הלא אין התנגדות ליהדות כפולקלור. לשרלינג אין תשובה פשוטה על השאלה "מה זה להיות יהודי בברית המועצות". הוא מרכז על תרבות היידיש, ועל טבע האדם. הוא רואה עצמו כאזרח סובייטי, ואינו יודע מה יקרה בעוד שנתיים, כשיסתיים תוקף העבודה של רעיתו במוסקווה. הוא היה רוצה מאוד להעלות את "רסן שחור לסוס לבן" בתל אביב (הוא השאיר את הטקסט והתקליט למנהלי "הבימה") ובבוג־רוב. בינתיים ביים בנורווגיה את "גטו" של יהושע סובול, וקיבל ביקורות טובות, אך ההצגה ירדה כי לא היתה התעניינות מצד הקהל.

בברית המועצות הוא יכול לעבוד כאיש תיאטרון, אך לא לנהל. על מסורבי עליה בברית המועצות שמע, כמובן. הוא מספר שלחלקם נתן עבודה כשעוד היה מנהל תיאטרון. על שצ'רנסקי שמע רק אחרי שחרורו, בנורווגיה. לא נראה שהוא עצמו מועמד לעליה לישראל אי פעם, שהרי הוא אזרח רוסי וכך הוא ממשיך לראות את עצמו. גדול יהודי. בשבוע הבא הוא כבר יהיה חוזר בברית המועצות, ואינו נראה מודאג מכך שפרסום ביקורו בארץ עלול להזיק לו. הוא מושך בכתפיו. "חיים רק פעם אחת" — הוא אומר.

כל המקהלות

מאת הרי גולומב

הופעת מקהלת הקיבוץ הארצי במסגרת 11:11 במועדון "צוותא" בתל אביב. מנצח: אהרון חרל"פ.

הרמה הגבוהה של שירת מקהלת הקיבוץ הארצי בניצוחו של אהרון חרל"פ, עליה כתבתי השנה מספר פעמים, נשמרה גם בקונצרט זה. זוהי מקהלה מלוכדת, רגישה וג־מישה, והפקת צליליה הערבים מעידה על עבודת הכנה קפדנית ומ־קצועית, מבלי שכל אלה אינם פוג־עים בספונטאניות ובהנאה שבגישת חברי המקהלה לעצם עשיית המו־סיקה. הקבוצות הקוליות השונות דומות באיכותן הקולית (בניגוד לחולשה יחסית של קבוצות ה־טנורים או הסופראנים אליהם הורג־לנו במקהלות רבות אחרות) ועבודת המנצח על ההגייה בשפות רבות הניבה תוצאות מרשימות.

די אמנם בפרץ גדר אחד שאצה לו הדרך כדי לפצוח בזמר שבירך שניה לפני חבריו כדי ליצור אי דיוק ריתמי שכמותו היו כמה בערב זה. אך בסך הכל היה זה קונצרט מספק ומהנה.

הדגוניות מסוימת ניכרה בהרכבת התכנית, שהיתה כמעט כולה על טהרת המודרניזם המתון: שירים טונאליים למהדרין מן המאה שלנו. עם כל ההבדלים שביניהם, הרי הצ־טברות יצירות מונוטוניות, ומוטב היה לאזן זאת על ידי מוסיקה עתיקה או קלאסית מצד אחד או מו־סיקה חדשנית יותר מצד שני.

יצירתו של חרל"פ "בת יפתח" הרשימה יותר מן האחרות באקספר־סיוויות הכבושה שלה ובמלודיקה הרענן, הבריטני במקצת (בביצועה היפה, אך חסר הליטוש הסופי של מאיר רימון). תשואות מיוחדות הגיעו לקריין המעולה שהשמיע את פסוקי המקרא. שני הסולנים — אילנה מול ועמי סגאל — הבריקו את בחירתם מתוך המקהלה, אך שי־כנעו פחות כסולנים מקצועיים. לעומתם לא הצדיקה בחירתה של [illegible] מאד.

קשה לתאר ניגוד [illegible] יותר בתחום הניצוח מאשר בין תנועותיו המעוגלות, האסתטיות והפנקביזציאליות של חרל"פ, המעי־דות על ליטוש מקצועי ושליטה מירבית, לעומת תנועותיו המצליפות והגמלוניות של חבר המקהלה דוד מורס שניצח על שני שירים של סתר. למרבה הפלא, לא היה כמעט הבדל בתוצאה הנשמעת מפי חברי המקהלה, וזו תופעה ראויה למחשבה על מהותה של אמנות הניצוח.

★

קונצרט מקהלת הקונסרבטוריון של תל אביב בניצוחו של סטיבן מלון, בבית יד לבנים בתל אביב. בתכנית יצירות של לאסוס, ויקטוריה, מרנציו, פרצל, תומפסון, בוקסטהודה, הידר, אבני ובריאנק.

מקהלה זו קיבלה הדרכה מעולה ממנצחה והתוצאות מדברות בעד עצמן. במנגינות השונים — מהרנ־סנס ועד ימינו — ובשפות שונות, היה צירוף של צליליות קולית, אינ־טונאציה נקיה, מוסיקאליות רגישה, הגייה זורה וברורה ושאר התכונות המקרבות מקהלה זו לרמה מק־צועית של ממש.

החיסרון העיקרי בקונצרט מסוים זה היה במידה מסוימת של חוסר התלהבות, היעדר אותו זיק של הנאה בעיניים הנותן את אותותיו גם בזמרה. כמו כן אפשר לפקפק בתבונה של בחירת הקנטטה של בוקסטהודה; בעיקר בשל חוסר כל אפשרות לבצע כהלכה את הארית לבאס סולו ברמה שתשווה לרמת הביצוע של יתר הקונצרט.

למקהלה מגיעים זרי הפרחים שקיבלה על כישרון, רגישות והבנה שגילו בזמרתם. למנצח הם מגיעים על שהראה לנו כי אפשר להפיק תשעה קבין של יופי קולי ומו־סיקאלי גם ממקהלת נוער יש־ראלית.

הידד, יש לנו אופרה

לאט לאט, וכמעט באין רואה, התמסד המבנה הארגוני של האופרה הישראלית החדשה, האמורה לתת מענה לצמאון האופראי של הקהל ולתסיסת הכשרונות האופראיים הישראלים. היישות האופראית ש־הוקמה אחרי הפירוק של האופרה הישראלית, כדי להיות שלד ארגוני להפקות בהשתתפות גופים שונים, קשרה קשר של קבע עם גוף מו־סיקאלי (התזמורת הקאמרית) וגוף הפקתי (התיאטרון הקאמרי). הם שייזמו מעתה הפקות, סדנאות ופעי־לויות אופראיות שונות.

זהו מיסוד של מצב שהיה קיים ממילא. התזמורת הקאמרית היתה כמעט מתחילת הדיונים המועמדת לשאת במעמסה המוסיקאלית של הפקות האופרה בישראל בתקופה שאחרי נעילת שערי האופרה היש־ראלית. אלא שכל מבין־מעט־עצמו וגם מבינים מוסמכים ידעו להסביר שהבעיה היא הבניין והבימה, כי לא מספיקה תזמורת וצריך גם תיאטרון.

התיאטרון הקאמרי סיפק את שירותי ההפקה, האדמיניסטרציה והבימה בהפקת "דידו ואניאס". בהצהרת הכוונות נאמר שהמסגרת האופראית החדשה שמה לה למטרה להפעיל ולתת ביטוי בעיקר לאמנים ישראלים, אם כי תשלב בעבודתה מדי פעם גם אמני אופרה מחו"ל. עתה עובדים על "חתונת פיגארו" שבכורתה תעלה בפסטיבאל יש־ראל, כשמלאכת הבימוי היא בידי האנגלי צ'ארלס האמילטון, תפאורה של הישראלי אדריאן ווקס, הניצוח של הישראלי יואב תלמי, ולמעט שני התפקידים הראשיים (של פיגארו והרוזנת) השאר מושר על ידי ישראלים, כולל מקהלת "רינת". השירה תהיה באיטלקית, שבה נכתבה האופרה, אבל לקהל יוקרן תרגום עברי. ההפקה הש־לישית כבר מתוכננת: "עלייתה ונ־פילתה של העיר מהגוני" של ברכט וייל, אותה יביים הפולני מארק גרושינסקי, שהיה כאן בארץ עם "המנקינים".

מנהל המסגרת המשותפת הוא מי שהיה מנכ"ל התיאטרון הקאמרי אורי עופר. עופר, כידוע, עומד בראש הקמת פרויקט מרכז גולדה לאמנויות בתל אביב. זאת תבנית לטווח ארוך וכרגע עמלים על הפרוגרמה שלה. כשתקום, יהיו בה אולם גדול לתיאטרון הקאמרי, אולם להפקות אופרה, אולם קטן לתיאטרון הקאמרי ואולם לקונצר־טים קאמריים. במבנה זה יהיה קל יותר לתמרן את היחסים בין התיאטרון (שזה יהיה ביתו) לבין התזמורת (שזה יהיה ביתה) ולכלול את האופרה בקלות ארגונית ב־מפעלי המיניים של שני הגופים.

עד שיקום הבניין יצטרך עופר לתמרן בין לוחות הזמנים ובין משכן הקאמרי ברח' דיזנגוף, ומשרדי התזמורת הקאמרית שבבית אסיה. יואב תלמי, מנהלה המוסיקאלי של התזמורת הקאמרית יהיה המנהל המוסיקאלי של הגוף החדש.

המבנה הארגוני החדש הוא הגיוני בכך שהוא מנצל את המשאבים הקיימים, משלב אותם, ומפקיד את הניהול הארגוני בידי אדם מנוסה מאוד. המבחן יהיה לא בארגון, אלא בתוצרת, וגם במידת הישארותה של התוצרת הזאת ברפרטואר לאורך זמן, ולא להופעות נוסח עוף החול לפסטיבאל זה או אחר, שאחריו באה גויה. הלא למעשה אין אפשרות להרש עתה את "דידו ואניאס", מבלי להפיק אותו מחדש. יש חשיבות גם בהקמת הרפרטואר של נכסי צאן ברזל של האופרה העול־מית, ולא רק פורציות קצת יוצאות דופן ברפרטואר כמו "דידו ואניאס" או "מהגוני".

הקמתו של גוף ארגוני חדש לא תבוא במקום היבוא שהיה מתקיים ממילא. כבר כשנתיים מדברים על יבוא "אאידה" מוורונה או מפרמה, עם המנצח הישראלי דניאל אורן. עד שיסכמו דבר כלשהו בנידון (כש־קיימת גם בעיית המיקום: בלומ־פילד, פארק הירקון או משהו המתאים לפילים של אאידה) תגיע אלינו בעונה הבאה תזמורת פאריס עם דניאל ברנבוים, במסגרת האירוח של התזמורת הפילהרמונית. הם יציגו כאן שלוש אופרות של מוצארט: "נישואי פיגארו" (בשביל שנוכל להשוות), "דון ג'ובאני" ו"קוזי פאן טוטה". כך עושים כולם.

חדשות מן הבארוק

מאת אורי אפשטיין

רסיטל של שלישיית "זהר" (זמרת הסופראן צילה גרוסמאייר, נגן־החלילית שלמה תד־הר והגיטאריסט יהודה שר־איר) ובתכנית "פנינים מו־סיקאליות" בבית טיכו בירושלים. בתכנית יצירות של פרסל, ארן, אורטיז, רודריגו ואבני.

[illegible] הסונטה של [illegible] לחלילית ולצ'מבאלו, שאת תפקידי [illegible] יהודה שראייר לגיטארה, היא כעין תגלית של יצירה בארוקית נשכחת. אותות ההיכר האופייניים לתקופה מופיעים בה בחן ובמלאכת מחשבת מלוטשת, אם כי לא במקוריות יוצאת דופן. תדהר ושראייר השמיעו את היצירה באמנות לסגנון הבאר־רוקי, בעיטורים מאולתרים, בהבל־טת הניגודים של פומפוזיות וקלי־לות, בקשיבות למעברים הארמוניים מפתיעים, ובמידה נכבדה של וירטו־אוזיות בחלקים המהירים.

"מעדני השולחן האוגסבורגיים" של דייפרט נכללים אף הם בחדשות הבארוק של השלישיה. בשירים אלה, שהם פרי של מוזה קלה ומז־כנית יותר, יש הרבה היגביות הזמר — סגולות שאותן הביאה צילה גרוסמאייר לביטוי שרמנטי ושובב בגמישות קולית שתאמה את הרוח המבודחת של היצירה. בשתי הסואי־טות ספרדיות־יהודיות רבות הקסם, היא הביעה את המלוס האנדלוסי של האהבה ואת הפיוטיות הלירית [illegible] הרוק, הראויה קרובה יותר ללבה.

במקום טמפרמנטליות חמת המזג שבה מסתערים נגנים רבים על הסגנון ה"אסטוריאס" של אלבניז, הביא יהודה שראייר רגישות מר־עננת ותשומת־לב קשובה לדקויות המצויות בהם. אלה העניקו טעם מיוחד ואצילי לביצועו. בזכות סגולות ברוכות אלה העניקה גרסת הגיטארה מידה של עידון לגרסת המקור לפסנתר. בעוד שגרסת הגיטארה לשלוש הפנטזיות ללאוטה של דאו־לנד נשמעה מגושמת כלשהו.

★

רסיטל של הפסנתרן דיויד דולן באקדמיה למוסיקה בירושלים. בתכנית יצירות של מוצארט, בטהובן, שוברט, שופן, דביסי וחיים אלכסנדר.

בנגינתו של דולן (בוגר האקדמיה למוסיקה [illegible]) יש [illegible] ניכרת של [illegible] בשקיפותו הצלולה [illegible] מיוחד מאת מוצארט. [illegible] תחת לגווני צליל, לעיתים רכים ול־עיתים ססגוניים, ומגעו הקליל סייע לו ב"השתקפויות במים" ו"אי האר־שר" של דביסי, שבנגינתם מורגשת איכות אסתטית מעודנת, אם מסיחים את הדעת מהדיפוזיות־היתר של כמה צלילים בעלי עוצמה ביצירה האחרונה.

את שני הפרקים הראשונים של הסונאטה אופ' 27 מס' 2 מאת בט־הובן (שהתנבייה העלימה את כינויה הפופולארי "לאור הירח") השמיע הפסנתרן בפיוטיות לירית רכה הנצמדת באופן אורגאני מתוך המרקם הרך בו התנהלו גם קולות הביניים. אולם ההדירות והסרת הנשימה של הפרק השלישי, והתסו־ערות התוקפנית על האקורדים שבעקבות תרצת הפתיחה, ומגעם הקשה יצרו רושם שהעיד כי עיצוב היצירה עדיין לא הגיע להבשלתו השלמה.

יצירות הרומאנטיקה נשמעות בקוריות התורפה ברפרטואר של דולן. בנגינתם העניינית, האדישה והבוזפות של שני קטעי פסנתר "מן העיזבון" מאת שוברט לא הגיעה המלודיות לכלל הדמרות, ובבלאדה בלה מינור של שופן שיבשה הרגשנות המופרזת את קווי המבנה הצורה.

אמנות בכבלי החוק

על המעמד החוקי של האמנות, בעקבות הפולמוס סביב הזכויות על תערוכת אוסף דיין במוזיאון ישראל

מאת ציונה שמשי

קצת מוזר להיתפס לבעיית חוקים וצדק באמנות, במדינה חסרת חוקה בנושאים חשובים יותר. הרי החיים חזקים מכל חוק, האמנים יוצרים יצירות מעולות גם בהעדר חוק המגן על זכותם עכשיו, לעומת הנצח והיורשים. העניין בעולם במערכת חוקים הולך ומתפתח, כשהפרסים שונים מארץ לארץ. הגיון הוא בעל מבנה משותף וללא ספק יקיף עולם ומלואו, למרות ני־גודי האינטרסים שבזכותם נוצרו החוקים.

תקופות רבות בתולדות האמנות הוכתבו על ידי פטרונים שקבעו את פני האמנות, הגודל, המיקום, ה־כמויות או אפילו שינויים ביצירות. שליטים דתיים או מדיניים, גאונים או בורים, ראו ביצירות האמנות חלק הכרחי במערך מלכותם. במהפכה הצרפתית הוצאו אין ספור מהם להורג יחד עם הפטרונים, כהיותם [illegible]

שנים רבות של זלזול ביצירות שהוגדרו "ישנות" — ובכללן אדריכלות, ציור ופיסול כאחד — גרמו להעברת יצירות ממקום למקום בפראות, ובקצב פעילות השודדים. יש כמובן להבדיל בין אמנות עממית שבה הגבול היהודי המוכר היה סכום הכסף ששולם עבור החפץ (בבקשה, זהב, תבלינים, ורודים צבע־וניים, אבק שריפה או שעונים שלא פעלו מעולם) ובין יצירות שנתרמו כמחווה של תנופה וכבוד בין מדינות, והיסלו פרק תרבות שלם באריזה אחת.

אמנות גנובה המועברת מארץ לארץ מטופלת ככל גניבה אחרת על ידי האינטרפול. גורלו של יהודי נשדד ברור. מה גורלן של מדינות נשדדות? יצירות נלקחו ממקום למקום כדי להעליב ולהשפיל מדינה נכבשת. יצירות אמנות נהרסו כיוון שלא תאמו להגדרות השל־טוניות של האמנות בימות שלום.

צריך גם לזכור שכנגד החשיבות שאין עליה עוררין שבשימור יצירה במקום אליו נוצרה, עומדת העובדה שהעברת יצירות ארכיאולוגיות ל־ארצות שידעו להעריך אותן הצילה לא פעם את היצירה מהרס או חלוקה לפירורים מסחריים. שהרי הרבה יותר קל לרמות בהרבה "קטנים" מאשר באחד "גדול". משקל האניות הנושאות אתרים ארכיאולוגיים שלמים במאה ה־קודמת ממקום למקום צריך היה להטות את כדור הארץ על צדו.

התעוררות הארצות הנגזלות הי־תה מאוחרת, וברוב המקרים גם חסרת סיכוי. זעקותיה של שרת התרבות היוונית מלינה מרקורי־ לקבל חזרה את אוצרות יוון התגלגלו כמסורת הגיזון ותקווה. קמרון הצ־ליחה לקבל חזרה אובייקט מבכסי בעל חשיבות — "תמח־מלכות" — מסתור בניו יורק. הולנד הצליחה לאתר רמברנדט גנוב אחד.

המסחר החוקי המסודר המסובך אכזרי לא פחות. זהו הפרק בו האמנים עצמם או השודדים באי כוחם משלחים סחורתם על פני מים אדירים. הפס תנועת יצירה בארץ אחרת, במקום "חשוב יותר", משי־יכת אותה עדיין למקורה האמתי כבר קרה שמדינה נאלצה לרכוש יצירה מקומית במקום אחר, וביוקר, משום שהיצירה נראתה חשובה לתרבות מקומית.

הולכת המדינה והמעמד לגבי ערך תרבותי־לאומי אפשרית לגבי עתיקות ויצירות שעברו זמן הצגה, חשיפה והשוואה. היא בעייתית לגבי יצירות תרשות חדישות, או לגבי חפץ עתיק שנחשף זה עתה. מדינות מעוניינות להכניס אליהן יצירות כדי להגדיל את ההון התרבותי. יש ארצות המגבילות הוצאת אמנות הנ־חשבת נכס לאומי מגבולותיהן, ונו־תנות שהות למוזיאונים מקומיים לגייס כסף לרכישתן (אנגליה, למשל). ישראל — בניגוד לארצות הברית — גובה מכס על יצירות המובאות לארץ, גם כשהן רכושו של המביא ולשימושו. חלק גדול מגבירות הכוח של יצירות האמנות היא בזכות המסחר וההעברה מיד ליד וממקום למקום. הגדרות סחורה וגניבת גבולות הם כמעט חלק מהקומפוזיציה.

חוק העתיקות בישראל משנת 1970 הבהיר בדייקנות את זכויות המוסרים, כתוב בו שרישיון הסוחר יונפק ללא הקלייה של דת, נתינות או גזע. הסוחרים אינם כאן צר כלל. עונשים מובטחים בחוק לכל מי שמצא עתיקה ולא העביר אותה. או [illegible] נקבע בגובה 20 לירות או מאסר חודש ימים.

החוק חוק ולא כולם שווים לפניו. האוסף של דיין מעולה באיכותו. ברור שבעניין זה יש גם הבדל גדול בין מדינה ולה במצאים לאחת העולה על גדותיה. לורד קרנרבון חשף את קברו של תות־ענח־אמון ב־1922. הוא טלטל את העולם, אך גם שמר מעשר לעצמו, למכירות שהוד דירו אושר רב לעולם המסחר ועושר רב לו עצמו.

ארצות מתוקנות חוקים, ויש האוכפות אותם, ויש כאלה בהן איש אינו יודע את דבר קיומם. החוקים נוצרים, סימפוזיונים סביבם מתקיי־מים, האמנות נוצרת, השודדים פשעים. במשפט אחד: אין המשפט הבינלאומי הלאומי עוסק. זה המשע האמיתי של יצירת האמנות הרעה. כאן אין נותן ורץ, הדיין משוחרר מראש. הכשרונות מתרבים הרשות נתונה.

באקוסטיקה אחרת

מאת יצחק ברזם

התזמורת הסימפונית חיפה בקונצרט מיוחד באולמות האבירים בעכו. מנצח: סטנלי ספרבר. סולן: רז כהן (צ'לו). בתכנית: רוסיני — הפתיחה "לבהלית", צ'ייקובסקי — וואריאציות על נושא רוקוקו, באך — הקונצ'רטו הברנדנבורגי מס' 3 ומוצארט — סימפוניה מס' 33 (ק. 319).

אולמות האבירים בעכו הם מבנה צלבני מקסים בעל אווירה מיוחדת במינה. המקום מתאים במיוחד לעריכת קונצרטים קאמריים. ועתה, משהורחבה קצת הבמה, ישנה גם אפשרות להושיב עליה תזמורת, אם כי בדוחק מה. ניכר היה שתזמורת חיפה השקיעה מאמצים ומחשבה כדי להשרות אווירה מיוחדת על באי קונצרט זה, אשר מילאו את האולם עד אפס מקום. הקהל כובד בהפסקה בכוס יין וכל אשה נת־קבלה בכניסה לאולם בפרח ובחיוך.

האקוסטיקה במבנה הצלבני הזי־פה מאוד והיה הדיבור מתבטא בעיקר בהבלטת כלי הנשיפה והפרדת הגוונים השונים של כלי התזמורת. בשל קובדות אובייקטיביות אלה דומה שהמקום מתאים במיוחד להשמעת יצירות הכתובות בסגנון פוליפוני, בהן לא מושם דגש על הצליל ההומוגני. יש אולי לתת את הדעת על היבט זה בבחירת התכנית.

ביצוע הקונצ'רטו הברנדנבורגי מס' 3 של באך היה איפוא בעל עניין מיוחד. המוסיקה המוכרת הזאת צלצלה בתנאים האקוסטיים המיוחדים של המקום השונה ממה שאנו רגילים מביצועיה באולם הקונצרטים. האפקט היה מרשים מאוד.

במרכז הערב עמדה הופעתו של רז כהן, המשמש כנגן צ'לו ראשי של התזמורת. הוא בחר להשמיע עם התזמורת יצירה יוצרנית ביותר. "וואריאציות רוקוקו" של צ'יי־קובסקי הן ביטוי להערצתו של צ'ייקובסקי את מוצארט, והן חובר באוות התקופות העצירות המחומכות בזייו של הכלוזן. הביצוע של כהן היה חסר עדיין את האלגנטיות וה־ליטוש שהיצירה דורשת ממבצעה, אף על פי שהיה בו כדי להסב ענג רב לקהל.

תבנית הקונצרט היתה אמורה לכלול את הסימפוניה מס' 29 בלה מז'ור (ק. 201) של מוצארט, אך במ־קומה הושמעה הסימפוניה מס' 33 (ק. 319) מבלי שאיש טרח להודיע לקהל על השינוי. יש בכך משום זלזול בבאי הקונצרט התנהגות שאינה הולמת גוף המכבד את עצמו ואת הקהל שלו.

המכון הישראלי לקולנוע

בשיתוף עם

האגף לתרבות ולאמנות במשרד החינוך והתרבות

ברית התנועה הקיבוצית ו"אמפל הפקות"

מקיימים סדנת וידיאו

הסדנא המיועדת לתלמידי כיתות ס', י', יא' תערך במרכז סמינריוני אפעל, בתנאי פנימיה, בין התארי־כים 6—15.8.86, המחיר לתלמיד 290 ש"ח.

המועמדים יעברו ועדת קבלה.

פרטים נוספים ניתן לקבל ב"מכון הישראלי לקו־לנוע" טל. 656293, 685959—(03).

קופ"ח מאוחדת

לקראת הועידה הארצית תתקיימנה **אסיפות חברי קופ"ח בסניפים**. לשם בחירת ועדים מקומיים, במקומות ובמועדים כדלקמן: הרצליה, רעננה, בני־ציון, רמה"ש — בית האזרח בהרצליה 19.5.86 שעה 19.00. חוף השרון, כ"ס, מגדיאל — מרפאת הקופה המייסדים 20 כפר־סבא 19.5.86 שעה 19.00. במקרה של חוסר קוורום תדחה האסיפה בחצי שעה ותתקיים על כל מספר משתתפים.

ההנהלה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

[illegible]

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

דחפון

שרות מודעות טלפוני של דחף

לבעלי כרטיס אשראי

03-611001

משרד החינוך והתרבות
המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
פסטיבל ישראל, ירושלים
אי.תי.אי.

מפגשים עם אמנים

במסגרת פסטיבל ישראל יתקיימו מפגשים חד־פעמיים עם אמנים ויוצרים שישוחחו על עבודתם ודוגמו מיצירותיהם ומופעיהם.

1. הבמאי
שוזו סאטו — הדגמת איפור קבוקי. יום ד' 4.6.1986 10.00—11.00
הדגמת מחול קבוקי, יום ד' 4.6.1986 12.30—13.00
התיאטרון הקטן — תיאטרון ירושלים.
באנגלית.

2. להקת
מאבו מיינס — יום ו' 6.6.1986 10.00—12.00
מפגש עם השחקנים רות מאלצ'ק ופרדריק ניומן והבמאית ג'ואן אקלייטיס
במה־על־במה — תיאטרון ירושלים.
באנגלית.

3. פ.ק. קרוץ — יום ג' 10.6.1986 16.00—18.00
התיאטרון הקטן — תיאטרון ירושלים.
בגרמנית ותרגום לאנגלית/עברית.

4. השחקן
אקהרד שאל — יום ו' 12.6.1986 10.00—11.30
התיאטרון הקטן — תיאטרון ירושלים.
בגרמנית ותרגום לאנגלית/עברית.

ההרשמה במשרד האי.תי.אי., רחוב דיזנגוף 227 תל־אביב.
דמי השתתפות 10 ש"ח לכל מפגש שישולמו בעת ההרשמה.
קיום המפגש מותנה במספר המשתתפים.
המועד למפגשים עם מרדית מונק, יוזף שיינה ותיאטר נבי יוזרסם מאוחר יותר.

الهيئة نقد ... — הליגה נגד השמצה של בני ברית | הבית יוזן שלג

מתכבדים להזמינכם להרצאה באנגלית בנושא:

החוק, הצדק, והחיפוש אחרי פושעי מלחמה נאציים
ע"י מר אלן ריאן

מנהל לשעבר של המשרד לחקירות מיוחדות של משרד המשפטים של ארצות הברית

ההרצאה תתקיים ביום ב', 19 במאי 1986, בשעה 20.30 בהיכרו יוזנין קלוב' רח' דוד המלך 13 ירושלים טל. 232444 יוגש כבוד קל

اسبوع الثقافة العربية

שבוע התרבות הערבית

בחסות סגן ראש הממשלה
ושר החינוך והתרבות **מר יצחק נבון**

16.6 — 30.6.1986

לוח אירועי השבוע

שבוע הספר הערבי
במות לספרות ושירה
תיאטרון ערבי
תיאטרון בובות
תערוכת אמנים ערביים
כנס נשים ערביות
תצוגת אופנה לתלבושות מסורתיות
פסטיבל הזמר הערבי
פסטיבל דבקות ערביות
ימי עיון
תערוכות ניידות
כנס נוער
ארוחה באוהל בדואי

הפתיחה ביום שני, ט' בסיון תשמ"ו, 16.6.86, ב"בית הגפן" בחיפה במעמד השר, ראש עיריית חיפה מר אריה גוראל ונכבדים ערבים
להקות תיאטרון, להקות דבקה, ציירים ופסלים המעוניינים להשתתף יפנו: בית הגפן
טל. 04—525251/2,
רח' הגפן 2 חיפה

משרד החינוך והתרבות | המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות
עיריית־חיפה | האגף לתרבות ולאמנות
בית הגפן — המרכז הערבי־יהודי

האביב הישראלי של אנדריאוטי

מאת חולדה ליברנומה
סופרת "הארץ" באיטליה

שר החוץ האיטלקי ג'וליו אנדריאוטי שהביא בסתיו למשבר קשה ביחסי ישראל־איטליה מגיע הערב לירושלים באווירה שונה מזו ששררה לפני חודשים אחדים

אנדריאוטי: לשמוע, להתעדכן ולהודות

פירנצה

ג'וליו אנדריאוטי, שר החוץ האיטלקי, המגיע לישראל הערב לביקור רשמי בן יומיים, נמנה זה יותר מ־30 שנה על המדינאים הבולטים ביותר במפה הפוליטית האיטלקית. אנדריאוטי, דמו־נוצרי המקורב לוואתיקן, התחיל את הקריירה הפוליטית שלו עוד בצעירותו כפעיל בארגונים קאתוליים. אחרי המלחמה נמנה על מקורבי המנהיג הקאתולי האנטי־פאשיסטי דה גאספרי, ממניחי היסוד של הרפובליקה האיטלקית וראש ממשלה בין השנים 1947–52.

אנדריאוטי, בן רומא, נבחר ב־1946 לאסיפה המכוננת ומאז לא עזב את הפרלמנט. מספר תומכיו האישיים בבחירות הכלליות הוא מן הגבוהים באיטליה, האזור הבחירה שלו מרומא לרומא הוא ממעוזי המפלגה הדמו־נוצרית. הוא בוגר הפקולטה למשפטים באוניברסיטת רומא, והוא נואם מבריק, בעל חוש הומור דק, תפיסה מהירה וכישרון כתיבה. בין תפקידיו השונים כיהן כשר הביטחון שמונה פעמים, ויותר מכל שר אחר עשה לעיצוב מערכת ההגנה הלאומית. פעמיים היה ראש ממשלה, פעם אחת קרוב לשנה (1972–73), ופעם עמד בראש ממשלת איחוד לאומית (1975–79) שנתמכה מבחוץ בעקביות על־ידי המפלגה הקומוניסטית — ניסיון פוליטי יחיד בהיסטוריה הארוכה של איטליה.

ממשלת האחדות הניחה את היסודות למאבק כולל בתופעת הטרור מן השמאל, שהגיע את עיקר פיחותיו בראשית שנות ה־80. אנדריאוטי נחשד במעורבות בכמה מהשערוריות שזעזעו את איטליה בעשור השנים האחרונות. הוא מרבה להיזהר מכדי להיות מעורב בהן ישירות, אך הוא אינו נקי מחשד מעורבות, בין היתר, בשערוריית השוחד של לוקהיד, שעלתה לנשיא דאז (1978) ג'יובאני ליאונה, דמו־נוצרי, בכורסת הנשיאות. הוא נחשד גם בקשרים עם תא "הבונים החופשיים" של העיר ארצו, המואשם בפעילות נגד המשטר ובקשרים עם מיקלה סינדונה, שנידון למאסר על פשיטת רגל פלילית.

איש הבינוני הזהיר

בממשלת הקואליציה של בטינו קראקסי, אשר שברה באחרונה את שיא תקופת הכהונה של ממשלות באיטליה, היה אנדריאוטי ללא ספק השר בעל היוקרה הבינלאומית והניסיון הרבים ביותר. הוא נחשב לפרו־ערבי, חסיד של "דיפלומטיה איטלקית עצמאית" במידה המרבית האפשרית למדינה בגודלה ובעוצמתה הכלכלית והפוליטית של איטליה, השוכנת לחוף הים התיכון. עמדתו זו מנוגדת לזו של שר הביטחון הרפובליקאי ספאדוליני, הנחשב לידיד נאמן של וושינגטון וישראל.

במשך חודשים ארוכים היה ראש הממשלה הנמרץ קראקסי קרוב מאד לעמדת אנדריאוטי, שממנה התנתק במצבים מסויימים, אך עקרונית נשאר נאמן לה. אנדריאוטי מאמין בקיומו של קשר ישיר בין הטרור הבינלאומי, היעדרו של פתרון סביר לבעיה הפלשתינית ובין היעדר יציבות בים התיכון. הוא סבור שהדרך לפתרון הבעיות האלה, גם בטווח הקצר, היא הדרך הדיפלומטית, וכי למרות מגבלותיו, אש"ף הוא הכוח הפוליטי הפלשתיני המתון והאמין ביותר. מכאן חלקה של איטליה בהכרזת ונציה של שרי החוץ של השוק המשותף שצידדה בין היתר במעורבות של אש"ף בתו"ם לשלום במזרח התיכון. מכאן הזמנתו של יאסר ערפאת להשתתף באורחה של הוועידה הבין־פרלמנטרית שנערכה ברומא ב־1982. מכאן גם שיחות אנדריאוטי־ערפאת בטוניס וברומא, והפגנה תורת של תמיכה ואהדה באש"ף.

אנדריאוטי, כקראקסי, הוא איש הגינוי החריף ביותר לישראל בעקבות פיצוץ מפקדת אש"ף בטוניס בספטמבר שעבר, שאותו השווה למעשי התגמול הנאצים ב־1943 נגד אזרחים חפים מפשע, לרבות יהודים, השוואה שקוממה נגדה גם חלק מהפרלמנט האיטלקי. מכאן הקשר עם ערפאת והאבו־עבאס בימי חטיפת אניית הטיולים האיטלקית אקילה לאורו באוקטובר שעבר, והבעת הערכה לחלקו של ערפאת בשחרור האנייה והסיוע שניתן לאבו־עבאס להימלט מהאמריקאים לאחר שירטון את המטוס המצרי שבו טס.

מחיר הקשר עם לוב

שר החוץ רגיש למעמדה הפוליטי והכלכלי של איטליה בים התיכון, ומכאן תמיכתו במדיניות של מגעים תכופים וישירים עם כל הגורמים באזור. על רקע זה גם ביקורו הנוכחי בישראל, 30 חודשים אחרי ביקורו הקודם. רגישותו זו גם מסבירה את התנגדותו לנקיטת אמצעים צבאיים או כלכליים נגד קדאפי המתנגדות בה הגיב משרד החוץ אף לשיגור שני טילים מלוב לאי האיטלקי למפדוזה בחודש שעבר.

ג'וליו אנדריאוטי שיחד עם ראש הממשלה קראקסי הביא בסתיו למשבר חסר תקדים ביחסי איטליה וישראל, בא היום לישראל לשיחות בדרג גבוה ביותר ובאווירה שונה מזו ששררה לפני חודשים אחדים. השינוי לא הוכתב על־ידי מפנה כלשהו במדיניות הישראלית מאז הסתיו אלא על־ידי המצב הבינלאומי. הדרך הפוליטית המתונה אמנם נתמכת על־ידי רוב בפרלמנט ורוב גדול (71 אחוז, על־פי משאל דעת קהל) בקרב האוכלוסיה, אבל הממשלה אינה יכולה להתעלם מהלחץ האמריקאי בשאלת הטרור ולוב ומהתגובות החריפות של קדאפי על האמצעים המתונים יחסית בהם נקטה סוף סוף רומא.

האיום הבלתי־פוסק על אזרחי איטליה ועל למפדוזה בפרט, וגירושם של 25 דיפלומטים איטלקיים מלוב ב־13 במאי, מכתיבים ממילא שינוי. מה עוד שבינתיים פחת משקלם של האינטרסים האיטלקיים בלוב ושל הלובים באיטליה. מספר העובדים האיטלקים בלוב ירד תוך שבועות אחדים מכ־15 אלף לקצת יותר מ־2,000, והמספר יורד מדי יום. פיאט, ש־15 אחוז ממניותיה מוחזקות בידי בנק לובי, הפסידה עקב זאת במבחן של משרד ההגנה האמריקאי והיא מנסה להיפטר מהקשר הלובי. לחברת הנפט הגז הלאומית האיטלקית יש אינטרסים בלוב, שהבטיחו תמיכה איטלקית מלאה באזיג זו, כפי שגילה בראיון לשבועון פנורמה ראש משרד הדיגול הנגדי הצבאי ויוויאני. אך היום, נוכח הירידה במחירי הנפט, יש לאינטרסים אלה פחות משקל. גם חברות אחרות בעלות אינטרסים בלוב עושות מאמץ לצמצמם, וברומא מדברים על אפשרות של ניתוק יחסים עם טריפולי. בראיונו דיבר ויוויאני על תמיכה לובית ישירה בהריגות הארגונים, נושא שממנו התעלם כבראה משרד החוץ בשנות התלות בנפט הלובי.

ביקור בקיבוץ

אנדריאוטי בא ארצה כדי לשמוע, להתעדכן ולהודות למנהיגות הישראלית על שיתוף הרבנות בנושא המזרח התיכון בכל רחבי העולם. הוא בא מאוכזב מכישלון מאמצי המלך חוסיין לקרב את ערפאת במאמצי השלום בהם תלה תקוות רבות. יש להניח שהוא בא לישראל בתחושה שתגובותיו על הפיצוץ בטוניס היו מוגזמות. אך אין פירוש הדבר שהוא שינה את מדיניותו הביקורתית כלפי ישראל בשטחים או ביחסה לאש"ף, או שפסק מלהאמין בחשיבות אש"ף כגורם מרכזי במאמצי השלום באזור.

הביקור נערך איפוא על רקע מאמציו הלאגלאים לתרום להפגת המתיחות בים התיכון, אזור שבו יש לאיטליה אינטרסים חשובים ביותר ואשר בו, לדעת אנדריאוטי, יש לה מרחב פעולה. תוך כך בוודאי ינסה לשפר את האווירה בין רומא לירושלים, שמשבר הסתיו כבר מקו והלאה. הוא יקדיש שעות רבות לשיחות, הפעם ביקש גם לבקר בקיבוץ ולשוחח עם חבריו.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

רמדאן: עונה חברתית בוערת

העולם המוסלמי נתון בימים אלה בעיצומו של חודש הרמדאן, הוא חודש הצום. מתוך כלל הערבים בישראל, על פי הסטטיסטיקה הרשמית, למעלה מ־75 אחוז הם מוסלמים, פחות מ־15 אחוז הם נוצרים וכ־10 אחוז הם דרוזים. (מתוך כלל האוכלוסיה במדינה מהווים המוסלמים כ־13 אחוז, הנוצרים מהווים 2.5 אחוזים, הדרוזים אחוז וחצי מכלל אוכלוסיית המדינה.) כך ניתן לקבוע כי המוסלמים נותנים את הטון לגבי הלוך הרוחות בקרב הציבור הערבי. הטון בימים אלה ברור ובהיר: המוסלמים חוזרים לדת, ואין עונה טובה מזו שבה ניתן לעקוב אחר התהליך הזה. המסגדים מלאים מתפללים. ברחובות נצרת, כבר חוצות הכפרים, ניתן להבחין בנשים הלבושות בלבוש השמרני, כולל תלמידות בתי הספר שוויתרו על הבגדים האחידים לטובת הלבוש המוסלמי. גם בין הגברים קל להבחין בחוזרים בתשובה. המהדרים ביניהם מגלחים את השפם ומגדלים זקן.

עונת הרמדאן בולטת גם בשווקים, בריבוי הדרישה לדברי מתיקה ולבשר. באיטליזים ובחנויות הממתקים מכריזים בקולי קולות על מבצעים מיוחדים. אבל עיקר התכונה מתרכזת באמצעי התקשורת. תחנות הרדיו והטלוויזיה משדרות מכל בירות האיזור ללא הפסק. גם הטלוויזיה הישראלית מגמה כוחה בשידור תכניות דתיות, המסר מידשלים מגיע בצורה שמרנית לא פחות מאשר מכל בירה מוסלמית שמרנית. בתכנית אחת שמעתי תמיכה ישראלית ברעיון האומר כי למדינה (כל מדינה?) הזכות לכפות על המוסלמים לצום ולפחות אין להפר את כללי הצום בפרהסיה. בתוכנית שנייה רתמה הטלוויזיה הישראלית את הרפואה בשירות ההסברה הדתית: הצום מרפא את כיב הקיבה. כך. לא פחות ולא יותר. ייתכן שקיים הגיון לדברים אבל צום הרמדאן מתחיל בין השעה שתיים וחצי בבוקר ומסתיים קרוב לשבע בערב. לפני תחילת הצום אוכל המוסלמי "הממוצע" ארוחה דשנה, וחוזר לאכול בערב שוב, הוא אוכל ארוחה כזאת היכולה, בתנאים רגילים, לספק את צרכיו למשך יומיים.

בחודש הרמדאן גובים המוסלמים באמצעות ועדים ציבוריים את היטל הזכאת (בגובה ממוצע של 2.5 אחוזים מהכנסתם ורכושם). את הכספים אוגר הוועד לצרכי הציבור. מכספים אלו משפצים מסגד או משלמים לאנשי דת ולנזקקים, ותומכים במפעלי פיתוח וחינוך. גבייה כזאת לא התקיימה במדינת ישראל עד לשנים האחרונות חוץ מאשר בכפר אום אל פחם. הבולט מבין הכפרים שחידשו את המסורת הוא כפר כנא. השבוע פרסם כפר כנא דו"ח שנתי לגבי היקף פעולתו הכספית מאשר תקף. יותר מ־15 אלף דולר נאספו וחולקם הגדול הוצא על מפעלי פיתוח בכפר, כולל בניית גני ילדים ומתן מילגות לסטודנטים.

מסגד וספרייה

ראש עיריית אום אל פחם, האיסם מחאמיד, לא הצליח מאז כניסתו לתפקיד למצוא פתרונות לבעיות העירייה. גם השר עזר ויצמן המגלה אהדה פומבית לאיש לא הצליח לסייע בידו לפתור את הבעיות המעיקות. אלמנטים שונים חברו יחד כדי להדיחו, ואין הוא מצליח בשלב זה לגבור עליהם בעיכוח שהשתרר.

בפברואר ביקש אישם בעירייה את אישורו לביצוע מספר פעולות פיתוח במסגרת מתווה העבודה השנתי. הוא "אישר" להם להקים ספריה ציבורית "בתנאי שיסירו את העניין עם בעלי הרכוש שאינם מוכרים לעירייה". הם בירור ומצאו כי השטח נמצא בבעלות מינהל מקרקעי ישראל ושיכנעו את מ"מ ראש העירייה וג'יה פיאר קואגנה לדרוש את השטח עבורם. כעבור פחות משבוע החליט ראש העירייה לערער על בקשת ממלא מקומו ופנה למינהל מקרקעי ישראל לבטל את הבקשה "מכל וכל". בינתיים היה כבר השטח תפוס על ידי עובדי מתווה העבודה המוסלמי שהקימו במקום מבנה דו קומתי על שטח של 280 מטרים מרובעים. חצי השטח, הם קבעו, ייועד לספריה. החלק השני מיועד למסגד שיישא את שמו של אבי דר אל עפארי.

מינהל מקרקעי ישראל מיהר והוציא צו הפסקת עבודה בהודעה המקומית לתכנון ערים ואיי עירון ומייד התעורר החשש כי ייכנסו גורמים שיביאו להרס המבנה. השייך תופיק עסלית, נשיא בית הדין השרעי (ותושב אום אל פחם) נזעק כדי להקים קול אזהרה מפני הסכנה של התנגשויות על רקע חילול הקודש, והריסת המבנה.

התחרות על השוק הערבי

יריד מסחרי ראשון למוצרי התעשייה הקיבוצית ייערך בעוד חודש ימים בנצרת. את היריד מארגנת חברה תל אביבית המקבלת ייעוץ מיוזם כך, לשעבר מנהל לשכת היועץ לענייני ערבים במשרד ראש הממשלה. כך עזב את משרד ראש הממשלה אבל לא את מקצוע הייעוץ. הוא ממשיך כל העת במתן עצות לחברות מסחריות כיצד להגיע אל הצרכן הערבי.

כך אומר כי מחקרים שנעשו באחרונה העידו את תשומת לב היצרנים הישראלים לקיומו של שוק ערבי מתנה הם הולו מתורים עליו. היריד ייערך במוצר מועדון ימק"א, ובסרס זה לפרסם פומבי ההורה עשרות מפעלים — גם מחוץ לתעשייה הקיבוצית — ורכשו בו ביתנים.

כך בטוח כי היריד בנצרת יצליח למשוך אלפים מדי יום, ואין ספק כי הוא צודק. לתושבי נצרת אין בידור של ממש. אחד משני אולמות הקולנוע בעיר נסגר והשני מציג סרטים "נועזים" בלבד. אין בעיר תיאטרון, ואין אולם ריקודים. יריד מסחר...

אורח במדינה / עמוס בן־דוד

ביקור גלוי לאחר ביקור סודי

ראגמי: "יש לליבריה הרבה מן המשותף עם ישראל"

ג'ין ראגמי הוא יו"ר הסנאט של ליבריה, המדינה השנייה באפריקה מבין אלה שניתקו עמנו יחסים בראשית שנות ה־70, ואשר חידשה אותם באחרונה. זהו ביקורו השני בישראל. הראשון נערך בשנת 1983, והיה סודי. אז הוא היה שר המדינה ליד הנשיאות, והגיע בראש משלחת של שלושה אנשים, בשם המשטר הצבאי של ארצו, כדי לבדוק אם הגיע הזמן לכונן יחסים דיפלומטיים מלאים. ראש הממשלה מנחם בגין ושר החוץ יצחק שמיר היו בין אלה ששיכנעו אותו כי אכן הגיע הזמן. עוד בסתיו של אותה שנה הודיעה ליבריה רשמית שהיא מחדשת את היחסים.

תולדות המשבר ביחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבין אפריקה השחורה ידוע למדי: בעקבות מלחמת יום הכיפורים ומשבר הנפט, שיכנעו מדינות ערב את ארגון אחדות אפריקה, שישראל יושבת על אדמה של חבורתם — מצרים — ולכן יש להינתק מעלה. כמעט כל המדינות, פרט לאחדות, ברחבי היבשת, אכן שעו להוראת הארגון. ליבריה היתה האחרונה שכזו. אחרי הסכם השלום עם מצרים, ואחרי שלמצרים עצמה היה שגריר בתל־אביב, שוב לא היו הדברים כמו מקודם.

זאיר של מובוטו היתה ראשונה להסיק את המסקנות: בעקבותיה באה ליבריה, אחר־כך שכנתה חוף השנהב...

חוף הפלפל

חלקים ממופה המערבי של אפריקה מכונים על פי התוצרת שמצאו האירופים הראשונים כאשר הגיעו לשם, וכמה מדינות נשארו עם שמות אלה עד עצם ימינו: חוף הזהב שהיא גאנה, וחוף השנהב. שטחה של ליבריה כונה תחילה "חוף הפלפל"; שמה הנוכחי שפירושו ארץ החופש, ניתן לה מפני שבשנת 1846 נוסדה שם הרפובליקה האפריקאית העצמאית הראשונה, על ידי קבוצת שחורים שבאו מאמריקה כולונים, לרשת את מורשת אבותיהם על אדמת האבות.

"יש לליבריה הרבה מן המשותף עם ישראל", אומר האורח, בהתבוננו לדרך החלוציות, ולעיקרי התנ"ך והבאים המקבלים גם על נוצרים כמותו. לכן היה למדינתנו קשה לנתק יחסים, ולמרות הלחצים הבמשכים של מדינות ערביות ומוסלמיות, היה לה קל יחסית לשוב ולכונן אותם. ממילא, רוב מדינות אפריקה מקיימות קשרי מסחר ענפים עם ישראל, וישראלים יושבים בהן לצורכי פיתוח, הוא מדגיש. אי־חידוש היחסים הוא איפוא אחיזת עיניים.

גם המדינות האחרות יכולות לממש את מה שהוא רואה כ"זכותן הריבונית", לקיים יחסים דיפלומטיים עם מי שירצו, בכלל זה ישראל.

אוכלוסייתה של ליבריה בעת מיפקד האוכלוסין האחרון היתה כ־2.2 מיליון נפש, וזאת בשטח בן 110,000 קמ"ר, כלומר בערך פי ארבעה מזה של ישראל. יש לה אוצרות טבע רבים, ובכלל זה עופרות ברזל, קאוטשוק, יהלומים וגם זהב — אבל כל זה אינו מנוצל די הצורך מפני שהחקלאים אינם מיומנים מספיק. האורח מציין בהקשר זה בסיפוק, כי משלחת ישראלית, בראשותו של יצחק אבט ממשרד החקלאות, חזרה בימים אלה מארצו, כשבדיוק בעיה זו עמדה במרכז עבודתה. ליבריה שואפת להשלים "מהפכה ירוקה". כאשר תוכל לייצר ולשווק את התוצרת החקלאית שלה באופן שיהיה רימון, וגם הכנסה מכובדת תיוותר בידי כל משפחה חקלאית, אז תהיה רמת החיים כזאת שהכל יוכלו ליהנות מפיתוח יותר המשאבים.

ממשל של מקומיים

הרפובליקה של ליבריה נוסדה, כאמור, על ידי כושים שבאו מאמריקה. המשפחות האלה וצאצאיהן אחזו עד לפני שנים ספורות בכל המשרות המוסמכות השלטוניות החשובות. הם היוו בסך הכל פחות מ־5% מן האוכלוסיה, והדבר לא מצא חן בעיני משכילים רבים מבני השבטים המקומיים. אז כונן איש הצבא סמואל דו, צאצא של ילידים, לאחר שחולל מהפיכה, משטר צבאי בארצו.

משרות השלטון חולקו בצורה צודקת יותר, ועתה, אחרי ששוב הושבו המוסדות הדמוקרטיים לתפקודם הרגיל, מכסים ראשי השלטון — בראשות דו — לחלק את המשרות והתפקידים על פי הכישורים והיכולת.

דומה לארה"ב

"זה לא היה מעשי להרחיק את צאצאי החלוצים מכל השפעה", אומר האורח בחיוך. "היו כל־כך הרבה התחתנויות בין ליברים ממוצא שונה, עד שהמועמד מצאצאי החלוצים יכול להיות גיסו של צאצא הילידים שבפיקודו נמצאת המשרה...

...רבות נשיא ליבריה.

ארגונה המדיני של ליבריה דומה במעט בכל לארה"ב. יש בית נבחרים וסנאט, כשהסנאט הוא החשוב יותר מבין השניים. יש גם "זקר נשיאותי", בחירות תקופתיות וכו'. אפילו דגלה דומה לשל ארה"ב, בהבדיל שבו יש רק כוכב אחד. האורח עצמו בן 54, בעל תואר מתקדם במינהל חינוכי וסטטיסטיקה חינוכית מאוניברסיטת האוורד בארצות הברית, וכן בעל דיפלומה בעיתונאות. עבד כמה שנים במינהל החינוך של ארצו, ומקדמה שימש בתור יועץ תקשורת לנשיא, וזאת לפני שנבחר, בשנת 1981 לעולם הפוליטיקה והיה בין השאר שר העבודה, והשר לענייני הנשיאות. הוא אב לשלושה ילדים וסב לשלושה נכדים, שהאחת מהם — ילדה בת 9 בשם נשטה — מלווה אותו יחד עם רעייתו בביקורו, וגם רושמת במחברתה את התרשמויותיה מכל פגישה וכל איש שהיא רואה.

מארחו הרשמי הוא יו"ר הכנסת שלמה הלל, ובין היתר נתקבל כאן על ידי נשיא המדינה חיים הרצוג, וראש הממשלה שמעון פרס, שקיבל מידיו מסר אישי של נשיא ליבריה. עם פרס סוכמו הקווים הכלליים של המשך הפעילות הישראלית בליבריה, ובין השאר הסיוע והייעוץ שיכולה לתת ישראל בפיתוח המשאבים הטבעיים...

עם קצת עזרה מידידים

לאחר שש שנות שלטונו של באבראק קארמאל ובעידוד הסובייטים יש לאפגניסטן שליט חדש

DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

הבוס השמיע את דברי השבח החמים ביותר על מגניד המוסקואים. רק "חבר ואח אמיתי" יכול היה לנהוג "בצורה כה אלטרואיסטית כפי שעשתה ברית המועצות בהקימה את החברה החדשה באפגניסטאן ובהגנה עליה". "עזרה גדולה" זו לא ישכח העם האפגני לעולם, הבטיח באבראק קארמאל, בן 57, בסוף פברואר למשתתפי הקונגרס ה־27 של המפלגה הקומוניסטית בבריה"מ. האיש שהועלה לשלטון בקאבול לפני שש שנים באמצעות הטנקים של בריה"מ, התקבל "בתשואות ממושכות" על־ידי הצירים. גם מיכאיל גורבצ'וב מחא כף, ברצינות ובקצב.

היתה זו ההצדעה האחרונה לאדם שנידון למוות פוליטי. חודשיים לאחר התשואות הניח "הידיד האמיתי" לזאהאל כלו בקאבול ליפול. קארמאל נאלץ עכשיו, "מסיבות בריאותיות", לנטוש את תפקידו כראש מפלגה, והוא רשאי לשמור רק על התפקיד חסר־המשמעות של יו"ר מועצת המהפכה. קודמיו של קארמאל, טאראקי ואמין, למדו על בשרם שמנוסי גולדם בקרמלין אינם סובלים מייסורי מצפון כאשר הם סבורים שהחלפת מנהיגות היא הכרחית: שניהם באחד נהרגו כאשר הודחו בהסכמתם או בסיועם של הסובייטים.

כזה כמעט היה גם גורלו של קארמאל ביום הטול, בנו של גנראל. ההילוכין בהם רצה הידיד מיכאיל גורבצ'וב איימו להתפתח לסילוקי חשבונות עקובים מדם ולקרבות בין סיעות יריבות. פעם נוספת "חסק הבימוי מידיה של מוסקבה", כפי שאמר דיפלומט מערבי בקאבול. בגלל מחלת כליות קשה נראה קארמאל זה מכבר כקריקטורה חיוורת של עצמו: פנים נפוחים, שקיות עכורות מתחת לעיניים בעלות מבט קפוא.

להוציא את אנשיהם תוך 18 חודשים מאפגניסטאן, אם תפסיק פאקיסטאן לספק נשק לקבוצות הגרילה. פאקיסטאן דורשת טווח נסיגה של שישה חודשים.

אבל התסריט היפה של הסובייטים פוצץ על־ידי בני חסותם בקאבול, כפי שמספרים דיפלומטים מהגוש המזרחי המוצבים שם. בסוף אפריל, בהגיע יום השנה השמיני למהפכה, לא הופיע קארמאל במפגן הצבאי המסורתי. לאחר תפיסת מחלה בת ארבעה שבועות יעצו לו הרופאים במוסקווה לדחות את שובו לארצו בגלל ניתוח דחוף. אך דבר זה היה ידוע רק למעטים בקאבול, וכאשר ה"פראבדה" מתח ביקורת, בפעם שנייה במשך חמישה חודשים, על חוסר יכולתה של המפלגה באפגניסטאן ליצור לעצמה מאחז בקרב האוכלוסיה, נראה היה שכל הסימנים מעידים על סילוקו המיידי של קארמאל. בקאבול, המורגלת בחילופי שלטון אלימים, עלתה המתיחות. לפתע שוב אפשר היה לשמוע יריות בלילה.

"השור בקאבול"

הפעם לא היו אלה התקפות הגרילה האיסלאמית, אלא קרבות בין הסיעות היריבות במשטר: הסיעה "האינטרנציונאליסטית" של קארמאל ("פארצ'אם", דגל) והסיעה היותר לאומית "ח'אלק" (עם), שסולקה מעמדות מפתח עם פלישת הרוסים. עתה ראו הח'אלקי הזדמנות לנקמה. מנהיגם, שר הפנים מוחמד גולאבזוי, דרש בישיבת ממשלה סוערת, תוך שהוא מנופף באקדח, את "סילוקו של החלשלוש קארמאל". בו בזמן כיתרו יחידות מיוחדות של המשטרה הכפופה לו, ה"סארנדוי", את העיר התחתית. מנעו הפגנות של תומכי קארמאל, כמו תלמידות שהובאו למקום, ושקראו "מוות לבוגדים". הסובייטים הטיסו את קארמאל במטוס מיוחד חזרה לקאבול, והורו לטנקים שלהם להגן על הגבעות מסביב לעיר ולירות יריות אזהרה. נראה שדי היה בכך כדי לחסום ניסיון הפיכה של יחידות הצבא, שבוכן עדיין נוטות לסיעת ח'אלק.

"במשך שלושה ימים שרר בקאבול תוהו ובוהו מוחלט", לדברי דיפלומט מערבי. ובמשך שלושה ימים התנהלה ישיבה סוערת של הוועד המרכזי, שבמהלכה הוחלפו אגרופים. הדברים הגיעו גם לידי חילופי יריות בהם נפצעו רבים. קארמאל הודח מתפקידו כראש הממשלה, אך הח'אלקי לא הצליחו להעמיד במקומו את המועמד המועדף עליהם, שר ההגנה נאזר מוחמד. בסופו של דבר הצליח השגריר הרוסי טאבייב, שהתערב במתרחש פעמים רבות, להעביר מועמד פשרה: מייג'ור נג'יבולה.

כבר מנובמבר, כאשר מונה נג'יבולה לתפקיד מזכיר המפלגה, היה ברור שהוא המועמד המועדף על גורבצ'וב. הוא מוסיף להלוש על המשטרה החשאית חא"ד, שבהדרכת ק.ג.ב. ושירות הביטחון המזרח גרמני, שהפכה למשמר מטיל אימה ובעל יכולת. נג'יבולה מתואר על־ידי אפגנים כ"הסרה המהפכה" ו"חסר־רחמים". חזותו החיצונית ויכולתו להשיג את שלו כבר הביאו לו בתקופה מוקדמת את הכינוי "גאו", שור. אך כראש שירותי הביטחון הראה נג'יבולה גם תכונות אחרות: גמישות וחוש דיפלומטי במהלך הניסיונות להביא שבטי גבול חשובים להסכם והפסקת אש עם המשטר. כאן סייע לו ללא ספק מוצאו — הוא פאשתוני, כמבבב אתנוגראי במחוז פאקטיה.

לנצח את הבנדיטים

כבר ב־1965, כאשר היה סטודנט בן 18 לרפואה, הצטרף נג'יבולה, בנו של בעל אחוזה קטנה בקאבול, למפלגה הקומוניסטית אשר הוקמה כמה אז וכונתה "מפלגת העם הדמוקרטית של אפגניסטאן". מאוחר יותר בחר להצטרף לסיעת פארצ'אם של קארמאל. נג'יבולה הנהיג הפגנות סטודנטים נגד המשטר הפיאודלי של המונרכיה, שרף במוטבי רגלים אמריקאיים, ישב פעמיים בכלא, ולאחר בחינות הגמר ברפואה החליט להקדיש עצמו לפוליטיקה — הוא לא עבד מעולם כרופא. "ההיסטוריה דורשת מאתנו כוחות ביקורתיים ודמוקרטיים כדי להקים חברה חסרת מעמדות באפגניסטאן", אמר פעם. בהתבססויות סולה גיבש לעצמו, כשהיה תומכו של קארמאל, קהל חסידים משלו. לאחר נפילת הדיקטטור דאוד באפריל 1978, כשהחלו המהפכנים המנצחים לקרוע זה את זה לגזרים, נגנה נג'יבולה על מנהיגי פארצ'אם שגורשו מן המדינה — בתחילה כימס בתפקיד שגריר בטהרן, ומאוחר יותר בגוש המזרחי.

העובדה שנג'יבולה, כמו קארמאל, חזר לקאבול בסיוע הסובייטים היתה בעצם צריכה לחסום בפניו את הדרך לפופולריות בקרב בני ארצו. אולם משקיפים מערביים במקום אינם מוציאים מכלל אפשרות ש"השור", המצוייד בתכונות של נוקשות וגמישות, יצליח יותר מקודמו ברכישת פופולריות. "באזור זה השליטים עדיין נשפטים יותר על־לפי תפיסה עתיקה של כוח ויכולת להשליט את רצונם מאשר על־לפי הרקורד שלהם בנושאי זכויות אדם", מסביר דיפלומט במדינה של השוק האירופי את עלייתו של נג'יבולה.

"אני אעבוד קשה ואעשה הכל כדי לנצח את הבנדיטים המתמרדים", הבטיח נג'יבולה בשורה התודה שלו אל איחוליו של גורבצ'וב. גם הגרילה סבורה שבגדה יוצא כעת אויב מסוכן ושיתכן מאד שהעימות הצבאי יחריף. דובר של קבוצת גרילה בפשאוור, פקיסטאן, הגיב על עלייתו של נג'יבולה לשלטון במלים אלה: "האיש הזה מכיר את אפגניסטאן".

פרקים נבחרים מדו"ח ועדת בייסקי (י"א)

כשלון עסקי בקנה מידה אדיר

הבנקים, שהחלו בתהליך הוויסות כגופים סולידיים ואחראיים סיימו אותו בהפסדי ענק

לאחר שסקרנו את התפתחות פעילות הוויסות, עמדנו על פעולותיהם ומעשיהם של הבנקים, ראינו את "העשבים השוטים" שדבקו והיו כרוכים בתהליך זה, בדקנו את טענות הבנקים ואת ההצדקים שהעלו, שוב אין לנו קושי להגיע להחלטות ועדת הביקורת ולהשיב על שתי השאלות שהיא הציבה בפנינו.

הוועדה ביקשה מאתנו, כזכור, לחקור את העובדות והגורמים שהביאו לוויסות המניות הבנקאיות, וכן לחקור את העובדות והגורמים שהביאו למשבר שאירע בחודש אוקטובר 1983.

על השאלה הראשונה ענינו מיד בפתח חלק זה. הבנקים הם שהביאו לוויסות מכוח החלטה שלהם לנהוג כך. השאלה השנייה חייבה אותנו להיכנס לכל נבכי העובדות והתהליכים שהיו כרוכים בוויסות. בדיקתם של אלו הביאה אותנו למסקנה, כי המערך גדול־המימדים שהקימו הבנקים, תוך ניצול עוצמתם הכספית והארגונית, הוא שהביא למשבר.

יצירת "נייר הצל", שניתנה לו מחויבות הבנקים לתשואה אטרקטיווית, עמדה בבסיסו של המשבר. נייר כזה, שאין לו אח ורע בעולם כולו, היווה מכשיר גדול שנוזה כוחו סיכון ומשך אליו את כספי הציבור. נהירת הכספים גרמה לביקושים, הביקושים לעליות בשער, העליות בשער לעוד ביקושים וחוזר חלילה. "המניה הבנקאית המווסתת" העניקה תשואה גבוהה ביותר. בתקופה שבין שנת 1978 לתחילת אוקטובר 1983, הגיעה התשואה הממוצעת על מניות הבנקים ה"מווסתות" (לאומי, פועלים, אי־די־בי, המזרחי) לשיעור של למעלה מ־32% לשנה במונחים דולריים. השקעה בסך 1000 דולר בתיק המורכב מהמניות האמורות בתחילת 1978, היתה שווה כ־4890 דולר ערב הנפילה ב־1983. זאת כאשר מדובר בהשקעה נזילה, שנחשבה במשך מרבית התקופה כחסרת סיכון. הרווח העצום מהשקעה זו היה, לגבי חלק ניכר מן המשקיעים, פטור ממס.

הבנקים הפעילו מערך ייעוץ גדול ומשומן שהביא להתעניינות הציבור ולהזרמת כספים נוספים וביקושים נוספים. בנוסף השתמשו הבנקים באמצעי־לחץ בהקשרים שונים של מתן אשראי, ובמתן הטבות שונות לרוכשי המניות. עליות השער, שהן תוצאת הביקושים האמיתיים מצד אחד, ואולי גם תוצאת הביקושים המלאכותיים של הבנקים מצד שני, ניפחו את שערי המניות מעבר לשוויין הכלכלי. ניפוח זה העלה את "שער המחויבות" של הבנקים, והיה עליהם לרכוש מדי פעם היצעים במחירים שהלכו וגדלו. הדבר היה כרוך במציאת מקורות מימון, הבנקים ניצלו כספי קופות גמל וקרנות נאמנות, גייסו ממקורותיהם שלהם, ייבאו מטבע חוץ, ונגררו ל"עיסקות החלפה" שונות ומשונות בינם לבין עצמם. הכל כדי לספק את המימון הדרוש. בעשותם כך נקלעו לגרעונות נזילות רציניים, לעלות הון יקרה ולהקצאה לא נבונה של משאבים כספיים. הפעילות כולה חייבה הטלת מעטה כבד של חשאיות, והדבר היה כרוך בהפרות חוק ובאי־קיום כללים למסחר הוגן בבורסה.

היבטים אחרים של תהליך הוויסות מבין אלה שציינו לעיל, ובעיקר מתן ייעוץ ללקוחות, ושימוש בקרנות נאמנות וקופות גמל, העמידו את הבנקים בפני בעיה חריפה של ניגודי אינטרסים. אלה התחריפו בתקופת משבר, ובעיקר כאשר בעקבות גל היצעים גדל במידה ניכרת מלאי הוויסות שבידי הבנק. במקרים רבים העדיפו הבנקים את האינטרס שלהם בוויסות על פני חובתם כלפי הלקוחות וכלפי הרכוש שעליו הופקדו באמנות. עניין אחר שליווה את תהליך הוויסות, כרוך במעמדה המיוחד של הקבוצה ה"קרובה לצלחת", שכיוונה את התפתחות הוויסות והשפיעה על תוצאותיו, לרבות אותם מנהלים שהיו מעורבים בקבלת החלטות יום־יומיות לגביו. הוויסות יצר מצב, שאנשים שהשפיעו על מחיר השוק של המניות הבנקאיות, תוך שימוש בכספי הזולת, היו חופשיים בעצמם לקנות או למכור מניות אלה.

כל התופעות הללו עיוותו את שוק ההון הן בשאלת המותר והאסור, הן בתרומה שניתנה למסחר בבורסה. בעקיפין היה בכך כדי להסיט את הדירבון מן הבנקים להתייעל ולהרוויח, שהרי מניותיהם נסחרו ללא קשר לגורמי רווח ויעילות.

* * *

תהליך הוויסות הוכיח עצמו כבישלון עסקי בקנה מידה אדיר, אשר לפחות במציאות הישראלית קשה למצוא לו אח ורע. הבנקים, אשר החלו בתהליך ה"ויסות" כגופים סולידיים, אחראיים ויציבים, סיימו אותו בהפסדי ענק, כאשר יציבותם בסכנה, וכאשר הם נזקקים לעזרה עצומה מצד הממשלה. הבנקים ה"מווסתים", אשר פעלו ל"ניפוח" מחיר מניותיהם, מצאו עצמם, בסופו של התהליך, שבויים בבור שהם עצמם כרו. בשנים 1977 עד 1983 הנפיקו הבנקים מניות בשווי של כ־1,350 מיליון דולר. בשנת 1983 הם רכשו בחזרה חלק לא גדול ממה שהנפיקו, אך כיוון שהדבר נעשה במחירים המופרזים שנוצרו עקב ה"וויסות", הוציאו הבנקים לרכישה חוזרת סכום אדיר של כ־920 מיליון דולר.

עובדות אלה משתלבות בעובדה נוספת. הממשלה נטלה על עצמה את עיוותי הוויסות ואת הנזק שגרמו הבנקים לעצמם ולמשק כולו. ההתחייבויות שנטלה הממשלה על עצמה במסגרת ההסדר הגיעו לסך של קרוב ל־7 מיליארד דולר. סכום זה הוא פי 5 לערך מן הסכום ברוטו שגייסו הבנקים מן הציבור באמצעות הנפקותיהם, ופי 15 לערך מן הסכום נטו שגייסו מן הציבור (היינו מן הסכום שנותר כאשר מנכים מסכומי ההנפקה את הסכום שהוציאו הבנקים לרכישה חוזרת של מניותיהם).

מלאים אדירים של מניות בנקאיות שנקלטו על־ידי הבנקים מדי תקופת משבר, הלכו והגבירו את הסכנה ליציבותם. התהליך כולו צעד בהכרח לקראת משבר, כל זאת מבלי שנעשה על ידי הבנקים דבר לעצרו. המשבר היה בלתי־נמנע, ומשבא ב־6.10.83, הוא נבלם בשל התערבות הממשלה, ואולם העוצמה הפוטנציאלית שהיתה טמונה בו היתה רבה, הכל כמוסבר לעיל.

עוצמה זו היתה כולה תוצאה של יכולת הבנקים לארגן מערך כזה, שיהיה בו כדי לאפשר הזרמה מסיבית של כספים והזרמת משקיעים לשוק הניירות הבנקאיים.

* * *

חשוב לזכור, שאלמלא שליטת הבנקים בזרועות הרבות של שוק הכספים, לא היה יכול הוויסות, ואכן גם המשבר, להגיע למימדים גדולים כל־כך. שליטתם או עיסוקם המצטברים של הבנקים ב"שוק הייעוץ", ב"שוק קופות התגמולים", ב"שוק קרנות הנאמנות", ב"שוק האשראי", ב"שוק ההנפקות", ב"שוק מטבע החוץ" ב"שוק המסחר בבורסה" ובעוד היבטים שונים של המערכת הפיננסית, היא שהבטיחה זרימה מסיבית, כל־כך של כספים לשוק הניירות הבנקאיים. רק זרימה מסיבית כזאת יכולה היתה להביא לניפוח שערי המניות למימדים אליהם הגיעו, ורק ניפוח זה יכול היה לגרום לכך ששווי שוק הניירות הבנקאיים יעלה תוך פחות משבע שנים מכ־666 מיליון דולר לכ־6.8 מיליארד דולר, והיינו פי עשרה (!) במונחים דולריים. בועה כזו כשהיא מתפוצצת מביאה למשבר כבד.

מי שלא היה בכוחו להפעיל מערך כמפורט לעיל, לא יכול היה, אפילו רצה, לגרום למשבר בסדר גודל כזה. חשוב לזכור זאת בכל דיון על אופן תיפקוד הבנקים מכאן ולהבא. חשוב גם לזכור, שמערך זה לא היה גורם למשבר גדול מימדים כל־כך, אילו הקפידו הבנקים על קיום הוראות החוק והנוהג, ואילו הרשויות הממונות על אכיפת החוק היו ממלאות חובתן כראוי.

עמודים 224־227
(פרק אחרון בסדרה)

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

הפתעות בבית הכנסת במרות

עונת חפירות נוספת בבית הכנסת מרות, בתוך שטח צבאי סגור בהרים ממזרח לאילת השחר, הסתיימה לפני שבוע עם תוצאות מפתיעות. מרות לבית הכנסת הפרטיקס (חצר עמודים לפני בניין ציבורי) נמצאה חצר לכל אורך חזית הבניין שבעה מטרים, שבמרכזה בור מים ולה פתחים כלפי מזרח ודרום. בחצר נמצאה רצפת אבנים מהודרת, ממש כמו בתוך בית הכנסת עצמו. האם חצר זו משלבת מסורת של בתי כנסת גליליים קדומים וסבתיקות של בתי הכנסת המאוחרים? או שמא היה כאן דבר נוסף ושונה ויש להמתין לעונת החפירה הבאה כדי לעמוד מקרוב על השערות מסויימות. מכל מקום, בבתי הכנסת הקדומים לא היתה חצר.

באתר התגלו גם חלקיהם של ארבעה עמודים לוליניים, שלדעת החוקרים ד"ר צבי אילן ועמנואל דמתי, הם חלק מעמודי בימת ארון הקודש. כבר בעונה קודמת נמצא חלק של עמוד לוליני עם קנה של מנורת שבעה קנים. על עמודים כאלה שליד ארון הקודש נודע מפסיפסים של בתי כנסת. אגב, גם בבית הכנסת הישן בפקיעין שמור עמוד לוליני שמקורו לפי המסורת מבית כנסת קדום במקום.

כתיב מלא

גילוי חלק מגוף מדרגות מעל למתקן מקווה, צמוד לקיר המערבי, ברוחב כמטר, משלב שלישי של קיום בית הכנסת במרות, הביא להנחה שבמקום היתה קומה שנייה, כפי ששוחזרו בתי הכנסת העתיקים בגליל. מכאן שלין ריטמאייר, המשתתף בחפירות כמשחזר, החל את השיחזור לפי שתי קומות. הדבר מקבל חיזוק בעצם הימצאותם של עמודים בקטרים שונים, דהיינו בקומה הראשונה היו בעלי הקוטר הרחב ובקומה השנייה בעלי הקוטר הצר.

כ־100 מטר מצפון לבית הכנסת נמצא מתקן חצוב בסלע, שלפי כל הנתונים הוא מקווה טהרה. אחד הבורות, וכן המדרגות היורדות לתוכו, מטוייחים. הנוד, צינור המחבר בין המקווה לאוצר (בור המים המזין את המקווה) לא התגלה, מכיוון שבתקופה מאוחרת נהרס חלק מהקיר המפריד בין שני הבורות.

ממצאים אחרים כוללים חלקים ארכיטקטוניים מעוטרים של כרכוב הבניין וכן גוש של מנורת שבעת קנים מאבן, שגודלה היה כבראה כמטר וחצי.

את הממצא החשוב ביותר, המשקוף בעל הכתובת ("הארץ" 8.5.86), השכיל אגף העתיקות להעביר מיד לירושלים, לבל ייפגע. טרם ברור לאיזו כניסה השתייך משקוף זה, ברוחב כשני מטרים, עם כתובת ברוחב של 1.6 מטר הניתנת לקריאה בקלות: "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך", עם אותיות בגודל 5x5 ס"מ. החוקרים סבורים שזהו משקוף מהשלב השני של בית הכנסת במאה השישית. כבראה שזוהי הכתובת הראשונה מסוגה מהתורה (דברים כח' ו') בבתי הכנסת הקדומים, שבה נכתב "ובבואך" בכתיב מלא. אם כי גם אחרי מאות שנים השתמשו בפסוק זה. האות ה' דומה ליו"ד ואילו צ' נחרתה כ־ך.

מטבעות זהב בקופה

מעל לכתובת חרותים שני נשרים שביניהם זר וקשר כפול המשתפל מטה עם עלי אקנטוס בקצוות. המשקוף עצמו שבור באמצע. הנשרים הושחתו, כבראה על־ידי משחיתי דמויות שהשחיתו גם דמויות בלוח מזלות חדשי השנה שנמצא אשתקד. בתוך הריסות האחרות וסביב לנשרים נמצא צבע אדום. כן נמצאו חלקי טיח צבעוניים המצביעים על עושרו של מקדש המעט, בנוסף לשאר ההדר והפאר של בית הכנסת. אכן, אגף העתיקות העמיד מיד לרשות החופרים תקציב להמשך עבודתם במרות, באמצעות המועצה למחקר ופיתוח שבמשרד המדע, וכן נקבע שיהיה המשך לחפירה באתר (לפני חודש סכום שהמשות חוסר תקציב מסיימים את החפירות במקום). יש לקוות שהמשקוף עם הכתובת לא יישאר במחסני אגף העתיקות אלא יוצג במקום בולט ומכובד. אולי באולם הכניסה למוזיאון ישראל — כברכה לבאים וליוצאים — ליד פסיפס "דוד המלך" ממרות, שהוצב שם.

ועוד משאלה לאגף העתיקות: מרות היא מציאה בלתי־רגילה, בזכות חקירותיו של ד"ר צבי אילן בלוגרו לפני מספר שנים, שיצא אחר כך לשטח ומצא את האתר עם הכפר העתיק הנטוש שמלפני 38 שנה. הוא עוד סקר בחורבות היישוב, ועיקר העבודה הושקעה בחשיפת בית הכנסת. עושרו של בית הכנסת מעיד על קהילה אמידה, אם לא עשירה: בקופת בית הכנסת נמצאו מאות מטבעות זהב. מקדש מעט זה היה אמנם המרכז הדתי והרוחני של תושבי מרות, שישבו שם כבר בתקופת בית שני. לא יהיה מוגזם לדרוש שחקר מרות לא יסתיים עם בית הכנסת, אלא שייחקרו גם חיי האנשים שגרו ביישוב, וכן המערות וחורבות הבתים. גם את המגדלים שיתכן והיו מגדלי תחום שבת, שאנו יודעים עליהם מהספרות אך לא נמצאו עד כה בהקשר זה — יש לחקור.

פרס יוקרתי לארכיאולוגיה

במסגרת הכינוס השנתי של המועצה הבינלאומית של מוזיאון ישראל, חולקו בתחילת החודש פרסי אמנות וארכיאולוגיה. את הפרס הארכיאולוגי היוקרתי על־שם הגדבן פרשיה שימל, לחקר אלי וארצות המקרא, העניקו השנה לפרופ' שאול ויינברג ולרעייתו ד"ר גלדיס ויינברג מארה"ב, שמם נודע בחקר יוון, קפריסין וישראל. בארץ עסקו בגילוי בית מלאכה ליצור זכוכית בגלמי ועשו חמש שנות חפירה בתל־אנפה שבגליל העליון. פרט לזאת היו פעילים זה עשרות שנים בהוראה, במחקר ובניהול מוזיאונים וגם יסדו כתב־עת ארכיאולוגיה, בעיקר במיסורי, ארה"ב.

בין יתר הפרסים הוענק השנה לראשונה פרס להדיג יסלזון לעיצוב תשמישי קדושה. בפרס זכה ד"ה גר מבל, בתמורה על עבודת הדיים בתחום עיצוב וחינוך דורות של צופים.

אגודת הארכיאולוגים — כנס שנתי

בשבוע השני של חודש מאי נערך בירושלים הכנס השנתי של אגודת הארכיאולוגים בישראל. בכנס היו שני חלקים: מחקרי ומקצועי. בחלק המחקרי הושמעו מספר הרצאות על המשכיות תרבותית, או כפי שמכונה תקופת המעבר מתקופות פרה־היסטוריות לתקופות ההיסטוריות. הדיון המקצועי נמשך תוך כדי ויכוחים שהנושא העיקרי בהם היה תצוגת אוסף דיין במוזיאון ישראל. הועלתה בעיה מצפונית עדינה וקשה: האם לפרסם ממצאים שדודים כל עוד לא עבר לרשות המדינה.

אכן, הארכיאולוגים הסכימו שלא לפרסם יותר חפצים שדודים ממקור לא ידוע שנרכשו מסוחרים, אלא אם כן זהו ממצא יוצא מהכלל ובלתי־רגיל, כפי שהיה עם המגילות הגנוזות. נשמעו דעות כי חשיבות הממצא גדולה מאתיקה של שוד, ונאמר כי יש להעדיף את המדע יותר מאשר לעודד את השוד. התבקש ניסוח והיד. והחלטה היתה: "לא לפרסם ממצאים שמקורם אינו בחפירות מאושרות לפני שיועבר לרשות המדינה". כן הוסבר בצורה ברורה והחוק מחייב שמוצא ממצא עתיק יודיע לאגף העתיקות. אם לא עשה כן, על הארכיאולוגים למסור פרטים לאגף העתיקות.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שירותים: הנדסה ממוחשבת, תמיכה כללית, תוכנה להשכרה

חברת לרנו הנדסה ממוחשבת (ש. ת. מהנדסים ויועצים) חתמה הסכם להעמדת 10־15 תחנות־עבודה של תיכ"ם (תיכון וייצור בעזרת מחשב) במפעל תעופתי ישראלי. תחנות־העבודה כוללות מחשב אישי של יבמ ותוכנת אוטוקד. ההתקנה תיעשה בשלבים, תוך ליווי בהדרכה של המשתמשים, על־ידי אנשי לרנו.

אבי גבריאלוביץ, מנכ"ל לרנו הנדסה ממוחשבת, אומר, שמטרת החברה שלו להציע ללקוחות סל שירותים שמעמיד תיכ"ם בהישג ידם, גם כשהם קטנים ותקציבם מוגבל.

שירותי החברה כוללים לשכת שירות לשרטוט מיכאני, חשמלי וסכימאטי, ותיעוד; עיבוד תוכניות לתיכנות למכונות מפוקדות־מחשב (לתחום זה צורף באחרונה מהנדס מנוסה שעבד לפני כן בלהבי ישקר ובחברת מחשבים); אנליזות, פיתוח מוצרים בשיטת אלמנטים סופיים, הגשת הוותיקות ההנדסית המלצות במסגרת ההדרכה ללקוח, הדרכה ומערכות של חומרה ותוכנה.

"אנו מתחרים באיכות העבודה ובמחיר עם כל גוף אחר בארץ, מבטיח אבי תוקב במספר תעריפים לדוגמה: שעת שרטוט (אדם ומחשב) — 7 דולר, שעת מהנדס־מכונות עם מחשב — 20 דולר, שעת מהנדס אנליזות — 30 דולר.

מערך שירות בלרנו מחשבים

לאחר שהתקינה אלפי מחשבים אצל לקוחות בכל רחבי הארץ, וסיימה את שנת הכספים האחרונה בתנופה מואצת של התקנות (כמאתיים יחידות ציוד בחודש מארס 1986) החליטה לרנו מחשבים להרחיב ולהעמיק את מערך השירות שלה ותנכה שירות תמיכה מקיף ללקוחות.

שירות התמיכה כולל יעוץ והכוונה (בדיקת צרכי הארגון לפני רכישה והמלצה על מערכת המתאימה לדרישות ולתקציב), הדגמת חלופות עלפי דרישת הלקוח, לפני רכישה, הדרכה והכנה של עובדי הארגון לקליטת המערכת והשימוש היעיל בה, קרפתוח למתן תשובות בטלפון, כתיבת יישומים לפי דרישות הלקוח, פתיחת בעיות מיוחדות לפי דרישת הלקוח, ועריכת ימי עיון והרצאות עלפי דרישת הלקוח.

סמי אוזאלוס, חשב לרנו החזקות שבמסגרתה פועלת לרנו מחשבים, אומר שמערך השירות הזה מוצע על בסיס חלקי (הזמנת עבודה לכל צורך מבוקש), או על בסיס הסכם תמיכה שנתי, הכולל את כל סל השירותים או חלקו. "אנו רואים בשירות התמיכה החדש שלנו אמצעי חשוב להידוק הקשר השוטף עם לקוחותינו הרבים ומקור חשוב להכנסה נוספת".

שירות ברדט

חברת רדט הנדסת אלקטרוניקה אירגנה מחדש את מערך השיווק והשירות שלה. הוקמו 3 יחידות עסקיות חדשות: רכיבים, ציוד ושירותים טכנולוגיים. במסגרת השינויים צומצמה פעילות רדט (המעסיקה 100 עובדים) בתחומי הציוד ההיקפי המסחרי (צגים ומדפסות, תחום שלא היה רווחי דיו העורך) והורחבה הפעילות בתחומי תקשורת מחשבים. כהוראים הפסה מהמיגזר המינהלי של החברה למיגזר התעשייתי שלה ושוחררו עובדים שעסקו בציוד היקפי. תחום השירותים הטכנולוגיים הוזק, לטובת הלקוחות.

בראשונה בישראל: תוכנה להשכרה

מנכ"ל בית־התוכנה חשבשבת, ד"ר אברהם מידן, הודיע על שירות חדש: השכרת תוכניות עסקיות למחשבים אישיים של יבמ, ללקוחות שבבעלותם תוכנות אחרות. מדובר בשתי תוכניות השכרה: תוכנת הנהלת חשבונות מורחבת, ששוויה 1,950 דולר, תושכר ב־40 דולר לחודש, ותוכנת הנהלת־חשבונות עם מלאי, ששוויה 3,900 דולר, תושכר ב־80 דולר לחודש. דמי השכירות כוללים את כל שירותי חשבשבת ללקוחות, כגון שירות האחזקה וכן עידכון מהדורות עתידיות.

חשבשבת מכרה עד כה כ־1,300 תוכנות עסקיות, שהן כמחצית הכמות הפועלת היום על מחשבים אישיים בארץ. לדברי ד"ר מידן, נתגבש רעיון ההשכרה של חשבשבת לנוכח פניות רבות של גופים המבקשים להשתמש בחשבשבת למרות שרכשו תוכנות אחרות.

סיוע בגיוס הון בבורסה האמריקאית

תוכנת עידן, שפותחה בארץ על־ידי מיחשוב מערכות מידע, מסייעת לחברות ישראליות לגייס הון בבורסה האמריקאית. חברות ישראליות שצריכות לדווח לבורסה האמריקאית, יכולות היום להגיש מאזנים דולריים על־פי הדרישות החשבונאיות המקובלות בארה"ב, באמצעות עידן, המטפלת בהנהלת חשבונות וניהול פיננסי רב־מטבעי.

בין הלקוחות שכבר משתמשים בשירות זה, מציין משה מצלית, מנכ"ל מיחשוב, את ביוטכנולוגיה כללית מקריית ויצמן בנס־ציונה, העוסקת במחקר ופיתוח בנושא הורמונים ומבקשת לגייס הון בבורסה האמריקאית.

חברת מיחשוב לענף הנסיעות

מנכ"ל התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, פיני מולה, הודיע על הקמת חברה־בת של ההתאחדות בשם ישראלין, שמטרתה למחשב את כל ענף הנסיעות והתיירות בישראל. מנכ"ל החברה הוא רפאל סטיל, שכיהן במשך 20 שנה בתפקידים שונים בענף התיירות.

ישראלין תקים מאגר־מידע תיירותיים ותייעל את ענף הנסיעות תוך יצירת קשר בין כל גורמי התיירות ובין סוכני־הנסיעות.

"מטרתנו", אומר פיני מולה, "שבתוך זמן קצר ירכשו 300 סוכני הנסיעות חברי ההתאחדות מניות בחברה החדשה, כדי לתת לה את התנופה הדרושה.

טלום מעדכנת תוכנת אוטוקד

חברת טלום, נציגת אוטודסק בישראל, הכריזה על מיבצע לעידכון ושיפור אוטוקד, תוכנת התיכ"ם למיקרו־מחשבים, הנמצאת בידי משתמשים בישראל. במסגרת המיבצע מציעה טלום גירסאות חדשות במחיר כ־420 ש"ח (כעשירית ממחיר התוכנה). העידכון כולל מודול חדש לתצוגה תלת־ממדית, שיפורים במודולים הקיימים והוספת אופציות חדשות.

יוסף ארזואן, מנכ"ל טלום, אומר: "גילינו שעל כל עותק של תוכנת אוטוקד הפופולארית שנרכש בישראל, יש כמאה עותקים אחרים. לפיכך הגענו להסכם עם אוטודסק לאפשר באמצעות מיבצע העידכון לכל משתמש באוטוקד לזכות במלוא התמיכה שאנו מעניקים ללקוחותינו.

אחזקת תוכנה ללא חוזה עם אוטודסק וטלום שוללת מן המשתמשים את התמיכה והעידכונים החיוניים לשימוש אופטימלי."

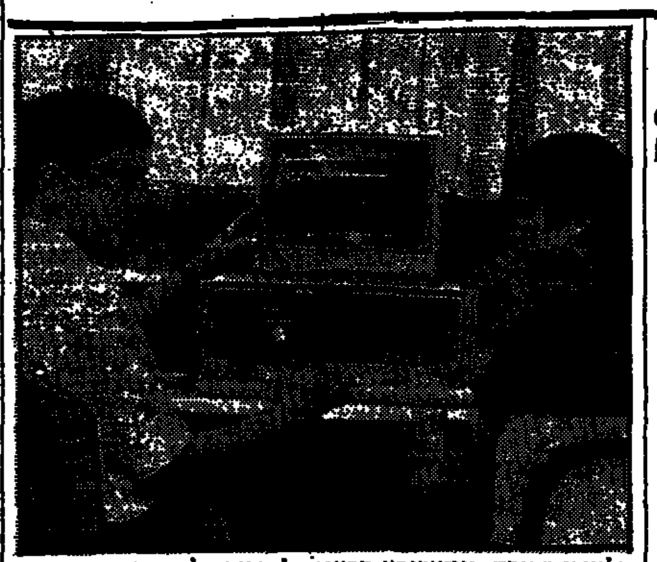

תלמידי ישיבת בני־עקיבא ברעננה לומדים תלמוד, גמרא ודינים בעזרת מחשבים אישיים של יבמ. (תצלום: מיכאל פריידין)

תלמוד, גמרא ודינים בעזרת מחשבי יבמ

לימודי גמרא ותלמוד בחטיבת־הביניים ובחטיבה העליונה בישיבת בני־עקיבא ברעננה קיבלו באחרונה צביון חדש עקב להצם של תלמידים המתעניינים בלימודי המחשב. לאחר שהישיבה רכשה מחשבים אישיים של יבם, הוזנו למחשב דפי גמרא, מסכתות מהתלמוד ופרקים מספר הדינים, ממויינים לפי נושאים, והתלמידים החלו לומדים סוגיות, בהתאם לחומר הלימוד השוטף, בעזרת המחשבים.

התלמידים יכולים להציג למחשב האישי שאלות בסוגיות לימוד המעניינות אותם במיוחד, ולקבל את התשובות המתאימות. יעקב שפירא, מנהל הישיבה, אומר שהתלמידים תיכנתו, בעזרת מורי המחשב, גם מערכת סגולות של משחקים בסוגיות התלמוד. משחקים אלה מחדדים ומלטשים את ידיעותיהם של התלמידים. לדברי שפירא, יש היום בישיבה 10 מחשבים אישיים של יבם, והתלמידים לומדים בעזרתם גם שפות בייסיק, לוגו ופסקל, ובאחרונה מתמטיקה.

בישיבת בני־עקיבא ברעננה לומדים כל 200 התלמידים לימודי מחשב במסגרת לימוד חובה או לימודים מוגברים. הנהלת הישיבה מתכוונת להסתייע במחשבי יבם גם לצורך הנהלת חשבונות, ניהול המשרד וטיפול במצבת התלמידים ובמערכת הציונים.

העובדים המחליפים טובים יותר

עובד שמאמין כי מישרתו מובטחת לו, משום שקשה למצוא לו מחליף, טועה. זאת עולה מסקר שערכה חברת רוברט הלף אקונטמפס להשמת כוח־אדם בענפי המחשב והחשבונאות. לפי סקר זה, לא זו בלבד שמוצאים מחליפים, אלא שהמחליפים טובים יותר.

בסקר השתתפו 100 סגני נשיאים ומנהלי כוח־אדם ב־100 מתוך 1,000 החברות הגדולות בארה"ב. מן התשובות עולה, שב־84% מהמקרים, העובדים החדשים טובים מקודמיהם שפוטרו, וב־59% מהמקרים הם טובים יותר מעובדים שהתפטרו או פרשו מרצונם.

יעקב בירדה, מנכ"ל תיל — תחנת יעוץ לנושאי כוח־אדם — מחזק את ממצאי הסקר האמריקאי. לדבריו, יש 4 סיבות לכישלונו של עובד: אי־התאמה לתפקיד בגין כישורים נחותים מדי — או כישורים רבים וטובים מדי, היעדר מוטיבאציה מסיבות שונות, כגון שכר נמוך או אתגר בעבודה, הפרעה בביצוע תפקיד כיאות, בדרך כלל מצד הממונים עליו.

כאשר עובד מפוטר או מתפטר, בודקים בדרך כלל את סיבת הכישלון ואז פותרים את הבעיה בתפקיד עצמו או בבחירת העובד הבא.

הצלחת העובד החדש נובעת, לדעת בירדה, מבדיקה התאמה טובה יותר של המועמדים, וממוטיבאציה גבוהה יותר של העובד, לפחות בתקופה הראשונה.

מכן ואפסילון החלו לייבא מחשבי אפל במחיר זול ממחירי "ידע"

קובי מרלין, מנכ"ל מכן מחשבים, ושי ריין, מנכ"ל אפסילון הודיעו כי יתחילו לשווק בקרוב בישראל את מחשבי אפל 2 במחיר זול ב־500 ש"ח ממחירי השיווק של ידע, נציגת אפל בישראל.

מכן ואפסילון, שנגדן הגישו אפל וידע תביעות על יבוא ושיווק תואמי אפל (שלטענת התביעה הם העתקים וזיופים), רוכשות את מחשבי אפל המקוריים מחברה אירופית.

מאחר שהנהלת ידע הודיעה מיד, כי לא תיתן שירות למי שלא ירכוש מחשבי אפל באמצעותה, הודיעו מכן ואפסילון על היערכות למתן שירות למחשבי אפל שהן ייבאו ארצה.

מינויים

* חנה סהר (31) מונתה למנהלת לשכת השירות החדשה שהוקמה בחברת ניצן. לשכה זו נותנת ללקוחות ניצן שירותי הנהלת־חשבונות וקלדנות. חנה היא קלדנית בעלת 15 שנות־ותק.

* גדי פרידמן (38) מונה למנהל התפעול של בינת תקשורת מחשבים. ב־9 השנים האחרונות שימש גדי כמנהל תפעול ומנהל אבטחה וביקורות איכות בחברות אומי קרון סיינטיפיק ועמן מדיקל.

* רענן אלתגר (30) מונה למנהל מכירות בי. ב. ס תעשיות תוכנה. רענן הוא בעל תואר ראשון בכלכלה ומינהל עסקים באוניברסיטת בר־אילן. ב־3 השנים האחרונות עבד באגף המכירות של י. ב. ס. בתפקידו החדש יפעיל את מנהלי התחומים האחראים על מכירת מוצרי תוכנה ושירותי יעוץ של י. ב. ס בתחומי הביטוח, הבנקאות, הביטות, התעשיה והממשלה.

* אבירם ארזן (36) מונה למנהל מכירות ומנהל איזור הצפון של י. ב. ס. אבירם הוא בוגר מדעי המחשב ומתימטיקה באוניברסיטת קליפורניה, בעל הכשרה כמהנדס מחשבים. בלוס־אנג'לס הקים את יחידת המחשב של חברת־השקעות גדולה.

בישראל עבד כמנהל־מערכות פרנסי באגף המחשב של אלביט מחשבים. לפני שנתיים הצטרף לי. ב. ס כאיש מכירות. בתפקידו החדש יטפל אבירם במכירת מוצרים ושירותי יעוץ של י. ב. ס במפעלים ובמוסדות באיזור הצפון.

עסקים: גידול מרשים בעסקי נ. סי. ר. ברבעון הראשון של '86

הקדימה את מתחרותיה בענף המחשבים — אך גם יבמ ודיגיטל עשו חיל

גידול בשיעור 14% בהכנסות ו־15% ברווחים נרשם אצל נ. סי. ר, שהכנסותיה ב־1985 הסתכמו ב־4.3 מיליארד דולר ורווחיה לפני מס הגיעו ל־563 מיליון דולר. הרווח למניה של נ. סי. ר גדל ב־19%. לדברי שבועון העסקים ביזנס וויק, גרמו התוצאות העסקיות של נ. סי. ר ב־1985 לכך שמניותיה זכו לעלייה הגבוהה ביותר (51%) בין יצרניות המחשבים הגדולות.

גידול בשליש בהכנסות יבמ מתוכנה ומהמחשבים אישיים ב־1985

ההכנסות ממכירת מחשבים אישיים של יבמ בעולם גדלו אשתקד ב־32% לעומת השנה הקודמת, ואילו ההכנסות ממכירת תוכנה של יבמ גדלו כ־33% והסתכמו כ־4 מיליארד דולר.

לדברי נשיא יבמ ג'ון אייקרס, הדביקה יבמ בשנה שעברה את הגידול השנתי של תעשיית המחשבים. הכנסותיה גדלו ב־9% לעומת שנת 1984.

אשתקד הכריזה יבמ על מוצרים חדשים, שלהערכת אייקרס יכניסו לחברה 60 מיליארד דולר.

במקביל, נמשכה הירידה בסעיף התוצאות של "הענק הכחול", בשיעור 10% מדי שנה.

גידול בהכנסות דיגיטל העולמית

חברת דיגיטל דיווחה על מכירות בסך 2 מיליארד דולר, בקירוב, ברבעון השלישי שהסתיים ב־29 במארס 1986. זהו גידול בן 14% לעומת אותה תקופה אשתקד. הרווח הנקי לרבעון זה הסתכם ב־170 מיליון דולר, גידול בן 86% לעומת השנה שעברה.

את הישגיה הבולטים ביותר רשמה החברה במשפחת מחשבי ואקס ובסל־התקשורת שלה.

רווחי שיא לאוטודסק ב־85'

חברת אוטודסק, יצרנית תוכנות התיכ"ם הגדולה, דיווחה על הכנסה בסך 29.5 מיליון דולר ב־1985 ורווח לאחר מס של 6.5 מיליון דולר. רווחיה לאחר מס של החברה האמריקאית, שהמוצר העיקרי שלה הוא תוכנת אוטוקד למיקרו־מחשבים, עלו ב־226% לעומת 1984.

ברבעון האחרון של 1985 הגיעו הכנסות החברה, המיוצגת בישראל על־ידי טלום, ל־10 מיליון דולר — גידול פי 3 לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

ח"א האמריקאי רכש מערכות ואנג בחצי מיליארד ד'

חברת־המחשבים ואנג חתמה באחרונה הסכם להספקת ציוד מחשבים לחיל־האוויר האמריקאי, בסך 480 מיליון דולר. נשיא ואנג אמר בגאווה: "חוזה זה חשוב לנו מאוד מבחינה עסקית, אך יש בו הרבה יותר מכך: הכרה באיכות מוצרינו ושירותינו מצד אחד הלקוחות הקפדניים ביותר בעולם".

יצוא: תצוגה אלקטרונית, מרכזות, הנדסת תוכנה ועוד

קומפיוטשר מייצאת מצגים לצרפת

הזמנה בסך 650 אלף דולר נתקבלה בחברת קומפיוטשר, מקבוצת מ.ל.ל תעשיות תוכנה ומחשבים, ממפיץ צרפתי של מערכות לתצוגה אלקטרונית. זו השנה השנייה שמוצרי קומפיוטשר מופצים בצרפת. נשיא חברת טלטקניק הצרפתית מעריך כי יזמין השנה מערכות בסך יותר ממיליון דולר, לעומת 100 אלף דולר אשתקד.

קומפיוטשר עוסקת במחקר, פיתוח וייצור מערכות תצוגה אלקטרוניות משובצות מיקרו־מעבדים ומפקודות־מחשב, לצרכי שליטה, בקרה ותצוגה של נתונים בנמלי־תעופה, בורסות, בנקים, אולמי ייצור, תחנות־רכבת ופירסום המוני. גורמים בסקנדינאוויה, בהולנד ובספרד מתעניינים במערכות אלה, והחברה הולה במאמצי חדירה גם לשוק האמריקאי.

בישראל נרכשו מערכות קומפיוטשר על־ידי כלבו שלום, ישקר ועוד.

100 מרכזות ישראליות ליפאן

חברת מרע מפתח־תקווה שלחה רכיבים של 100 מרכזות־טלפון ליפאן, במסגרת הסכם שנחתם עם חברת קיואייטק היפאנית. לפי הסכם זה, תספק החברה הישראלית ליפאנים ידע ורכיבים מתוכננים המיוצרים בישראל, המרכזות יורכבו וישווקו על־ידי קיואייטק ביפאן.

קיואייטק מייצרת ומשווקת ציוד תקשורת טלפונית למשרד התקשורת היפאני. לדברי ראובן ביליג, מנכ"ל מרע, מקווה החברה היפאנית למכור בשנה הראשונה כ־1,200 יחידות של המיני־מרכזות הישראלית הנקראת קונקס, הנחשבת אחת המשוכללות בעולם ובוודאי הזולה ביותר. למיני־מרכזות קונקס סורק בעל 60 זכרונות ומערכת אוטומטית לפתיחת דלתות, מערכת כריזה ויכולת חסימה בפני ציאות זר.

באחרונה הקימה מרע מפעל ייצור באריאל, בשומרון.

מדיקום מייצאת לאירופה כלים להנדסת תוכנה

חברת אינטסטרומאטיק רכשה מערכת טולקייס להנדסת תוכנה מחברת מדיקום ברחובות. אינטסטרומאטיק היא חברה רב־לאומית שמרכזה בשווייץ ולה סניפים בגרמניה, באנגליה ובספרד. היא עוסקת בפיתוח ובשילוב של מערכות־מיכשור ממוחשבות. טולקייס זכה להצלחה גם בארה"ב.

לדברי ה. שרוני, סגן נשיא למחקר ופיתוח בחברת סייבר־אפיקס בקליפורניה, השימוש במוצר הישראלי שיפר במידה ניכרת את איכות התוכנה המפותחת בחברה האמריקאית, והביא חיסכון ניכר בעלות הפיתוח. סייבר־גראפיקס עוסקת בפיתוח מערכות־הדרכה ממוחשבות.

טולקייס הוא כלי להגדרת דרישות, תיכון־על ותיכון מפורט של תוכנה. המערכת מיועדת לפיתוח תוכנה בזמן אמיתי למערכות משובצות־מחשב, ליישומי תוכנה מדעיים, לפיתוח מערכות־הפעלה ומערכות גראפיות וליישומים מסחריים.

המערכת כבר פועלת באלישרא, סלכור, התעשייה האווירית, ליתוקום, איי־סי־איי סלקום, תדיראן, אליאוס, אלסינט וצה"ל.

מוצר משותף של מרטין־מריטה וי.ב.ס מישראל

מרטין־מריטה, חברה רב־לאומית שהיקף מכירותיה 4.4 מיליארד דולר, הוחלה בשיווק מערכת יוניסן שפותחה בשיתוף עם י.ב.ס תעשיות תוכנה. לו ג'ייקובסון, מנהל הפרוייקט בישראל, מסר שהפיתוח נעשה ביוזמנית בחטיבת מחקר ופיתוח של מרטין־מריטה בארה"ב ובחברת י.ב.ס בתל־אביב, במימון הקרן הדו־לאומית למחקר ולפיתוח בירד־אף, ובכספי מרטין־מריטה וי.ב.ס.

יוניסן היא חבילת־תוכנה המותקנת במחשב אישי המאפשרת למשתמש־קצה לאתר ולאחזר נתונים ממאגרי המידע של הארגון, לעבדם ולשלבם לצרכיו בתוכניות מגוונות כמו תמלילן, מתולליישרים ועוד.

המערכת נכתבה בשפת סי ופיתוחה נמשך כשלוש שנים. היחידות הראשונות כבר נמכרו בארה"ב והביקוש להן רב.

גרפיקל נמכר לא.א.ג בגרמניה המערבית

שלוש מערכות תוכנה גראפיות כוללות בשם גרפיקל נרכשו מחברת לרנו מפט אינטרנשיונל על־ידי ענק התעשייה המערב־גרמני א. א. ג.

גרפיקל היא תוכנה ידידותית ביותר לשרטוט מעגלים. לדברי רב שרון, מנכ"ל לרנו מפט אינטרנשיונל, קל מאוד ללמוד להשתמש בגרפיקל, ומשום כך היא חביבה על אנשי־מקצוע שאינם בעלי רקע במחשבים, ועל מערכת חינוך הדרכה. לדוגמה, רשת אורט ישראל רכשה שתי חבילות גרפיקל כדי לשלבן בהוראת התכנון, השרטוט והעריכה של מעגלים מודפסים בבתי־הספר הטכניים של הרשת.

המכון המרכזי ליחסי תרבות ישראל אמריקה האיברית, ספרד ופורטוגל

שלושים

לרחל טוב (שוסטר) ז"ל

ביום שלישי י"א באייר תשמ"ו, 20.5.86 בשעה 15.00 עליה לקבר וגילוי מצבה.

נפגשים ברחבה של הר המנוחות גבעת שאול, ירושלים.

בשעה 16.00 חברי המכון וידידיה של רחל ז"ל מעלים זכרונות במכון המרכזי רח' סוקולוב 6, ירושלים

מוקירי זכרה מוזמנים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של

הדסה סמואל לבית גור

הלוויה תצא מבית הלוויות סנהדריה בירושלים, ביום ב' י' אייר תשמ"ו (19.5.86) בשעה 3.00 אחה"צ. אל בית העלמין בגבעת שאול, ירושלים.

משפחות סמואל וגור

במלאת שלושים להלקח יקירתנו

מונה אפשטין ז"ל

נעלה לגילוי המצבה בבית העלמין בבאר שבע ביום שלישי י"א באייר תשמ"ו (20.5.86) בשעה 4.00 אחר הצהרים.

(נפגשים ליד השער)

באותו יום בשעה 6.00 בערב נתייחד עם זכרה בבית יציב (רחוב העצמאות פינת רחוב הרצפלד).

המשפחה

בית מכון ויצמן למדע וסגל המחלקות לנוירוביולוגיה ולאיזוטופים

משתתף באבלו של

פרופ' דוד סמואל

על מות אמו

הדסה סמואל

בצער רב אנו מודיעים על פטירת דודתנו היקרה והטובה

חיה — טוני אלנברג ז"ל

שהלכה לעולמה בשיבה טובה

מתאבלים מרה: רחל ופנחס הבר, חיפה

אסתי ויורם רמם (הבר) וילדיהם

ורדית ועודד הבר וילדיהם

על מות

יהודה זילברשטיין ז"ל

רע נאמן ואמיץ־לב

אבלים חבריו

ממחלקת עין־השופט

פלוגה ד' של הפלמ"ח

קאופרטיב דן

משתתף בצער העובד

יהודה אפשטיין והמשפחה

על מות **האב** ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר

אבל יצחק ז"ל

(מסניף רחובות)

ומשתתפים בצער המשפחה

אגד

ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

לשכת עורכי־הדין

ועד מחוז חיפה והצפון

משתתף באבלו של שופט ביהמ"ש המחוזי

שלמה דורי

בהלקח ממנו

רעיתו ז"ל

אנו משתתפים בצערו של חברנו הותיק

בוריס גרבר

(מחיפה)

במות עליו **רעייתו** ז"ל

אגד — ההנהלה החברים והשכירים

ארגון גימלאי אגד

קרן גימלאות של חברי אגד

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק

שמואל הרר

(ממעלות)

ומשתתפים בצער המשפחה

אגד — ההנהלה החברים והשכירים

ארגון גימלאי אגד

קרן גימלאות של חברי אגד

אגודת הגימלאים "שובל"

משתתפת באבלו של

יהודה ארדט

על מותם הטראגי של

אחיו ואחותו ז"ל

לחברנו **לוי מנחם**

(מסניף נתניה)

אתך באבלך בהילקח האח

אהרן ז"ל

אגד

ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

למרי מויאל

משתתפים באבלך במות

אביה

החברים לעבודה

לחברנו **בן פרין דניאל**

(ממוסך מבללים)

אתך באבלך בהילקח האב

אברהם ז"ל

אגד

ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב יפו

תיק אזרחי 460/86

בעניין פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג—1983

ובעניין פירוק החברה דומת מקסטיל בע"מ

המבקשת ג' אפשנה בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד אברהם ע. מקליס

מרחוב מונטיפיורי 4 פתח־תקוה

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 16 לפברואר 1986 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תשמע בפני בית המשפט היושב בדין ביום 30 ליוני 1986, בשעה 08.30.

כל נושה או משתתף של החברה האמורה הרוצה לתמוך במתן צו בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת מן החתום מטה תמורת התשלום הקבוע בעדה.

אברהם ע. מקליס, עו"ד

ב"כ המבקשת

לחברת אורם בע"מ

משתתפים באבלכם הכבד על מות מנכ"ל החברה

יוסי מן ז"ל

חברה ישראלית לשילוח בינלאומי בע"מ

ליונינה ואלי ובני ביתם

אתכם באבלכם הכבד

במות אביכם ומנהלנו היקר

אליעזר מגדן ז"ל

חברת אינג' י.ש. פינגולד

(הספקה טכנית) בע"מ

פינגולד תעשיות פלדה בע"מ

ההנהלה העובדים

מוקירי זכרם של

המהנדס **לוי פבזנר** ז"ל (מראשוני חב' החשמל)

ורעייתו **ז'ניה פבזנר** ז"ל (לבית גינזבורג)

מוזמנים ל"בית־פתוח"

לזכר חייהם ופועלם לבנין הארץ —

להעלות זכרונות ולחדש קשרים מאותם הימים הטובים

ביום חמישי 22.5.86 י"ג באייר תשמ"ו בין השעות 4—10 אחה"צ במלון "שנקודר" (סמטאל לשעבר) רח' טרומפלדור 1 ת"א דירה 688.

הסעה למעוניינים לעלות לקברים תצא מהמלון לקרית־שאול ב־10.00 בבוקר.

R.S.V.P ופרטים בטלפון 03־659241

הבת ובעלה: עדינה וג'יק (יעקב) סימונס

הנכדות: שרון לידה וכרמל אירים סימונס

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

העיר חיפה

הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי—

מר רפי כהן — לאשר בדיעבד תר בית "מבצ טופי" ברחוב השביבה מס' 3 חלקה 104 בגוש 11567 קריית־חיים מערבית.

הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:

1. עודף שטח בניה של 2.5 מ"ר בעל למותר לפגורים.
2. בליטה של 20 ס"מ בקו בנין צדדי.

אפשר לעיין בבקשה בשו לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב בר־אליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

אתנאל יעבץ

מהנדס העיר

כלכלה ועסקים

שיפור בתוצאות תאגיד אבנר, ההפסד ירד ל–20 מיליון דולר

עוזי אבל: ההצעה להלאמת התאגיד אינה עולה בקנה אחד עם כלכלה חופשית

מאת אריה לביא

בסוף 1985 נרשם שיפור משמעותי בתוצאות העיסקיות של תאגיד הביטוח אבנר, מתברר מסיכומי הדו"חות הכספיים של התאגיד העוסק בביטוח רכב חובה.

על פי סיכומים אלה ירד ההפסד המצטבר בשליש מ־30 ל־20 מיליון דולר.

מנכ"ל אבנר עוזי אבל אומר שהשיפור בתוצאות נובע לא רק מהירידה בהיקף תאונות הדרכים, אלא גם מכך שהפרמיות צמודות וכן מהירידה בקצב האינפלציה. במקביל נרשמה במרבית חודשי שנת 1985 עליה בהכנסות אבנר מהשקעות.

בהתייחסו להצעתו של המנכ"ל המשותף של בנק לאומי ברוך יקותיאלי, שפורסמה ב"הארץ", להלאים את התאגיד ולהעבירו למוסד לביטוח לאומי, אמר עוזי אבל שההצעה מנוגדת לתפיסת העולם של הכלכלה החופשית בה אמור יקותיאלי לדגול. אם נמשיך בקו זה יהיה מי שיציע בקרוב שבנק הדואר ילאים את בנק לאומי.

לדברי מנכ"ל אבנר יש לדחות את הצעתו של יקותיאלי לא רק מטעמים אידיאולוגיים אלא גם מטעמים פרקטיים. בניגוד לטענת יקותיאלי לא נדרשים בעלי הרכב להגדיל ריאלית את הפרמיות. באוקטובר 1985 הופחתו הפרמיות בביטוח רכב ב־5 אחוזים (כאשר הוחלט בלחץ ועדת הכספים של הכנסת להעלות את התעריפים רק ב־7.5 אחוזים).

עוד שלושה כתבי אישום בגין העלמת הכנסות

פרקליטות מחוז ת"א הגישה לא מכבר לבית המשפט המחוזי בת"א כתבי אישום כנגד שלושה עצמאים. עו"ד ברוך רווה מב־תניה נוקר במחלקת החקירות של מס ההכנסה בעקבות ביקורת ניהול ספרים, במהלכה עלה חשד לאי רישום מלא של ההכנסות. לאחר שהודה הנגש נגוז כתב אישום. כתב אישום נוסף בגין העלמת הכנסות הוגש גם נגד מרפא השיניים משה הב־לי מת"א, והנגר צבי מאור מרמת־גן.

מדדי המחירים מתחילת 1986

החודש	מדד המחירים לצרכן — המדד בנקודות	מדד המחירים לצרכן — העליה באחוזים	מדד המחירים הסיטונאיים — המדד בנקודות	מדד המחירים הסיטונאיים — העליה באחוזים	מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים — המדד בנקודות	מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים — העליה באחוזים
	ממוצע 1985 = 100.0		ממוצע 1977 = 100.0		אוקטובר 1983 = 100.0	
ינואר 86	134.5	−1.3	1943.5	1.1	1725.3	1.1
פברואר 86	136.7	1.6	1972.2	1.5	1772.4	2.7
מארס 86	138.8	1.5	1993.2	1.1	1788.4	0.9
אפריל 86	143.4	3.3	2027.2	1.6	1819.9	1.1

הקבלנים דורשים להוזיל מחירי הצמנט וההובלה

מאת אריה לביא

הקבלנים תובעים מהשרים הכלכליים לפעול להפחתת מחירי הצמנט וההובלה, בעקבות הפחתת מחירי המזוט. נשיא מרכז הקבלנים דוד שטרן פנה במברק לשר התעשיה והמסחר אריאל שרון, שר הבינוי דוד לוי ושר האוצר משה נסים, ודרש להפחית את מחירי הצמנט, הסיד האסבסט, מוצרי הצמנט ושירותי ההובלה.

שטרן ציין כי מאז ספטמבר 1985 הוזל מחיר המזוט ב־31.6 אחוז בעוד שמחיר הצמנט ירד ב־5 אחוזים בלבד. למחיר המזוט יש השפעה ניכרת על הבניה ותעשיית הבניה ולכן הורדת מחיר המזוט מחייבת הורדת מחירי מוצרי התעשיות המשתמשות במזוט.

מוטורולה, תקים, ככל הנראה, מפעל בשדרות

מאת יונתן שרמן

"מוטורולה תקשורת" תקים, ככל הנראה, מפעל בעיירת הפיתוח שדרות בתוך פרק זמן של כשנה.

"מוטורולה" בוחנת שלושה יעדים אפשריים להקמת מפעל בעיירת פיתוח — שדרות, נתיבות או אשקלון. הנראה כי בסיכומו של דבר, היא תבחר בשדרות להקמת המפעל.

החברה ממשיכה לבדוק את הנושא ואלישע שחמון, נשיא "מוטורולה ישראל" אמר כי עדיין לא התקבלה החלטה סופית בנושא זה.

הוא ציין, כי בשלב ראשון מדובר על מפעל קטן יחסית, אשר יעסיק כ־50 עובדים ויעסוק בתחום ייצור מערכות התקשורת של חטיבת "מוטורולה תקשורת".

לשכת רואי־החשבון מכינה גילוי־דעת חדש לגבי דוחות חצי־שנתיים

מאת יהודה שרוני

לשכת רואי־החשבון עומדת בפני סיומו של הכנת גילוי־דעת חדש בנושא דוחות כספיים חצי־שנתיים. דוחות אלה יהיו דוחות מסוקרים, בניגוד למצב עד כה, ולפיו הדוחות היו בלתי־מסוקרים.

כדי להכין דוח מסוקר, מחוייב רואה־החשבון לאמת עם אנשי החברה — החשב, ההנהלה והדירקטוריון — שהפרטים המופיעים בדוח אכן משקפים את מצב החברה. רואה־החשבון חייב לעבור על הפרוטוקולים של הישיבות, ולוודא כי כל ההתפתחויות בחברה קיבלו ביטוי בדוחות החצי־שנתיים. בסיום הסקירה מציין רואה־החשבון בכתב, כי לא הגיע לידיו כל מידע לפיו הדוחות אינם ערוכים לפי כללי החשבונאות המקובלים. בעל מניות שייפגע, רשאי יהיה לתבוע רואה־החשבון אשר לא יפעל על־פי גילוי־הדעת החדש של הלשכה.

ברשות לניירות ערך־תובעים מלשכת רואי־החשבון, כי החברה תוכל לצרף את הדוחות החצי־שנתיים המסוקרים גם לתשקיף ההנפקה.

כפר ורדים גני התעשייה

ישקר

מצדיעים לעם ישראל!

אנו מודים לכל עשרת אלפים איש, אשה וילד
שהגיעו אלינו באלפיים כלי רכב,
וחגגו עמנו את יום העצמאות תשמ"ו.

ההענות ושיתוף הפעולה להצלחת אירועי
"היום הפתוח" שלנו -
היו תרומתכם החשובה להרגשה של כולנו, כי
אפשר גם אחרת.
זו היתה ההצדעה האמיתית של האזרחים
לתעשיות היצוא האזרחיות בגליל המערבי.

תודה ולהתראות,

בית ישקר גני התעשיה - תפן כפר ורדים.

דיסקונט: עיקר הרווח ממרווחים פיננסיים

דו"ח על דו"ח / יצחק עזור

התשואה על ההון העצמי הגיעה ל־5.6% ב־1985, אך אם לוקחים בחשבון את ההשקעות בחו"ל, הופכת התשואה להיות שלילית

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1985
(במיליוני דולרים)

מזומנים ופקדונות בבנקים	4141	פקדונות מבנקים וממשלה	757
ניירות ערך	1852	פקדונות הציבור	9062
הלוואות לממשלה	2414	אג"ח ושטרי הון	1183
הלוואות לציבור	2785	התחייבויות אחרות	1183
בניינים וציוד	210	הון וקרנות	424
נכסים אחרים	195	יתרת הפסד	(18)
	11597		11597

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד
(במיליוני דולרים)

	1985	1985
רווח מפעולות	58	40
הפרשה למסים	31	21
	27	19
הוצאות אחרות, נטו	4	2
רווח נקי	23	17

הכותב נמנה עם סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית.

בנק דיסקונט, הרוויח בשנת 1985 כ־23 מיליון דולר, וזאת בהשוואה לכ־17 מיליון דולר בשנה הקודמת. ההון העצמי של הבנק הסתכם בכ־406 מיליון דולר, ירידה של כ־3 מיליון דולר לעומת 1984. היקף המאזן המאוחד של הבנק הגיע לכ־12 מיליארד דולר. קיטון של כ־1.5 מיליארד דולר בהשוואה לשנת 1984.

למרות שהבנק הרוויח בשנה הנסקרת, ההון העצמי ירד בהשוואה לשנה הקודמת. הסיבה לירידה זו הינה ששחיקת ההשקעות של שלוחות הבנק בניו יורק במונחי מדד, לא קיבלה ביטוי בדו"ח רווח והפסד, אלא ישירות בחשבונות ההון. התשואה להון העצמי על פי הרווח המדווח הגיעה לכ־5.6% בשנת 1985, אולם אם ניקח בחשבון את שחיקת ההשקעות בחו"ל במונחי מדד, נקבל שהתשואה על ההון העצמי היתה שלילית.

ההוצאות וההכנסות התפעוליות של הבנק (ללא מרווחים פיננסיים) וללא חלקו ברווחי חברות בנות נשמרו ברמה דומה לשנה הקודמת. למרות שבמהלך השנה פעל בהון פיננסי שלילי, הצליח הבנק להרוויח, בעיקר עקב המרווחים הפיננסיים הגבוהים על אשראי בסכום של כ־300 מיליון דולר, שניתן לתושבי ישראל, בשקלים ובמט"ח.

מרווחים פיננסיים

ההוצאות וההכנסות התפעוליות של הבנק (למעט הכנסות ממרווחים פיננסיים) נשארו ברמה דומה לזו של שנת 1984, והסתכמו בעודף הוצאות על הכנסות של כ־96 מיליון דולר. יש לציין שבנק דיסקונט, הינו בין הבנקים הבודדים אשר ההוצאות להוצאות מסופקים נשארו ברמה זהה, פחות או יותר, לזו של שנה קודמת. כנראה שהבנק הפריש כבר בשנים קודמות להוצאות מסופקים, סכומים ניכרים, כך שלמרות הקשיים במשק בשנה הנסקרת, הוצאותיו בתחום זה לא גדלו.

לעומת זאת, גדלו הכנסות הבנק ממרווחים פיננסיים. על פי הערכות, חלקו של הבנק במערכת הבנקאות הישראלית מהווה כ־20%. בהסתמך על חלקו כאמור, הרי שהיקף האשראי במטבע חוץ שהבנק נתן לתושבי ישראל מסתכם בכ־80 מיליון דולר (מתוך נפח אשראי כולל של כ־500 מיליון דולר). המרווחים על אשראי זה מסתכמים בכ־25% (על פי פרסומי בנק ישראל) כך שרווחי הבנק על הלוואות אלה היו כ־20 מיליון דולר בשנת 1985. ניתן גם להעריך בצורה דומה שהיקף האשראי השקלי (תולד והדומה) שהבנק נותן לציבור מסתכם בכ־220 מיליון דולר, מתוך היקף כולל של כמיליארד דולר בממוצע שנתי. על אשראי זה נעו המרווחים בשנה זו בשיעורים של 40%־50%, כך שרווחו לבנק הסתכם בכ־100 מיליון דולר. פעילותו האחרת של הבנק בתחום תכניות החסכון, פת"מ, הלוואות מיועדות וכדומה, שהיקפה הינו בסביבות 3 מיליארד דולר, הניבה לבנק רווח של כ־30 מיליון דולר (בהנחה שהמרווחים נעים בסביבות אחוז אחד לשנה).

ניתן איפוא לומר, שעל אשראי בסכום של כ־300 מיליון דולר הרוויח הבנק כ־120 מיליון דולר בשנת 1985. בנוסף הרוויח הבנק על יתר פעילות התיווך הפיננסי שלו כ־30 מיליון דולר, כך שסך הכנסותיו (ממרווחים) הסתכמו בכ־150 מיליון דולר.

הון פיננסי שלילי

הבנק, בדומה למרבית הבנקים בארץ, פעל בהון פיננסי שלילי של כ־248 מיליון דולר. ההון העצמי של הבנק (בניכוי ניירות ערך המירים בסכום של כ־9 מיליון דולר) מסתכם בכ־397 מיליון דולר. כנגד הון עצמי זה, לבנק השקעות לא נזילות בסכומים הבאים (במיליוני דולרים):

השקעות בחברות בנות ומסונפות	268
מניות בנקאיות (נוסטרו) בהסדר	192
מלוות חובה	12
רכוש קבוע	173
סה"כ נכסים	645
בניכוי הון	397
הון פיננסי שלילי	248

לעובדות הללו השלכות על רווחיותו של הבנק. הבנק נאלץ לממן גרעון זה על ידי הלוואות במטבע חוץ ובשקלים. בהנחה שמימון המניות הבנקאיות שבהסדר נעשה על ידי הלוואות בדולרים בעוד שיתרת הגרעון של כ־56 מיליון דולר ממומנת על ידי פקדונות הציבור או על ידי הלוואות מוניטריות, הרי שעלות המימון השנתית עלולה להגיע לכ־30 מיליון דולר.

השקעות בחברות בנות ומסונפות

לבנק השקעות ניכרות בחברות בנות ומסונפות, כשהעיקריות שבהן, הינן: בנק דיסקונט ניו־יורק (אחזקה של 62%), הבנק הבינלאומי הראשון (כ־28%), בנק ברקליס דיסקונט (כ־50%), כן אי־די־בי. פיתוח — חברה "אחות" — (כ־3.5%) וזאת בנוסף לאחזקתו במניות של החברה האם (מניות הסדר) בסכום של כ־7 מיליון דולר.

ההשקעה של הבנק בחברות אלה מסתכמת בכ־268 מיליון דולר. כולל סכום של כ־22 מיליון דולר המהווה יתרות של הפרשים מקוריים (בעיקר על ההשקעות בבנק הבינלאומי ובאי־די־בי פיתוח). השווי בבורסה של אותן חברות שמניותיהן נסחרות בה, נמוך בכ־59 מיליון דולר מערכן במאזן הבנק. מאחר והשקעות אלה מוחזקות לטווח ארוך, ואינן מיועדות למימוש, לא נעשתה במאזן הבנק הפרשה לירידת ערך בגינן.

חלקו של הבנק ברווח מהשקעות אלה הסתכם בכ־12 מיליון דולר, על פי הפירוט כדלקמן (במיליוני דולרים):

בנק ברקליס	3.2
בנק דיסקונט ניו־יורק	13.4
הבנק הבינלאומי	5.2
	21.8
שחיקת רווחים בחו"ל בגין אינפלציה שם	(4.8)
הפסדים מחברות אחרות	(2.0)
	15.0
הפחתת הפרש מקורי	(3.0)
רווח נטו	12.0

התשואה על השקעות אלו הסתכמה איפוא, בכ־4.5%. אם נוסיף את עלויות המימון של הבנק בקשר לאותן השקעות, נקבל שסך התשואות מהן היתה שלילית בשנת 1985.

מקורות הרווח

הרווח של הבנק, שהסתכם בשנת 1985 בכ־23 מיליון דולר, נבע מהמקורות הבאים: (במיליוני דולרים):

הכנסות ממרווחים פיננסיים	150
עלות המימון של ההון הפיננסי השלילי	(30)
	120
הוצאות תפעוליות, נטו	96
רווח מפעולות	24
מסים על ההכנסה (הבנק בלבד)	(13)
	11
רווח על חברות בנות ומסונפות	12
רווח נקי לשנה	23

מהנתונים, כאמור, עולה שהמקור העיקרי לרווח של הבנק הוא האשראי לתושבי ישראל בסכום של כ־300 מיליון דולר, שעליו הרוויח הבנק כ־120 מיליון דולר; סכומי אשראי אלה אינם ניתנים כמעט להגדלה, שכן חלקם מוגבלים על ידי בנק ישראל ("קווטה") וחלקם על ידי יכולת השוק לקלטם. גם רמת המרווחים אינה ניתנת לשליטה על ידי הבנק ונקבעת למעשה על ידי בנק ישראל. יש להניח שלאורך זמן, עם ירידת הריבית הריאלית, ירדו גם המרווחים שהבנק גובה, ולכך תהיה השפעה מידית על רווחיות הבנק. בסך הכל, ניתן לומר, שאין משום בשורה לעתיד, ברווחיות של השנה הנוכחית, כאשר המקור העיקרי לרווח אינו ניתן לשליטת הבנק ולא נובע מהתלותיו.

במונחים מספריים, ירידה של עשרה אחוז במרווחים משמעותה הקטנת הרווח של הבנק בכ־12 מיליון דולר. מצד שני, כל הגדלת שכר באחוז אחד, משמעותה תוספת הוצאות של במיליון דולר. מצד שני, כל הגדלת שכר באחוז אחד, משמעותה תוספת הוצאות של כמיליון דולר לשנה. יש לציין, שירידת מרווחים, אם תלווה בירידת שערי הריבית, תקטין גם את הוצאות המימון על ההון הפיננסי השלילי של הבנק.

הרווח היה הופך להפסד

לבנקים הישראלים השקעות בסכומים ניכרים בחו"ל, מרביתם בארה"ב. השקעות אלה מוערכות בסכום של 500 מיליון דולר. ברור איפוא, שלצורת הרישום של אותן השקעות השפעה מהותית על התוצאות המדווחות במאזנים המאוחדים. עד לשנת 1984 (כולל) נהגו הבנקים להציג את ההשקעות בחו"ל, תוך רישום רווח או הפסד בגין ההשקעה, כתוצאה משינוי שער החליפין. כלומר, בנוסף לרווח הרגיל של השלוחות, נוצרו רווחים או הפסדים רישומיים כתוצאה משינוי בשער החליפין ביחס לעליית המדד. במחצית השניה של 1985 התהפכה מגמה זו, והשינוי בשער החליפין (בעיקר של הדולר) פיגר אחרי עליית המדד. כתוצאה, אילו נמשכה אותה שיטת רישום כבעבר, היו נרשמים הפסדים ניכרים על ההשקעות בחו"ל, במחצית השניה של השנה.

ביום 10.3.86 פרסמה לשכת רואי חשבון "הבהרה", שאומצה על ידי המפקחת על הבנקים ולפיה הפרשי שער על ההשקעות בחו"ל (התוצאה מפיגור בשיעור הפיחות של השקל ביחס לעליית המדד) לא יבואו לביטוי בדו"ח רווח והפסד, אלא יירשמו ישירות להון העצמי. במקרה של בנק דיסקונט, נזקפו השנה ישירות להון העצמי הפסדים בגין הפרשי שער כ"ל, בסכום של כ־25 מיליון דולר. לולא שינוי שיטת הרישום, כאמור, סכום זה היה מקטין את הרווח של הבנק וכתוצאה הבנק היה מדווח על הפסד של כ־2 מיליון דולר, במקום רווח של כ־23 מיליון דולר, כפי שדווח. זו גם הסיבה לכך, שלמרות הרווח שדווח השנה על ידי הבנק, קטן ההון העצמי שלו בהשוואה לשנה הקודמת. יש לציין שההשפעה על הרווח, כפי שצוינה לעיל, מוטה במידה מסויימת, שכן בחלקה באה על חשבון שנים קודמות וכתוצאה מהאינפלציה בחו"ל.

בסיסית, גישה זו מקובלת גם בארה"ב, מתוך הנחה ששינויים ביחסים שבין שערי חליפין (במונחים ריאליים) לא צריכים להשפיע על התוצאות התפעוליות המדווחות, במיוחד בקשר להשקעות לזמן ארוך בארצות אחרות.

בארץ יושמה גישה זו בשינויים מסוימים

הובחנו שני סוגי השקעות בחו"ל, "זרוע ארוכה" ו"יחידה אוטונומית". יחידות המסווגות כזרוע ארוכה יוצגו על פי השיטה הישנה בעוד שיחידות אוטונומיות יוצגו בשיטה החדשה. הבחנה זו נעשתה ללא קשר למבנה הפורמאלי של השלוחה (חברה בת או סניף). כתוצאה, השקעות באירופה (שלגביהן לא חלה שחיקה במונחי מדד עקב עליית שערי המטבעות האירופיים) יכולות להיות, בתנאים מסוימים, מוצגות בשיטה הישנה, לרבות רישום הפרשי השער בדו"ח רווח והפסד. לבנקים שיש השקעות ניכרות באירופה, עשויים להירשם רווחים כתוצאה מאותן השקעות, ויתכן שזו הסיבה לרווחיות גבוהה יחסית של בנקים מסוימים השנה. לבנק דיסקונט השקעות בעיקר בארה"ב, וכאמור הפרשי השער בגינם נזקפו להון העצמי.

בעת הטיפול החשבונאי ביחידה המוגדרת כאוטונומית נלקחה בחשבון השפעת האינפלציה בחו"ל. הן על הרווח והן על ההון העצמי. שיטה זו הביאה להגדלת ההון העצמי המדווח ולשחיקת הרווח המדווח. אולם בעת מדידת הרווח הכולל המתואם של הבנק מחושבת שחיקת ההון העצמי בחלקה (ולגבי השקעות בחו"ל) על פי עליית המדד בניכוי האינפלציה בחו"ל, וכתוצאה הרווח המתואם המדווח גדל.

שינוי השיטה נעשה השנה, תוך תיקון מספרי ההשוואה של השנים הקודמות, אולם במידה ויחולו שינויים מהותיים בנסיבות הכלכליות של פעילות השלוחה, ניתן לשנות, בעתיד, את שיטת הרישום בדו"חות הכספיים ללא תיקון מספרי ההשוואה.

העורך: נחמיה שטרסלר

עצה / יהודה שרוני

מקור מימון זול

ההלוואות הדולריות הפכו בחודשים האחרונים לאחד ממקורות המימון הזולים ביותר, וזאת עקב הקפאת שער החליפין. עלותן השנתית בבנקים נעה בין 20 ל־25 אחוז.

ואולם יש דרך אחרת להלוואה דולרית זולה יותר — מכירת מניות ההסדר ב"שורט" (מכירה בחסר). על פי רמת התשואה לפדיון של 12 אחוז במניות ההסדר, ובהנחה שהמכירה בחסר תיעשה לתקופה של שנתיים וחצי, עד לפדיון המניות הבנקאיות ב־1988, ישיג המוכר בדרך זו מימון דולרי זול יחסית בריבית שנתית של 12 אחוז.

על פי תקנון הבורסה, מכירת שורט יכולה להיעשות אך ורק באמצעות קבלת כתב השאלה מבעל המניה. היקף מלאי מכירות השורט נאמד כיום ב־6 מיליוני דולר בלבד.

דיינרס גובה שקל נוסף בתחנות הדלק

מאת יהודה שרוני

חברת האשראי דיינרס גובה מ־40 אלף לקוחותיה עמלה מיוחדת של 1 ש"ח על כל פעולת תידלוק בתחנות הדלק. גביה זו הינה ייחודית לדיינרס, וחברות האשראי האחרות כמו ויזה וישראקארד אינן גובות סכום כזה.

אם ממלא הצרכן הישראלי הממוצע מיכל דלק בסכום של 30 ש"ח אזי שיעור העמלה הנוספת מגיע ל־3.3 אחוז. נציין כי דיינרס, כמו כל חברות האשראי האחרות גובה, בנוסף לעמלה זו, עמלה נוספת של מחצית האחוז מבעל תחנת הדלק, על כל פעולת תדלוק.

מהנהלת חברת דיינרס נמסר בתגובה כי לחברה לא משתלם מבחינה כלכלית להצטרף להסדר האשראי בתחנות הדלק, ואולם החברים במועדון לחצו כל העת על החברה להצטרף להסדר זה. הגביה הנוספת נעשתה לאחר שנערך משאל טלפוני בין חברי המועדון.

הארץ
מוסף מיוחד
היצוא הישראלי ופרסי היצוא
יופיע
בסוף חודש מאי 1986

הכולל בתוכו חומר מערכתי, תמונות, מודעות פרסומיות ומודעות ברכה ליצואן המצטיין.

על מנת להבטיח את השתתפותכם במוסף היצוא נא לפנות בהקדם למר שלמה גינזבורג טל' 03-824261 או אל משרדי הפרסום.

מתפנים להשכרה
שטחים למסחר ו/או תעשייה קלה
עם כוח ואפשרות לטלפון, ברח' חומה ומגדל בת"א ליד רח' המסגר, מאחורי לנצ'יה:
1) 200 מ"ר
2) 140 מ"ר
3) 310 מ"ר
לפרטים נא לפנות ליהודה, טל. 052-77243

אלקטרה (ישראל) בע"מ
הודעה
על כינוס אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי אסיפה כללית שנתית רגילה תתכנס ביום ג' 10.6.86 בשעה 08.30 במשרדה הרשום של החברה ברח' יוסף ספיר 1 ראשון־לציון.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים.
2. עיון ואישור הדו"חות הכספיים ליום 31.12.85.
3. קביעת מספר מנהלים ומנוי מנהלים.
4. מנוי רואי חשבון
5. דיון בעניינים שונים שאפשר לדון בהם באסיפה כללית רגילה.

מזכיר החברה

אלקטרה
הגוונות שלך - האתגר שלנו
18.5.86

למכירה
בהרצליה
קרקע לבניה מיידית ל־25 וילות
בשלמות בכפר נוער
פתח־תקוה
"נכסי־רדים" רפי ברזורמן
טלפון 03-611194/5 (מלר"ך)

למכירה
בנין משרדים נפרד
1000 מ"ר
במרכז תל אביב
"נכסי־רדים" רפי ברזורמן
03-611194/5

רק באילת. רק בארקיע.
גם מכונית באדג'ט חינם***
למשך ימי החופשה (לא כולל ק"מ + ביטוח)
גם יום שייט חינם
על יאכטה מפוארת - ארוחת צהרים חינם
גם כרטיס "סעודה בשניים" חינם:
12 ארוחות זוגיות ב־50% הנחה

כדאי לבלות חופשת אמצע שבוע* באילת. כי "ארקיע" מציעה עכשיו ים של בונוסים לטסים לאילת. כל זוג המזמין חבילת נופש הכוללת טיסות (הלוך ושוב מת"א, י-ם ומחיפה**) ומלון ל־3 ימים (2 לילות) נהנה עכשיו מבונוסים מיוחדים ומכל המתנות:

מלון ** כוכבים — החל מ־182 ש"ח
מלון *** כוכבים — החל מ־200 ש"ח
מלון **** כוכבים — החל מ־205 ש"ח
מלון ***** כוכבים — החל מ־251 ש"ח
הטיסות ובתי המלון מסודרים ממע"מ

arkia ארקיע

לאילת איזור הסחר החופשי ב־55 דקות • ארקיע - 35 שנה של אמינות ובטחון

משהב 50
תרצ"ו-תשמ"ו 1936-1986
חברה לשכון בנין ופתוח בע"מ

מעונינת ברכישת קרקעות
המתוכננות לבניית מגורים ברמת־גן — גבעתיים
אפשרית עיסקת אחוזים או תקבולים
בהצעות נא לפנות: ל"משהב" ת.ד. 2770 ת"א.

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

ארנסט דה גספרי — אוהב ישראל

רצה ראש העיר של רמת גן להתנקם באותם 50 אחוז של תושבי אוסטריה שהצביעו בעד ולדהיים, היכה בצדיקים שביניהם. כאותו הגיבור שרדף במקלו אחר העכבר ותפס בכלי בדולח: ראש העיר גנז את תערוכת יצירותיו של ארנסט דה־גספרי, אחד האמנים הידועים בעולם, שיצירותיו מפארות מו־זיאונים ותערוכות באירופה וב־אמריקה.

ראוי היה, שראש העיר של רמת גן יתעניין קצת בביוגרפיה האישית והאמנותית של יוצר זה, בטרם יח־ליט את החלטתו המבישה. אילו עשה כן, היו מתגלות לו שתי עוב־דות חשובות. האחת, שאפילו מב־חינת "הדם" אין בדה־גספרי פגם אוסטרי־גרמני, שהרי הוא איטלקי במוצאו ובן־אחיו של דה־גספרי, ראש ממשלת איטליה, האנטי־פאשיסט, לאחר מלחמת העולם השנייה. השנייה, שארנסט דה גספרי הוא מהלוחמים האמיצים היום באוסטריה נגד האנטישמיות.

ויצירותיו הגדולות הווייות אהבת אדם, ולא זו בלבד, אלא שבאחדות מעבודותיו הוא מנציח את אומץ לבם של אותם האוסטרים המעטים שהעזו לשחות נגד הזרם והשליכו את נפשם מנגד. בקיר־טרפיטו בכניסה לכנסייה מימי הביניים בעיירה שביער הווינאי, הנציח בתבנה מרשימה את אותה האשה שסיכנה את חייה במשך תקופה ארוכה, בהחביאה קבוצת יהודים במחבוא ביתה.

אינני יודע את מידת התעניינותו של ראש העיר רמת גן במדעי היה־דות, אבל את דה־גספרי הכרתי אשתקד, כשישבנו יחד שלושה ימים רצופים בכנס מדעי לזכרו של הרמב"ם, שארגן פרופ' שטרס, ראש המכון למדעי היהדות באוני־ברסיטת וינה. גם כאן התגלתה לא רק מעורבותו ביהדות, אלא גם אהבתו הגדולה לישראל.

אין לי אלא לברך את טדי קולק, שהציל אותנו מחילול כבודנו ב־רבים.

ד"ר מאיר איילי

חיפה

מצוקתה של נפגעת "קטנה"

מאז שנת 1977, שבה התאלמנתי והמציאות הכריחה אותי לטפל בענייני הכספים, ישבתי מדי פעם בבנק לפני יועצים כדי שידריכו אותי בהשקעות עתידם של שלושת ילדי המתבגרים. מנהל מחלקת ההשקעות באותו בנק נכבד, איש רזני, מהימן, וידיד למשפחתנו שנים רבות, היה מדריך אותי בידידות רבה שאשקיע את חסכונותי במניות הבנקים "כי הלא אין אני מתכוונת לעסוק בספקולציות בבורסה". כך נהגתי משך השנים עד ליום הנור הנמהר באוקטובר 1983, שבו מצאה אותי המציאות תקועה עם סכום די נכבד חסום לכך וכך שנים. כאשר היה עלי להשיא את בני הבכור ולאחר מכן את בתי, עמדתי לפני שוקת שבורה.

לא אני הקטנה הייתי עוברת עבירת רכוש או משהו תשלום מס למדינה — הייתי נותנת על כך את הדין במלואו. אירוני וכל יותר מלהכי פגבה מכל המפלגות הזו־מים יוצאים נשכרים ועושים כחפצם בנו ובמדינה — לאחר שהוועדה הוקיעה אותם קבל עם ועדה.

רות אלמגור

גבעתיים

אב"א אחימאיר בראי עקום

בתוכנית הטלוויזיה על אב"א אחימאיר ז"ל חלו כמה שיבושים ויש בהם כדי לסלף פרק מראשי בתולדות הציונות. אחד השיבושים עובר כחוט השני בכל התוכנית וכוונתו להשמיץ את התנועה האידי־אליסטית שחולל ז'בוטינסקי ולד־הותה זהות גמורה עם הפאשיזם האיטלקי.

שלא כפי שציין הקריין, לא בבית"ר ולא בהצה"ר, נעשה השי־מוש מעולם ב"מרגליד".

במאמריו של אחימאיר "מפנקס של 'פאשיסטן'" נתפרסמו ב"דואר היום" ב־1928, בעת שעדיין נמצאו לתנועה הפאשיסטית באיטליה אוהדים אפילו במחנה הדמוקרטי, דוגמת וינסטון צ'רצ'יל.

"מגילת הסיקריקין", שכמה משפטים ממנה דיקלם הקריין בדרמ־טיות, כאילו שימשה המגילה הסתה לרצח ארלוזורוב ערב ביצועו, נכתבה על־ידי אחימאיר כמסה פי־לוסופית ב־1926, בעקבות התנקשות בחיי מוסוליני, ואין בה תמיכה ברעיון רצח אינדיווידואלי.

צר לי על פליטת־הפה של הגב' אחימאיר בעניין ההתפייסות: כוונתה היתה לקריאתו של אב"א אחימאיר לחברי תנועתו לא לעלות לקברו של ארלוזורוב כדי לבקש ממנו סליחה, אלא לראשי המחנה של המעלילים לעלות לקברו של אברהם סטבסקי, כדי לפתוח בכך את הדרך לפיוסין ולמחילה.

תנועת־החירות לא ראתה כל כתם בקריירה של אחימאיר בעניין פרשת ארלוזורוב, כפי שטען הקר־יין. להיפך, מאז 1955 תבעה התנועה במפגיע את הקמתה של ועדת־חקירה כדי לקעקע אחת ולת־מיד את העלילה שטפלו על התנועה.

אני, שהיכרתי את אב"א אחימאיר שנים רבות, מעיד עליו שעד סוף ימיו לא התנכר לדרכו הציונית, אלא שהיה שלם עם עצמו ועם אמונתו ועם האידיאלים שהטיף להם.

השיבוש החמור ביותר בתוכנית הטלוויזיה היה נעוץ בחד־צדדיותה בנסיון להשחיר את פני המפלגה הרוויזיוניסטית במחנה הציוני. הת־ראיינתי שעה ארוכה בשביל התו־כנית בתור משפטן והיסטוריון שעקב אחר פרשת רצח ארלוזורוב מתחילתה, למן החקירה המוקדמת ואילך. ערכתי את ספרו של אחי־מאיר "המשפט" ואת אוסף מאמריו על "ברית הבריונים" וכתבתי להם הקדמות. הכרתי את "הנפשות הפועלות" בעלילה ומסרתי עדות בפני ועדת־החקירה שהוקמה על־ידי ממשלת בגין ב־1982. המראיין אמר לי במפורש, שאני אמור לשמש "משקל־נגד" ליצחק בראהרון, בציג תנועת־הפועלים, ולייצג את התנועה הרוויזיוניסטית שעמה נמניתי מנעו־רי.

זאת עשיתי, אך, לתדהמתי, בשל עמדתו החד־צדדית של "מב־שלי" התוכנית, ניתן לי לומר רק כמה משפטים, כדי דקה אחת בלבד, בעוד ליריבי הפוליטי ניתנה אפ־שרות להשמיע את דבריו לכל אורך התוכנית. צר לי שהצופים בישראל ראו את מסכת חייו של אב"א אחי־מאיר בראי עקום.

פרופ' יוסף נדבה

ירושלים

לסיקורו של סוויסה יש תקציב

"יאנוש קורצ'אק היה מוטר נאצי", "פרטיזנים הם כאלה שחיים על חשבון הציבור". כך השיבו צעירים במשאל ידע על השואה (לפי גדעון סאמט — הארץ, 9.5). אולי נתנחם בתקווה שכאשר אותם צעירים יישאלו "מיהו פלאטו שרון" או "מיהו רפי סוויסה", תשובותיהם תהיינה יותר מדויקות.

על כך נודה לטלוויזיה הישראלית שאינה נלאית מלהכיר לנו כי אין לה תקציב לסיקור די אירועים, דומה כי לסיקור פסטיבאלים לי־גיבורים" חודים — אמצעים לא חסרים לה, ודאי על שום ערכם כמופת.

יוסף בתמואם

תל אביב

מפגר אינו מלת גנאי

כאדם שזכה לו הזכות והכבוד להכיר ולעבוד עם אנשים מפגרים בשכלם, נפגעתי מאוד מרשימתו של קובי ניב "מי כאן מפגר" ("חופש במשקפיים", מוסף "הארץ" 18.4). בלי להתייחס לתוכן הרשימה, הצטערתי לראות בה מלים כמו "פיגור" ו"מפגר" כמלות גנאי.

מכיון שרשימתו עסקה בהתייחסות והגנת של עיתונאים ושל הפי־תתות, הייתי מצפה מניב התייחסות הגנת גם לציבור המפגרים.

מיכאל ברלין

ירושלים

הסינפונייטה
הישראלית באר־שבע
מנהל מוסיקלי: מנדי רודן

קונצרט חגיגי
עם החליל:
ז'אן־פייר ראמפאל
מנצח:
מנדי רודן
בתכנית: טלמן, מוצרט, שוברט

באר־שבע, הקונסרבטוריון העירוני	26.5.86
עין־השופט, אולם אזורי מגידו	27.5.86
ירושלים, אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון	28.5.86
כפר־סבא, היכל התרבות "יד לבנים"	29.5.86

קונצרט למנויים ולקהל הרחב
מנצח:
פול פרימן (ארה"ב)
קרן־יער
הרמן באומן (גרמניה)
בתכנית: וובר, מוצרט, סן־סנס ואיבר
באר־שבע, הקונסרבטוריון העירוני 21/5, 19/5, 18/5, 17/5
תל־אביב, מוזיאון תל־אביב, מוצאי־שבת 24.5.86

רשות השידור | משרד החינוך והתרבות | המועצה האזורית גליל עליון

ימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1986
"בית העמ" — כפר בלום, 3 באוגוסט — 9 באוגוסט
פרטים וכרטיסים:
המנהלה הראשית — דוד שחר, איילת השחר 069-37592;
069-45640 • תל־אביב — חודן 03-248844 • ירושלים — קלעים 02-240896 • חיפה — גבר 04-384222; טיקטרון 04-388011 • צפת — אגל גריבאום 069-30249 •

התזמורת
הפילהרמונית
הישראלית מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

רסיטל
מס' 4 ב"סדרת רסיטלים"
גדעון קרמר כנר
אנדראס שיף פסנתרן
התכנית: שוברט: "רונדו בריאנט"
שומאן: סונטה מס' 2,
ברטוק: סונטה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום רביעי, 4 ביוני 1986 בשעה 8.30 בערב
כרטיסים מיום ג', 20.5.86, בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10—1 ובסוכנות "קסטל", אבן גבירול 153 טל. 444725 (03) הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 108

המרכז הישראלי לניהול

הכנס השנתי תשמ"ו - 1986

בנושא

כלכלת ישראל בתום שנה להפעלת התכנית לייצוב המשק-
הישגים, בעיות ויעדים

יום ה' 29 במאי 1986, בשעות 14.30-19.30, בתל־אביב

בהשתתפות:

ראש הממשלה, שמעון פרס
שר האוצר, משה נסים
שר העבודה והרווחה, משה קצב
מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר
נשיא התאחדות התעשיינים, אלי הורביץ
מנהלים בכירים ואנשי אקדמיה

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול, רח' הברזל 4, ת.ד. 33033, ת"א, 61330. טל. 03-257202; 03-253104; 04-640678; 02-234863; 057-37914

קולנוע / רחל גורדין

חנה אזולאי מגלמת ב"נאדיה" נערה ערביה מכפר במשולש, המנסה להשתלב בחוגי של נוער יהודי בתנכמתם

סרט נעים לבני הנעורים

"נאדיה", אסתר, ת"א

סרט־נעורים שאין לו במה להת־בייש הוא "נאדיה", בבימויו של אמנון רובינשטיין. סרטי הפנימיה זוכים כאן לווריאציה נוספת, בד כות הנושא של נערה ערביה מכפר במשולש, המקווה להיות רופאה, וכדי להשיג זאת מנסה להסתגל לחוגי החברתי של נוער יהודי בפני־מיה, ובתוך בעיות ההתבגרות שלה — לפתור גם את שאלת הזהות הלאומית.

אפשר למצוא ב"נאדיה" את כל המרכיבים המוכרים של סרטי־נוער וסרטי־פנימיה בכלל: סקסי התגיכה של התלמידים החדשים, כאבי־הלב הרומנטיים, התחרות על תשומת־לבו של הנער הפופולרי ביותר, התעללות בשעיר־לעזאזל, שהוא כתמיד הנער השמן ביותר בקבוצה, המעבר מהיבדלות להזדהות קבוצ־תית. אך הבעיות המיוחדות של הנערה הערביה בקבוצה, והטיפול העדין שמעניק הסרט לבעיות אלה, בכל זאת ומוסיפים ל"נאדיה" נופך מיוחד.

התסריט, שנכתב על־ידי איתן גרין ואמנון רובינשטיין על־פי ספר לבני־הנעורים של גלילה רון פדר, אינו נכנס לדקויות של אופי או התנהגות. מורגשת בו התמימות של הבית בכפר הערבי, אך גם החיים בפנימיה אינם לגמרי מנוכרים. התוך המשפחתי והכפרי משורטטים באמצעות כמה משפטים בריאלוג, וכמה צילומים של פינות יפות. הנושא היהודי—ערבי מוצג כאן באור אופטימי, המתאים לסוג הצגת המציאות בסרטי־נעורים כזה: יש בעיות, אבל כולן ברורות לפתרון. הזיכה של נאדיה בסיום, כשהשמש משוחקת בשערה הארוך, אומנם אינו מציע פתרון סופי ליחסים בסרט, אך הוא מבטיח שיש סיכוי טוב ליהודים ולערבים למצוא הדרך אלה אל אלה. הסרט אינו מתנצל על האיווריות שלה, ואינו לוחץ בגלל הצורך להעביר מסר. הוא מתנהל בכינותות גמורה, וזה נעים.

חנה אזולאי משחקת יפה את תפקידה של נאדיה הערבית, ומוש־כת על דמותה חוט של חן מזרחי. יוסף אבו חרדה, כאביה, הוא כפרי נאור, שהבנתו הפסיכולוגית מאפש־רת לו לתפוס כי קשיי ההתבגרות של בתו מתערבים בבעיות הזהות הערבית שלה. סאלוהה נקרה־זאוד מייצגת לאחרונה, בקולנוע, נשים הנמנות עם האינטליגנציה הערבית (ב"גשר צר מאוד" — מורה, כאן — רופאת הכפר). היא חביבה, ומשת־לבת באווירה הלארמיליטנטית של הסרט. גם השחקנים המגלמים יהו־דים בסרט — מאיר סויסה, יובל בנאי, מאיר בנאי, אוסי הלל, ואחרים — מגלמים בסוד את התפקידים, שיש בהם לא מעט גוון סטריאוטיפי.

אם הכל כאן קצת מתוק ומבטיח מדי, זה ניתן לסליחה בסרט מסוג זה, שאינו מתיימר דווקא לתפוס את המציאות ברבדים היותר־עמוקים והנסתרים שלה. זה הוא סרט נעורים נעים, שיש לו סיכוי להצליח גם בד כות השירים והופעתו של יובל בנאי, המהווה כעת מוקד התעניינות בזכות השתתפותו בלהקת "משינה".

הארץ ממליץ

תל אביב

יוצאים אבודים (פאר) — הנושא של גילוי עריות בין אם ואחות בוגרים, מטופל יפה ובעדינות בסרט הונגרי זה, שבויים ע"י ז'ולט קודי קובאץ'. משחק יפה של לילי מונורי בתפקיד האחות.

הסיפור האמיתי (גורדון) — זוועות המשטר הצבאי של ה"חונטה" בארגנטינה בשנות השבעים, נחשפות דרך סיפורה האישי של מורה להיס־טוריה, המגלה בהדרגה את האמת על עצמה ועל העולם בו היא חיה. משחק מצוין של כל המשתתפים, ובימוי טוב, בסרט פוליטי רב עוצמה. שוכה בפרס ה"אוסקר" כסרט הזר הטוב ביותר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבויים ע"י סידני פולק כדי מבטה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרחיב את הלב.

הכבוד של פריצי — (מקסים) קו־מדיה שחורה של ג'ון יוסטון על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בבר הוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

מסע עסקים של אבא (פריז) — סרט יוגוסלבי נעים, על התהפכות העובדות על משפחה בשנות הח־מישים.

חזרה לעתיד (סינמה 2) — סרטו של סטיבן שפילברג, על נער החוזר לעבר כדי לשנות את עתידו. מתאים לכל הגילים.

ירושלים

זכרונות מאפריקה (כפיר) — ראה שחף ת"א.

הסיפור האמיתי (בנייני האומה) — ראה גורדון ת"א.

חיפה

זכרונות מאפריקה (אורה) — ראה שחף ת"א.

הסיפור האמיתי (אורות) — קרית מוצקין — ראה גורדון ת"א.

מסע עסקים של אבא (קרן אור המחודש) — ראה פריז, ת"א

התזמורת
הפילהרמונית
הישראלית מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

השבוע אין
קונצרטים למנויים
קונצרטים למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט
מנצח
צ'ו־ליאנג לין
כנר
התכנית:
בטהובן: קונצ'רטו לכנור
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 1: יום ד', 28.5.86
סדרה 2: יום ה', 29.5.86
סדרה 3: מוצ"ש, 31.5.86
(בשעה 9.00 בערב)

הודעה למנויים
מ־17 במאי ואילך
יפתחו קונצרטים במוצאי־שבתות
בשעה 9.00 בערב.

★ ★ ★
מלון
פרנק נהריה
לינה וארוחת בוקר
עד יולי
טל. 04-920278
כשר

מכון ון ליר בירושלים

מזמין את הציבור לאירועים הבאים:

ערב דיון על הנושא:

עמדת החרדים בסכסוך דת ומדינה

משתתפים:
מרצה — ד"ר משה סמט
מגיבים — פרופסור ישעיהו ליבמן
פרופסור שלום רוזנברג
יו"ר: עו"ד יעקב רובין
ביום חמישי, י"ג באייר תשמ"ו, 22 במאי 1986,
בשעה 8.00 בערב

★

פרופסור
אברהם אשכנזי
PROFESSOR
ABRAHAM
ASHKENASI
מהאוניברסיטה החופשית, ברלין
ירצה על:
THE PROBLEM
OF NATIONALITY
AND NATIONAL
IDENTIFICATION
(JERUSALEM
AND BERLIN)
יו"ר: ד"ר יוסף לפיד
ביום ראשון, ט"ז באייר תשמ"ו, 25 במאי 1986,
בשעה 8.00 בערב
בבית אלברט איינשטיין

נוער מוסיקלי בישראל
היכל התרבות, ת"א.
טל 282949, 200911

תא התנועה
בקרית שמונה: פגישת הקמה בבית אירלשטיין, 22/5, 1600.
★★★★
יום הנוער המוסיקלי
יערך השנה ביום ג', 3.6.86, בבית יד לבנים בתל־אביב.
★★★★
המשכת הרשמה
למחנה הנוער המוסיקלי
3—19 לאוגוסט, בכפר הנוער מאיר שפיה, לבנים בגיל 13—18 ברמת נגינה של 4 שנים לפחות בכל כלי נגינה.
★★★★
נגנים בהרכבים
מנגנים בעלי נסיון בהופעות ובהג־דיה, בתחומי המוסיקה הקלה, דרושים להופעות בשנת תשמ"ז.

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 18.5
תיאטרון הבימה
צ'כוב צ'כובה — בימרתף: 20.30
הפרדס — בכרמיאל: 21.00
התיאטרון הקאמרי
חוות החיות: בכורה: 20.30
קסטנר — בת' ויצו: 20.30

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
תהלים לב־לד	כלים יח, ה־ד
דף יומי	**הלכה יומית**
סוכה כה	קי"ש קט, יח־ד

תורנות רופאים

הוראות רופאים במקרים דחופים:
מד"א בצריב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
בת־ים 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823333
רחובות 08-451333
חולון 5511111
עולמן 808133
לוד־רמלה 08-221022
באר־שבע 057-74767
מוקד רפואי רופאי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
ביום ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03-435360, 03-433500
"שכם" — שירות רפואי לבית
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 18—24
טל' 03-7549111 "שקל" קוד מנוי 222
ש"ח — עזרה ראשונה במשיכת
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 03-261111
חיפה 04-672222/5
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר יעקב 08-223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע לנפגעי להט כתובה "מעגלים"
א ו־ה 11.00—13.00
ב ו־ד 16.00—18.00
טל: 220051
רח' נחמני 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, דיזנגוף מגדל שער 3 ליד המשביר) טלפ 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי חצות מתאם טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל 03-284649
פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 04-523-566, שעות הקבלה כל יום בין 20.00—25.00
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
24 שעות ביממה, כולל רופאה שיניים
ירושלים, מוקד יום 668585, 649531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבקן בי"ר
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבקן בי"ר
"יד בייד" מרכז קשבת לילד ולהורים
תל אביב לילד 226023 24 ש' ביממה
להורים, בימים ב', ה' מ־20.00—17.00
חיפה המגיה 229488 — 20.00—11.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגיה)

ירושלים
הדסה ע"כ — (ילדים, כירורגיה, פנימית)
עיניים, א.א.ג
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בריאות הנלך בודוו' 28 283731
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
ירושלים
עין עוה 15 638262
חיפה
יבנה אבן סינא 7 672288
חולון
ד"ר הורי סוקולוב 70 842433
בת ים
עיר יהב 2 884854
רמת גן
קופ"ח כללית הביחור 25 782587
פתח תקוה
הירקון שטמפר 24 910946
רחובות
בתי הרצל 155 452154
נתניה
קופ"ח לאומית סמילנסקי 9 38053
הקריות
מנטקן הדור העברי 4 ק. מוצקין 711490

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבריות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ו' 17.00—20.00
בגרשום 66 ת"א, טל' 281228
חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00—19.00 רח' הסמדר 14 טל' 81520

מרכזי מידע — אגד

03-432777 04-549121
02-528231-2

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 בית קטן — דראמה
18.20 סרט הנפשה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) תכנית מיוחדת לחודש רמדאן
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 להיט בראש
21.00 מבט לחדשות
21.30 סוכן חשאי — סדרת ריגול ומתח
22.25 סוף ציטוט — ענייני ספרות
23.05 מלוא הבית — סדרה אנגלית
23.35 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד — שניים אוחזין
08.40 מסך לספרות (ספרי)
09.00 אנגלית ו'
09.20 השפה שלנו — פרחי בר
10.10 אנגלית ו'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ה'
11.15 [illegible]
11.30 גאוגרפיה ה'–ו' — מגורים
12.00 ספרות (על יסודי) — מעשה בגלים
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 מה זאת אומרת — בג"צ
14.20 פרלודים
14.45 ידידי קוראים לי נמר — על ילד קטני עיוור
15.00 האוניברסיטה הפתוחה — מפתחות בן העת: ג'קסון פולוק
16.00 רחוב סומסום
16.30 שחק קטן וגדול
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן
13.00 קונצרט צהריים
15.05 למי סידרת? לה פה סול
16.00 קונצרט מנחה
18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך: קנטאטה מס' 11 "הללו את אלוהים במרומיו" (סולנים/מקהלת הנערים של וינה/להקת קונצנטוס מוסיקוס/נ. הרנונקורט); יוהן מיכאל היידן: מיסה לכבוד אורסולה הקדושה (סולנים/מקהלה/קאמר/קולגיום אינסטרומנטלה/א. קירכנברג); מוצרט בבאסל: סלבה רגינה (א. דה גברג — סופרן/ה. טוסט/א. קירכנברג)
20.05 ערב טוב — באך: פרלודים ופוגות מס' 14, 15, 16, 17 מתוך "הפסנתר המושווה", חלק א' (ג. גילדס — צ'מבלו)
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי — רסיטאל של הפסנתרנית אוקסנה יב־לונסקיה — מוצארט: רונדו בלה מינור; בטהובן: סונטה במול מג'ור; ברהמס: 4 שירים בלא מלים; מנדלסון: ...; סקריאבין: ...; ליסט: רפסודיה ספרדית
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ — תפילת "הקדושה" של הכנסיה האתיופית
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

13.05 בעקבות הכתוב
14.06 לכה ולכל המתעניין

15.30 עולם הספר
16.05 לאור הזרקורים — עם הסופר יעקב אורבוך
17.20 האוניברסיטה המשודרת — שורשי יציבות פוליטית בקניה הפוסט־קולוניאלית
18.06 מבית ערב — הוי רוחי המסורת
18.30 פרקי היום מתנ"ך
19.05 מושבות ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 תמה ועץ — התפרצויות וחבורות במנבגרים? אצל מתבגרים

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — ענייני יהודים בעולם
20.05 שלום לכן הורי — פיוט וברכה
22.05 תזמורות כלי־נשיפה — להקות באו הפעלות בהרכב נשיפה
23.05 "צלצול שלישי"

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 ארוך עתיק — שירים שלא נס ליחם
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

16.05 רדיו ספורט
17.00 יומן גלי־צה"ל
17.30 כוונת — ענייני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 שעה קלה על כלכלה
19.05 מה יש
20.05 זה קורה — מוסיקה
21.00 גבס לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 שירת הזמן

שידורים קבועים

רשת א'
07.10 הד שירים — מנגנים ישנים
08.05 חדשה — עם בני הגיל
09.05 השיר לא תם
09.30 מבטא
10.30 רדיו קל
11.10 שירים עבריים
11.30 השכלה ורשת לכל

רשת ב'
06.05 תחיל במגדלים
09.05 ביקורת
10.10 כל צבעי הרשת
12.10 גל פתוח — חדשות ומוזמנים
13.00 בוגרי היום
14.06 יש עניין
15.05 מבט? חדשות
16.05 שיר אחרי שיר
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'
06.11 בחזרה לאושר
07.05 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה, כבר תשע?
10.05 אגן הים התיכון
11.05 שעה עם מלאכי חוקיה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך — שיר וברכה
15.05 הרחב, הריש המחרים
16.05 מוסיקה לעניין
17.05 הבנה יומית

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקסים עין
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל 09.05 אלה בוקר
10.05 ארוחת עשר
11.05 נכון לעכשיו
13.05 קשר רדיו 13.55 יומן שידורים
14.05 רדיו־דיזי
15.05 סביבה יומית
16.05 ארבע אחרי הצהריים
17.00 יומן גלי־צה"ל

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אופיר — מדרשת הלקוחות 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — השומר מבוסתן 7.15, 9.30
אסתר — נאדיה 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — סאנדנס 11.15 בלילה
בן יהודה — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — הסיפור האמתי 4.30, 7.15, 9.30
גת — פעמיים במשך החיים 4.30, 7.15, 9.30
דקל — בעקבות אוצר הנילוס 7.15, 9.30
דרייב אין — מוך הרלתא 7.45, 9.45, סקס 12.00
הוד — רמו 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — סילברדו 5.00, 7.20, 9.45
חן 2 — שורת המקהלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 3 — מרגלים שכאלה 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 — באפי כאן 10.30, 1.30, 5.00, 7.25, 9.40
חן 5 — תרגיל לרחמים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.30, 9.45
ליפשר — שיכרון חושים 2.00, 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — גבורתי האמנן 2.45, 5.00, 7.30, 9.45
לב 2 — סיפורו של גלן מילר 1.30, 4.50, 7.15, 9.30
מוגרבי — נשר הברזל 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — זיוך הבר 4.30, 7.30, 9.30
מרכז התורה הישראלית — "המורה הישראלית" (בעברית) 10.00, 5.00, 10.00 (באנגלית) 9.00, 12.00, 6.00, 8.00 (בגרמנית) 7.00, הכבוד של פריצי 9.50
סטודיו — סיפורה של אגם 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — מוך הרלתא 4.30, 7.00, 9.30
סינמה 2 — פירמידת הפחד 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — חד וליה 7.00, קרישה עיזות 9.30
פאר — כבודה ארצית יוצאים אבודים (פרס הנגרי הרש) 4.30, 7.15, 9.30
פריז — מסע עסקים של אבא 2.00, 4.30
פריז — 7.00, 9.30, 11.30, גלגל אותה 11.30 בלילה
צבתא — חייל הלילה 8.00
צפון — אלני 4.30, 7.00, 9.30
שחף — זיכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת — לבב משגן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (המחודש) רמת אביב — מיס מיס 7.15, 9.15
תל־אביב — שודדי השמים 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — שיכרון חושים 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — שורת המקהלה 4.30, 7.15, 9.30
אורית: אור 1 — בעקבות אוצר הנילוס 4.30, 7.30, 9.30
אור 2 — צחוק מי ששומר אחרון 4.30, 7.30, 9.30
אורנע — מרגלים שכאלה 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון — קזבלנקה 6.00, הגילו את המציל 8.00, הגורים של אלכס 10.00, ישנני 12.00 חצות
בניני האומה — הסיפור האמתי 7.00, 9.00
הבירה — ניפגש בסיבוב 4.50, 7.00, 9.00
כפיר — זיכרונות מאפריקה 5.45, 9.00
מיטשל — אלני 7.15, 9.30
סינמטק — כלאי? מכה 7.00, סלין וג'ולי יוצאות לשוט בסירה (מלח הקטן) 8.00, הבקשר 8.45
עדן — רמו 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — הכל ולא כלום 7.00, 9.15
רון — נאדיה 4.30, 7.30, 9.30

רמת־גן גבעתיים

ארמון — גבורתי האמנן 5.00, 7.15, 9.30
אורדע — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
הדר — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
לילי — שיכרון חושים 2.00, 7.15, 9.30
רב חן — רמת גן
חן 1 — שורת המקהלה 5.00, 7.30, 9.40
חן 2 — מסע עסקים של אבא 4.15, 4.50, 9.30
חן 3 — פעמיים במשך החיים 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — השמפניה החינון 5.00, לבב משגן 7.20, 9.45
רמת גן — רמו 4.30, 7.15, 9.30
שבים — בודדי 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — אל נורסה 8.30
הדר — זיכרונות מאפריקה 6.30, 9.30
חן — נאדיה 7.30, 9.30

נתניה

סטודיו — סתיו הארומה 5.00, פעמיים במשך החיים 7.00, 9.15
שרון — תרגיל לרחמים מתחילים 5.00, 7.00, 9.15

בת־ים

ארמון — צחוק מי ששומר אחרון 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — סתיו הארומה 7.00, 9.15
עתל — ניפגש בסיבוב 5.00, 7.00, 9.15

נצרת עילית

מתנס ביקורבין — מוך הרלתא 8.30

רמת השרון

כוכב — רוקי 4 7.00, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
אורלי — שורת המקהלה 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — רמו 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — נשר הברזל 4.30, 6.45, 9.00
חן — גבורתי האמנן 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק — המשע 9.30
סטרי — לילות לבנים 7.00, 9.15
עצמון — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
פאר — מרגלים שכאלה 4.30, 6.45, 9.00
קרן אור המחודש — מסע עסקים של אבא 4.00, 6.30, 9.00
רון — פירמידת הפחד 4.00, 6.45, 9.00
שביט — הטבסה שכה 7.00, 9.15

רב גת

רב גת 1 — הנילוס 4.30, 7.00, 9.00
רב גת 2 — נאדיה 4.30, 7.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — הסיפור האמתי 7.00, 9.15
בית העם — משאלת מוות מס' 3 9.15
היכל — ניפגש בסיבוב 7.00, 9.15
ניצן — זיכרונות מאפריקה 9.00
מבזין — מרגלים שכאלה 7.00, 9.00
ספיר — צחוק מי ששומר אחרון 7.00, 9.15

פתח־תקווה

היכל 1 — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
היכל 2 — הנאהב 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — שיכרון חושים 7.00, 9.30

הרצליה

דוד — משימת מס' 3 4.30, הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
היכל — לחיות ולמות בלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — גבורתי האמנן 4.30, 7.15, 9.15

עפולה

היכל התרבות — בודדי 9.00

חדרה

חדרה — ניפגש בסיבוב 4.30, 7.00, 9.15
חוף — מה ראו עיני התנול 4.30, 7.00, 9.15

חולון

מתנס קריית־שרת — פלמנגו קיד 4.30; העולם עפ"י גארפ 7.15, 9.30
ארמון — נשר הברזל 5.00, 7.15, 9.30
כבול — פעמיים במשך החיים 7.15, 9.30
כבי — זיכרונות מאפריקה 6.00, 9.00
ריגה — סילברדו 4.00, 7.00, 9.30

هكذا من الفصل